

**KOTKAN KYMINLINNAN KOEKAIVAUS, KARTOITUS JA MAAPERÄN
KUNNOSTUKSEN ARKEOLOGINEN VALVONTA 2004**



Museovirasto, rakennushistorian osasto
Päivi Hakanpää

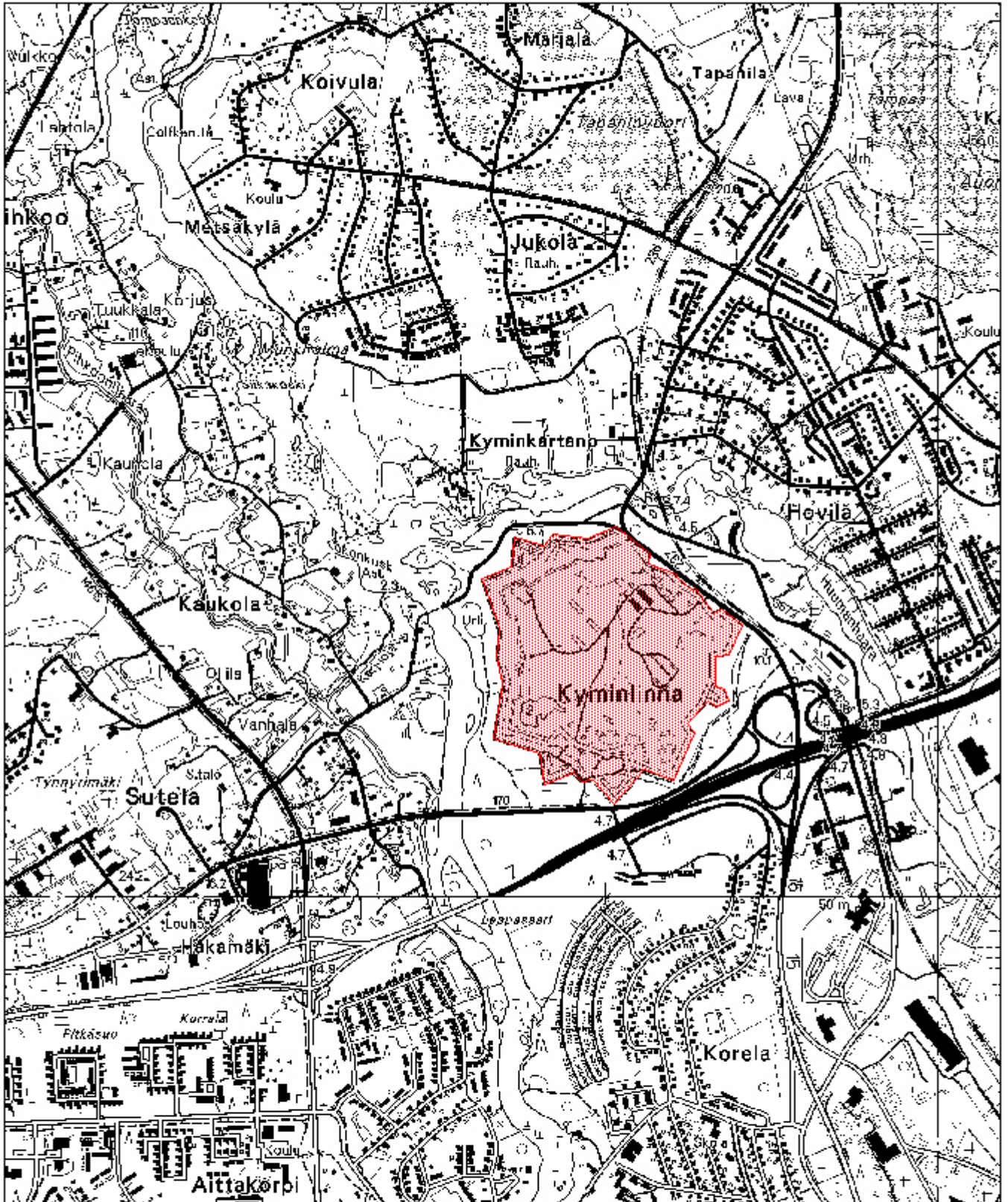
Arkisto ja rekisteritiedot:

<i>Kunta:</i>	Kotka
<i>Kiinteistörekisteritunnus:</i>	Kyminlinna 285–414-8-7
<i>Omistaja:</i>	Senaatti-kiinteistöt
<i>Tutkimuksen laatu:</i>	Kotkan Kyminlinnan koekaivaus, kartoitus ja pilaantuneiden maiden poiston arkeologinen valvonta.
<i>Ajoitus:</i>	1700-1900-luku
<i>Peruskartta:</i>	PK 3024 10 Karhula Pkoo= 6710 700 ja Ikoo=3494 000 (keskipiste)
<i>Tutkimuslaitos:</i>	Museovirasto, rakennushistorian osasto (MV/RHO)
<i>Kaivausjohtaja:</i>	FM Päivi Hakanpää
<i>Kenttätöaika:</i>	Koekaivaus 23.8.–17.9.04, pilaantuneiden maiden poiston valvonta 30.8-30.9.04, pohjois- ja itäosan kartoitus 16–17.11. ja 23.11.04.
<i>Tutkitun alueen laajuus:</i>	Koekaivaus 95,55 m ² , pilaantuneiden maiden valvonta 3830 m ² , Kyminlinnan itä- ja pohjoisosan inventointi 180000 m ² .
<i>Rahoittaja:</i>	Kaakkois-Suomen TE -keskus 42 500 €, Senaatti-kiinteistöt 4160 €, Puolustus-hallinto 3946 €.
<i>Mustavalkonegatiivit:</i>	MV/RHOMv 125538:1–12
<i>Diapositiivit:</i>	MV/RHODia 125537:1–101
<i>Löydöt:</i>	KM 20004072:1-199. (Diar. pvm. 20.9.2004)
<i>Rakennusfragmentit:</i>	RHO 1511–1512
<i>Tutkimushistoria:</i>	Tapani Ahvenisto 1966: Kyminlinnan inventointikertomus. MV/RHO:A. Kaskinen Ilkka 1989: Pienen Kyminlinnan koekuopitus. Kykyri, Marita 2003: Kotka, Kyminlinna, Kymin kappeli ja vanha Kymenkartano. Keskiaikaisen kappelin ja kartanon alueen koekaivaus. Kaivauskertomus. Kymenlaakson maakuntamuseo.
<i>Alkuperäinen raportti:</i>	Museoviraston rakennushistorian osaston arkisto (MV/RHO:A)
<i>Kopiot (2 kpl):</i>	Museovirasto rakennushistorian osasto, Haminan toimipiste Kymenlaakson maakuntamuseo

Tiivistelmä

Museoviraston rakennushistorian osasto suoritti Kotkan Kymminlinnassa 23.8–17.9.04 koekaivauksen ns. Suvorovin linnoituksen alueella sekä kartoitti alustavasti sen laajuutta. Myöhemmin syksyllä inventoitiin Kymminlinnan itä- ja pohjoisosien historiallisen ajan muinaisjäännöksiä. Kustannuksista vastasivat Kaakkois-Suomen TE-keskus ja Senaatti-kiinteistöt. Tutkimukset liittyivät linnoituksen uudelleenkäytön suunnitteluun ja sen sisäpuolella olevien muinaisjäännösten rajojen määrittelyyn. Samaan aikaan toteutettiin ampumaratojen ja varuskunnan korjaamorakennuksen ympäristössä pilaantuneiden maiden poiston valvonta, jonka kustannuksista vastasi Puolustushallinnon rakennuslaitos.

Kymminlinnan sotahistorialliset kohteet kattavat ajanjakson 1700-luvulta aina II maailmansodan aikaisiin. Nykyisen 1800-luvun alussa rakennetun Kymminlinnan linnoituslaitteet ovat säilyneet hyvin, mutta myös 1800-luvun alussa puretusta Suvorovin linnoituksesta on jäljellä varustuksia. Parhaiten maastossa erottuvat linnakkeen etelä- ja pohjoisosien vallien jäänteet. Koekaivausten perusteella vanhemmasta linnoituksesta on säilynyt myös sisimmäisen puolustusrintaman rakenteita 10–40 cm syvyydellä. Rakenteet kuuluivat lounas-koillisuuntaisen kurtinimuuriin ja pääportin kiviperustuksiin. Linnoituslaitteiden lisäksi paikalla on säilynyt purettuihin rakennuksiin liittyviä rakenteita 1800-luvun alusta aina 1900-luvulle asti. Saastuneiden maiden valvonnan yhteydessä dokumentoitiin Kymminlinna 2 ja 5 bastionien linnoituslaitteisiin liittyviä kivi- ja tiilirakenteita sekä Suvorovin etuvarustuksen perustuksia. Kasarmin alueelta löytyi Kymminlinnan linnoituksen vedenpoistojärjestelmään kuuluva tiilestä holvattu vesiputki ja tarkastuskaivo, jotka oli rakennettu 1800-luvun alussa. Piha-alueella oli säilynyt myös 1800-luvun pihakiveystä. Vanhimmat talletetut löydöt olivat 1600-luvun puolelta ja uudemmat 1900-luvun alusta. Suurin osa esineistöä ajoittui 1700- ja 1800-luvulle.



KOTKA, Kymnlinna
MK 1:20 000

PK 3024 10
PerusCD 2002

Sisällysluettelo

KOTKAN KYMINLINNAN KOEKAIVAUS, KARTOITUS JA MAAPERÄN KUNNOSTUKSEN ARKEOLOGINEN VALVONTA 2004	0
1. Johdanto	1
2. Kyminlinnan historia	1
3. Kyminlinnan ympäristö	3
4. Menetelmät	4
5. Suorovin linnoituksen laajuuden kartoitus	5
6. Suorovin linnoituksen koekaivaus	8
6.1 Koeoja 1	8
6.2 Koeoja 2	10
6.2 Koeoja 3	12
7. Kyminlinnan kartoitus	13
7.1 Puolustusvarustukset ja ampumaradat	14
7.2 Rakennuksen pohjat	14
7.3 Kivivarastot ja paja	15
7.4 Kulkuväylät	16
8. Ampumaratojen ja korjaamon alueen pilaantuneiden maiden valvonta	16
8.1 Pistooliampumarata bastioni 2 alueella	16
8.2 Kivääriammuntarata bastioni 5 alueella	17
8.3 Kasarmin korjaamon ympäristö	19
8.4 Koekuopat ammusvarastojen ympäristössä	21
9. Löydöt	22
10. Yhteenveto	25
Lähdeluettelo	26
Liite 1 Koekuopat 1-4	28
Liite 2 Kyminlinna pohjois- ja itäosien inventoinnin kohdekuvaukset	30
Liite 3 Yleiskartta	43
Liite 4 Kiinto- ja apupisteet	44
Liite 5 Dialuettelo	46
Liite 6 Musta-valkonegatiiviluettelo	51
Liite 7 Yksikkö- ja rakennekuvaukset, stratigrafia	52
Liite 8a Löytöluettelo	83
Liite 8b Luuluettelo	96
Liite 8c Poistetut löydöt	98
Liite 9 Luuanalyysi	117
Liite 10 Tiilifragmentit ja laastinäytteet	121
Liite 11 Kartat	

1. Johdanto

Kyminlinnan koekaivauksen tarkoituksena oli selvittää, mitä 1800-luvun alussa puretusta Suvorovin linnoituksesta oli säilynyt. Toisena tehtävänä oli kartoittaa Kyminlinnan maanpinnalle erottuvat historiallisen ajan muinaisjäännökset. Tutkimukset liittyivät linnoituksen uudelleenkäytön suunnitteluun ja sen sisäpuolella olevien muinaisjäännösten rajojen määrittelyyn. Rahoituksesta vastasi Kaakkois-Suomen TE-keskus. Samanaikaisesti valvottiin kolmella alueella vanhojen ampumaratojen ja varuskunnan korjaamon pilaantuneiden maiden poistoa. Valvonnan kustannuksista vastasi Puolustushallinnon rakennuslaitos. Kenttätyöt suoritettiin 23.8–17.9.2004. Valvonta jatkui syyskuu lopulle, jolloin paljastuneita rakenteita dokumentointiin kahtena päivänä. Marraskuussa kartoitettiin ja inventointiin Kyminlinnan itä- ja pohjoisosan arkeologisia kohteita neljänä maastopäivänä. Kartoituksen rahoitti Senaatti-kiinteistöt, jonka asemakaavasuunnittelun pohjaksi työ tehtiin.

Museoviraston puolesta hankkeen koordinaattorina toimi arkkitehti Sanna Ihatsu. Kenttätyöjohtajana oli FM Päivi Hakanpää, HuK apulaistutkijana Donald Lillqvist ja tutkimusapulaisina fil. yo Heini Hämäläinen sekä fil. yo Ulrika Köngäs. Kaivajina olivat Jorma Marin, Julius Rikberg ja Bili Rogers. Kenttätöiden aikana yhteistyötä tehtiin Museoviraston tutkijan Ilkka Kaskisen kanssa. Puolustushallinnon yhteyshenkilönä oli ympäristöasiantuntija Sara Kajander ja Kotkan rannikkoalueen varuskunnan yli luutnantti Markus Koskivirta. Kymenlaakson maakuntamuseon arkeologin Marita Kykyrin johdolla inventoitiin Kyminlinnan linnoitukseen liittyvää Ruotsinsalmen sairaalan aluetta 30.8–10.9.04. Marraskuun kartoituksen tekivät Päivi Hakanpää ja Donald Lillqvist.

Tutkimusten lähdeaineisto perustui tutkija Ulla-Riitta Kaupin tekemään selvitykseen Kyminlinnan rakennushistoriasta¹, venäläisen insinöörikomennuskunnan piirustuksiin (VIK) sekä Venäjän valtion sotahistoriallisen arkiston mikrofilmeihin (M 347:17). Venäläisten karttojen selitysosat suomensi arkkitehti yo Varvara Protassova. Mittauksiin perustuvat vanhimmat kartat Hovisaaresta ovat 1600-luvun lopun geometrinen kartta sekä 1700-luvun ruotsalaiset sotilaskartat. Uudempien vaiheiden selvityksessä apuna olivat ilmakuvat vuosilta 1936–2002 sekä Olli Airolan teos Kymenkartanon linnoituksesta².

Ensimmäiset historialliset ja rakennushistorialliset tutkimukset Kyminlinnassa on tehty 1930-luvulla, jolloin kunnostettiin myös linnoitusrakenteita³. Tapani Ahvenisto on inventoinut Kyminlinnan linnoituslaitteet vuonna 1966. Tämän jälkeen linnoituksen itäosan päävällillä sekä ulkovarustuksilla on suoritettu mittauksia ja koekaivauksia, jotka liittyivät vuonna 1982 alkaneisiin kunnostustöihin.⁴ Suvorovin linnoituksen alueelle tehtiin kaksi koeojaa vuonna 1989. Toinen sijaitsi poterni 1 (Po1) itäpuolella. Koeojassa oli isoja kiviä, mutta ei selkeää rakennetta. Toinen koeoja oli pääportilta kasarmialueelle johtavan tien pohjoispuolella sijainneen puisen varastorakennuksen (n:o 21) itäpuolella. Paikalla havaittiin sekoittuneita maamassoja.⁵ Kyminlinnan ympäristössä on arkeologisia tutkimuksia tehty Kymenkartanon ja Kymin kappelin alueilla Museoviraston ja Kymenlaakson maakuntamuseon yhteistyönä vuonna 2003.⁶

2. Kyminlinnan historia

Kyminlinna oli läntisin Kaakkois-Suomen linnoituksista, joita venäläiset rakensivat 1700–1800-lukujen vaihteessa pääkaupunkinsa Pietarin suojelemiseksi. Se muodosti yhdessä Ruotsinsalmen merilinnoituksen kanssa ensimmäisen puolustusrintaman Ruotsin vastaiselle rajalle.⁷ Linnoitus sijaitsi strategisesti

¹ Kauppi 1990.

² Airola 1970.

³ Hämäläinen & Kauppi 1989, 5.

⁴ Hämäläinen & Kauppi 1989.

⁵ Ilkka Kaskisen suullinen tiedonanto 24.8.04.

⁶ Kykyri 2003, 6.

⁷ Kauppi 1990, 1.

tärkeällä Hovisaarella, jonka kautta kulki Viipurin alinen rantatie. Hovisaaren pohjoisosassa on sijainnut keskiaikainen Kymenkartano, josta ensimmäiset kirjalliset maininnat ovat 1380-luvulta. Kartanon eteläpuolelle oli 1400-luvulla perustettu kappeli. Saaren pohjoisosan koskissa oli myös lohenkalastamoita, joiden omistuksesta käytiin kiistaa Vadstenan luostarin ja Viipurin linnanvoutien kesken.⁸

Alueen sotilaallinen merkitys korostui 1500–1600-luvuilla, jolloin Hovisaaren pohjoisosassa on tietävästi sijainnut ensimmäiset pienet neliönmuotoiset maalinnoitukset eli skanssit. Ruptuurisodan (1656–1658) aikana rakennettiin noin 40 metriä halkaisijaltaan oleva redutti, joka on kuvattu Kymenkartanon ympäristöä esittävässä Olaus Frosellin kartassa vuodelta 1692. Saaren pohjoisosa oli tuolloin Kymenkartanon pelto- ja niittymaat. Sutelan sillan pielessä oli Viipurin tien pohjoispuolelle merkitty laidunmaan ympäröimä rakennus.⁹ Ruotsalaisten sotaleiriä kuvaavassa kartassa 50 vuotta myöhemmin on samaisella paikalla tien molemmin puolin kaksi rakennusta. Nyt neliönmuotoinen suljettu maalinnoitus oli saanut molemmille puolille suorakaiteenmuotoiset Kymijokea reunustavat vallit. Hovisaaren pohjoisosaan olivat leiriytyneet mm. Upplandin, Westermanlandin, Östermanlandin, Södermanlandin ja Turun joukko-osastot. Joukkoja johti kenraali Lewenhauptin.¹⁰ Vuonna 1743 solmitussa rauhassa alue siirtyi Venäjälle. Etelässä rajalinja kulki Kymijoen läntistä haaraa pitkin.

Kustaan sodan aikana Ruotsin armeija valloitti takaisin Hovisaaren viettäen talven 1788–1789 ja kesän 1789 Kymenkartanon alueella. Sotaleirin yhteydessä ollut tilapäinen neliönmuotoinen kenttälinnake oli nyt umpinainen Kymijoelle päin ja avoin etelästä sotaleirin puolelta.¹¹ 1780-luvun lopulla laaditussa sotilaskartassa Sutelan sillan vieressä Viipurintien pohjoispuolelle oli merkitty leipomorakennus. Kymenkartanon vieressä sijaitsi ruotsalaisten päämaja.¹²

Kymijoen suualueen sotilaallinen merkitys korostui Kustaan sodan aikana, vaikka Värälän rauhassa rajalinja pysyi entisellään. Sodan jälkeen alkoi sekä meri- että maalinnoituksen rakentaminen. Vuosina 1791–1792 rakennettu Suvorovin linnoitus oli suljettu ja säännönmukainen maavalli, jonka etureunassa oli kalteva luonnonkivimuuri. Linnoitus oli halkaisijaltaan yli 200 metriä. Kolmiportainen linnoitus perustui bastionijärjestelmään. Linnoituksen rakentamiseen osallistui Suomen divisioonan ja Venäjän armeijan sotilaita. Heidän lisäksi työvoimana käytettiin vankeja.¹³

Jo rakennusvaiheessaan Suvorovin linnoitus edusti vanhanaikaista linnoitusjärjestelmää.¹⁴ Kymmenen vuoden kuluttua se sai väistyä uuden Kyminlinnan tieltä. Uudet linnoitushankkeet liittyivät Aleksanteri I:n aloittamiin vanhan Suomen puolustuksen tehostamistoimenpiteisiin, joita toteutettiin vuosina 1802–1808. Suomen sotilaallisen vahvistamisen taustalla oli varustautuminen Ruotsia vastaan käytävään sotaan.¹⁵ Uuden Kyminlinnan rakentaminen alkoi 1803. Kuusi kertaa entistä laajempaan rakennettu kaponieerilinnoitus edusti uudenaikaista puolustusjärjestelmää halliten nyt koko Hovisaaren pohjoisosa. Linnoitus ei ollut täysin valmis Suomen sodan alkaessa 1808 ja se jäikin osittain keskeneräiseksi. Kyminlinna poistettiin linnoitusluettelosta 1819, jolloin se jäi varikoksi.¹⁶

Kyminlinna siirtyi suomalaisten viranomaisten valvontaan 1839. Itämaisen sodan ja Ruotsinsalmen tuhoutumisen jälkeen vuonna 1855 alkoi linnoituksessa uusi rakennuskausi. Tuolloin entisen Suvorovin linnoituksen kasarmialueelle valmistui uusia puurakennuksia. Kyminlinnan koillisosan kasarmialuetta täydennettiin myös puisilla vajoilla ja tallilla.¹⁷

⁸ FMU 884; FMU 976; FMU 2546.

⁹ Nodenstreng & Halila 1974, 26; Lappalainen 1972, 147; KA/MH 224b 55 M 17, Airola 1970, 3.

¹⁰ Airola 1970, 18. Alkuperäinen kartta Ruotsin Krigsarkiv Plan af Lägret widh Kymmenegård ifrån den 29 Juny till den 3^{de} July 1742.

¹¹ Kauppi 1990, 18.

¹² Sotilaskartta 1788–1790 KA 15/2d 18/14.

¹³ Kauppi 1990, 10–11, 18, 24.

¹⁴ Kauppi 1990, 24.

¹⁵ Knapas 1988, 179.

¹⁶ Rosén 1953, 56.

¹⁷ Airola 1970, 51; VIK 24; VIK 32.

Suomen itsenäistymisen jälkeen linnoitus toimi punaisten koulutuskeskuksena 1918 ja myöhemmin punavankien väliaikaisena kokoomaleirinä. Sisällissodan aikana Kyminlinnassa käytiin sen historian ainoa taistelu, johon osallistui saksalaisia ja punaisia sotilaita. Kyminlinnassa oleskeli kesällä 1918 saksalainen tykistöpatteri, jonka jälkeen paikalla oli Tampereen rykmentin I pataljoona vuoteen 1920 saakka. Seuraavina vuosikymmeninä Kyminlinnassa toimi karjalaisten ja inkeriläisten pakolaiskeskus, jonka sisäministeriö perusti vuonna 1922. Pakolaiskeskuksen toiminta jatkui aina vuoteen 1939 asti. Sen lisäksi linnoitusalueella oli vuodesta 1925 lähtien kulkutautisairaalan keuhkotautiosasto sekä suojeluskuntatoimintaa.¹⁸

Talvisodan myötä Kyminlinna palasi sotilaskäyttöön. Ensin se oli paikallisen sotilaspiirin ja rannikkojoukkojen käytössä aina vuoteen 1944 saakka. Sodan päätyttyä linnoituksen alueella toimi puolustuslaitoksen keskusvarikko; Merivoimien Varikko 2. Alue siirtyi vuonna 1950 Haminan rannikkolinnakkeistolle. Sen jatkaja Kotkan merialueen varuskunta on siirtymässä takaisin Haminaan vuoden 2005 alussa.¹⁹

3. Kyminlinnan ympäristö

Kyminlinna sijaitsee Hovinsaaren pohjoisosassa Kymijoen itäisen Huumanhaaran ja läntisen Langinkosken haaran yhtymäkodassa. Kyminlinnan itäosan linnoituslaitteiden läpi kulkee 1890-luvulla rakennettu rautatie sekä 1900-luvun alussa valmistunut Tampsantie. Linnoituksen eteläosan ulkovarustuksia leikkaa valtatie 7.

Kyminlinnan halkoo idästä länteen johtava vesikanaali, joka laskee bastioni 1 pihalle muodostuneeseen lampeen. Kanaali esiintyy jo vuoden 1814 kartoissa. Vedenpoistojärjestelmän korvaamisesta kivetyillä avo-ojilla oli suunnitelmia 1870-luvulla.²⁰ Tuolloin ilmeisesti tukeutunut vedenpoistojärjestelmä aiheutti jo ongelmia. Kuivausjärjestelmän parantamiseksi tehtiin uusia suunnitelmia 1900-luvun alussa, jolloin nykyinen lampi oli vielä suota²¹. Linnoituksen pohjoisosassa bastioni 3 alue on pelto-ojien halkoma. Pellot ja ojat näkyvät vuoden 1935 kartassa, ja ovat ilmeisesti pakolaiskeskuksen aikaisia. Syksyllä 2004 vedenpinta oli korkealla, jolloin ojat olivat täynnä vettä. Bastioni 4 ja 5 välinen alava alue oli syksyllä 2004 kosteikkoa.

Kyminlinnan länsiosa on pääasiassa tuoretta ja kuivaa lehtometsää. Paikoitellen metsä on hyvinkin tiheä. Linnoituksen eteläosa pääportilta bastioni 5:lle asti on silokalliota, jonka keskelle jää avosuo. Avokalliota esiintyy myös bastioni 4 alueella. Pohjoisosaa hallitsee osittain metsittyneet entiset pellot ja karsarmin avonaiset piha-alueet. Linnoituksen keskellä on lehtomaista ja tuoretta kangasmetsää.²² Kyminlinnan alueella on runsaasti arkeofyyttikasveja ja venäläisen varuskunnan mukana kulkeutuneita lajeja.²³

Kyminlinnan maisema on muuttunut vesistön ympäröimästä avonaisesta pelto- ja niittymaisemasta lähes umpeen kasvaneeksi metsäksi. 1600-luvun kartassa vain niemen keskiosa oli metsää kasvavaa kalioaluetta. Vielä 1936 ilmakuvasa alueen etelä- ja pohjoisosat ovat avonaisia peltoja sekä rakennettuja alueita. Metsää esiintyi vain eteläosassa. Tilanne säilyi samanlaisena 1950–1960-luvuilla.²⁴ Selvä muutos on tapahtunut tultaessa 1990-luvulle, jolloin länsiosan pellot kasvoivat puita ja pensaita. Metsittyminen on alkanut jo kaakkoisosan peltoalueillakin.

¹⁸ Airola 1970, 55–58; Bondsdorff, Ockenström 2004, 37; Ilkka Kaskisen suullinen tiedonanto 3.2.05.

¹⁹ Airola 1970, 58.

²⁰ VIK 54.

²¹ VIK numeroimaton kartta vuodelta 1903; valokuva vuodelta 1932 MV/Hka 20409 I. Kronqvist.

²² Vauhkonen 2004, 7-10.

²³ Vauhkonen 2004, 15–17.

²⁴ Ilmakuvat 1950-luku ja 1960.

4. Menetelmät

Kyminlinnan sisäpuolelle siirrettiin 35 apupistettä takymetrillä. Kiintopisteinä käytettiin Viatekin alueelle vuonna 2003 siirtämiä kiintopisteitä. Pisteiden sijainti on merkitty yleiskarttaan (Kartta 1B) ja koordinaattitiedot liitteeseen 4. Kaivausten edetessä huomattiin, että takymetrin korkeusmittauksessa oli suuria virheitä. Paikalle tuotiin vaatuskoneella uudet korkeudet 11 apupisteelle. Oikeat korkeustiedot on korjattu kaivauskarttoihin.

Kaivausten koordinaatistona käytettiin Kotkan kaupungin koordinaattijärjestelmää (VVJ). Samassa järjestelmässä on myös arkkitehtitoimisto Koskinen & Schalin oy:n digitaalinen pohjakartta-aineisto, jota käytettiin yleiskartoituksen lähtökohtana. Kaivauskarttoihin on merkitty koordinaattien lyhennetyt muodot (esim. $x = 710770 \rightarrow x = 770$ ja $y=493820 \rightarrow 820$). Kaivauskoordinaatisto on liitettävissä yhtenäiskoordinaatistoon lisäämällä x-koordinaatin eteen 6 ja y-koordinaatin 3 (esim. $x=710770 \rightarrow pkoo= 6710770$ ja $y=493820 \rightarrow ikoo=3493820$). Korkeudet on ilmoitettu N43- korkeusjärjestelmässä. Maastoon ei merkitty koordinaatistoa paaluilla, vaan se mitattiin dokumentoinnissa takymetrillä.

Alueelle avattiin 3 koeojaa, joista ensimmäinen sijaitsi Suvorovin linnakkeen kasarmialueen eteläosassa. Koeojan tarkoituksena oli selvittää rakennusjäänteiden säilyneisyyttä maan alla. Koeoja oli itä-länsisuuntainen ja 29 m^2 laajuinen. Toinen koeoja avattiin Suvorovin linnoituksen länsiosaan sisimmäisen puolustusrintaman poikki, millä yritettiin tavoittaa pohjois- ja eteläbastioneja yhdistävä kurtinimuuri sekä sen keskellä sijainnut pääportin paikka. Koeoja oli koillis-lounaisuuntainen ja sen laajuus oli 52 m^2 . Kolmannen koeojan paikaksi valittiin maastossa selkeästi havaittava maavalli, jonka reunoilla oli pintamullan ja kasvillisuuden alla näkyvissä kiviä. Luode-kaakkosuuntainen koeoja sijaitsi Suvorovin linnoituksen pohjoisosassa ja oli laajuudeltaan $13,65 \text{ m}^2$. Sen avulla tutkittiin maanpinnalle näkyvien maa- ja kivivallien todellinen leveys ja rakenne. Koeojien koordinaatit olivat:

Koeoja 1: $x=710744,00-710747,80$, $y=493863,90-493873,80$

Koeoja 2: $x=710762,40-710774,30$, $y=493802,10-493828,20$

Koeoja 3: $x=710858,60-710866,20$, $y=493829,30-493834,80$

Valvonta-alueilta maat poistettiin kaivinkoneella ja esille tulleet rakenteet dokumentointiin piirtämällä sekä kuvaamalla. Maakerroksista tehtiin sanalliset kuvaukset ja niille mitattiin korkeudet. Maata poistettiin vain sen verran kuin se oli välttämätöntä saastuneiden maiden pois kaivamiseksi. Pilaantuneiden maiden poistosta vastasi Ramboll Finland oy:stä Mikko Penttinen ja Kalle Eskelinen. Myös koeojien maasta mitattiin saastepitoisuudet, mutta niissä ei havaittu kohonneita arvoja²⁵. Suurin osa valvotun alueen löydöistä oli 1800-luvun lopulta tai moderneja, eikä niitä otettu kentällä talteen. Poikkeuksena oli Suvorovin linnoituksen alueella olleen koekuoppa 4:n löydöt. Bastioni 2 pistooliammuntaradan (VA1) valvotun alueen pinta-ala oli 2100 m^2 . Kyminlinnan korjaamon alueen (VA2) laajuus oli n. 315 m^2 . Bastioni 5 kivääriammuntaradalta (VA3) maita poistettiin 1400 m^2 alueelta. Saastuneiden maiden laajuuden kartoittamiseksi avattiin kaivinkoneella yhteensä 4 koekuoppaa ammusvarastojen läheisyyteen (Liite 1). Valvonta-alueiden koordinaatit ovat:

VA 1: $x=710885-710950$, $y=493710-493775$

VA 2: $x=710937-710972$, $y= 494160-494197$

VA 3: $x=710370-710410$, $y=494150-494194$

Suvorovin linnoituksen kartoituksen apuna käytettiin Keijo Koskisen karttaa, johon hän oli paikantanut linnoituslaitteet ja rakennukset. Ennen pohjois- ja itäosien inventointia käytiin läpi alueen 1900-luvun alkuun asti ulottuvat historialliset kartat, joista karttapohjalle digitoitiin vanhin rakennuskanta. Maastossa nämä kohteet tarkastettiin. Lisäksi kartoitettiin muita maan päälle näkyviä rakenteita ja arkeologisia kohteita. Kohteet mitattiin paikoilleen takymetrillä. Muutamassa kohteessa käytettiin myös maaperäkairaa kohteen paikantamiseksi. Elokuun lopulla maasto oli vielä korkean kasvillisuuden pei-

²⁵ Mikko Penttisen suullinen tiedonanto 13.9.04.

tossa. Marraskuussa kahtena kenttätyöpäivänä maassa oli 3–10 cm lumepeite. Kartoitetuille kohteille annettiin seuraava luokitus ehdotus:

I-luokka: Kohteet katsotaan valtakunnallisesti arvokkaiksi muistomerkeiksi. Niiden säilyminen on turvattu kaikissa olosuhteissa.

II-luokka: Kohteiden arvoa ei voi selvittää ilman tarkempia tutkimuksia. Tutkimustulosten perusteella ne siirretään joko I- tai III-luokkaan.

III-luokka: Kohteet, joita riittävästi tutkittuina tai kokonaan hävinneinä ei ole enää tarpeen pitää rauhoitettuna.

Dokumentoinnissa sovellettiin ns. yksikkökaivausmenetelmää siten, että kaikille pienille yksittäisille anomaloille ei annettu omaa tunnusta, vaan ne dokumentointiin suuremman kokonaisuuden yhteydessä. Tarkemmat yksikkö- ja rakennekuvaukset sekä niiden stratigrafia on esitetty liitteessä 7. Maainesta ei seulottu, sillä purku- ja rakentamiskerroksissa oli vain vähän löytöjä ja ohuet kulttuurikerrokset kaivettiin lastoilla. Löydöt otettiin talteen yksikön tarkkuudella. Pintakerroksista ei talletettu kaikkia rautanauvoja ja raudanpaloja. Niistä säilytettiin ainoastaan esimerkkikappaleet. Jälkityövaiheessa poistettiin vielä osa rautaesineistä ja tiilifragmenteista. Niistä tehtiin erillinen luettelo ja poistetut löydöt piirrettiin (Liite 8c). Loput metalliesineet lähetettiin 8.11.04 Kansallismuseon konservointilaitokselle konservoitavaksi. Löydöt on luetteloitu päänumerolle KM 2004072. Luuaineiston (KM 2004072:188–199) analysoi jälkityövaiheessa Ulrika Kögäs, jonka raportti on kaivauskertomuksen liitteenä 9.

Rakenteista säilytettiin kaksi tiilinäytettä, joista toinen oli Kymminlinnan kasarmin alueen vedenpoistojärjestelmään kuuluvasta tarkastuskaivosta ja toinen Suvorovin linnakkeen alueella sijainneen asuinrakennuksen tiililattiasta (RHO 1511 ja 1512). Kaivauksilta otettiin 5 laastinäytettä materiaalitutkimuksia varten. Neljä näytettä liittyi Suvorovin linnoituksen rakenteisiin ja yksi näyte oli Kymminlinnan kasarmin vedenpoistojärjestelmään kuuluneesta tiilirakenteesta (Liite 10).

5. Suvorovin linnoituksen laajuuden kartoitus

Linnoitus oli rakennettu suljetuksi ja säännönmukaiseksi maavalliksi, jonka etureunassa oli kalteva luonnonkivimuuri. Tiiltä oli käytetty ainakin porttiaukkojen rakentamiseen ja tiilestä muuratut julkisivut oli rapattu. Linnoitus oli kolmiportainen. Linnoituspihaa rajasi neljä bastionia, jotka oli nimetty Ahvenkoskeksi, Schumilovoksi, Haminaksi ja Ruotsinsalmeksi. Länsipuolen bastioneja yhdisti kurtiinimuuri. Toisessa puolustusvyöhykkeessä oli keskivalli kuivine vallihautoineen ja etuvarustuksen luiska sekä niihin liittyvä suuri raveliini. Ulommaisena oli etuvarustuslinja ja sitä ympäröivä sudenkuopparivistö.²⁶

Ahvenkosken raveliini oli linnoituksen vahvin puolustusrintama. Se oli suunnattu länteen, jossa sijaitsi vanhan Viipurin tien silta. Raveliini oli rakennettu luonnonkivistä. Siihen kuului myös hiekasta ja mullasta tehty ampumataso, jonne voitiin sijoittaa seitsemän tykkiä. Ampumatasolta johti luiska raveliinin sisällä olevaan pihaan, josta päästiin puista siltaa pitkin linnoituksen pääportille.²⁷ Suurin osa ravelinista on jäänyt myöhäisemmän linnoituksen alle. Sisäpuolella on mahdollisesti säilynyt pieni osa piha-alueesta ja sillanpaikka. Ilkka Kaskisen koejoja vuonna 1989 on sijainnut osittain raveliinin piha-alueella.

Ahvenkosken bastioni sijaitsi Ahvenkosken raveliinin eteläpuolella. Se oli rakennettu luonnonkivistä ja siihen liittyneestä maavallista. Bastioni oli yhdistetty kurtiinimuurilla Schumilovin bastioniin.²⁸ Kiviosat oli ilmeisesti purettu, mutta korkeuskäyrien perusteella sen perustuksia on vielä jäljellä. Loka-kuussa maastossa havaittiin bastioniin liittyviä kivettyjä valleja.

²⁶ Kauppi 1990, 24; VIK 71.

²⁷ Kauppi 1990, 20–21; VIK 71.

²⁸ Kauppi 1990, 21; VIK 71.

Schumilovin bastioni sijaitsi Ahvenkosken raveliin pohjoispuolella. Bastionissa oli 11 tykkiaukkoa.²⁹ Kärki oli osittain tuhoutunut uudemman linnoituksen rakentamisen yhteydessä. Päälimmäiset kiviosat on purettu. Korkeuskäyrien perusteella maastossa se ei enää ole selkeästi havaittavissa. Rakenteita on raivattu mm. 1930–1960-luvulla silloisten peltojen kohdalla. Bastionin toinen siipi ja kylki ovat mahdollisesti tiilitäytön alla. Nykyinen tie bastioni 2:lle kulkee osittain sen päältä. Bastionipihan kohdalla oli ilmeisesti tuhattu loput ammuksot, jotka olivat peräisin 1970-luvulla räjähtäneestä ammusvarastosta.³⁰

Haminan linnake muodostui kahdesta puolustuslaitteesta; pienestä pohjoisosan puolibastionista ja itään päin suuntautuvasta suuresta tenaljimaisesta varustuksesta. Puolibastioni yhdisti puolustusmuurin tiililinnakkeisiin. Tenaljimaiseen varustukseen voitiin sijoittaa viisi tykkiä ja kurttiinimureihin yhteensä neljä. Linnakkeen molemmin puolin oli pienet kaponieeriä muistuttavat rakenteet, jotka oli ilmeisesti tarkoitettu kivääripuolustukseen.³¹ Haminan linnakkeen varustukset jäivät nykyisten ammusvarstojen alle. Niitä ovat edeltäneet pitkät puurakennukset, jotka ovat sijainneet ammusvarstojen välissä.³² Pohjoisosan puolibastionista on maastossa näkyvissä vielä rakenteita. Osa itäisestä puolustusrintamasta on kuitenkin tuhoutunut uudemman rakentamisen ja peltojen raivauksen myötä. Ammusvarstojen itäpuolella on tuotu täyttömaata, minkä alla saattaa olla ulkovarustukseen kuuluneita rakenteita.

Ruotsinsalmen linnake oli linnoituksen eteläosassa. Se muodostui puolibastionista ja sen sisäpuolella olleesta traverssimuurista, joka muodosti kaksinkertaisen puolustusrintaman ylemmän osan. Yhteensä linnakkeeseen voitiin sijoittaa seitsemän tykkiä.³³ Bastionin rakenteet sijaitsivat ammusvarstoille ja kasarmille johtavien teiden välissä. Paikalla on näkyvissä kivettyjä maavalleja.

Kurttiinimuri oli lähes pohjois-eteläsuuntainen ja sen keskellä sijaitsi pääportti. Piirroksessa muurin alaosa koostui ainakin kolmesta kivikerrasta.³⁴ Korkeuskäyrien perusteella nykyisen bastioni 2:lle johtavan tien länsipuolella on jäljellä muuria. Pohjoispuolen muurista osa on ilmeisesti tuhoutunut peltojen raivauksessa. Paikalle avattiin koeoja 2.

Tiililinnakkeita Suvorovin linnoituksessa oli kolme. Ahvenkosken bastionin sisäpuolella ollut tiililinnake kuului sisempään puolustusrintamaan.³⁵ Korkeuskäyrien perusteella se erottui vielä maastossa. Mahdollisesti yksi myöhemmistä kellareista on rakennettu hyödyntäen sen rakenteita. Susilinnake sijaitsi ruutikellarin eteläpuolella. Eteläosan varustuksia on vielä jäljellä korkeuskäyrän perusteella. Pohjoisin linnakkeista oli Schumilovin ja Haminan bastionien välissä. Maastossa oli jäljellä kivettyjä maavalleja, joista yhden läpi kaivettiin koeoja 3.

Etovarustus ja sudenkuoppa rivistö kiersi yhtenäisenä koko linnoituksen, mutta oli muita huomattavasti matalampi, jotta sen yli voitiin ampu. Linnoituksen ympärillä oli kuiva vallihauta, jota kiersi linnoituksen muotoinen etovarustus. Se oli rakennettu luonnonkivimuurista.³⁶ Etovarustuksesta oli vähiten havaittavissa maastossa olevia rakenteita. Linnoituksen eteläpuolella on pieniä säännöllisesti ryhmiteltyjä sudenkuoppia, joista maastossa paikannettiin vielä 11 isoa ja 10 pienempää kuoppaa. Niiden halkaisijat olivat 1,8 – 0,8 metriä.

Suvorovin linnoituksen **kasarmialueella** on ollut kolme rakennusvaihetta. Ensimmäisen vaiheen aikana 1790-luvun alussa valmistui puisia yksikerroksisia ja aumakattoisia rakennuksia sekä tiilinen ruutikellari. Sotilasleirin ruutukaavaa noudattaen kasarmille sijoittuivat päävartiosto, sotilaskasarmi, kaksi upseerirakennusta, muonavarasto, talli, vaja, tykistövarastoja ja -varikko. Suvorovin linnoituksen kah-

²⁹ Kauppi 1990, 21; VIK 71.

³⁰ Suullinen tiedonanto Jukka Lehmuksaari syyskuu 2004.

³¹ Kauppi 1990, 22; VIK 71.

³² Ilmakuvat 1950-luku ja 1960.

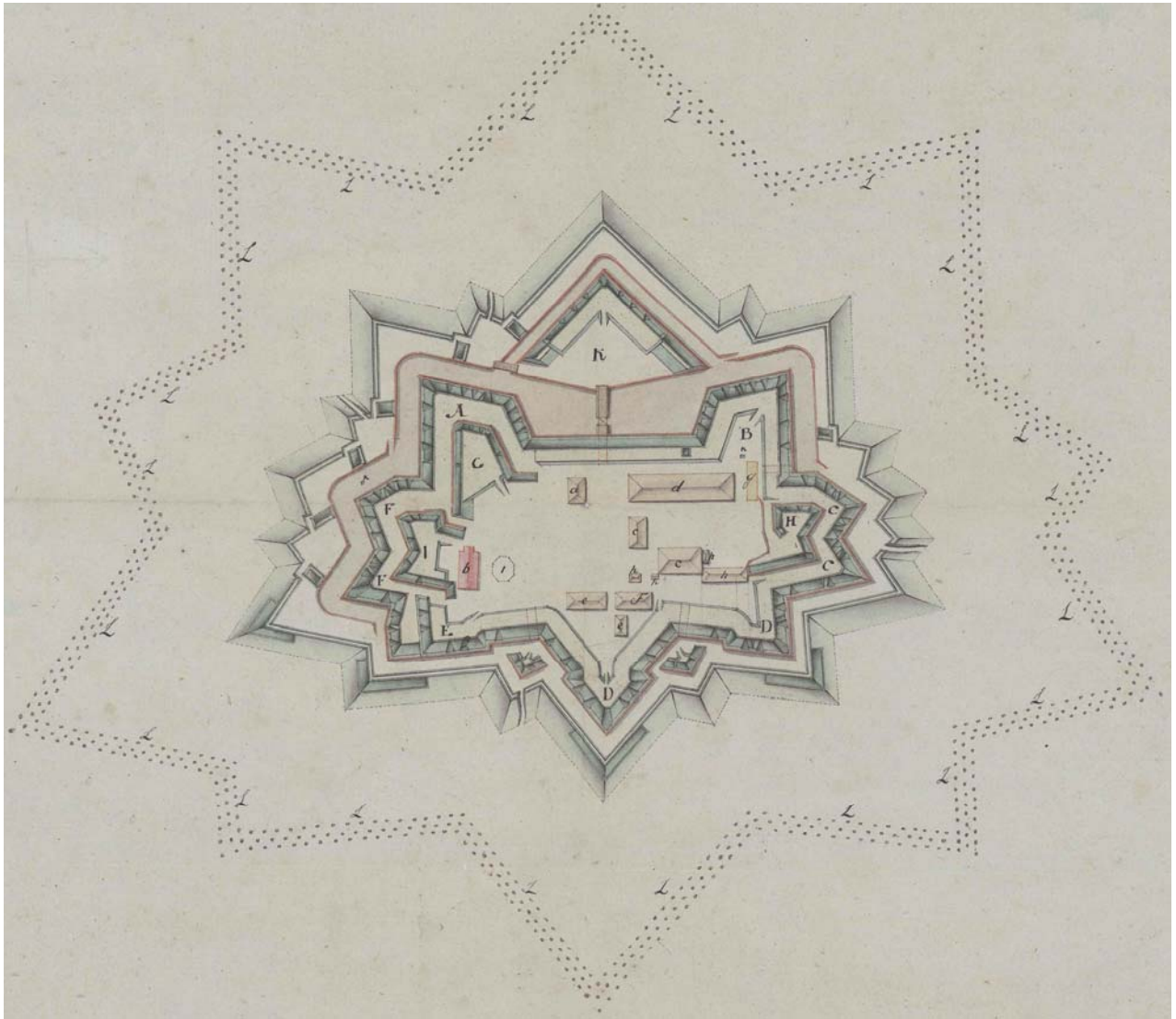
³³ Kauppi 1990, 22–23; VIK 71.

³⁴ Kauppi 1990, 21; VIK 71; VIK 342.

³⁵ Kauppi 1990, 22; VIK 71.

³⁶ Airola 1970, 32; VIK 71.

desta kaivosta toinen sijaitti Schumilovin bastionin puolella lähellä sotilaskasarmia. Toinen kaivo on sijainnut vallihaudassa Susilinnakkeiden edessä.³⁷



Kuva: Suvorovin linnoituksen pohjakaavaan on merkitty A. Ahvenkosken bastioni, B. Schumilovin bastioni, C. ja D. Haminan linnake, E. Ruotsinsalmen linnake, F. Susilinnake, G. tiililinnake, H. tiilikavaljeeri I. Susikavaljeeri, K. Ahvenkosken raveliini. Linnoituksen rakennukset olivat a. päävartio, b. ruutikellari, c. upseerirakennus, d. sotilaskasarmit, e. tykistön varastoja, f. muonavarasto, g. rakenteilla oleva talli, h. vaja, i. tykistövarikko ja k. kaivot. Ulkovarustusta ympäröi l. sudenkuopat. VIK 71.

Uuden Kymminlinnan rakentamisen aikana, 1800-luvun alussa, vanhat kasarmirakennukset olivat edelleen käytössä. Suvorovin linnoituksen alueelle valmistui uusia puisia rakennuksia mm. saatto- ja vartiosotilaiden kasarmi, päivystävän upseerin työkalujen varasto sekä upseerin ja vapaan mestarin asunto. Varastorakennusten paikalle siirrettiin tiilitehtaalta kasarmirakennus. Bastioni 2:n pihalle rakennettiin paja. Puinen rakennuskanta purettiin 1820-luvun kuluessa ja paikalle jäi vain tiilinen ruutikellari.³⁸

Kolmas rakennuskausi alkoi Krimin sodan jälkeen 1855, jolloin Suvorovin linnakkeen alueelle syntyi lähes 20 puurakennusta käsittävä kasarmialue. Uusi rakennuskanta muodostui kahdesta kasarmista, keittiöistä, saunasta, tallista, jääkellarista ja varastorakennuksista.³⁹ Kasarmialue erottuu nykyisin avonaisena kenttänä, jonka reunat ovat pensoittuneet. Paikalta on kuorittu tai tasoitettu maata helikopteri-

³⁷ Kauppi. 1990; 25; VIK 71.

³⁸ M 349:17:4697; 4749

³⁹ VIK 23; 24.

kentän alta. Itäpuolen rakennuksista osa on todennäköisesti jäänyt ammusvarastojen alle. Tiilisen ruutikellarin läheisyydessä on sijainnut useampia viimeistään 1900-luvun puolella välissä rakennettuja ja myöhemmin purettuja rakennuksia.

Vanhimman linnoituksen **sotilaskasarmi** on sijainnut pääportin Schumilovin bastionin puolella. Rakennus oli puinen ja kooltaan noin 50 m x 10 m. Linnakkeeseen ei ole merkitty erillistä keittiörakennusta, joten ilmeisesti kasmirakennuksessa on sijainnut myös keittiö. Kymminlinnan aikana rakennus toimi vankilana, jonka yhteyteen rakennettiin aidatun alueen sisäpuolelle pari pientä talousrakennusta.⁴⁰ Bastioni 2:lle vievän tien pinnassa oli vielä näkyvissä kiviä, jotka saattavat kuulua rakennuksen kivijalkaan.

Upseerin ja vapaan mestarin asunto ja sen vieressä sijainnut **paja** ovat sijainneet kasarmialueen eteläosassa, nykyisen tien pohjoispuolella lähellä suurta kivilohkareta. L-muotoinen rakennus on pystytetty viimeistään 1810. Sen viereisessä suorakaiteen muotoisessa rakennuksessa oli paja puusepän ja kirvesmiehentöitä varten.⁴¹ Tien pinnalla näkyi rakennuksen kivijalkaan liittyviä kiviä. Paikalle avattiin koeoja 1.

Maastohavaintojen ja alustavan kartoituksen perusteella Suvorovin linnakkeeseen liittyviä varustuksia oli säilynyt hyvin sen pohjois- ja eteläosassa. Rakennuksista näkyi tien pinnalle kivijalkoja. Rakennusten sijainti asettui hyvin Keijo Koskisen karttaan, johon hän oli paikantanut linnoituslaitteet ja rakennukset. Kartoitetuissa linnoituslaitteissa on eroja karttaan verrattuna sekä mittasuhteissa että jonkin verran niiden ilmiansuunnissa. Alueelta paikannettiin lisäksi kolme kellaria, jotka ilmeisesti liittyvät paikolaiskeskuksen tai puolustusvoimien aikaan. Myöhemmin syksyllä havaittiin vielä neljäs kartoittamaton kellari koeoja 1 lounaispuolelta. Ammusvarastojen itäpuolella on kasvillisuuden alla kivirivejä, jotka saattavat liittyä linnoitukseen. Kaakkoisosan linnoituksesta on säilynyt kasarmille johtavan tien molemmilla puolilla kiviperustaisia maavalleja. Ulkovarustusta kiertävästä sudenkuopparivistöstä oli yhä jäljellä kuoppia linnoituksen eteläpuolella. Kartoitusta tullaan jatkamaan keväällä 2005.

6. Suvorovin linnoituksen koekaivaus

6.1 Koeoja 1

Koeojan tarkoituksena oli selvittää, miten paljon kasarmin puretuista rakennuksista oli säilynyt maanalaisia rakenteita. Sen paikaksi valittiin linnakkeen kasarmialueen eteläosassa sijainneen rakennuksen paikka. Maastossa tien pinnalla näkyi kivirivejä, joten koeoja avattiin tien pohjoispuolelle ja suuren siirtolohkareen eteläpuolelle. Paikka oli avonainen ja heinää kasvava kenttä. Koeoja avattiin kaivinkoneella 30. elokuuta. Sen laajuus oli 29,60 m². Koeojan pituus oli 9,75 ja leveys 3,15 metriä. Esille kaivettuja rakenteita ei purettu, vaan dokumentoinnin jälkeen alue peitettiin kuitukankaalla ja täytettiin maalla.

Pintamullan paksuus oli noin 15–30 cm, jonka alta paljastui rakennuksen kivijalkaa ja kahden tulisijan perustuksia. Rakennuksen pohjustuksena oli saven- ja soransekainen karkea hiekka (Y104). Rakennuksen kiviseinän hyvin säilyneet kiviperustukset (R106) oli ladottu osittain lohkotuista kivistä yhteen riviin. Lounas-koillisuuntaisen väliseinän perustus (R106:1) oli noin puoli metriä leveä ja korkea. Väliseinä jakoi L-muotoisen rakennuksen pituussuunnassa keskeltä kahtia. Kivet oli ladottu kahteen riviin siltin (Y102) päälle. Väliseinä jatkui tulisijan perustuksina (R113), joka sijaitsi huonetilan luoteisseinän keskellä. Se on ollut 1 m x 1,8 m kokoinen. Rakenteita ei purettu. Huoneen koko on ollut n. 5,7 m x 5,7 m.

⁴⁰ VIK 71; 54; Kauppi 1990, 25–26, 46.

⁴¹ M 349:17: 4749; 4763; VIK 332.



Rakennuksen toinen väliseinä on kulkenut luodekaakkosuuntaisesti jatkuen koillisessa ulkoseinän perustuksena. Huoneen koillisnurkassa on ollut toinen n. 1,5 m leveä tulisijan perustus. Huoneen koko oli noin 3 m x 5,7 m.⁴² Tulisijojen edustoilla oli muuritiilistä ladottu lattiataso (R106:2), jonka alla oli lattian tukirakenteeseen liittyneitä puita (R108 ja R109). Tiilissä oli jälkiä laastista, joten ne olivat uusiokäytössä. Rakennuspiirustuksiin oli merkitty rossiperman-tolattia, jossa oli tuuletusaukot. Puulattian alla oli suoraan maatyte, jonka alla oli puupohja. Piirustuksiin ei ole kuvattu tiilistä lattiakatetta, mutta sellaisia on toisinaan käytetty uunin edustalla tai korvaamassa rossipermannon alinta puurakennetta.⁴³

Rakennuksen länsipuolisen piha-alueen kattoi hiekkansekainen savi (Y103), jossa oli hajanainen kiveys (R112). Kerros on saattanut syntyä rakennuksen purkamisen yhteydessä, sillä siinä oli yksittäisiä puita, tiilimurskaa ja savilinssejä. Kerroksen alla oli soransekainen hiekka (Y105). Rakennuksen länsipuolella oli pystypaalu (R111). Kaivausalueen pohjamaa oli silttiä (Y115).

Kuva: Upseerirakennuksen esiin kaivettuja pohjarakenteita. Etualalla on kahden tulisijan perustuksia ja seinien kivijalkoja. MV/RHOdia 125537:6 P. Hakanpää.

Suurin osa kaivausalueen löydöistä tuli pintamultakerroksen pohjalta. Löydöt olivat pääasiassa rikkinenheitä astioita mm. maalattuja posliinastioita, siirtokuvioilla koristeltuja fajanssikulhoja ja yksinkertaisia fajanssilautasia, punasavesta valmistettuja vateja ja patoja sekä pullojen sirpaleita. Piha-alueen kerroksissa oli vähän löytöjä. Purkukerroksessa (Y103) oli muutama ikkunalasin, posliini- ja fajanssias-tian pala ja sekä sotilaskengän korkorauta. Löydöt ajoittuvat pääasiassa 1700-luvun lopulle ja 1800-luvulle. Koeojan löydöissä on myös paloja 1600-luvun kulmikkaasta pullosta sekä ikkunalasia 1600-luvun ja 1700-luvun vaihteesta. Uusimmat ikkunalasin palat ovat 1800-luvun lopulta.

Upseereille kuulunut asuinrakennus esiintyy ensimmäisen kerran vuoden 1810 kartassa⁴⁴. Vuotta myöhemmin se oli merkitty upseerin ja vapaan mestarin rakennukseksi. Se on purettu viimeistään 1820-luvulla.⁴⁵ Rakennuksen pinta-ala on ollut noin 100 m². Rakennuspiirustuksen mukaan yksikerroksisessa ja aumakattoisessa puurakennuksessa on ollut neljä tulisijallista huonetilaa. Rakennukseen on tultu sisään luoteiskulman ovesta ja lounaisosan portaikosta, joka on johtanut 3 m x 5,7 m kokoiseen huoneeseen. Sen länsipuolella on sijainnut pienempi suorakaiteenmuotoinen rakennus, jonka mahdolliset kivijalkaan liittyvät kivet paljastuivat syksyn aikana tien painuessa. Rakennuksessa oli sijainnut paja puusepän ja kirvesmiehentöitä varten⁴⁶.

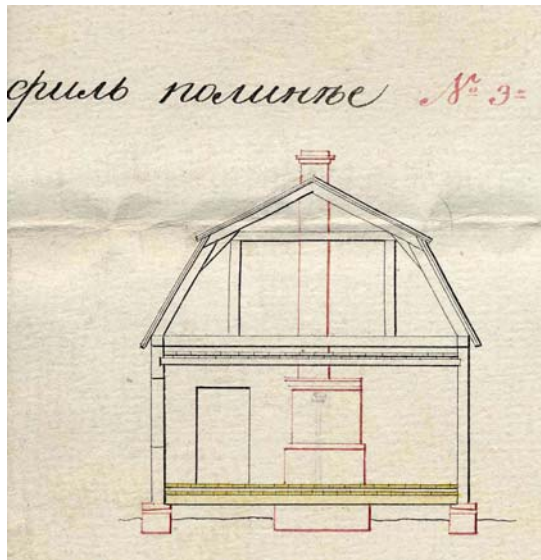
⁴² VIK 331.

⁴³ Selja Flinkin suullinen tiedonanto 17.2.05.

⁴⁴ M 349:17:4749.

⁴⁵ M 349:17:4763; VIK 59.

⁴⁶ VIK 349:17:4763.



Kuva Upseerin ja vapaan mestarin talon rakennuspiirustukset vuodelta 1816. VIK 332

6.2 Koeoja 2

Toinen koeoja avattiin kaivinkoneella 27. elokuuta sisimmäisen puolustusrintaman poikki, millä yritettiin tavoittaa pohjois- ja eteläbastioneja yhdistävän kurtiinimuurin sekä sen keskellä sijainneen portin paikka. Koeoja sijaitsi bastioni 2:lle vievän tien länsipuolella, etelään laskevalla rinteellä. Tien vierellä oli tiheä lehtipuita ja pensaita kasvava vyöhyke, rinteän alaosa oli avonainen heinää kasvava niitty. Koeoja oli laajuudeltaan 52,30 m². Sen pituus oli 28 ja leveys 1–2,6 metriä. Esille kaivettuja rakenteita ei purettu vaan dokumentoinnin jälkeen alue peitettiin kuitukankaalla ja täytettiin maalla.

Paikalla oli jyrkän lounas–koillissuuntaisen muurin ja pääportin perustukset, johon liittyi tiilimuurausta. Rakenteet tulivat esille noin 10–40 cm maan pinnan alta. Muurirakennetta (R203) oli säilynyt ainakin 1,5 metrin korkeudelta. Rakennustekniikkana oli käytetty valumuurausta, jossa suuret lohkotut harmaakivet oli rakenteen ulkoreunoilla ja sisäosat oli täytetty laastilla sekä pienemmällä kivillä. Muurin sisäosa oli täytetty maalla (Y206). Koillisosan seinämää kiersi tiivis savikerros (Y212), jota ei kaivettu pois. Lounaispuolen reunimmaisat perustuskivet olivat painuneet syvemmälle ja niistä otettiin esille vain muutama. Kurtiinimuurin korkeus on vaihdellut 1,7–2,4 metriin. Maavallin kanssa sen korkeus on ollut lähes 5 metriä.⁴⁷ Kaivausten perusteella muurin leveys oli pääportin kohdalla lähes 18 metriä. Rakenteen luoteispuolella oli pohjamaan päällä rakentamiseen liittyvä laastikerros (Y215).

Pääportti on ollut n. 6,5 metriä korkea ja 6 metriä leveä rapattu tiilirakenne, josta esille saatiin lounaispielen harmaakiviperustusta (R202:1) ja siihen liittyvä tiilimuurausta (R202:2). Esille otetun portin pituus oli noin 11 metriä, mikä vastaa lähes piirustuksissa esiintyvää pituutta. Portin lounaisosaa oli esillä 2,5 metriä. Portin perustuskivet olivat yhdessä kerroksessa. Kivet rajautuivat kurtiinimuurin maanäyttyöön (Y206). Piirustusten mukaan maan alla oli perustuskiviä ainakin kahdessa kerroksessa. Portti oli tynnyriholvattu ja sen julkisivu oli harkotettu.⁴⁸

⁴⁷ VIK 342.

⁴⁸ VIK 342.



Kuva Kurtiinimuurin (R203) ja pääportin perustukset (R202). MV/RHodia 125537:34 ja :30 P. Hakanpää

Kurtiinimuurin (R203) luoteispuolella oli purku- ja täyttökerroksia lähes 1,5 metriä. Paksuin yksikkö oli hiekansekainen savi, johon oli sekoittunut multaa, tiilimurskaa ja kiviä. Kerroksessa oli savilinssejä. Yksiköstä löytyi mm. rautanauvoja ja -niittejä sekä posliini-, fajanssi-, punasavi- ja lasiastian paloja. Kerroksen alla oli noin 30–40 cm paksuisia rakentamiseen ja maan tasoittamiseen liittyneitä kerroksia (Y207, Y208, Y213). Koeojan koillisosan peitti yhtenäinen nokinen hiekansekainen savikerros (Y210), joka tuli esiin purku-, tasoite- ja rakentamiskerrostensa alta (8.65–8.12 m mpy). Runsaasti löytöjä sisältänyt kerros tulkittiin 1700-luvun lopun ja 1800-luvun alun maanpinnaksi. Kerroksen löydöt koostuivat hienoista posliiniastioista aina karkeatekoisiin slaavilaiskeraamisiin ruukkuihin sekä lasipikareista viinapulloihin. Kymminlinnan alueen sotilaallisesta toiminnasta kertovat rautakuula ja ruotsalaiseen univormuun kuulunut nappi. Löydöt ajoittuvat 1700-luvun lopulle ja 1800-luvun alkuun. Kerroksen (Y210) alla olleet yksiköt olivat löydöttömiä. Nämä n. 20–40 cm paksuiset pohjakerrokset olivat karkeaa hiekkaa (Y214 ja Y217), joiden alla oli väärytynyt siltti (Y216). R203 viereen tehdyistä koekuopissa alimmaisena oli savikerros. Koeojan lounaisosan pohjamaata ei kaivettu esille.

Koeojan koillisosasta paljastui luode–kaakkosuuntainen kiviperustus (R211), jonka ajoitus on vielä avoin. Kivet näyttävät rakennuksen perustuksiin kuuluvilta. Ne oli ladottu savensekaisen hiekan (Y214) päälle. Perustuksen leveys oli noin 30 cm ja sen korkeus oli 50 cm. Rakenteen päällä oli laastia. Rakenteeseen rajautui tiilimurskakerros (Y205 alaosa). Kivijalan päällä oli sekoittunut savikerros (Y204), joka sisälsi purkujätettä (mm. laastia, puun paloja, tiilimurskaa). Kerroksesta löytyi posliini-, fajanssi-, punasavi- ja lasiastioiden paloja. Löytöjen perusteella kerros ajoittuu 1800-luvun puolivälistä 1800-luvun lopulle. Mahdollisesti rakenne on samalta ajalta.



Kuva Koeoja 2 koillisosan kiviperustus (R211). MV/RHOdia 125537:36 P. Hakanpää

6.2 Koeoja 3

Kolmas koeoja kaivettiin 3.syyskuuta maastossa selkeästi havaittavaan lounas–koillissuuntaisen maavallin läpi. Sen reunoilla oli pintamullan ja kasvillisuuden alla kiviä. Koeojan tarkoituksena oli selvittää maanpinnalle näkyvien maa- ja kivivallien todellinen leveys ja rakenne. Vallista poistettiin koneellisesti 0,50–1,20 m paksuudelta maata. Rakenteiden alimmat kivet jätettiin paikoilleen dokumentointia varten. Koeojan pituus oli 7,3 metriä ja sen leveys 2 metriä. Koillisprofiilin vierestä kaivettiin lapiolla 0,5 metrin leveydeltä ja 50–70 cm syvyydeltä. Dokumentoinnin jälkeen koeoja peitettiin kuitukankaalla ja entisöitiin.

Valli liittyi Suvorovin linnoituksen pohjoisosan tiilikavaljeeriin. Sen muoto vaihtelee hieman eri kartoissa.⁴⁹ Eteläisimmän maavallin leveys oli 6 metriä ja sen pituus n. 29 metriä. Sen säilynyt korkeus oli yli 2 metriä. Vallin kasarmipuoleisella kaakkoisreunalla oli säilynyt 2 metriä korkea kivinen etuvarustus (R310), jonka alaosassa oli enää jälkiä laastimuurauksesta. Rakenne vaikutti kylmämuuratulta, mutta yläosasta laasti on voinut huuhtoutua pois. Kiviseinästä kivistui yläosastaan luoteeseen noin 30 astetta. Maavallin luoteisreunassa ei ollut selkeää kiviperustusta vaan ainoastaan yksittäisiä kiviä.

Maavallin keskikohta oli perustettu yli metrin halkaisijaltaan olevien kivien (R311) päälle. Kivet oli ladottu ainakin 70 cm paksuihin hiekka- ja silttimaakerrokseen (Y306, Y312), jotka sisälsivät kiviä ja sora. Kerrosten päällä oli katkonainen ohut nokinen savikerros (Y304), joka rajoittui etuvarustuksen seinään (R310). Kerros muistutti palokerrosta, mutta oli todennäköisesti peräisin hiihtyneestä orgaanisesta aineesta, mahdollisesti maamassoja sitomaan laitetuista risukimpuista eli faskiineista. Päälimmäisenä vallin keskiosassa oli noin 1,3 m paksuiset savi- ja hiekkakerrokset (Y302, Y303, Y308, Y309), joissa oli vähän kiviä. Maavallin luoteisreuna oli loivempi ja maakerrokset löysempiä, ilmeisesti purkamisen yhteydessä reunalle levinnyttä maata. Kaakkoisosan reuna oli jyrkempi ja sen reunakiveys oli vielä osittain näkyvissä.

⁴⁹ VIK 71 ja KYHIKA Pietari 2–10 d 1761 s.10.

Maavallin täyttökerroksissa oli vähän löytöjä. Pintamullasta löytyi vihreää pullolasia. Nokisen savikerroksen päällä olleessa mullansekaisessa hiekassa (Y309) oli eläimen luita, vihreää pullolasia ja turkoosinsinistä astialasia. Löydöt ajoittuvat 1700–1800-luvuille.



Kuva Maavallin koillisprofiili. MV/RHOdia 125537:50 P. Hakanpää

Tiilikavaljeeri esiintyy vielä vuoden 1814 kartassa, mutta sitä ei ole enää merkitty seuraavan vuoden karttaan.⁵⁰ Se on purettu vain osittain, sillä maastossa sitä oli paikoitellen säilynyt kahden metrin korkeudelta. Se on alun perin ollut ainakin puolet korkeampi. Sen sisäosan laajuus oli n. 430 m². Sen lounas–koillisuuntainen pituus on ollut n. 46 metriä ja luode–kaakkosuuntaan pituus n. 32 metriä. Kartassa sen nimeksi mainitaan tiilikavaljeeri, mikä viittaa tiilen käyttöön rakennusaineena. Pintamultakerroksessa oli jonkin verran tiilimurskaa, mutta muita jälkiä tiilenkäytöstä ei havaittu – tosin vallin päällimmäiset osat oli purettu. Myöskään karttojen ja piirustusten perusteella ei tiilen käytöstä ole merkkejä. Vallien etuvarustuksia on perustettu puupaaluille ja hirsitasoille. Tiilivarustuksen alimmaisista kiviä ei purettu, joten sen perustuksia ei selvitetty. Laastin yhteydessä oli kuitenkin jälkiä puusta.

7. Kyminlinnan kartoitus

Kaavaluonnoksen perusteella kartoitus- ja inventointialue määräytyi Kyminlinnan pohjois- ja itäosiin. Rajana kulki lounaisportilta kasarmialueelle johtava tie ja poterni 2:lle kulkeva vesikanaali sekä peltojen länsiraja. Kartoitettava alue oli 1800-luvun alkuun asti Kymenkartanon peltoina ja niittyinä. Sen läpi kulki alinen Vüpurintie. Kyminlinnan keski- ja eteläosa on ollut metsää.⁵¹ Uuden Kyminlinnan ensimmäinen vilkas rakennuskausi alkoi vuonna 1803 jatkuen vuoteen 1810 asti, jolloin Kyminlinnan koillisosaan muodostui kasarmirakennuksia varastoineen.

Historiallisen ajan muinaisjäännöksille annettiin luokitusehdotus (Liite 2). Kartoitus rajautui Kyminlinnan linnoituslaitteisiin, jotka yhdessä Suvorovin linnakkeen säilyneiden rakenteiden kanssa kuuluvat

⁵⁰ VIK 54; VIK 55.

⁵¹ Geometrinen kartta vuodelta 1692 KA/MH 224b 55M 117.

luokkaan I. Muut kohteet ovat luokassa II. Uudemmissa kohteista olisi toivottavaa säilyttää yksi potero esimerkkinä suomalaisen varuskunta-ajan toiminnasta. Päävartioston kivijalka on todennäköisesti tuhoutunut. Pajan, tallirakennuksen sekä kivisten kasarmirakennusten ympäristössä sekä varusvaraston koillispuolen alueella maan kaivaminen edellyttää arkeologista valvontaa. Varastorakennuksista voi olla maanalaisia rakenteita kasarmirakennusten pohjoispuolella. Nykyisen korjaamon ja kasarmirakennusten ympärillä on todennäköisesti jäljellä tiilestä holvattua vesi- ja viemäriverkostoa.

7.1 Puolustusvarustukset ja ampumaradat

Kyminlinnan vanhinta linnoituskerrostumaa edustavat 1792 valmistuneen Suvorovin linnoituksen maavallit. Sen rakenteita oli säilynyt lounaisportilta kasarmille johtavan tien itä- ja länsipuolella. Nykyinen tie kulkee rakenteen läpi. Maastossa erottui matala reunoistaan kivetty maavalli, jonka korkeus oli noin 0,5 metriä ja leveys n. 5 metriä. Vallin säilynyt pituus oli 35–64 metriä. Maavallissa oli kaksi kärkeä, joiden välissä oli taite. Vallin keskelle jää noin 30 m leveä matala alue. Rakenteet kuuluvat ilmeisesti Ruotsinsalmen linnakkeeseen tai sen etuvarustukseen. Vuoden 1814 kartassa se oli vielä purkamatta, mutta seuraavana vuonna sitä ei enää ole karttaan merkitty.⁵²

Kyminlinnan alueella oli 1920-luvulla suojeluskuntatoimintaa, jolloin bastioni 5:den alueella sijainnut kivääriampumarata on ilmeisesti rakennettu.⁵³ Ampumaradan näyttötaulu on sijainnut lounaissiiven vallinreunassa. Paikka oli metsitty. Näyttötaulun ja 100 m ampumapaikan välissä oli avokallioalue, jonka päällä oli kymmenen lounas–koillisuuntaista, noin 45 cm korkea ja 1,8 leveää maavallia. Savesta kasattuja valleja peitti ohut turvekerros ja niiden päällä kasvoi heinää. Maavallien pituudet vaihtelivat 3,5–27,7 metriin. Vallit ovat ilmeisesti estäneet liian matalalle lentäneiden luotien kimpoamisen avokalliosta. Rataan liittyi betoninen, metrin korkuinen 100 metrin radan ampumapaikka. Kivetty maavalli oli 150 metrin radan ampumapaikkana. Sen korkeus oli 60 cm. Vuoden 1935 karttaan oli merkitty myös 250 ja 300 metrin ampumapaikat.⁵⁴

Talvisodan syttymisestä lähtien on Kyminlinna ollut Suomen puolustusvoimien käytössä. Sodan päätyttyä linnoituksen alueella toimi puolustuslaitoksen Merivoimien Varikko 2. Alue siirtyi vuonna 1950 Haminan rannikkolinnakkeiston käyttöön.⁵⁵ Varuskunnanaikaisia harjoituspoteroita oli kasarmin eteläpuoleisen kallion etelärinteellä ja nämä ulottuivat aina muonavaraston kivijalasta autotalirakennukselle asti. Muutama potero sijaitsi puisille varastorakennuksille (n:o 26 ja 27) johtavan tien länsipuolella. Maastossa havaittiin 16 poteroa. Ne oli kaivettu noin metrin syvyisiksi ja takaa avonaisiksi kuopanteiksi. Osassa poteroita oli kivettyt seinämät ja ampumasektorin reunassa saattoi olla hirsi. Leveimmissä (n. 4 m) kuopissa oli kaksi ammuntopaikkaa, jotka oli erotettu maaseinämällä.

7.2 Rakennuksen pohjat

Uuden Kyminlinnan kasarmialue rakennettiin bastioni 3:n ja 4:n väliselle alueelle. Vanhimmissa 1810-luvulla valmistuneesta rakennuskannasta on vielä jäljellä kasarmi-, upseeri- ja keittiörakennus sekä vahtitupa. Paikalta on purettu varastorakennuksia ja päävartiosto. Nykyisen tallirakennuksen paikalla on ollut useampia rakennuksia. Uudisrakentaminen päättyi 1816. Tuolloin annettiin määräys, että puurakennukset saavat rappeutua ja lähinnä on huolehdittava kivirakennusten, asuntojen, kasarmien sekä makasiinien kunnosta.⁵⁶

Uudelle kasarmialueelle oli vuoteen 1806 mennessä rakennettu kaksi varastorakennusta. Ne sijaitsivat nykyisen vahtituvan luoteispuolella aivan 3 ja 4 bastioninrintaman tuntumassa. Vuoden 1809 lokakuuhun mennessä oli vanhojen varastojen paikalle rakennettu kaksi pitkää varastoa. Kasarmialueelle oli merkitty yliupseerirakennus, sotilaskasarmi ja päävartiosto.⁵⁷ Seuraavana vuonna oli nykyisen tallin

⁵² VIK 54; VIK 55.

⁵³ Ilkka Kaskisen tiedonanto 3.2.05.

⁵⁴ Kartta Kyminlinnan linnoitusalueesta 1935 KA 9 10a 18/4–13.

⁵⁵ Airola 1970, 58–60.

⁵⁶ Airola 1970, 47.

⁵⁷ M 347:17:4723.

paikkeille pystytetty komentajaupseereiden, konttorin sekä konduktöörin käytössä oleva rakennus. Vuoden 1811 asemakaavassa varastot oli muutettu tykki- ja mörssäritelineiden päävarastoiksi vajoineen.⁵⁸ Koillisportin kivinen vahtitupa on rakennettu viimeistään vuonna 1814.⁵⁹

Paikalta on sittemmin purettu päävartiosto, varastorakennuksia sekä komentajaupseereiden, konttorin ja konduktöörin käytössä ollut rakennus. Päävartiosto paloi 1920-luvulla. Sen kivijalka on ollut vielä näkyvissä 1950-luvulla.⁶⁰ Sen paikalle on rakennettu autotalli 1960-luvulla. Tällöin ympäröivää pihamaata on tasoitettu, jolloin kivijalka on todennäköisesti tuhoutunut. Kurtinimuurin vieressä sijainneista varastorakennuksista pisin on jäänyt osittain nykyisen varusvaraston (n:o 3) alle. Kahdesta muusta varastosta on voinut säilyä rakenteita n. 30–60 cm nykyisen maan pinnan alapuolella, sillä kaivausha- vaintojen perusteella paikalle on tuotu maata.

Itämaisen sodan jälkeen vuonna 1855 alkoi vilkas rakennuskausi. Kymminlinnasta oli muodostunut seudun varuskuntakeskus. Koillisportin viereen rakennettiin talli ja palotarvikevaja sekä kasarmirakennusten luoteispuolelle mm. käymälä ja puuvarastoja.⁶¹ Tallin (n:o 32) paikalla ollut komentajaupseerien rakennus on purettu viimeistään 1852. Tallirakennuksen itäseinän vieressä oli säilynyt noin 4,70 metriä pitkä luode-kaakkosuuntainen kivirivi, jonka kaakkoiskulmaa vasten erottui toisen seinälinjan alku. Kivet oli lohkottuja ja niissä oli poranjälkiä. 1850-luvun puolen välin jälkeisissä asemakaavoissa ja niiden ehdotuksissa paikalle on esitetty rakennettavaksi useampia pienempiä puurakennuksia, joiden toteutumisesta ei ole varmuutta.⁶² Kivijalka saattaa liittyä joko 1800-luvun alun rakennukseen tai 1800-luvun puoliväin jälkeen rakennettuihin varastoihin.

Tallirakennuksesta 10 metriä länteen valmistui 1870-luvun lopulla muonavarasto, joka oli lähes 50 metriä pitkä. Puinen rakennus on ollut aumakattoinen. Sen pohjoisseinällä on ollut kaksi oviaukkoa ajorampeineen. Molemmilla pitkillä sivuilla oli kuusi ikkunaa. Rakennuksesta oli jäljellä kivijalka ja ajoramppi. Piirustuksissa esiintyy myös päiväämätön suunnitelma varaston muuttamiseksi asuinkäyttöön.⁶³ Rakennus on poistettu heinäkuussa 1911 päivätyssä asemakaavassa, mutta se esiintyy toisessa saman vuoden päiväämättömässä kartassa. Samankokoinen ja -näköinen rakennus on merkitty vuoden 1935 karttaan ja se näkyi myös seuraavan vuoden ilmakuvasa.⁶⁴ Muonavaraston kivijalkaa on saatettu hyödyntää 1920-luvulla rakennetun pakolaiskeskuksen sikala- ja navettarakennuksessa.⁶⁵ Rakennus on voinut myös jäädä suunnitelmista poiketen purkamatta 1900-luvun alussa.

Nykyisen kasarmialueen kaakkoispuolella, muonavaraston kanssa samassa linjassa sijaitsee puinen upseerirakennus, joka oli tehty vuonna 1897. Viimeistään 1960-luvun jälkeen purettu rakennuksesta oli jäljellä kivijalka ja tulisijojen sekä savuhormin perustukset. Sen koko on ollut noin 15 m x 12 m. Rakennus on merkitty vuoden 1911 karttaan vastaanottokeskuksena.⁶⁶

Uusinta purettua rakennuskantaa edusti 1950-luvulla rakennetun varaston kivijalka, joka sijaitsee kasarmin pihan luoteisosassa. Rakennus oli perustettu pystyyn nostettujen, n. 45 cm korkeiden kivien päälle. Niiden päähän oli porattu rautapulitit. Vastaavanlainen perustus on nähtävissä myös bastioni 3 lähellä sijaitsevassa kylmävarastossa (n:o 75).

7.3 Kivivarastot ja paja

Paja oli sijainnut nykyisen kasarmialueen kaakkoispuolella olevan kallion eteläreunalla ja kasarmialueelta bastioni 4:lle johtavan polun eteläpuolella. Paja oli ensimmäisiä uuden Kymminlinnan alueelle pystytetty-

⁵⁸ M 347:17:4748; 4763.

⁵⁹ VIK 54.

⁶⁰ Airola 1970, 40.

⁶¹ VIK 35; 79.

⁶² Bondsdorff, Ockenström jne. 2004, 38.

⁶³ VIK 35; 36; 325.

⁶⁴ VIK 44; 45. Kartta Kymminlinnan linnoitusalueesta 1935. KA 9 10a 18/4-13.

⁶⁵ Bondsdorff, Ockenström jne. 2004, 123.

⁶⁶ VIK 40, 44.

jä rakennuksia. Vuoden 1810 asemakaavaan se oli merkitty kivisenä sepänpajana.⁶⁷ Paja on purettu 1820-luvun alussa.⁶⁸ Kartoituksessa ei havaittu maanpäällisiä pajaan kuuluneita rakenteita.

Suuri kivivarasto ja mahdollinen kivityöstöön liittyvä paikka oli päävartiosta kasarmille johtavasta tiestä n. 28 metriä itään ja puisen varaston (n:o 23) pohjoispuolella. Toinen kohde on edellisestä n. 50 metriä itään. Bastioni 5 pohjoispuolisella metsäalueella oli paljon pieniä kivikasvoja, joissa oli lohkottuja ja porattuja kiviä. Suuri kivivarasto sijaitsi itä-länsisuuntaisen mäen päällä ja alarinteillä. Mäki on 100 metriä pitkä sekä kolme metriä korkea ja se erottui hyvin maastossa. Kivivarastot ovat Suvorovin linnoituksen ulkopuolella ja liittyvät todennäköisesti uudemman Kyminlinnan rakentamiseen. Uusi Kyminlinna oli edeltäjäänsä kuusi kertaa suurempi, mikä on lisännyt rakentamiseen tarvittavaa kivimateriaalin määrää huomattavasti. Siihen on louhittu kiviä linnoituksen alueelta. Louhintapaikkoja on merkitty mm. vuoden 1805 asemakaavakarttaan.⁶⁹

7.4 Kulkuväylät

Vanhin tielinjaus on keskiajalle palautuva alinen Viipurin tie, joka on tullut Sutelan sillan yli Hovisaarelle. Se on haarautunut Hovisaaren keskiosassa Kantin sillalle johtavaan ja Kymenkartanoon vievään tiehen. Suvorovin linnoituksen aikana Viipurintie kulki sen eteläosan läpi. Kyminlinnan rakentamisen yhteydessä Viipurintie siirrettiin kulkemaan Huumahaaran rantaa pitkin.⁷⁰

Lounaisportilta kasarmialueelle johtavan tien itäpuolella metsässä erottui puuton lounaskoillissuuntainen tienpohja, joka kulki suoraan lounaisportin vahtituvasta purettulle päävartiostolle. Lounaisportilta johtavaa tietä on harvoin merkitty uudemman Kyminlinnan vanhimpiin asemakaavakarttoihin. Ensimmäinen kerran se esiintyy vasta vuoden 1859 kartassa.⁷¹ Vuoden 1935 kartassa tie haarautuu koillispäässä kasarmille meneväksi tieksi ja päävartioston paikalle kulkevaksi poluksi. Kaksi erillistä tielinjaa näkyy selvästi 1960-luvun ilmakuvassa. Kaksi toisistaan hieman poikkeava tielinjaa on syntynyt 1950-luvun alkupuolen jälkeen. Vanha tienpohja on voinut syntyä aikaisintaan 1800-luvun alussa.

8. Ampumaratojen ja korjaamon alueen pilaantuneiden maiden valvonta

8.1 Pistooliampumarata bastioni 2 alueella

Suvorovin linnakkeen Schumilovin bastionia kiertävä etuvarustus on ulottunut ampumaratojen alueelle. Bastionin luoteisreunalla on sijainnut 1800-luvun alkupuolella rakennettu paja.⁷² Ampumapaikat sijaitsivat bastionipihalla ja näyttötaulut oli pystytetty Kyminlinnan bastioni 2 pohjoispuolelle. Ratoja rakennettaessa maata oli työnnetty ampumaratojen väliin valliksi sekä näyttötaulujen taakse. Myös vallin harjaa oli korotettu. Rata on ilmeisesti rakennettu 1950-luvulla.⁷³ Työt aloitettiin 26–27. elokuuta poistamalla puurakennukset sekä 25 m radan betonoitu ampumapaikka. Saastuneiden maiden kuorinta aloitettiin 30. elokuuta. Pilaantuneita maita poistettiin n. 2100 m². Joulukuussa 2004 valliin tuotiin maata ja ne tullaan entisöimään keväällä 2005.⁷⁴

Ampumapaikkojen pinnalta kuorittiin n. 20 cm pilaantunutta maata. Näyttötaulujen takana olleista suojavalleista poistettiin maata 0,5-1 metrin syvyydeltä, jolloin alkuperäisen Kyminlinnan bastioni 2 etuvallin pinta tuli esiin. Etuvalli oli rakennettu soransekaisesta hiekasta. Näyttötaulujen taakse työnnetty maa oli sekoittunutta vaaleanharmaata saven- ja hiekkansekaista silttiä, jonka joukossa oli jonkin

⁶⁷ M 349:17:4748.

⁶⁸ VIK 60; 59.

⁶⁹ M 349:17:4697.

⁷⁰ KA/MH 224b 55 M17; KYHIKA Pietari 01–02; Kauppi 1990, 24.

⁷¹ VIK 24.

⁷² VIK 54.

⁷³ Ilkka Kaskisen tiedonanto 3.2.05.

⁷⁴ Eija Naakan suullinen tiedonanto 20.1.05.

verran kiviä ja tiiliä. Lisäksi noin 45 metriä pitkistä ja noin 2,3 metriä leveästä välivallista kuorittiin pohjois- ja eteläosan maat kokonaan pois. Välivalli oli siltinsekaista hiekkaa, jossa oli isoja lohkoittuja kiviä. Kivien koko oli 100cm x 70cm–30 cm x 20 cm. Niissä oli 3–3,5 cm levyisiä poran jälkiä. Maa oli ilmeisesti peräisin Suvorovin linnakkeen etuvarustuksesta.



Bastioni 2 katvetien päältä, 50 metrin ammuntaradan kohdalta, paljastui kaksi erillistä samansuuntaista muurattua kiveystä (VA 1:1). Rakenteen koordinaatit olivat $x=710938-710940$ ja $y=493719-493725$. Rakenteet sijaitsivat aivan vallin reunalla 20–30 cm pintamaan alla (11.10–11.34 m mpy). Kiveykset jatkuivat luoteisprofiilissa kohti vallin harjaa. Rakenteiden väli oli noin 2,6 metriä. Kiveyksien leveys oli 1,7 m ja sen korkeus 45 cm. Muuraukseen käytetty laasti oli ruskeankeltaista ja sen sekoitteena oli karkea hiekka. Rakenteeseen oli muurattu 60 cm x 40 cm–25 cm x 10 cm kokoisia kiviä. Linnoituksen saattamiseksi puolustus-kuntoon jouduttiin ennen Suomen sotaa turvautumaan väliaikaisratkaisuihin mm. rakentamalla maasta etuvarustuksen katvetille tykkipankkoja.⁷⁵ Muuratut rakenteet (VA1:1) liittyvät mahdollisesti myös katvetien päälle rakennettuihin tykkipaikkoihin.

Kuva Bastioni 2 katvetien päältä paljastuneet muuratut kivirakenteet (VA1:1). MV/RHODia 125537:62:62 P. Hakanpää

50 metrin radan ampumapaikan betonitaso oli tasattu hiekalla sekä tiili- ja kivikerroksella. Muutamissa kivissä oli poran jälkiä. Tasauserroksen alta paljastui lounas–koillissuuntaisen muurin perustuskiviä (VA 1:2), jotka oli ladottu siltinsekaiseen hiekkaan. Kivien halkaisija oli 2,5 m x 1 m–0,3 m x 0,3 m. Niissä oli n. 3,5 cm halkaisijaltaan olevia poranjälkiä. Säilyneen rakenteen pituus oli 15 m ja sen leveys 4,5 metriä. Kivien pinta oli korkeudella 9.0–9.1 m mpy ja sen koordinaatit olivat $x=710887-710902$ ja $y=493758-493773$. Harvaan ladotut kivet muistuttivat koeoja 3 vallin perustuskiveystä (R311). Rakente liittyi todennäköisesti Schumilovin bastionia kiertävään etuvarustuksen perustuksiin. Rakenteen yhteydestä löytyi vihreää pullolasia sekä rautakuonan pala.

Lyhyemmän radan osuudella ei Suvorovin tai Kymminlinnan linnoitukseen liittyviä rakenteita havaittu. Välivallista tulleet Suvorovin linnakkeen rakenteisiin kuuluneet kivet varastoitiin ampumaradalle mahdollista linnoituksen myöhempää korjausta varten. Katvetien päältä löytyneet muuratut kivirakenteet ja Suvorovin etuvarustuksen alimmaisat kivet jätettiin esiin.

8.2 Kivääriammuntarata bastioni 5 alueella

Ampumarata sijaitsi Kymminlinnan bastioni 5 alueella. Sen näyttötaulu oli lounaissiiven vallinreunassa. Paikka oli metsittynyt ja se raivattiin ennen maiden kuorintaa. Alueen betonirakenteet purettiin. Maiden poisto aloitettiin 15. syyskuuta. Alkuperäistä luiskaa ja osittain myös katvetietä oli tuhoutunut näyttötaulun takana. Sen lounaiskulman kohdalla maaleikkaus tuli lähelle rintasuojaa. Taustavallin maanpinta oli korkeudella 13–13.5 m mpy. Siitä kaivettiin maata n. 0,80–1 metriä. Kaikkiaan pilaantuneita maita poistettiin n. 1400 m² laajuudelta.

Pintamullan paksuus oli 10–30 cm. Luiskan ja taustavallin maa oli siltinsekaista hiekkaa. Sen takaa paljastui lähes 80 cm korkea itä–länsisuuntainen, porrasmaisesti ladottu tiilirakenne (VA3:1), jota oli säi-

⁷⁵ Kauppi 1990, 39.

lynyt n. 7 metrin pituudelta. Tiilirakenteen korkeus oli 11.95–12.85 m mpy ja sen koordinaatit olivat $x=710386-10387$ ja $y=494155-494162$. Tiilet oli ladottu hiekansekaisen soran päälle ja rakenne oli tiivistetty vaaleanharmaalla savella. Rakenteeseen oli käytetty erikokoisia tiiliä (30x14x6 cm–20x10x6 cm). Tiilirakenne liittyi todennäköisesti näyttötaulun takana olleen vallin alkuperäisen maan pengertämiseen. Se päättyi lounas–koillisuuntaiseen kiviriviin, jota oli säilynyt n. 4 metrin leveydeltä. Ladottujen kivien koko oli 1 m x 1,2 m–0,75 m–0,5 m ja niiden pinta oli korkeudella n. 11.80 m mpy. Kivet saattoivat liittyä etuluiskan pohjustukseen. Tiilirakenne purettiin.



Kuva . Ampumaradan näyttötaulun takaa paljastunut tiilirakenne (VA3:1). MV/RHodia 125537:81 P. Hakanpää

Ylempänä bastionin siivessä oli toinen kivirivi (VA3:2), jota oli säilynyt n. 3,70 metrin pituudelta. Kivet oli ladottu tiiviiseen vaaleanharmaaseen saveen, jonka alla oli 25 cm paksu vaaleanpunertava hiekkakerros. Alimmaisena oli hiekansekainen sora, josta valli oli rakennettu. Osa kivistä oli lohkottu, mutta niissä ei näkynyt porausjälkiä. Kivirivi oli luode–kaakkosuuntainen ja katvetien kanssa samansuuntainen liittyi ilmeisesti sen perustuksiin tai reunan tukemiseen. Rakenteen pinta oli n. 14.60 m mpy ja sen koordinaatit olivat $x=710384-710385$ ja $y=494165-494168$.

Edellistä rakennetta alempana oli noin metrin korkuinen ja itä–länsisuuntainen kivirakenne (VA3:3), jota oli säilynyt lähes 2,5 m pituudelta ja yli 1,5 m leveydeltä. Sen kivet oli ladottu hyvin tiiviiseen saveen, jonka välissä oli sorakerroksia. Rakenne ulottui lähelle katvetielle nousevaa ramppia, josta oli poistettu maata näyttötaulun edestä. Kivet olivat sekä lohkottuja että luonnonkiviä (koot 100 cm x 50 cm–20 cm x 15 cm). Rakenteen koordinaatit olivat $x=710386-710388$ ja $y=494168-494171$ ja sen sijainti oli korkeudella n. 13.60 mpy. Rakenteen säilynyt osa on ilmeisesti kuulunut ramppiin. Rakenne purettiin osittain.

Ylinä bastionin vallin harjan vieressä oli tiilinen rintavarustus, joka oli peittynyt osittain saven- ja mulansekaisella hiekalla. Rintavarustusta oli säilynyt 3,5 metrin pituudelta. Tiilet oli muurattu laastilla, jonka sekoitteena oli karkea hiekka. Osa tiilistä oli hyvin rapautuneita. Tiilien koko oli 26 cm x 12 cm x 6 cm. Paikoitellen rakennetta oli säilynyt viisi tiilikertaa. Tiilet oli muurattu luonnonkivien päälle. Säilyneen rakenteen pinta oli n. 15.70–16.00 m mpy ja koordinaatit olivat $x=10378-710381$ ja $y=494154-494157$. Rakennetta ei purettu.

Kivääriammuntaradan kaikki rakenteet tiiliporrasta lukuun ottamatta liittyivät Kyminlinnan bastionin 5 lounaissiiven linnoituslaitteisiin, jotka olivat osittain tuhoutuneet ampumaradan rakentamisen yhteydessä. Rakenteet ajoittuvat 1800-luvun alkuun. Tiilirakenne on todennäköisesti 1900-luvun alusta ja se liittyi kivääriammuntarataan. Bastionin tuhoutuneet rakenteet entisöitiin tuomalla paikalle uutta maata joulukuussa 2004. Linnoituslaitteiden muodot viimeistellään keväällä 2005.⁷⁶

8.3 Kasarmin korjaamon ympäristö

Alueella on sijainnut Kyminlinnan yksikerroksinen kivinen keittiö, joka oli rakennettu vuonna 1810. Suorakaiteen muotoisen rakennuksen päädyssä oli kaksi pienempää huonetilaa. Keskiosassa oli suuri ruokasali ja keittiö leivinuuneineen. Keittiörakennusta jatkettiin toisesta päästä 1870-luvulla. Samalla sen tulisijoja sekä lattioita uusittiin.⁷⁷ Keittiön kanssa samassa linjassa, likimain varusvaraston paikalla, oli pitkä varastorakennus ja sen koillispuolella kaksi muuta varastoa. Vuoden 1811 asemakaavassa ne mainitaan tykki- ja mörssäritelineiden päävarikoksi vajoineen.⁷⁸ Pisin rakennus oli purettu 1820-luvulla ja lähellä kurtiinimuuria olleet varastot oli purettu viimeistään 1850-luvulla.⁷⁹ Keittiörakennus on myöhemmin toiminut varuskunnan korjaamona, minkä vuoksi asfaltin ulkopuolelle olevaan maahan oli joutunut mm. lyijyä ja öljyä. Valvonta-alue rajoittui bastioneja 3 ja 4 yhdistävään kurtiinimuruuriin. Korjaamon viereinen alue oli asfaltoitu, mutta rakennuksen itäpuolella oli maapinta. Koko alueelta poistettiin noin 90–150 cm syvyydeltä ja 315 m² laajuudelta maata.

Keittiösiiven koillispuolella savensekaisen pintamullan paksuus oli noin 20 cm. Sen alla oli saman paksuinen vaalean saven kerros, jonka alla oli pohjasavelta näyttänyt 25 cm paksu rautasaostumia sisältänyt savikerros. Tämän alta tuli noin 30 cm vahva ruskeaksi värjäytynyt savikerrostuma. Alimmaisena oli rautasaostumia sisältänyt pohjasavi, jonka pinta oli korkeudella 6.15 m mpy. Alueen läpi oli vedetty betoniputki, joka päättyi keittiösiiven kaakkoiskulmaan. Alueella ei ollut uudempaa purkujätettä, mutta luonnollinen maakerrosjärjestys oli sekoittunut joko viemäriputken tai rakennuksen perustuksen kaivamisen vuoksi. Kaivannon pinta oli 7.15 m mpy ja sen syvyys oli 1,40 m (Kartta 22, dokumentointipiste A) Betoniputki oli laskenut kurtiinimuurin reunassa kulkevaan ojaan. Se oli täytetty hiekansekaisella savella ja muovilla sekä modernilla rautaromulla. Ojan täyttöön oli joutunut myös isoja kiviä. Oja laski kohti poterni 3:a ja se oli noin metrin syvyinen.

Korjaamon vieressä asfaltin pinta oli korkeudella 6.75 m mpy ja sen paksuus oli 12 cm. Se oli pohjustettu noin 40 cm paksulla soransekaisella karkealla hiekalla. Alkuperäinen maanpinta oli vasta korkeudella 6.28–6.55 m mpy. Asfaltin ja muurin väliin oli tuotu purkujätettä (modernia rautaromua, tiilmurskaa, tiiliä ja eläinten luita), jotka olivat sekoittuneet tummaan, noin 40 cm paksuiseen hiekansekaiseen saveen. Sekoittuneen maan alta, noin 5.90 m mpy, paljastui vaaleanharmaa paikalle tuotu tiivis savi. Saven pinnan alla (5.75–5.50 m mpy) oli muurattu nelionmuotoinen tiilirakenne ja siihen liittyvä luode–kaakkosuuntainen holvattu vesitunneli (VA2:1). Rakenteen koordinaatit olivat x=710958–710963 ja y=494170–494180. Tiiviin saven paksuus oli noin 30–40 cm. Sen alla oli tummanharmaa pohjasavi, joka alkoi korkeudella 5.52 m mpy (Kartta 22, dokumentointipiste C).

Tiilirakenne on tarkastuskaivo, joka liittyi 1810-luvun alussa rakennettuun Kyminlinnan linnoituksen vedenpoistojärjestelmään. Päävartioston kulmalta tiilinen salaoja jatkui kasarmirakennusten luoteispuolella kiertäen rakennukset.⁸⁰ Tukeutunut viemäritunneli on osittain korvattu avo-ojalla, joka kulkee poterni 3:n läpi jatkuen Tamsantien ja radan alla.⁸¹ Vesiputki jatkui korjaamon luoteispuolella avo-ojana ja yhtyi pääkanaalin sekä poterni 2:n läpi kulkevaan avo-ojaan. Korjaamorakennuksen (ent. keittiö) itäpuolella tiiliholvattua salaojaa oli säilynyt 10,5 m pituudelta. Tiilestä muuratun tarkastuskaivon koko oli 3 m x 3,7 m. Poikkileikkaukseltaan hevosenkenkää muistuttavan tiiliputken leveys oli 3,5 m,

⁷⁶ Eija Naakan suullinen tiedonanto 20.1.05.

⁷⁷ Kauppi 1990, 43, 52.

⁷⁸ M 347:17:4763.

⁷⁹ VIK 60; VIK 16.

⁸⁰ M 349:17:4730; VIK 1; VIK 34.

⁸¹ Koskinen 2002, 15.

josta holvattua putkea oli 1,4 metriä. Rakennetta ei kaivettu kokonaan esiin. Se peitettiin ohuella savi-kerroksella, jonka päälle laitettiin kuitukangas ja lopuksi maata.⁸²



Kuva: Tarkastuskaivo ja tiilestä muurattu vesitunneli 1800-luvun alusta. MV/RHODia 125537:72 P. Hakanpää.

Tarkastuskaivon (VA2:1) koillispuolella oli tiilillä täytetty n. 80 metriä syvä jätekuoppa, johon oli tuotu karkeaa hiekkaa ja savea. Kuopan pohjassa oli myös hiiltä. Tämän alla oli (n. 6.40 m mpy) tumma hiekkansekainen savi, jossa oli runsaasti luita, pullolasia ja tiilimurskaa. Kerros oli 1800-luvun alun alkupe-
räinen maan pinta, jonka alla oli rautasaostumia sisältynyt pohjasavi (6.15 m mpy; kartta 22 dokumentointipiste B).

Katoksen vierestä, alkuperäisen maan pinnalta, löytyi hajanaisia pihakatteeseen (VA2:2) kuuluneita mukulakiviä kahdesta kohtaa noin 33 m² laajuuselta alueelta. Kiveys ei ole kattanut koko piha-alueetta. Kivet oli ladottu tummanharmaaseen hiekkansekaiseen saveen. Pihakiveys oli korkeudella 6.00–6.32 m mpy. Sen koordinaatit olivat x=710954–710957 ja y=494180–494184. Kiveys purettiin.

Puisen varusvaraston ja korjaamon välistä poistettiin lounas–koillisuuntaisesta kaivannosta maata noin 70 m² laajuudelta ja 150 cm syvyydeltä asfaltin reunasta lähtien. Asfaltin alla oli n. 15 cm paksuinen tasoitekerros, joka oli tiilien- ja soransekaisista karkeaa hiekkaa. Tämän alla oli vielä n. 35 cm paksu soratäyttö. Heti sen alta tuli esille tiivis isoista kivistä ladottu taso (VA2:3), jonka väleissä ja päällä oli sekaisin tiiltä ja modernia jätettä (esim. kirkasta lasia, sähköjohtoa, posliinialtaiden paloja). Latomuksen korkeus oli n. 6.30 m mpy. Siinä olleiden tiilien koko oli n. 27x13x6-7 cm. Kivien joukossa oli myös teräväsärmäisiä pienempiä kiviä, joiden koko oli 20 cm x 10 cm. Kiven välissä oli selviä rakoja. Latomuksesta kaivettiin puolet pois kaivinkoneella noin 1,6 m leveydeltä. Toinen puoli puhdistettiin sekä

⁸² Eija Naakan suullinen tiedonanto lokakuu 2004.

kuvattiin. Kivet näyttivät paikalle tuodulta uudelta täyttö- ja tasauskerrokselta, jonka paksuus oli noin 25 cm. Sen alla oli lähes mustaksi värjäytynyt hiekan- ja noensekainen savikerros, joka vaikutti alkupe-
räiseltä maanpinnalta (n. 6 m mpy). Tämän alla oli harmaa hiekansekainen savi, jonka pinnalla oli vä-
hän tiilimurskaa ja nokea. Alimmaisena oli harmaa savi (5.45 m mpy), jossa oli rautasaostumia (Kartta
22, dokumentointipiste D). Kivikerroksen koillispuolella oli myös yksittäisiä suuria kiviä, joiden hal-
kaisija oli n. 50 cm. Kaivannon kaakkoisseinämän vierestä tuli esiin kaarnalla ja maatuneella puulla pei-
tettyjä luonnonkiviä, joiden pinta oli 5.70 m mpy. Kivien koko oli 30 cm x 40 cm. Kaarnan alla, kivien
ympäri oli kirkasta ikkuna- ja pullolasia, palanutta posliinia ja 1900-luvun fajanssilautasen pala sekä
nahkainen lierihattu. Kiven päällä oli harmaa hiekansekainen savi, jonka pinnalla oli vähän tiilimurskaa
ja nokea. Kivien alla oli puhdas savi. Alueen lounaispään kerrokset olivat tuhoutuneet kaapeli- ja säh-
kökaivantojen takia.

Valvonta-alueen maakerrokset olivat sekoittuneet uudempien putki- ja kaapelikaivoantojen takia.. As-
valtin alla oli noin 40 cm vahvuiset hiekkakerrokset ja muuta maanpintaa oli korotettu jätemaalla Keit-
tön viereisen piha-alueen alkuperäistä pihakiveyksestä (VA2:2) oli säilynyt rippeitä 6.00–6.35 m mpy
korkeudella. Muualla 1800-luvun alkupuolen maanpinta oli talousjätettä sisältänyttä tummanharmaata
savea (6.00–6.40 m mpy). Tiilestä holvattu vesiputki ja siihen liittyvä tarkastuskaivo (VA2:1) oli kaivet-
tu 60–80 cm alkuperäisen maanpinnan alle. Sen päälle oli tuotu tiivisteeksi savea. Koskemattoman
pohjasaven pinta oli noin 5.45–6.15 m mpy.

8.4 Koekuopat ammusvarastojen ympäristössä

Saastuneiden maiden laajuuden kartoittamiseksi avattiin 10. syyskuuta kaivinkoneella yhteensä neljä
koekuoppa ammusvarastojen väliin (Liite 1). Koekuoppien yhteispinta-ala oli 15,5 m². Alueelle oli
ulottunut Suvorovin Haminan linnakkeen varustuksia ja 1800-luvun alkupuolella pystytetty L-
muotoinen vankilarakennus.⁸³ Nykyisten ammusvarastojen välissä on sijainnut kaksi puista pitkää va-
ratorakennusta, jotka oli rakennettu viimeistään 1950-luvun alussa. Dokumentoinnin ja saastemittaust-
ten jälkeen kuopat peitettiin.

Koekuoppa 1 sijaitsi ammusvarastojen (n:o 17 ja 18) välissä, tien länsireunan vieressä. Koekuopan län-
siosassa oli kiviä, joiden pinta oli n. 8.30 m mpy. Koekuoppa 2 oli edellisestä luoteeseen, räjähtäneen
ammusvarastoon johtaneen tien eteläpuolella. Pintamullan alta tuli luode-kaakkosuuntainen kivi-
rivi, joka oli ladottu karkeaan hiekkaan. Kivet olivat hyvin särmikkäitä ja yhdessä kivessä oli poranjälki,
jonka halkaisija oli 4-4,5 mm. Kivet rajautuivat selkeästi saveen. Rakenne vaikutti uudelta. Kolmas
koekuoppa oli räjähtäneen ammusvaraston ja sen itäpuolella olevan varaston (n:o 18) välissä, tien poh-
joispuolella. Kuopassa ei ollut rakenteita, mutta pintamullan alla puoleisessa hiekansekaisessa savessa
oli tiiliä.

Neljäs koekuoppa sijaitsi koekuopan 3 länsipuolella ja ammusvarastoille johtavan tien pohjoispuolella.
Koekuopan läpi kulki myöhemmin kaivettu oja. Heti pintamullan alta tulivat näkyviin isot kivet. Tä-
män vuoksi koekuoppaa siirrettiin itään, jossa kivirakenne edelleen jatkui. Kivet poistettiin kaivinko-
neella ja rakenne dokumentoitiin profiilista. Kivirakenne oli lounais-koillisuuntainen. Maanpinnalle
näkyneet kivet olivat tummanharmaassa mullansekaisessa hiekassa. Rakenteen pohjimmaisat kivet oli
ladottu ruskeaan karkeaan hiekkaan. Rakenne ulottui lähelle 1800-luvun alussa rakennetun vankilara-
kennuksen itäpäätyä. Koekuopasta löytyi slaavilaista keramiikka ja vihreää pullolasia.

Pienialaisten koekuoppien perusteella on vaikea tehdä laaja-alaisia tulkintoja, mutta kahdessa koekuop-
passa on mahdollisesti 1700-luvun lopulle ja 1800-luvun alkuun ajoittuvia linnoitukseen kuuluneita ra-
kenteita. Yhdessä kuopassa oli mahdollisesti 1900-luvun puolivälin rakennustoimintaan liittyviä jään-
teitä. Pohjoisimmassa koekuopassa oli tiiliä sisältänyttä purkujätettä.

⁸³ VIK 71; VIK 332.

9. Löydöt

Löytömateriaali muodostui pääsiallisesti talousjätteestä kuten astian sirpaleista, eläinten luista sekä rakennuksiin liittyvistä rautanauloista ja ikkunalasin sirpaleista. Varsinaisesti sotilaisiin tai sotateimiin yhdistettävää esineistöä oli hyvin vähän. Koekaivauksilta tulleet löydöt jakaantuivat selvästi eri kerroksien kesken. Purku- ja rakentamiskerroksissa löytöjä oli yleensä vähän, samoin kuin maavalleissa. Eniten löytöjä tuli 1700-luvun lopulle ja 1800-luvun alkuun ajoittuvasta pintamullaksi tulkitusta kerroksesta (Y210). Löydöt on luetteloitu alueittain yksikköjärjestyksessä valmistusmateriaalin mukaan (Liite 8).



Sotilaisiin tai **sodankäyntiin** liittyviä esineitä löytyi vain muutama, vaikka alue on ollut 1740-luvulta lähtien sotateimien kohteena tai sotilaiden hallinnassa. Ainoa aseistuksesta kertova esine oli rautainen ammuksen kappale (KM2004072:124), jonka halkaisija oli noin 10 cm. Se löytyi 1700- ja 1800-luvun vaihteeseen ajoitetusta kerroksesta (Y210), Suvorovin linnoituksen pääportin edustalta. Umpinaista rautakuulaa on voitu käyttää ainakin 6-naulaisen tykin ammuksena.⁸⁴ Samasta kerroksesta löytyi sotilaspukuun kuulunut nappi, jossa oli merkintä L 7 D. Joukko-osastojen tunnukset tulivat käyttöön Ruotsin armeijan univormuissa 1750-luvulla. Nappi on todennäköisesti peräisin Kustaa III:n henkivartiokaartin kuuluneen sotilaan univormusta.⁸⁵ 1800-luvun alun rakennuksen vierestä pihamaalta löytyi sotilassaappaan korkorauta (KM2004072:30).

Kuva: Ruotsalainen sotilasnappi 1700-luvun lopulta. KM 2004072:123 Heini Hämäläinen MV, RHO.

Rakennuksiin tai rakentamiseen liittyvät löydöt olivat lähinnä nauloja ja niittejä, joista kentällä otettiin talteen vain eri lajien esimerkkikappaleet. Valkoiseksi lasitetusta fajanssikaakeliuunista oli muutamia kiinnityslistan ja levyn paloja. Ikkunalasia löytyi alle 200 g, josta lähes puolet tuli koejoja 1 pintamultakerroksesta (Y101). Kerroksen sekoittuneisuutta kuvaa ikkunalasiain ajoitus. Suurin osa paloista (KM 2004072:26) on 1800-luvun jälkipuoliskolta, mutta vanhimmat palat (KM2004072:28) ovat jo 1600-luvun lopun ikkunaruuduista.

Taulukko: Koekaivauksilta löytyneiden eri materiaaleista valmistettujen astioiden löytömääriä.

Punasaviastioita	Fajanssiastioita	Posliiniastioita	Kivitavara	Slaavilainen keramiikka	Lasiastioita	Lasipulloja
1707,5 g	807,2 g	177,3 g	19,4 g	1172,7 g	337,7 g	1490,3 g

Eniten löytyi rikkoutuneita astioita. Määrällisesti eniten oli **punasavesta** tehtyjä kulhoja, patoja, ruukkuja sekä niiden kansia. Astiat oli pääasiassa lyijylasitettu, mutta myös tinalasitusta esiintyi. Tinalasituksella pyrittiin jäljittelemään fajanssia.⁸⁶ Astioissa esiintyi vähän bolus-savella tehtyjä koristeita. Punasavesta oli valmistettu myös esineitä; mahdollisesti violetinväriseksi tinalasitettu pala (KM 2004072:47) oli peräisin pienoisveistoksesta. Karkeatekoisten **slaavilaisten keramiikkaruukkujen** paloja löytyi kolmesta eri astiasta. Astiat on valmistettu dreijaamalla ja ne ovat lasittamattomia. Astioiden voimak-

⁸⁴ Paulaharju 1992, 126.

⁸⁵ Tiedonanto intendentti Thomas Roth Ruotsin Armémuseum 16.2.05. Suoraa vastinetta napille ei ole toistaiseksi löytnyt.

⁸⁶ Hyvönen 1983, 125; Hyvönen 1975, 28.

kaan suuosan profiloinnin ja pohjaa kohti kapenevan muodon perusteella niitä on oletettu käytetyn uuniruuan valmistukseen⁸⁷. Ne jatkavat keskiajalta lähtien käytössä ollutta itämerentyypin ja slaavilaisen keramiikan valmistusperinnettä. Astioiden valmistus jatkui Itä-Suomessa vielä 1700-luvulla ja Itä-Viron maaseudulla niitä on hankittu Venäjältä yhä 1800-luvulla.⁸⁸ Kahteen astiaan kuuluneet palat löytyivät 1700-luvun ja 1800-luvun vaihteen kerroksesta (Y210). Kolmannen astian kylkipala löytyi koekuopasta 4. Savesta valmistettujen astioiden lisäksi löytyi rautapadan suureunan (KM2004072:101) ja mahdollisesti metallilautasen paloja (KM2004072:99).



Kuva: Slaavilaisesta keramiikasta valmistettu ruukku sekä fajanssimaljako. (KM2004072:160 ja :134) Ulrika Köngäs ja Heini Hämäläinen MV/RHO.

Fajanssista oli astioiden lisäksi valmistettu maljakoita ja koriste-esineitä (KM2004072:131). Kohokuvioituilla kasviaiheilla koristeltu maljakko löytyi pääportin edustalta 1700–1800-luvun taiteeseen ajoituvasta kerroksesta (Y210). Astioista yleisempiä olivat sekä suora- että aaltoreunaiset lautaset ja erilaiset kulhot. Myös teekannujen tai sokerikkojen kierretyistä kahvoista löytyi paloja. 1700–1800-luvun taiteen kerroksessa oli astioita, joissa oli maalattuja koristeita. Siirtokuvioituja astioita esiintyi 1800-luvulle ajoitetuissa kerroksissa. Fajanssilautaset olivat yleensä koristelemattomia.

Posliinista valmistettuja astioita oli vain muutamia ja säilyneet palat olivat hyvin pieniä. Sinisillä kasviaiheilla koristeltu pieni kulho tai kupin aluslautanen (KM2004072:129) oli valmistettu Tanskassa 1785–1800. Astian reunat ovat uurrekoristeltuja. Tanskalaiset astiat jäljittelivät Meissenin posliinitehtaan tuotantoa⁸⁹ Keltaisella, punaisella sekä vihreällä maalatuista kukkakoristeisista astioista oli säilynyt pieniä paloja. Niiden reunaa kiersi punaruskea nauha (KM 2004072:1-2; 128). Astiat ovat todennäköisesti venäläistä posliinia 1800-luvun alkupuolelta⁹⁰. Posliinin käyttö yleistyi Euroopassa 1700-luvun puolivälissä, jolloin tehtaita perustettiin Saksan lisäksi mm. Venäjälle ja Tanskaan. 1700-luvulla ja osaksi vielä 1800-

⁸⁷ Shwindt 1893; 152; Pesonen 1998, 85.

⁸⁸ Enqvist 2004, 113; Tvauri 2004, 411.

⁸⁹ Dorenfelt 2000.

⁹⁰ Hyvönen 1982, 269.

luvun alussa valmistettiin posliinia pääasiassa ylempien yhteiskuntaluokkien tarpeisiin. Vähitellen 1800-luvun kuluessa posliini menetti ylellisyysmerkityksen ja sen käyttö laajeni myös muihin yhteiskuntakerroksiin.⁹¹



Lasia löytyi yhteensä yli 2 kg. Lasilöydöt ajoittuvat 1600-luvulta 1900-luvun alkuun. Suurin osa lasiaineistosta on peräisin kulmikkaan tai lieriön muotoisista pulloista, joissa on säilytetty paloviinaa ja viiniä. Lääkepullojen käyttö lisääntyi myös 1700-luvulla. Pullotetun oluen myynti yleistyi vasta 1800-luvulla.⁹² Kirkkaasta lasista valmistettu matkalipaspullo (KM2004072:169) on peräisin 1700-luvun lopulta ja 1800-luvun alusta. Matkalipaspullot yleistyivät jo 1500-luvulla ja ne olivat käytössä vielä 1800-luvulla. Puisissa lippaissa pullot säilyivät kuljetuksen aikana ehjinä. 1800-luvulta tunnetaan myös apteekkilasia sisältäviä matkalippaita.⁹³ Koeoja 1 pintamullasta löytyi mahdollisesti 1600-luvulle ajoittuvan kulmikkaan pullon paloja (KM2004072:24). Nuorinta kerrostumaa edustavat koeoja 2 pintamullasta löytyneet 1900-luvun alun olutpullot (KM 2004072: 74; 78). Pullojen lisäksi aineistossa on paloja kahdesta juomalasista (KM2004072:42 ja :76), jotka ajoittuvat 1700-luvun lopulle ja 1800-luvun alkuun. Viinin nauttimiseen on käytetty samanaikaista pinnallasiksi kutsuttua pikaria (KM 2004072:164).

Kuva: Lasipikari. KM 2004072:164 Heini Hämäläinen MV, RHO

Eläinten luita talletettiin lähes 4 kg, josta palaneita luita oli vain 10 g. Suurin osa tunnistetusta aineistosta oli lehmänluita, joista osa oli peräisin ainakin kolmesta paikalla käsitellystä ruhosta. Teurastamisen viittaavia leikkuun ja sahauksen jälkiä oli erityisesti Suvorovin linnoituksen pääportin edustalta (Y210). Kotieläimistä tunnistettiin myös sian, kanan ja vuohen tai lampaan luita. Riistaeläimistä oli hyödynnetty lintuja, joista riekon luita oli 1700-luvun lopun ja 1800-luvun alun pintakerroksesta (Y210) ja sorsalinnun luita (Y204) 1800-luvun kerroksesta. Luuaineisto painottui isokokoisten nisäkkäiden luihin osittain siitäkin syystä, ettei maata seulottu. Tämän vuoksi aineistossa ei näy kalat, vaikka niillä on ollut todennäköisesti suuri merkitys ruokataloudessa. Luiden määritykset teki Ulrika Kögäs, jonka raportissa on tarkat lajimääritykset ja yksilömäärät (Liite 9).

Löydetyt astiat kertovat hienostuneesta ruokailuun liittyvästä tapakulttuurista, mutta myös arkisemmasta ruuanvalmistuksesta. Nautintoaineista viinin ja paloviinan käytöstä oli runsaasti todisteita. Jälkimmäinen on tosin tunnettu myös lääkkeenä. Liitupiippuja löytyi ainoastaan kaksi varren katkelmaa. Savesta valmistetut ja helposti särkyvät piiput on voitu korvata myös muulla materiaalilla. Rakennuksiin ja ruokatalouteen liittyvän esineistön lisäksi muusta elämästä kertovaa aineistoa oli vähän. Palokerroksia ei kaivausalueilla havaittu ja vain muutama esine oli ollut tulesa. Löydöt ajoittuvat 1600-luvun lopulta 1900-luvun alkuun. Niistä suurin osa on kuitenkin peräisin 1700–1800-luvuilta.

⁹¹ Hyvönen 1983, 54.

⁹² Kopisto 2000, 42.

⁹³ Haggrén 2000, 90; Kopisto 2000, 4. Lasiesineiden ajoitus Georg Haggrén 4.2.05.

10. Yhteenveto

Alkusyöksen kenttätöitä painottivat 1790-luvun alussa rakennetun Suvorovin linnoituksen alueelle. Linnoituksen säilyneiden rakenteiden laajuus saatiin rajattua maastossa. Linnoituslaitteet ovat parhaiten säilyneet linnakkeen etelä- ja pohjoisosissa. Rakenteiden tarkempi kartoitus tehdään keväällä 2005. Koekaivauksessa ilmeni, että paikalla olleista rakennuksista on säilynyt maanpinnan alla rakenteita. 1800-luvun alkuun ajoittuvasta rakennuksesta kaivettiin esille hyvin säilynyt kivijalka sekä väliseinän ja kahden tulisijan perustukset. Tulisijojen edustalla lattiat oli katettu muuritiilillä. Rakennuksen pohjalla oli myös jälkiä puisista lattian tukirakenteista.

Suvorovin linnoitus purettiin nykyisen Kyminlinnan tieltä 1800-luvun alussa. Koekaivausten perusteella vanhemmasta linnoituksesta on säilynyt sisimmäisen puolustusrintaman rakenteita 10–40 cm syvyydellä. Rakenteet kuuluivat lounas–koillisuuntaisen kurtinimuruuriin ja pääportin kiviperustuksiin. Näiden edustalla oli säilynyt ohut kulttuurikerros, joka ajoittui 1700-luvun lopulta 1800-luvun alkuun.

Löytömateriaali muodostui etupäässä astian paloista, eläinten luista sekä rakennuksiin liittyvistä rautanauloista ja ikkunalasin sirpaleista. Varsinaisesti sotilaisiin tai sotatoimiin yhdistettävää esineistöä löytyi niukasti. Purku- ja rakentamiskerroksissa sekä maavalleissa löytöjä oli vähän. Eniten löytöjä tuli 1700-luvun lopulle ja 1800-luvun alkuun ajoittuvasta pintamullaksi tulkitusta kerroksesta (Y210). Vanhimmat löydöt ovat 1600-luvun puolelta ja uudemmat 1900-luvun alusta. Suurin osa esineistöstä ajoittuu 1700- ja 1800-luvuille.

Saastuneiden maiden poiston yhteydessä paljastui Kyminlinnan 5 bastionin lounaissiiven linnoituslaitteisiin liittyviä kivirakenteita ja tiilistä rintamuuria, jotka olivat osittain tuhoutuneet ampumaradan rakentamisen yhteydessä. Rakenteet ajoittuvat 1800-luvun alkuun. Porrasmainen tiilirakenne oli mahdollisesti 1900-luvun alusta ja se liittyi kivääriammuntarataan. Bastioni 2:den katvetien päältä löytyi kaksi erillistä samansuuntaista muurattua kiveystä, jotka todennäköisesti liittyivät 1800-luvun alun tilapäisiin tykkipaikkoihin. Bastionipihan ampumapaikan alla oli säilynyt Suvorovin linnoituksen etuvarustuksen perustuksia. Korjaamon pihan maakerrokset olivat sekoittuneita uudempien putki- ja kaapelikaivantojen takia. Maanpintaa oli korotettu tuomalla paikalle jättemaata sekä asfaltin alle hiekkatäyttöä noin 40 cm paksuudelta. Keittiön viereisen alueen alkuperäistä pihakiveyksestä oli säilynyt rippeitä. Muualla 1800-luvun alkupuolen maanpinta oli talousjätettä sisältänyttä tummanharmaata savea. Valvonnan yhteydestä löytyi Kyminlinnan linnoituksen vedenpoistojärjestelmään liittyvä tiilestä holvattu vesiputki ja tarkastuskaivo, jotka oli kaivettu 60–80 cm alkuperäisen maanpinnan alle. Rakenne ajoittuu 1800-luvun alkupuolelle.

Kyminlinnan itä- ja pohjoisosan vallien sisäpuolinen alue käsittää monipuolisen sotilashistoriallisen kerrostuman. Vanhimmat säilyneet muinaisjäännökset ovat 1700-luvun lopulta ja uusimmat kohteet ovat II maailmansodan jälkeisiä. Uuden Kyminlinnan vanhimmasta puretusta rakennuskannasta ei kartoituksessa havaittu maanpinnalle näkyviä rakenteita. Varastorakennuksista ja pajan rakenteista sekä vedenpoistojärjestelmästä voi olla kuitenkin säilyneitä osia maan alla. 1800-luvun lopun rakennuskannasta on säilynyt asuin- ja varastorakennusten kivijalkoja.

Kyminlinna on ainutlaatuinen ja hyvin säilynyt venäläisten rakentama linnoituskokonaisuus 1800-luvun alusta. Sen arvoa lisää vanhemmat linnoituskerrostumat, jotka liittyvät Venäjän 1700-luvun lopulla pääkaupunkinsa Pietarin puolustamiseksi rakentamaan linnoitusketjuun. Kyminlinnan ympäristössä on historiallisen ajan muinaisjäännöksiä keskiajalta II maailmansotaan saakka. Ne vaativat vielä lisäinventointia. Kartta- ja arkistotutkimusten jälkeen voidaan arvioida Kyminlinnan sisäpuolisten muinaisjäännösten jatkotutkimuksen tarve.

Helsingissä 15.2.2004

FM Päivi Hakanpää

Lähdeluettelo

Arkistolähteet:

Kansallisarkisto (KA)

Maanmittaushallituksen kartta-arkisto (MH)

Sotilaskartat

Museovirasto, rakennushistorian osaston arkisto (RHOA)

Venäläisen insinöörikomennuskunnan piirustukset VIK 1–367.

Venäjän valtion sota-arkiston mikrofilmit M349:17:4667–4764.

Ilmakuvat 1936–2002

Kymenlaakson historialliset kartat, Kotkan AV-keskus (KYHIKA)

Kyminlinnaa koskevat Venäjän tiedeakatemian arkiston ja Venäjän merivoimien arkiston kartat.

Kartat:

Forsell, Olaus 1692a: Geometrisch Afrijthningh på Kymmene gård sudhel(?) hemman och Åch-kern(?). Affmätthe anno 1692 in Augustij, Septemb. och till d. 18.october. KA/MH 224b 55 M17.

Bäckström, Gunnar 1935: Kartta Kyminlinnan linnoitusalueesta Kymin pitäjässä Viipurin lääniä. I–IV:mas uudistuslehti. KA 9 10^a 18/4-13.

Insinöörikomennuskunta 1798: Ruotsinsalmi RGAVMF.F.3L. OP.26.D.1680. KYHIKA Pietari 01–02.

Suvorov, Steinheil 1792: Kyminlinna. KYHIKA Pietari 2–10 d 1761 s.10.

Sotilaskartta 1788-1790: Kopioitu alkuperäisestä 4.10.1789 AA. KA 15/2d 18/14.

Suulliset tiedonannot:

Arkkitehti Selja Flink, Museovirasto

FT Georg Haggrén, Helsingin yliopisto

Tutkija Ilkka Kaskinen, Museovirasto

Jukka Lehmussaari, Kotkan rannikkoalue

Suunnittelija Eija Naakka, Museovirasto

AMK ins. Mikko Penttinen, Ramboll Finland oy

1:e intendent Thomas Roth, Armémuseum Ruotsi

Painamattomat lähteet:

Enqvist, Johanna 2004: Karjalaista keramiikkaa slaavilaiseen tyyliin – näkökulma historiallisen ajan keramiikkatyyppeihin. Pro gradu –tutkielma, Helsingin yliopiston Kulttuurien tutkimuksen laitos, arkeologian oppiaine.

Kauppi, Ulla-Riitta 1990: Kyminlinnan rakennushistoria. Käsikirjoitus. MV/RHOA.

Koskinen Keijo 2002: Kyminlinnan restauroinnin hankesuunnitelma 2002. Arkkitehtitoimisto Koskinen & Schalin OY. MV/RHOA.

Kykyri, Marita 2003: Kotka, Kyminlinna, Kymin kappeli ja vanha Kymenkartano. Keskiaikaisen kappelin ja kartanon alueen koekaivaus. Kaivauskertomus. Kymenlaakson maakuntamuseo.

Vauhkonen Marko 2004: Kotkan Kyminlinnan luontoselvitykset 2004. Ympäristösuunnittelu Enviro Oy. MV/RHOA.

Painetut lähteet:

Airola, Olli 1970: Kymenkartanon linnoitus – Kyminlinna. Porvoo.

Bondsdorff, Mikko, Ockenström, Katariina, Vainio, Niina 2004: Kyminlinna, rakennushistoriaselvitys 30.10.2004. Arkkitehtitoimisto Okulus oy:n rakennustutkimuksia nro 17.

- Dorenfelt, Lauritz 2000: Blue-painted porcelain. Danish porcelain with cobalt from Norway. Royal Copenhagen Porcelain 1775-2000. Copenhagen.
- Finlands medeltidsurkunder I-III. Samlade och i tryck utgifna av Reinold Hausen. Helsingfors.
- Haggrén, Georg 2000: Sirpaleet särkyneet – tirkistysreikiä Laukon kartanon vaiheisiin ja isäntäväen elämään. Vesilahden Laukko, linna, kartano ja koti. AMAF IV. Kaarina.
- Hämäläinen, Paavo & Kauppi, Ulla-Riitta (toim.) 1989: Kotkan linnoituksen korjaus- ja restaurointityö. Museovirasto, rakennushistorian osasto. Raportti 1/1989.
- Hyvönen, Heikki 1975: Posliinia. Porcellaine. Collection Vera Saarela. Suomen kansallismuseo.
- Hyvönen, Heikki 1982: Venäläistä posliinia. Vera Saarelan kokoelma. Suomen kansallismuseo. Helsinki.
- Hyvönen, Heikki 1983: Suomalaista keramiikkaa. Porvoo.
- Knapas, Rainer 1988: Linnoitusten rakentaminen ja sotilasarkkitehtuuri 1721–1808. Ars. Suomen taide 2. Keuruu.
- Kopisto, Sirkka 2000: Lasia. Claës Norstedtin kokoelma, Suomen kansallismuseo. Museovirasto. Helsinki.
- Nodenstreng, Sigurd & Halila, Aimo 1974: Haminan historia I. Mikkeli.
- Lappalainen Jussi 1972: Kaarle X Kustaan Venäjän-sota v. 1656–1658 Suomen suunnalla. Räikkä, häikkä ja ruptuuri.
- Paulaharju, Jyrki 1992: Vanhat tykit. Rautaruukusta Helvigiin. Tutkimus suustaladattavista siileäputkisista tykeistä. Sotamuseo 1/92. Lappeenranta.
- Pesonen, Petro 1998: Karjalaista keramiikkaa Polvijärven Sotkumasta. Historiallisen asuinpaikan kaivaustuloksia. Kentältä poimittua 4. Kirjoitelmia arkeologian alalta. Museoviraston arkeologian osaston julkaisuja N:o 7.
- Rosén, Ragnar 1953: Kotkan esivaiheet. Kotkan historia. Helsinki.
- Shwindt, Theodor 1893: Tietoja Karjalan rautakaudesta Käkisalmen kihlakunnan alalta saatujen löytöjen mukaan. SMYA XIII.
- Tvauri, Andres 2004: Liivi sõja aegne Vene keraamika Eesti linnustes ja linnades. Pottery of Russian origin from the period of the Livonian War (1558-1583) in Estonian castles and towns. Linnusest ja linnast. Uurimusi Vilma Trummali auks. Tallinn – Tartu.

Kotka Kyminlinna 2004 koekuopat 1-4

Koekuoppa 1

Sijainti: $x=710843,20-710844,75$; $y=493922,10-493924,15$; $z=7.99-8.73$ m mpy. Sijaiti räjähtäneen ampumavaraston ja varastojen (n:o 17 ja 18) välissä ja tien länsireunalla.

Syvyys: 50 cm

Koko: $2,8 \text{ m}^2$, $1,30 \times 1,70$ m

Suunta: E–W

Kuvaus: Maakerrokset on mitattu W-profiilista.

0–18 cm mullan- ja hiekkansekainen tummanruskea savi. Kerroksen pinnalla oli hiiltä.

18–40 cm ruskeanharmaa savi, jossa oli vaaleanharmaita laikkuja.

40–50 cm läikikäs vaaleanharmaa siltti, jonka pinnalla oli ruostesaostumia.

Kuopan eteläosassa oli kiviä, jotka oli ladottu ruskeanharmaaseen saveen. Kivien pinta oli n. 8.30 m mpy.

Niiden koot vaihtelivat $1 \times 0,5 - 0,10 \times 0,10$ m välillä. Osa kivistä oli lohkottu. Rakennetta ei purettu.

Kuvat: MV/RHodia 125537:91

Kartat: 15, 16

Löydöt: -

Koekuoppa 2

Sijainti: $x=710852,50-710855,30$; $y=493880,60-493883,10$; $z=8.38-9.13$ m mpy. Sijaiti räjähtäneeseen ammusvarastoon johtavan tien eteläpuolella, varaston itäpuolella.

Syvyys: 70–45 cm

Koko: $3,7 \text{ m}^2$, $2 \times 2,7$ m

Suunta: S–N

Kuvaus: Maakerrokset on mitattu S-profiilista.

0–20 cm mullan- ja hiekkansekainen tummanharmaa ja ruskea savi. Kerroksessa oli nokea.

20–35 cm keltainen karkeanhiekkansekainen sora.

35–70 cm läikikäs vaaleanharmaa siltti, jonka pinnalla oli ruostesaostumia.

Kuopan pohjoisreunassa oli NW - SE-suuntainen kivirivi, joka oli ladottu karkeaan hiekkaan. Kivien koot

olivat $0,50 \times 0,30 - 0,25 \times 0,15 - 0,15 \times 0,10$ m. Ne olivat hyvin särmikkäitä ja yhdessä oli 4–4,5 mm halkaisijaltaan oleva poranjälki. Kivet rajautuivat selkeästi saveen.

Kuvat: MV/RHodia 125537:92–93

Kartat: 15, 17

Löydöt: -

Koekuoppa 3

Sijainti: $x=710883,10-710885,32$; $y=493876,64-49379,02$; $z=8.40-9.10$ m mpy. Sijaiti räjähtäneen ampumavaraston ja sen itäpuolella olevan varaston välissä (n:o 18) tien pohjoispuolella.

Syvyys: 75 cm

Koko: 3 m^2 , $1,6 \times 2$ m

Suunta: S–W

Kuvaus: Maakerrokset on mitattu NW -profiilista.

0–20 cm mullan- ja karkean hiekkansekainen tummanruskea savi.

20–60 cm ruskea hiekan- ja tiilensekainen savi. Tiilien koot n. $25 \times 12 \times 5$ cm.

60–75 cm läikikäs vaaleanharmaa siltti, jossa oli ruostesaostumia.

Kuopassa ei ollut rakenteita. Kuopan pinnalla oli muutaman kivi, joiden koko oli $0,50 \times 0,40$ m. Kuopan länsi- ja pohjoispuolella oli oja.

Kuvat: -

Kartat: 15

Löydöt: -

Koekuoppa 4

Sijainti: $x=710858,24-710861,68$; $y=493858,71-4938962,94$; $z=8.10-8.97$ m mpy. Sijaitsi ammusvarastoille johtavan tien pohjoispuolella, räjähtäneen ammusvaraston ja koillisimman ammusvaraston (n:o 18) välissä.

Syvyys: 25–60 cm.

Koko: 6 m^2 , $4,40 \times 2$ m

Suunta: W–E

Kuvaus: Maakerrokset on mitattu NW -profiilista.

0–20 cm mullansekainen tummanharmaa hiekka.

20–50 cm vaaleanharmaa savi.

50–70 cm tummanharmaa savi

70–75 cm vaalea kellertävä savi

Koekuoppa kaivettiin NE–SW -suuntaisen kiveyksen läpi. Pinnalla olleet kivet olivat tummanharmaassa mullansekaisessa hiekassa. Pohjimmaiseta kivet oli ladottu ruskeaan karkeaan hiekkaan. Länsiosan kiveys oli harvempi kuin itäosassa. Kivien koot $50 \times 40-25 \times 10$ cm. Suuremmat kivet olivat lohkottuja. Koekuopan keskelle oli kaivettu noin 50 cm leveä oja, jonka molemmin puolin oli vaaleanharmaata savea, mutta savi puuttui ojan kohdalta. Oja oli kaivettu myöhemmin kuin kiveys oli ladottu.

Kuvat: MV/RHodia 125537:94

Kartat: 15, 18

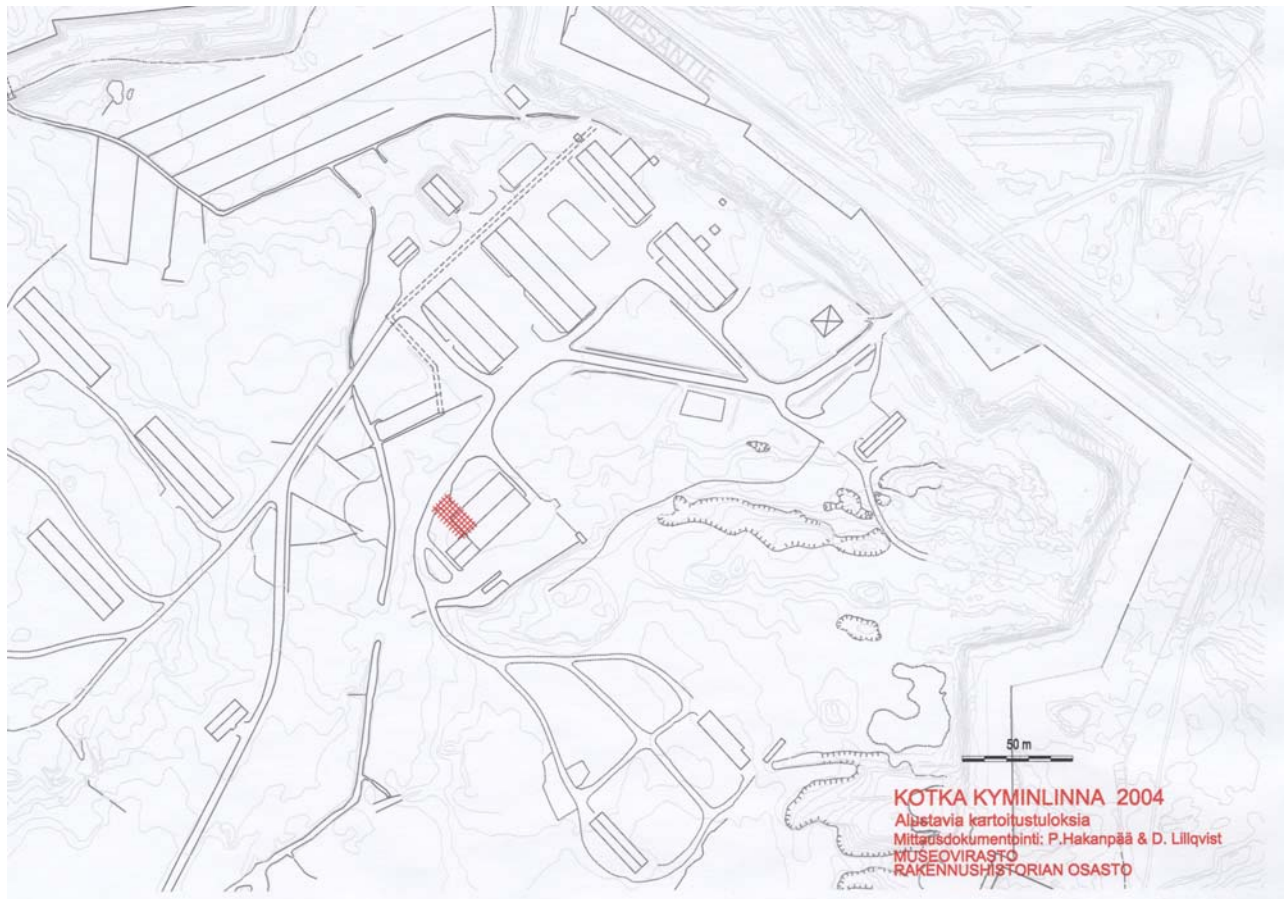
Löydöt: KM 2004072:185–187

Kotkan Kyminlinnan pohjois- ja itäosien inventoinnin kohdekuvaukset:

Historiallisen ajan muinaisjännökset:

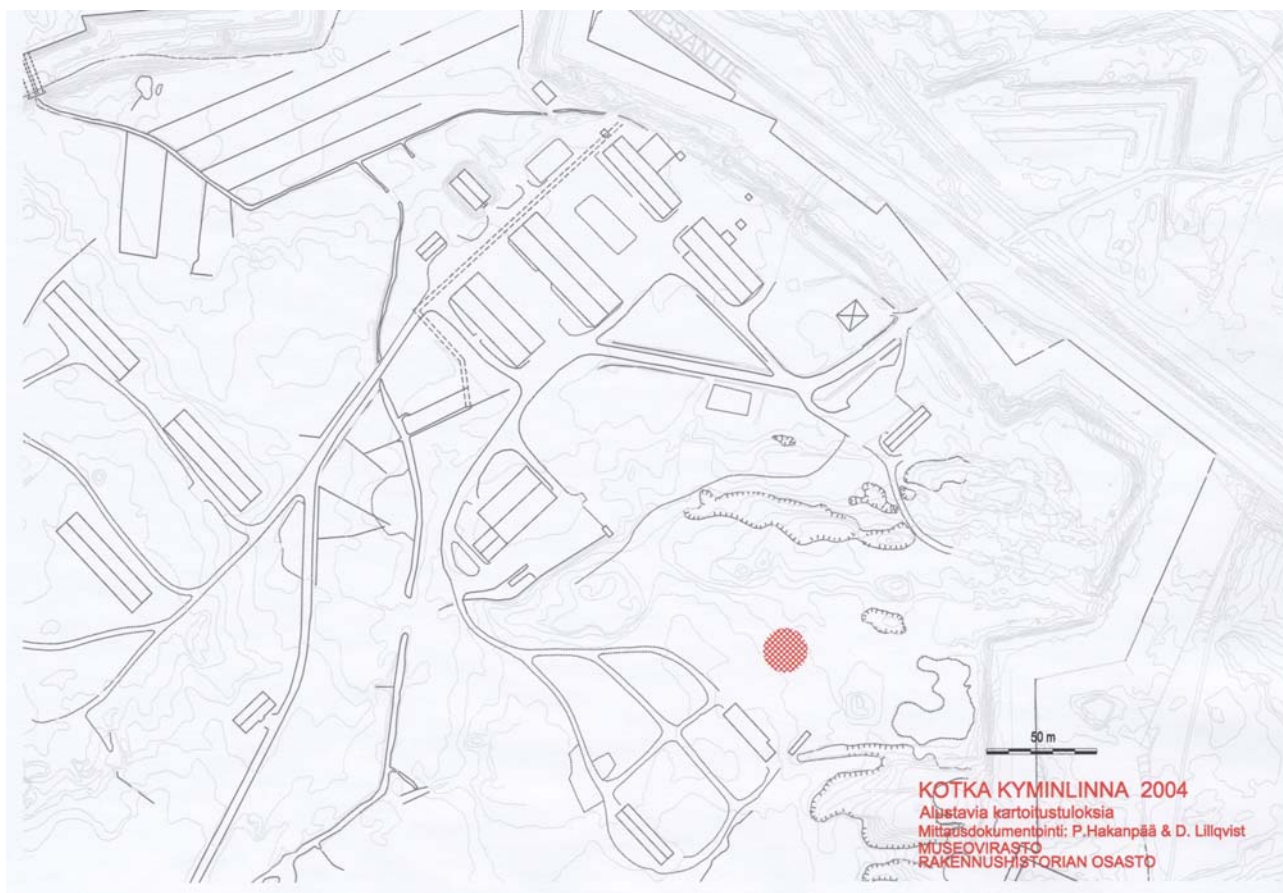
1. Kyminlinna, päävartiosto

- Tyyppi:** Puolustusvarustus **Alatyyppi:** Talonpohjat
- Peruskartta:** PK 3024 10 Karhula
- Pkoo:** 6710789-6710812 **Ikoo:** 3494071-3494094 **Z(m mpy):-**
- Sijainti:** Rakennus sijaitsi nykyisen autotallirakennuksen paikalla, kasarmialueesta n. 50 m etelään.
- Ympäristö:** Paikalle on rakennettu vuonna 1962 autotalli, joka sijaitsi kasarmilta tulevan tien itäpuolella. Rakennuksen asfaltoidulle piha-alueelle oli tuotu maata ja paikkaa oli tasoitettu. Itäpuolella oli metsäinen mäki. Nykyistä autotallia ympäröi harva metsä. Päävartiostosta on johtanut tie kasarmialueelle.
- Kuvaus:** Yksikerroksisen aumakattoisen kivirakennuksen pohja oli suorakaiteen muotoinen. Sen pääjulkisivun muodosti holvikaaripylyväikkö. Paikalla oli näkyvissä vielä 1950-luvulla rakennuksen kivijalka (Airola 1970, 40). Maastossa ei enää havaittu kivijalkaa, joka on jäänyt osittain nykyisen autotallin ja pihamaan alle.
- Historia:** Kyminlinnan päävartio näkyy ensimmäisen kerran vuoden 1809 kartassa (M 317:17:4723). Vanhimmat piirustukset ovat vuodelta 1809 (M 349:17:4727). Kriminsodan aikana rakennus oli kasarmina. 1870-luvulla siellä toimi apteekki, poliisipiirin keittiö, päävartio ja pidätettyjen huone (Kauppi 1990, 44, 53). Rakennus on palanut 1920-luvulla, minkä jälkeen sitä ei enää rakennettu uudelleen (Airola 1970, 40).
- Kartat ja piirustukset:** M 317:17:4723, 4727. VIK 143–160 ja 162–163.
- Ajoitus:** 1810–1920-luku.
- Luokitusehdotus:** 3 (kohde on tuhoutunut)



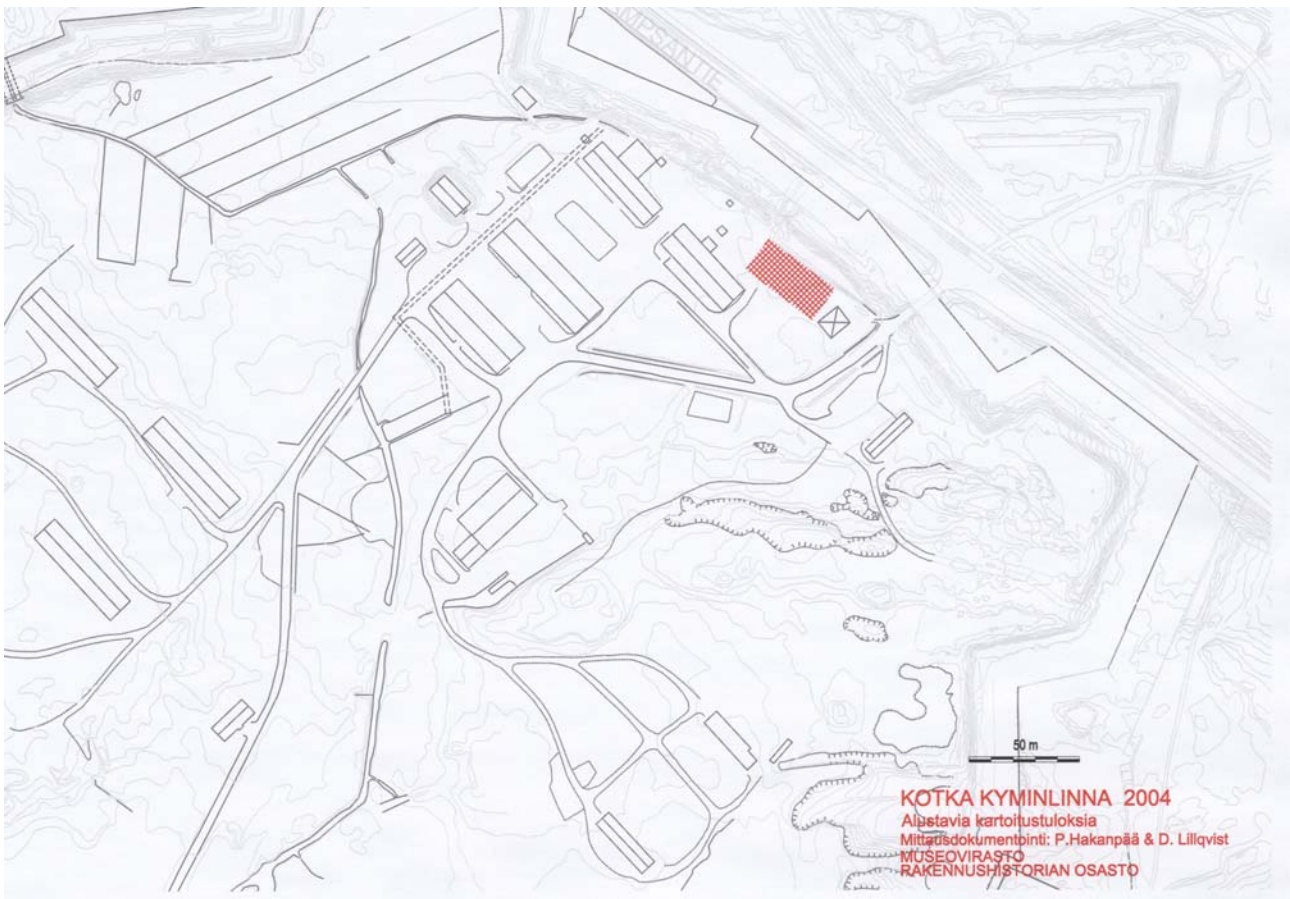
2. Kyminlinna, sepän paja

- Tyyppi:** Työ- ja valmistuspaikat **Alatyyppi:** Pajat
- Peruskartta:** PK 3024 10 Karhula
- Pkoo:** 6710733-6710740 **Ikoo:** 3494215-3494226 **Z(m mpy):-**
- Sijainti:** Rakennus oli sijannut nykyisen kasarmialueen kaakkoispuolella olevan kallion eteläreunalla ja kasarmialueelta bastioni 4:lle johtavan polun eteläpuolella.
- Ympäristö:** Metsää kasvavan rinteen reunoilla oli kivikasoja. Etelään laskevan rinteen alaosa oli kosteikkoa. Polun molemmin puolin oli tuotu jätemaata ja mm. metalliromua.
- Kuvaus:** Paikalla ei havaittu rakennuksen perustusta tai tulisijan (ahjon) pohjaa. Kivikasojen ympäriltä kairattiin maata. Ylinnä oli tumma humus (n.15 cm), jonka alla hyvin kostea vaaleanharmaa savikerros. Rakennuksen pohja on saattanut jäädä myös paikalle tuodun maan alle.
- Historia:** Vuoden 1810 vahvistettuun karttaan paja oli merkitty vanhana rakennuksena (M 349:17:4740) ja saman vuoden uudempaan asemakaavaan kivisenä sepänpajana (M 349:17:4748). Paja ei enää esiinny vuoden 1835 kartassa (VIK 60). Se on purettu 1820-luvun alussa (VIK 59).
- Kartat ja piirustukset:** M 349:17:4707, 4740, 4748, piirustukset 54 ja 55.
- Ajoitus:** 1800-luvun alku (1806–1820-luku).
- Luokitusehdotus:** 2 (ei maan pinnalle näkyviä rakenteita).



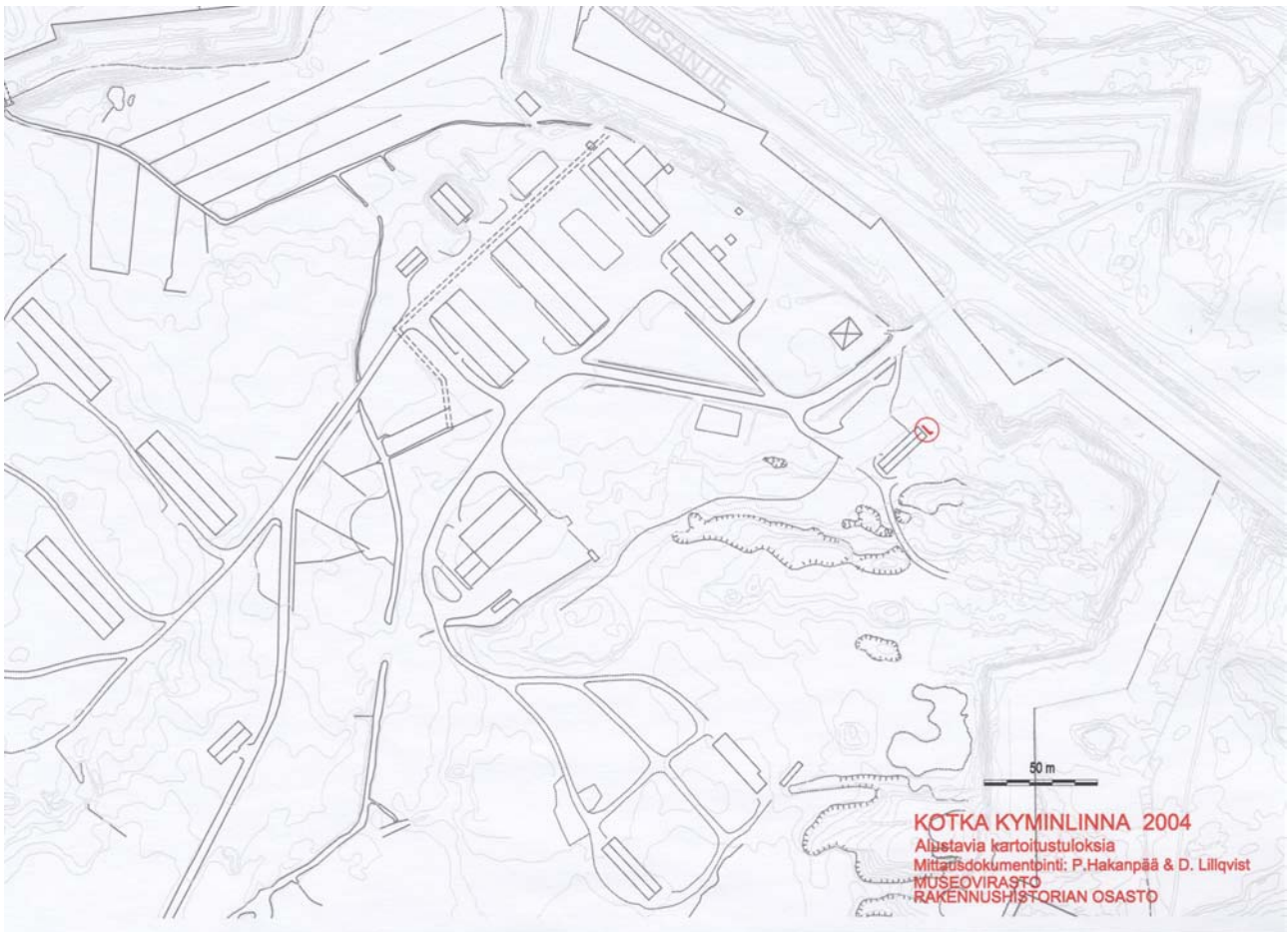
3. Kyminlinna, varastorakennukset

- Tyyppi:** Puolustusvarustus **Alatyyppi:** Suojahuoneet
- Peruskartta:** PK 3024 10 Karhula
- Pkoo:** 6710889-6710926 **Ikoo:** 3494210-3494251 **Z(m mpy):-**
- Sijainti:** Rakennukset ovat sijainneet kasarmin koillisreunalla, korjaamon (ent. keittiö) kaakkoispuolella ja koillisportin vahtituvan luoteispuolella.
- Ympäristö:** Tasoitettu piha-alue oli hiekkapintainen, mutta vallin reunalla kasvoi heinikkoa ja varusvaraston kaakkoispuoli oli nurmikko. Syksyllä 2004 vallin edustalla oli mm. tiilimurskaa sisältäviä maakasoja.
- Kuvaus:** Maastossa ei havaittu rakennusten perustuksia. 1800-luvun pihakiveyksen pinta oli entisen keittiön kohdalla 6.35–6.00 m mpy. Nykyinen maanpinta varusvaraston edustalla on noin 6.65 m mpy. Rakenteita on voinut säilyä 30–60 cm nykyisen maanpinnan alla. Yksi varastoista on todennäköisesti jäänyt varusvaraston alle.
- Historia:** Vuoden 1806 asemakaavassa on paikalla kaksi varastorakennusta (M 349:17:4707). Neljä vuotta myöhemmin paikalla oli kolme varastorakennusta, joista kaksi oli pitkiä ja suorakaiteen muotoisia. Pisin rakennus sijaitsi samassa linjassa keittiörakennuksen kanssa. Paikalla on nykyisin varusvarasto. Kaksi muuta rakennusta olivat sen koillispuolella. Karttaselityksessä ne mainitaan vanhoiksi rakennuksiksi. Niistä yksi on ollut päävarastona ja kaksi muuta lautavarastoina. Vuonna 1811 varastorakennukset oli muutettu tykki- ja mörssäritelineiden päävarikoksi (M 349:17:4740 ja 4748, 4763).
- Kartat ja piirustukset:** M 349:17:4707, 4723, 4740, 4748, VIK 54 ja 55.
- Ajoitus:** 1800-luvun alku (1806–1850-luku).
- Luokitusehdotus:** 2 (ei maan pinnalle näkyviä rakenteita).



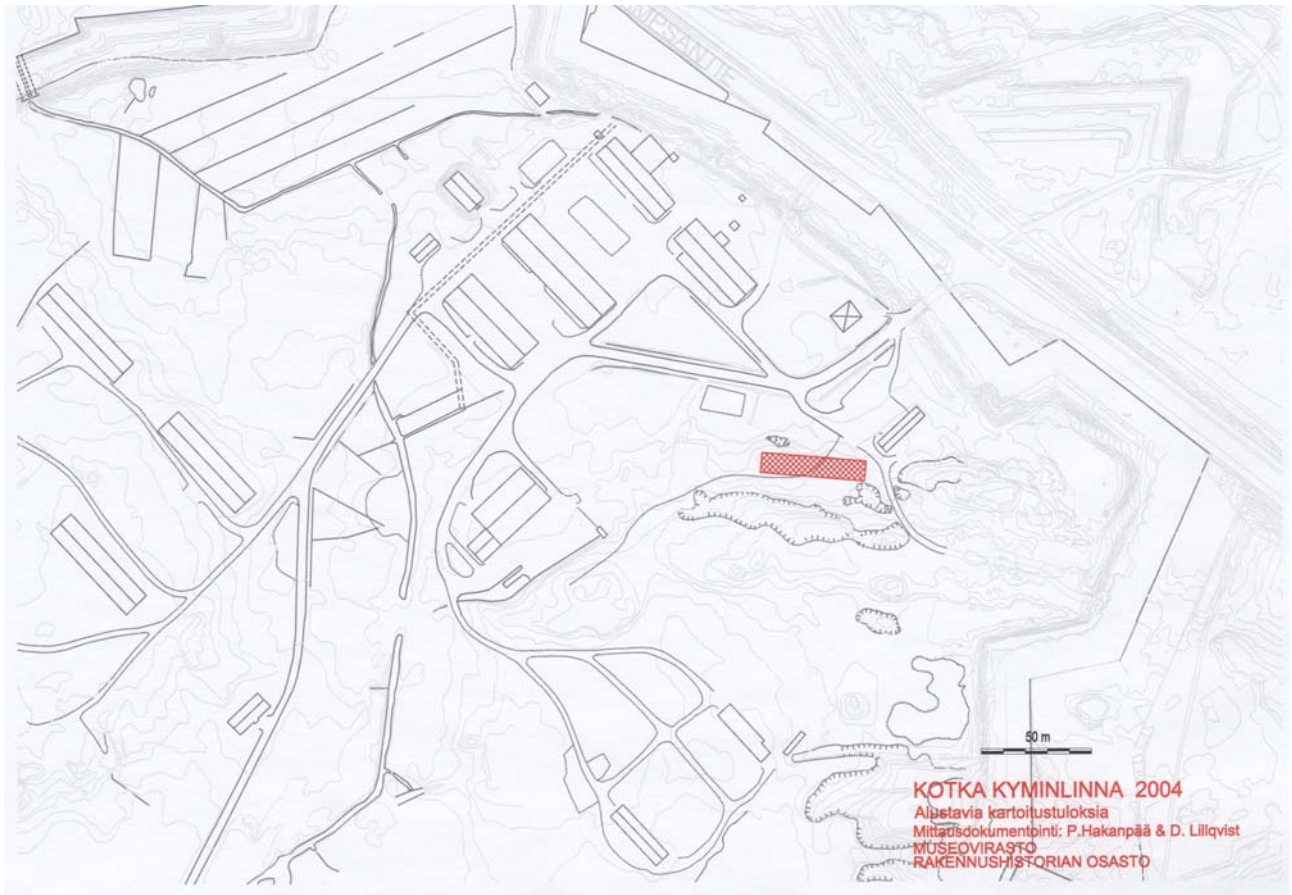
4. Kyminlinna, tallin viereinen kivijalka

Tyyppi: Puolustusvarustus **Alatyyppi:** Suojahuoneet
Peruskartta: PK 3024 10 Karhula
Pkoo: 6710844-6710847 **Ikoo:** 3494284-3494289 **Z(m mpy):** 6.83–7.00
Sijainti: Kohde sijaitsee tallin itäseinän vieressä ja koillisportille johtavan tien eteläpuolella.
Ympäristö: Paikka on entistä piha-aluetta, jossa kasvoi heinää ja lehtipuita.
Kuvaus: Maastossa oli säilynyt noin 4,70 m pitkä NW–SE -suuntainen kivirivi, jonka kaakkoiskulmaa vasten erottui toisen seinälinjan alku. Kivet olivat lohkottuja ja niissä oli poranjälkiä.
Historia: Paikalla on sijainnut 1800-luvun alussa komentajapuseereiden, konduktöörin, konttorin käytössä oleva rakennus (M 347:17:4748). Asemakaavoissa ja niiden ehdotuksissa paikalla oli sijainnut useimpia varastorakennuksia, joiden toteutumisesta ei ole varmuutta.
Kartat ja piirustukset: M 349:17:4748, VIK 14, 79, 196, 199, 286, 287.
Ajoitus: 1800-luku.
Luokitusehdotus: 2



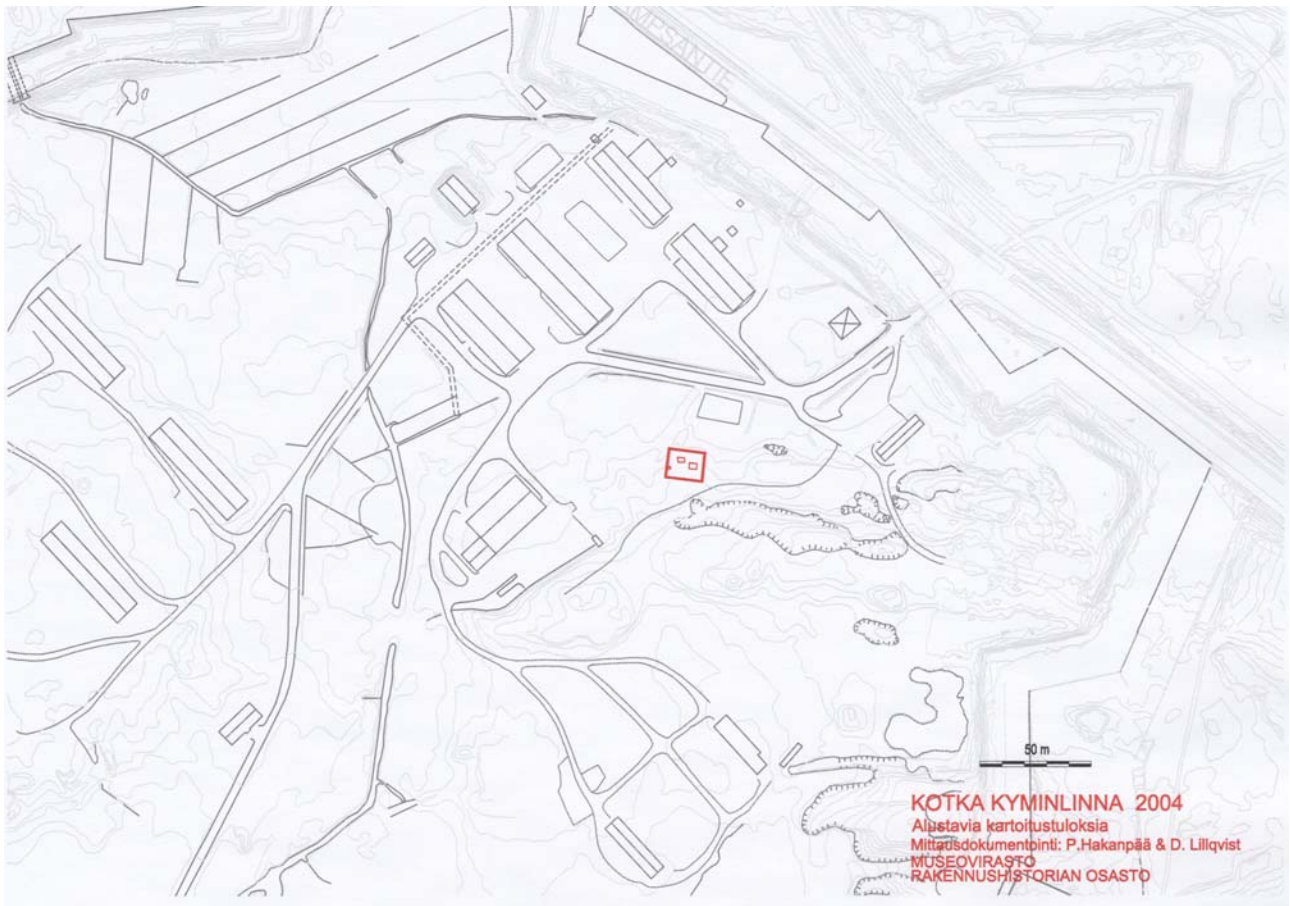
5. Kyminlinna, muonavarasto

- Tyyppi:** Puolustusvarustus **Alatyyppi:** Suojahuoneet
- Peruskartta:** PK 3024 10 Karhula
- Pkoo:** 6710814-6710827 **Ikoo:** 3494212-3494260 **Z(m mpy):** 7.90–8.00
- Sijainti:** Kohde sijaitsee koillisportilta tulevan tien eteläpuolella ja avokallion välissä, nykyisen kasarmialueen kaakkoispuolella ja tallirakennuksesta n. 10 m länteen.
- Ympäristö:** Rinteen eteläpuoli rajautui avokallioon. Pohjoispuolella oli kosteaa, heinää kasvavaa joutomaata. Rakennuksen pohjan päällä kasvoi pensaita ja muutama koivu.
- Kuvaus:** Rakennuksen pohja oli suorakaiteen muotoinen ja W–E-suuntainen. Sen pituus oli n. 47,50 m ja leveys n. 8,80 m. Rinteessä olevan kivijalan korkeus oli länsipäässä n. 45 cm ja itäpäässä 70 cm. Kylmämuuratut kivet olivat yhdessä kerroksessa, ainoastaan pohjoispäässä oli kaksi kivikertaa. Säännöllisen suorakaiteen muotoiseksi lohkottujen kivien koko oli 1 x 1,8 x 0,5 m. Pohjoisseinustalla oli kivetty ajoramppi. Rakennuksen länsiosassa oli n. 50 cm syvä ja 2,10 x 1,25 m kokoinen kuoppa, jossa oli betonireunat. Puisen aumakattoisen rakennuksen pohjoisseinällä on ollut kaksi oviaukkoa ajorampeineen. Molemmilla pitkillä sivuilla oli kuusi ikkunaa.
- Historia:** Puinen muonamakasiini mainitaan rakennettavaksi vuoden 1876 asemakaavaehdotuksessa. Seuraavana vuonna rakennus oli merkitty uutena asemakaavaan (VIK 35 ja 36). Rakennus on poistettu vuoden 1911 heinäkuun asemakaavasta, mutta se esiintyy toisessa saman vuoden päiväämättömässä kartassa. Paikalla oli samankokoinen rakennus vuoden 1935 kartassa ja samannäköinen rakennus seuraavan vuoden ilmakuvasssa (VIK 44; 45; KA 9 10 a 18/4–13).
- Kartat ja piirustukset:** VIK 35, 36, 40, 44, 45 ja numeroimattomia karttoja 1900-luvun alusta. Kartta Kyminlinna linnoitusalueesta 1935 KA 9 10 a 18/4–13.
- Ajoitus:** 1877–1910-luku?
- Luokitusehdotus:** 2



6. Kymnlinna, upseerirakennus

- Tyyppi:** Puolustusvarustus **Alatyyppi:** Talonpohja
Peruskartta: PK 3024 10 Karhula
Pkoo: 6710818-6710832 **Ikoo:** 3494171-3494188 **Z(m mpy):** 7.98–8.06
Sijainti: Kohde sijaitsi koillisportilta tulevan tien ja avokallion välissä, nykyisen kasarmialueen kaakkoispuolella ja muonavaraston kivijalasta noin 25 m länteen.
Ympäristö: Rinteen eteläpuoli rajautui avokallioon. Pohjoispuolella oli kosteaa heinää kasvavaa joutomaata. Rakennuksen pohjan päällä kasvoi koivuja, mäntyjä ja kuusia.
Kuvaus: Rakennuksen pohja oli lähes neliönmuotoinen ja W–E -suuntainen. Sen pituus oli 15,50 m ja leveys 12,50 m. Rinteessä olleen kivijalan länsiosan korkeus oli n. 35 cm ja pohjoisosan 135 cm. Kivet oli kylmämuurattu. Eteläosassa kivet olivat yhdessä kerroksessa ja pohjoisosassa oli kaksi kivistä. Lohkottujen kivien koko oli 1–1,4 x 0,5 m. Muutamissa kivissä oli poran jälkiä. Pohjoisseinän kivijalkaa oli myöhemmin korjattu betonilla. Rakennuksen länsiosassa oli kaksi tulisijan pohjaa. Pohjoisseinän vieressä olleen tulisijan koko oli 4 x 3,2 m ja sen korkeus n. 30 cm. Sen vieressä länsipuolella oli mahdollisesti toinen huonommin säilynyt tulisijanperustus. Kolmas perustus sijaitsi rakennuksen itäosassa ja sen koko oli 3,80 x 3,5 m ja säilynyt korkeus oli n. 35 cm. Tulisijojen perustuksissa oli lohkoituja kiviä ja tiilimurskaa. Länsiseinän vieressä oli n. 1,2 x 1 m kokoinen betonilla päällystetty tiilirakenne, joka liittyi mahdollisesti savuhormiin. Rakennuksen sisällä sammaleen ja heinikon seassa oli tiilimurskaa ja tiiliä, joiden koko oli 28 x 10 x 6 – 26 x 14 x 6 cm.
Historia: Puinen rakennus oli merkitty vuoden 1897 asemakaavakarttaan upseerirakennukseksi (VIK 40) ja vuonna 1911 vastaanottorakennukseksi (VIK 44). Se on vielä paikoillaan 1960-luvun ilmakuvassa.
Kartat ja piirustukset: VIK 40, 44 ja numeroimattomia karttoja 1900-luvun alusta. Kartta Kymninnan linnoitusalueesta vuodelta 1935, KA 9 10 a 18/4–13.
Ajoitus: 1897–1960-luku?
Luokitusehdotus: 2



7. Kyminlinna, Suворovin linnoituksen maa- ja kivivallit

Tyyppi: Puolustusvarustus

Alatyyppi: Maavalli

Peruskartta: PK 3024 10 Karhula

Pkoo: 6710722-6710765

Ikoo: 3493974-3494041

Z(m mpy): 6.80–8.31

Sijainti: Rakenteita on säilynyt lounaisportilta kasarmille johtavan tien itä- ja länsipuolella.

Ympäristö: Elokuussa 2004 kasvoi alueella mänty- ja lehtikuusimetsä, jossa oli tiheä pensaskasvillisuus. Marraskuussa pensaita oli raivattu ja rakenteet erottuivat paremmin. Vallin itäpuolella maa oli alavampaa kosteikkoa.

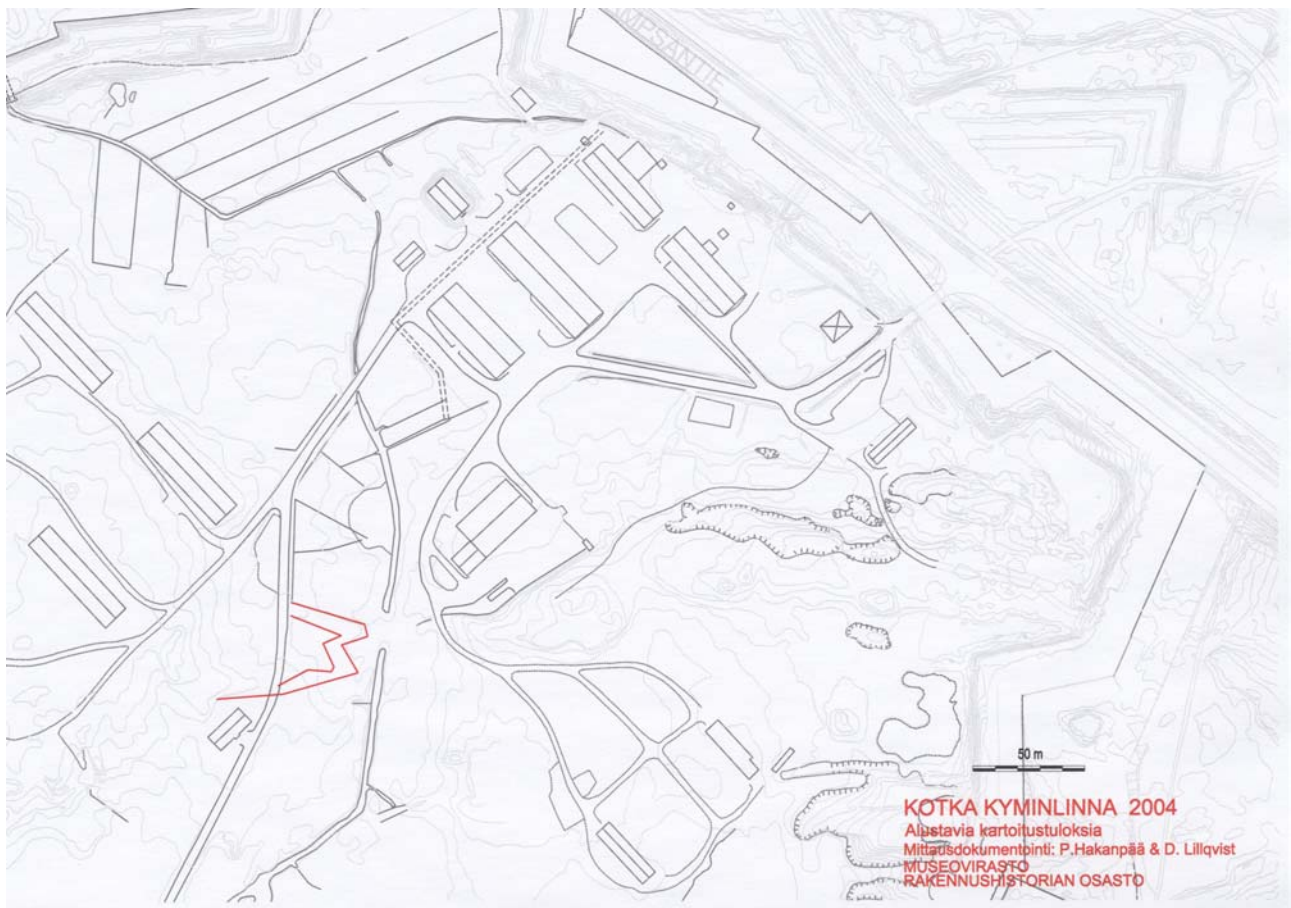
Kuvaus: Matala reunoistaan kivetty maavalli erottui maastossa n. 0,5 m korkeana ja n. 5 metriä leveänä. Valli oli kaksikätkäinen ja kärkien välissä oli taite. Maavallin molemmille reunoilla oli ladottu lohkottuja kiviä, mutta ulkoreunalla kiveys oli selkeämpi. Kiviä erottui myös jonkin verran vallin keskeltä. Lohkotuissa kivissä oli poranjalkia. Kivien koot olivat 1,80 x 1,30 – 0,40 x 0,60 m. Osa kivistä oli pois paikoiltaan. Rakenne jatkui tien länsipuolella. Kivivallien säilyneet pituudet olivat 35–64 m. Vallin keskelle jää noin 30 m leveä matala alue, jossa oli pieni kivillä täytetty kuoppa.

Historia: Rakenteet kuuluvat ilmeisesti Ruotsinsalmen linnakkeeseen tai sen etuvarustukseen. Vuoden 1814 kartassa se oli vielä purkamatta, mutta seuraavan vuoden karttaan sitä ei enää ole merkitty (VIK 54 ja 55).

Kartat ja piirustukset: VIK 54 ja 71

Ajoitus: 1700-luvun loppu.

Luokitusehdotus: 1



8. Kyminlinna, kivivarastot ja kivityöstöpaikat

Tyyppi: Raaka-aineen hankintapaikat **Alatyyppi:** Työ- ja valmistuspaikat

Peruskartta: PK 3024 10 Karhula

Pkoo: 6710566-6710610

Ikoo: 3493964-3494170

Z(m mpy): 6.60–9.90 ja 8.10

Sijainti: Kohde sijaitsi päävartiosta kasarmille johtavasta tiestä n. 28 m itään ja puisen varaston (n:o 23) pohjoispuolella. Toinen kohde on edellistä n. 50 m itään.

Ympäristö: Metsän ympäröimän itä-länsisuuntaisen mäen päällä kasvoi mäntyjä. Mäen pituus oli n. 100 m. Sen leveys oli 30 m ja korkeus 3 m. Sen etelärinne laskeutui loivasti, mutta pohjoisrinne oli jyrkempi. Mäen itäpuolella ollut toinen kohde sijaitsi matalalla maakumpareella, joka oli kosteikon ympäröimä.

Kuvaus: Mäen päälle ja rinteiden alaosaan oli kasattu lohkoituja ja porattuja kiviä. Poran jälkien halkaisija oli noin 3–3,5 cm. Kivien koko vaihteli 2 x 0,6 – 0,50 x 0,30 m välillä. Toinen kohde erottui maastossa matalana maakumpareena, jonka päällä oli lohkoituja ja porattuja kiviä. Kiviä oli n. 48 m x 20 m laajuisella alueella.

Historia: Varastot liittyvät todennäköisesti uudemman Kyminlinnan rakentamiseen.

Kartat ja piirustukset: M 349:17:4706

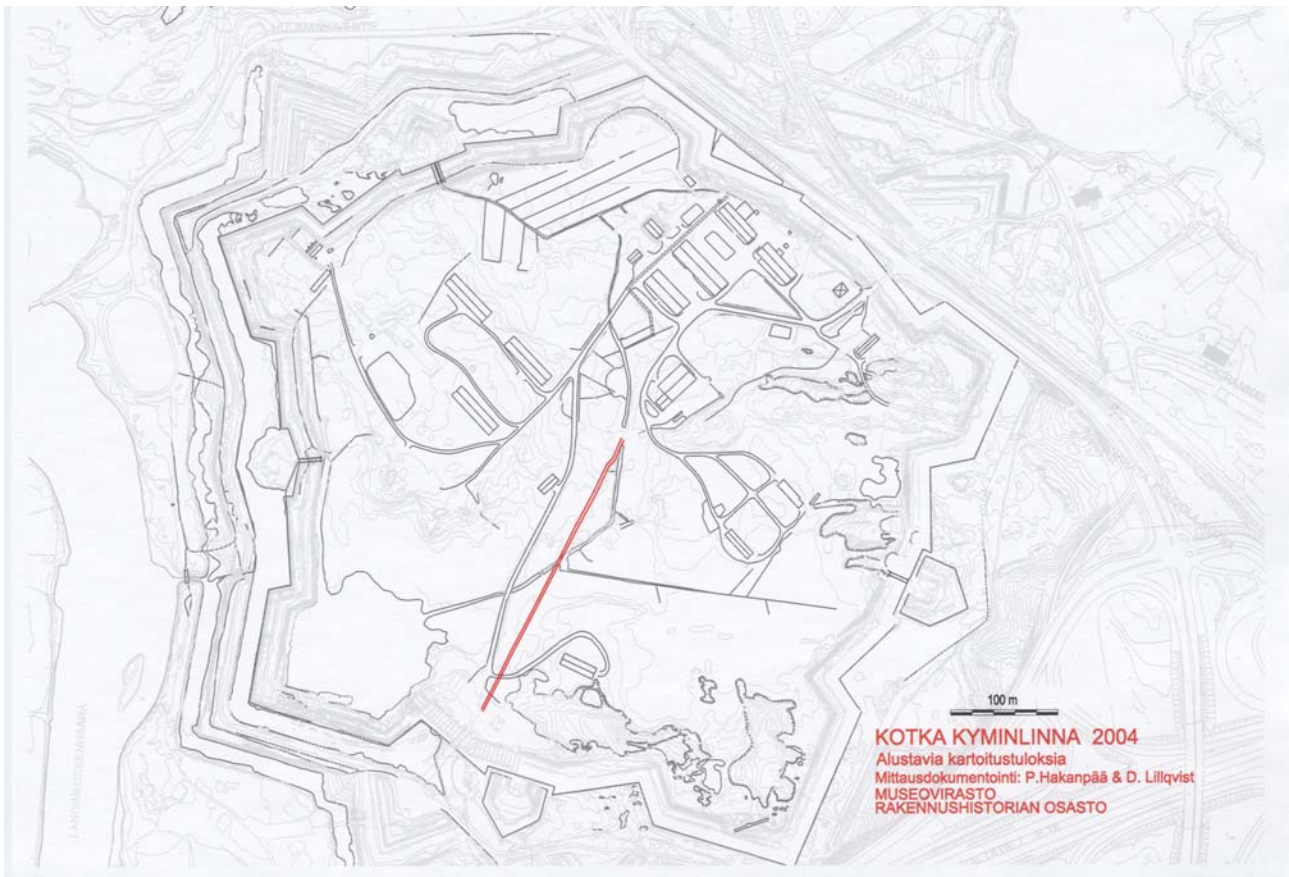
Ajoitus: (1700-luvun loppu–)1800-luvun alku.

Luokitusehdotus: 2 (isompi) ja 3 (pienempi).



9. Kyminlinna, vanha tienpohja

- Tyyppi:** Kulkuväylät **Alatyyppi:** Tienpohja
- Peruskartta:** PK 3024 10 Karhula
- Pkoo:** 6710500–6710751 **Ikoo:** 3493918–3494050 **Z(m mpy):** 6.30–7.55
- Sijainti:** Kohde sijaitsi Kyminlinna lounaisportilta kasarmille johtavasta tiestä 10–30 metriä itään.
- Ympäristö:** Tienpohjan ympärillä kasvoi mäntymetsä.
- Kuvaus:** Metsässä erottui puuton SW–NE -suuntainen tienpohja, joka kulki suoraan lounaisportin vahtituvasta palaneelle päävartiostolle. Sen säilynyt pituus oli 280 m ja leveys 2–2,5 metriä. Pohja oli hieman muuta maastoa korkeammalla.
- Historia:** Lounaisportilta päävartiostoon johtava tie esiintyy vasta vuoden 1859 kartassa (VIK 24). Vielä vuoden 1953 ilmakuvassa paikalla oli ainoastaan yksi tie. 1800-luvun puolivälin ja 1900-luvun alun kartoissa tie lounaisportilta ei kulje suoraan päävartiostoon vaan kiertää upseerirakennuksen ja päävartioston välistä.
- Kartat ja piirustukset:** VIK 24, numeroimattomia kartoja 1900-luvun alusta, 1950- ja 1960-luvun ilmakuvat.
- Ajoitus:** 1800-luku?–1900-luku.
- Luokitusehdotus:** 2



Muut kohteet:

10. Kyminlinna, poterot

Tyyppi: Puolustusvarustus

Alatyyppi: Taistelukaivanto

Peruskartta: PK 3024 10 Karhula

Pkoo: 6710665-6710786

Ikoo: 3494080-3494280

Z(m mpy): 9.50–10.00

Sijainti: Poterot sijaitsivat kasarmin eteläpuolella olevan kallion etelärinteellä ulottuen aina muonavaraston kivijalasta autotallirakennukselle asti. Muutama potero oli puisille varastorakennuksille (n:o 26 ja 27) johtavan tien länsipuolella.

Ympäristö: Mäntymetsää kasva mäki oli lähes itä-länsisuuntainen.

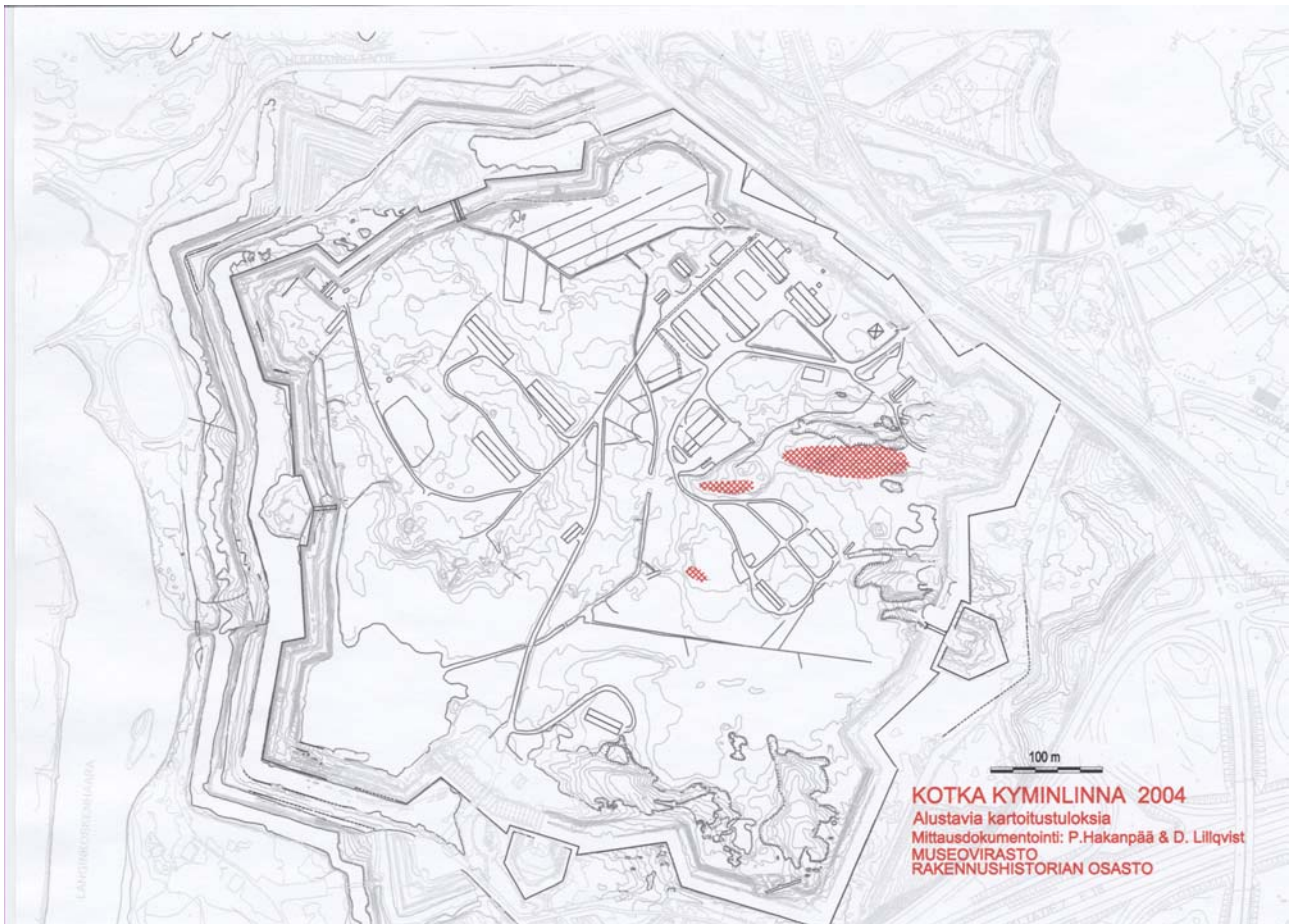
Kuvaus: Poterot oli kaivettu noin metrin syviksi ja takaa avonaisiksi. Osan seinämät oli kivetty ja ampumasektorin reunassa saattoi olla hirsi. Leveimmissä (n. 4 m) oli kaksi ammutapaikkaa, jotka oli erotettu toisistaan maaseinämällä. Poteroita oli yhteensä 16, joista suurin osa sijaitsi kasarmin eteläpuolella, neljä poteroa oli autotallirakennuksen eteläpuolella ja kaksi varastorakennuksille johtavan tien länsipuolella. Poterot olivat jo osittain kasvillisuuden peitossa.

Historia: Harjoituspoterot liittyvät todennäköisesti II maailmansodan jälkeiseen varuskunnan toimintaan.

Kartat ja piirustukset: -

Ajoitus: 1900-luku.

Luokitusehdotus:3(2)



11. Kyminlinna, kivääriammuntaradan maavallit

Tyyppi: Maarakenteet **Alatyypit:** Vallit

Peruskartta: PK 3024 10 Karhula

Pkoo: 6710421-6710464

Ikoo: 3494140-3494169

Z(m mpy): 9.00–12.00

Sijainti: Maavallit sijaitsivat bastioni 5:den pihalla avokallion lounaisrinteessä, noin 80 m bastionin kärjestä luoteeseen. Maavallit olivat näyttötaulun ja 100 m ammutapaikan välissä.

Ympäristö: Vallit olivat korkean heinikon peitossa ja paikalla kasvoi muutama mänty.

Kuvaus: SW–NE -suuntaisten maavallien korkeus oli noin 45 cm ja leveys noin 2 metriä. Vallien pituudet vaihtelivat 3,5–27,7 m välillä. Syyskuussa kaivettiin yhden vallin läpi koeoja. Vallit oli kasattu avokallion päälle. Alimmaisena oli sekoittunut n. 20 cm paksu savi, jonka päälle oli ladottu 10 cm kerros hiekansaikaista savea. Päälimmäisenä oli 5 cm paksu turvekerros. Maastossa havaittiin yhteensä 10 valliä. Ne liittyvät todennäköisesti kivääriammuntarataan. Vallit ovat estäneet liian matalle lentäneiden luotien kimpoamisen avokalliosta.

Historia: -

Kartat ja piirustukset: -

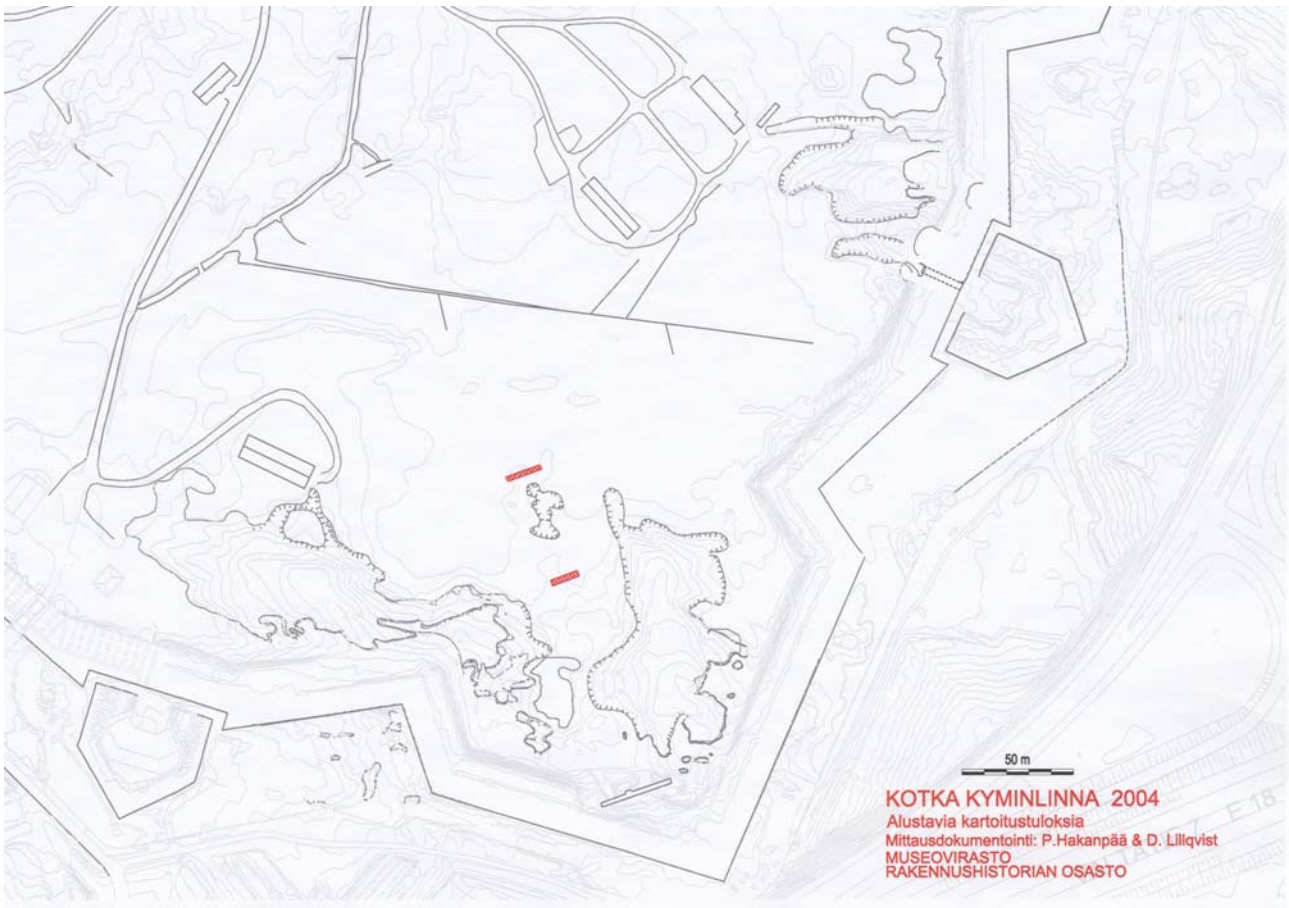
Ajoitus: 1900-luku.

Luokitusehdotus: 3



12. Kyminlinna, kivääriammuntaradan ampumapaikat

- Tyyppi:** Kivirakenteet **Alatyyppi:**
- Peruskartta:** PK 3024 10 Karhula
- Pkoo:** 6710486-671540 **Ikoo:** 3494110-3494143 **Z(m mpy):** 8.30 ja 8.75
- Sijainti:** Kohteet sijaitsivat bastionin 5 luoteispuolella. Vuonna 2004 purettu näyttötäulu sijaitsi bastionin lounaissiiven vallin edessä.
- Ympäristö:** Ampumapaikat sijaitsivat mäntymetsässä.
- Kuvaus:** Ampumapaikat olivat SW–NE -suuntaisia. 150 metrin radan ampumapaikka oli noin 60 cm korkea kivetty maavalli, jonka koko oli 16 x 2 m. Sen pinta oli 8.30 m mpy. 100 metrin ampumapaikka oli metrin korkuinen betonialusta, jonka koko oli 12,60 x 2,5 m. Sen pinta oli 8.75 m mpy. Ampumasuunta on ollut luoteesta kaakkoon.
- Historia:** Kivääriampumarata on rakennettu ilmeisesti jo 1920-luvun alkupuoliskolla, jolloin Kyminlinnassa oli suojeluskuntatoimintaa (Ilkka Kaskisen tiedonanto 3.2.05). Ampumarata on merkitty vuoden 1935 karttaan. Sen mukaan radalla on ollut myös 250 m ja 300 m metrin ampumapaikat, jotka sijaitsivat lähelle vesikanaalia.
- Kartat ja piirustukset:** Kartta Kyminlinna linnoitusalueesta 1935 KA 9 10 a 18/4-13.
- Ajoitus:** 1900-luku.
- Luokitusehdotus:** 3



13. Kyminlinna, varastorakennus

- Tyyppi:** Puolustusvarustus **Alatyyppi:** Suojahuoneet
Peruskartta: PK 3024 10 Karhula
Pkoo: 6710932-6710946 **Ikoo** 3494054-3494068 **Z(m mpy):** 5.90-6.00
Sijainti: Kasarmin pihan luoteisosassa sijaitseva kohde oli 1900-luvun alussa rakennetun puisen talousvajan (n:o 9) ja 1950-luvulla rakennetun varaston (n:o 20) välissä.
Ympäristö: Kiviperustusten luoteispuolella rinteessä oli vanhat pellot. Kaakkoispuolella kulki tie. Paikka kasvoi korkeaa ruohikkoa.
Kuvaus: Puurakennus on ollut harjakattoinen ja luode–kaakkoisuuntainen. Sen koko oli 7 x 13 metriä. Rakennus oli perustettu pystyyn nostettujen, n. 45 cm korkeiden, kivien päälle. Niiden päähän oli porattu rautapultit. Kivet oli lohkottu suorakaiteen muotoisiksi. Pituussuunnassa kiviä oli kuusi rinnakkain ja leveysuunnassa kolme (yht. 18). Perustuskivet olivat maastossa yhtä lukuun ottamatta paikoillaan. Samanlainen perustus on 1950-luvulla rakennetussa keltaiseksi maalatussa varastorakennuksessa (n:o 76).
Historia: Rakennus on näkyvässä vuoden 1950 ja 1960-luvun ilmakuvissa.
Kartat ja piirustukset: -
Ajoitus: 1950-luku–1960-luku?
Luokitusehdotus:3

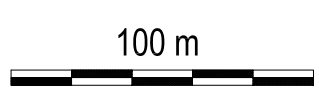




Pohjoisnuoli

Kymninnan pohjois- ja itäosien inventointialue

- AP 16
⊕ x=710746.50
y=493841.00
z=11.00
- AP 19
⊕ x=710900.64
y=493841.00
z=9.36
- AP 30
⊕ x=710490.74
y=494179.01
z=11.48
- AP 42
⊕ x=710930.08
y=494178.16
z=6.71



<p>KOTKA Kymnlinna Päivi Hakanpää 2004</p>	<p>Yleiskartta Inventoidut ja tutkitut alueet Mk 1:2500</p>
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI Päivi Hakanpää, Heini Hämäläinen Ulrika Köngäs, Donald Lillqvist 2004 Puht. piirt. Donald Lillqvist 2005</p>	<p>MUSEOVIKASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI Kartta 1A</p>

KOTKA KYMINLINNA 2004

Kiintopisteet

KP 6894 x 710502,658
y 493919,927
z 7.526

KP 6895 x 710687,592
y 493978,169
z 8.069

KP 6896 x 710780,114
y 494065,166
z 6.972

KP 6897 x 710949,300
y 494185,099
z 6.496

KP 6898 x 710846,241
y 494241,455
z 6.097

Apukiintopisteet

AP 11 x 710776,54
y 493959,24
z 8.44

AP 12 x 710776,76
y 493978,62
z 8.46

AP 13 x 710763,93
y 493965,11
z 9.19

AP 14 x 710759,50
y 493862,77
z 9.51

AP 15 x 710753,68
y 493845,77
z 9.85

AP 16 x 710746,50
y 493841,00
z 11.00

AP 17 x 710809,99
y 493827,05

AP 18 x 710930,58
y 493770,27

AP 19 x 710900,64
y 493777,58

AP 20 x 710848,85
y 493836,79

AP 21 x 710863,28
y 493821,94

AP 22 x 710465,54
y 494047,01

AP 23 x 710451,96
y 494049,66

AP 24 x 710541,61
y 493968,80

AP 25 x 710526,25
y 493962,49

AP 26 x 710456,70
y 494128,42

AP 27 x 710472,36
y 494117,47

AP 28 x 710411,61
y 494121,39

AP 29 x 710456,82
y 494184,20
z 12.18

AP 30 x 710490,74
y 494179,01
z 11.48

AP 31 x 710415,55
y 494122,16

AP 32 x 710881,96
y 493849,03

AP 33	x 710871,32 y 493896,33	AP 40	x 710629,18 y 493873,61
AP 34	x 710908,35 y 493835,04	AP 41	x 710639,30 y 493864,40
AP 35	x 710935,09 y 493879,16	AP 42	x 710930,08 y 494178,16 z 6.71
AP 36	x 710944,45 y 493875,99	AP 43	x 710940,63 y 494172,12 z 6.93
AP 37	x 710932,25 y 493906,13	AP 100	x 710392,61 y 494147,99 z 13.64
AP 38	x 710936,24 y 493899,99	AP 200	x 710408,46 y 494201,36
AP 39	x 710957,86 y 493903,27		

Kotka Kymminlinnan 2004 dialuettelo

Liite 5

Päivi Hakanpää

RHOdia 125537:1-101

Päänumero	Alanumero	Fno	Kunta	Kohde	Aihe	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
125537	1	1:4	Kotka	Kyminlinna	Yleiskuva ennen koeoja 1 avaamista.	SE	Päivi Hakanpää	27.8	2004	Dia	Kino
125537	2	1:23	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 1, yleiskuva pintamaan poiston jälkeen.	NNE	Päivi Hakanpää	3.9	2004	Dia	Kino
125537	3	1:24	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 1, yleiskuva pintamaan poiston jälkeen, etualalla tulisijan (R113) ja uunin perustukset (R107) sekä rakennuksen kivijalkaa (R106).	NNW	Päivi Hakanpää	3.9	2004	Dia	Kino
125537	4	1:25	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 1, yleiskuva pintamaan poiston jälkeen, etualalla kivijalkaa (R106) ja uunin perustus (R107).	NNW	Päivi Hakanpää	3.9	2004	Dia	Kino
125537	5	1:27	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 1, yleiskuva pintamaan poiston jälkeen.	SW	Päivi Hakanpää	3.9	2004	Dia	Kino
125537	6	2:7	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 1, etualalla tulisijan perustus (R113), väliseinän kivijalkaa (R106) ja uunin perustus (R107).	E	Päivi Hakanpää	9.9	2004	Dia	Kino
125537	7	2:8	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 1, etualalla tulisijan perustus (R113) ja väliseinän kivijalkaa (R106).	E	Päivi Hakanpää	9.9	2004	Dia	Kino
125537	8	2:10	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 1, etualalla tulisijan perustus (R113), kivijalkaa (R106) ja tiilistä lattiatasoa (R106:2).	S	Päivi Hakanpää	9.9	2004	Dia	Kino
125537	9	2:11	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 1, tulisijan perustus (R113).	S	Päivi Hakanpää	9.9	2004	Dia	Kino
125537	10	2:12	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 1, uunin perustus (R107).	E	Päivi Hakanpää	9.9	2004	Dia	Kino
125537	11	2:13	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 1, uunin perustus (R107) ja rakennuksen väliseinän kivijalka (R106).	N	Päivi Hakanpää	9.9	2004	Dia	Kino
125537	12	2:15	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 1, yleiskuva osittain esiin kaivetusta rakennuksen pohjasta (R106, R107, R113).	SW	Päivi Hakanpää	9.9	2004	Dia	Kino
125537	13	2:18	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 1, etualalla rakennuksen kivijalkaa (R106) ja uunin perustus (R107).	W	Päivi Hakanpää	9.9	2004	Dia	Kino
125537	14	2:16	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 1, etualalla puupaalu (R111) rakennuksen kivijalkaa (R106).	W	Päivi Hakanpää	9.9	2004	Dia	Kino
125537	15	3:18	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 1, uunin perustusten (R107) ja tiilisen lattiataason (R106:2) W-profiili.	E	Päivi Hakanpää	15.9	2004	Dia	Kino
125537	16	3:19	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 1, uunin perustus (R107) ja tiilisen lattiataason (R106:2) W-profiili.	E	Päivi Hakanpää	15.9	2004	Dia	Kino
125537	17	3:23	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 1, väliseinän kivijalan (R106) N-profiili.	S	Päivi Hakanpää	15.9	2004	Dia	Kino
125537	18	3:27	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 1 N-profiili, yleiskuva.	SW	Päivi Hakanpää	15.9	2004	Dia	Kino

Päänumero	Alanumero	Fnro	Kunta	Kohde	Aihe	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
125537	19	3:24	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 1 N-profilin W-osa (Y101, Y103, Y105).	S	Päivi Hakanpää	15.9	2004	Dia	Kino
125537	20	3:25	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 1 N-profilin E-osa (Y101, Y103, Y105).	S	Päivi Hakanpää	15.9	2004	Dia	Kino
125537	21	5:12	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 1 peitetynä.	SE	Päivi Hakanpää	30.10	2004	Dia	Kino
125537	22	1:1	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 2 ennen avaamista.	NE	Päivi Hakanpää	27.8	2004	Dia	Kino
125537	23	1:5	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 2, työkuva. Julius Rikberg, Bili Roger ja Heini Hämäläinen kaivamassa pintamullan alaosaa.	NE	Päivi Hakanpää	30.8	2004	Dia	Kino
125537	24	1:18	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 2, Suvarovin linnoituksen pääportin kiviperustukset (R202) pintamullan poiston jälkeen.	SW	Päivi Hakanpää	2.9	2004	Dia	Kino
125537	25	1:19	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 2, Suvarovin linnoituksen kurtiinimuurin perustusten (R203) pintamullan poiston jälkeen.	S	Päivi Hakanpää	2.9	2004	Dia	Kino
125537	26	1:22	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 2, yleiskuva pintamullan poiston jälkeen.	NE	Päivi Hakanpää	2.9	2004	Dia	Kino
125537	27	1:33	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 2, kurtiinimuurin (R203) lounaispuolella ollut laastikerros (Y207), yleiskuva.	NW	Päivi Hakanpää	7.9	2004	Dia	Kino
125537	28	1:35	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 2, kurtiinimuurin (R203) lounaispuolella ollut laastikerros (Y207), yksityiskohta.	NW	Päivi Hakanpää	7.9	2004	Dia	Kino
125537	29	2:5	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 2, Y208.	NE	Päivi Hakanpää	9.9	2004	Dia	Kino
125537	30	2:25	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 2, etualalla pääportin kiviperustukset (R202) ja Y206.	SW	Päivi Hakanpää	10.9	2004	Dia	Kino
125537	31	2:27	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 2, etualalla pääportin kiviperustukset (R202) ja Y206.	S	Päivi Hakanpää	10.9	2004	Dia	Kino
125537	32	2:28	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 2, etualalla pääportin perustusten tiilimurausta (R202 :2) ja Y206, yleiskuva.	SE	Päivi Hakanpää	10.9	2004	Dia	Kino
125537	33	2:29	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 2, etualalla pääportin perustusten tiilimurausta (R202 :2) ja Y206, yleiskuva.	SE	Päivi Hakanpää	10.9	2004	Dia	Kino
125537	34	2:30	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 2, etualalla kurtiinimuurin kiviperustus (R203).	SWW	Päivi Hakanpää	10.9	2004	Dia	Kino
125537	35	2:31	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 2, etualalla kurtiinimuurin kiviperustus (R203).	NW	Päivi Hakanpää	10.9	2004	Dia	Kino
125537	36	2:6	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 2, etualalla rakennuksen kivijalkaa (R211).	SW	Päivi Hakanpää	9.9	2004	Dia	Kino
125537	37	2:34	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 2, rakennuksen kivijalka (R211) päältä.	NE	Päivi Hakanpää	10.9	2004	Dia	Kino
125537	38	2:33	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 2, etualalla rakennuksen kivijalka (R211) ja Y210.	NE	Päivi Hakanpää	10.9	2004	Dia	Kino
125537	39	3:11	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 2, etualalla kurtiinimuurin perustukset (R203), laastikerros (Y215) ja Y216.	NE	Päivi Hakanpää	14.9	2004	Dia	Kino
125537	40	3:13	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 2, etualalla R203 SW-osa.	NE	Päivi Hakanpää	14.9	2004	Dia	Kino
125537	41	3:16	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 2, etualalla R211 ja Y217.	NE	Päivi Hakanpää	14.9	2004	Dia	Kino

Päänumero	Alanumero	Fnr	Kunta	Kohde	Aihe	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
125537	42	2:20	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 2, Julius Rikberg kaivaa Y209.	NE	Päivi Hakanpää	9.9	2004	Dia	Kino
125537	43	2:22	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 2, Jorma Marin puhdistaa pääportin kiviperustuksia (R202).	NE	Päivi Hakanpää	9.9	2004	Dia	Kino
125537	44	2:24	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 2, Bili Roger kaivaa Y209.	NE	Päivi Hakanpää	9.9	2004	Dia	Kino
125537	45	5:13	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 2 peitettynä.	NE	Päivi Hakanpää	30.9	2004	Dia	Kino
125537	46	1:15	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 3:a avataan.	NW	Päivi Hakanpää	1.9	2004	Dia	Kino
125537	47	1:16	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 3 ennen avaamista.	SE	Päivi Hakanpää	1.9	2004	Dia	Kino
125537	48	3:6	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 3, kaivinkoneella esiin otettu taso.	SE	Päivi Hakanpää	13.9	2004	Dia	Kino
125537	49	3:8	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 3, kaivinkoneella esiin otettu taso. Vallin NE-profiili ja etuvarustuksen kiveystä.	SW	Päivi Hakanpää	13.9	2004	Dia	Kino
125537	50	4:2	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 3. Vallin NE-profiili yleiskuva.	S	Päivi Hakanpää	16.9	2004	Dia	Kino
125537	51	4:1	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 3. Vallin NE-profiili yleiskuva.	S	Päivi Hakanpää	16.9	2004	Dia	Kino
125537	52	4:3	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 3. Vallin NE-profiili, pohjoisosa.	SW	Päivi Hakanpää	16.9	2004	Dia	Kino
125537	53	4:7	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 3. Vallin NE-profiili, itäosa.	SW	Päivi Hakanpää	16.9	2004	Dia	Kino
125537	54	5:14	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 3 ennallistettuna.	NW	Päivi Hakanpää	30.9	2004	Dia	Kino
125537	55	5:16	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 3 ennallistettuna.	SE	Päivi Hakanpää	30.9	2004	Dia	Kino
125537	56	2:14	Kotka	Kyminlinna	Työkuva, Ulrika Kõngäs mittaamassa takymetrillä.	-	Päivi Hakanpää	9.9	2004	Dia	Kino
125537	57	2:19	Kotka	Kyminlinna	Työkuva, Donald Lillqvist mittaamassa takymetrillä.	-	Päivi Hakanpää	9.9	2004	Dia	Kino
125537	58	1:14	Kotka	Kyminlinna	Pistooliammuntaradan (VA1) 50 m radan maiden poistoa.	NW	Päivi Hakanpää	1.9	2004	Dia	Kino
125537	59	1:7	Kotka	Kyminlinna	Pistooliammuntarata (VA1), bastioni 2:n katvetien muuratut kivirakenteet (VA1:1).	SE	Päivi Hakanpää	31.8	2004	Dia	Kino
125537	60	1:8	Kotka	Kyminlinna	Pistooliammuntarata (VA1), bastioni 2:n katvetien lounaisosan kivirakenne (VA1:1).	SE	Päivi Hakanpää	31.8	2004	Dia	Kino
125537	61	1:9	Kotka	Kyminlinna	Pistooliammuntarata (VA1), bastioni 2:n katvetien koillisosan kivirakenne (VA1:1).	SE	Päivi Hakanpää	31.8	2004	Dia	Kino
125537	62	1:11	Kotka	Kyminlinna	Pistooliammuntarata (VA1), bastioni 2:n katvetien muuratut kivirakenteet (VA1:1).	SW	Päivi Hakanpää	31.8	2004	Dia	Kino
125537	63	1:12	Kotka	Kyminlinna	Pistooliammuntarata (VA1), bastioni 2:n katvetien lounaisosan kivirakenne (VA1:1).	NW	Päivi Hakanpää	15.9	2004	Dia	Kino
125537	64	1:13	Kotka	Kyminlinna	Pistooliammuntarata (VA1), bastioni 2:n katvetien koillisosan kivirakenne (VA1:1).	NW	Päivi Hakanpää	31.8	2004	Dia	Kino
125537	65	4:13	Kotka	Kyminlinna	Pistooliammuntarata (VA1), 50 m ampumapaikan alta tullut kiviperustus (VA1:2).	NE	Päivi Hakanpää	16.9	2004	Dia	Kino

Päänumero	Alanumero	Fnro	Kunta	Kohde	Aihe	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
125537	66	4:15	Kotka	Kyminlinna	Pistooliammuntarata (VA1), 50 m ampumapaikan alta tullut kiviperustus (VA1:2).	W	Päivi Hakanpää	16.9	2004	Dia	Kino
125537	67	4:17	Kotka	Kyminlinna	Pistooliammuntarata (VA1), 50 m ampumapaikan alta tullut kiviperustus (VA1:2).	SW	Päivi Hakanpää	16.9	2004	Dia	Kino
125537	68	1:30	Kotka	Kyminlinna	Korjaamon alue (VA2), Kyminlinnan kasarmin pihakiveys (VA2:2).	S	Päivi Hakanpää	7.9	2004	Dia	Kino
125537	69	1:32	Kotka	Kyminlinna	Korjaamon alue (VA2), Kyminlinnan kasarmin pihakiveystä (VA2:2).	E	Päivi Hakanpää	7.9	2004	Dia	Kino
125537	70	1:36a	Kotka	Kyminlinna	Korjaamon alue (VA2), Kyminlinnan tiilinen tarkastuskaivo ja viemäriputki (VA2:1?).	SE	Päivi Hakanpää	7.9	2004	Dia	Kino
125537	71	2:1	Kotka	Kyminlinna	Korjaamon alue (VA2), Kyminlinnan tiilinen tarkastuskaivo ja viemäriputki (VA2:1?).	SE	Päivi Hakanpää	7.9	2004	Dia	Kino
125537	72	2:4	Kotka	Kyminlinna	Korjaamon alue (VA2), Kyminlinnan tiilinen tarkastuskaivo ja viemäriputki (VA2:1?).	NE	Päivi Hakanpää	7.9	2004	Dia	Kino
125537	73	3:36	Kotka	Kyminlinna	Korjaamon alue (VA2), Kyminlinnan tiilinen tarkastuskaivo ja viemäriputki (VA2:1) ja SW-profiili.	NE	Päivi Hakanpää	15.9	2004	Dia	Kino
125537	74	2:35	Kotka	Kyminlinna	Korjaamon alue (VA2), kivitaso (VA2:3) purkukerroksessa, yleiskuva.	SE	Päivi Hakanpää	10.9	2004	Dia	Kino
125537	75	2:36	Kotka	Kyminlinna	Korjaamon alue (VA2), kivitaso (VA2:3) purkukerroksessa, yleiskuva.	SE	Päivi Hakanpää	10.9	2004	Dia	Kino
125537	76	3:34	Kotka	Kyminlinna	Korjaamon alue (VA2), Donald Lillqvist dokumentoimassa tiilistä tarkastuskaivoa.	S	Päivi Hakanpää	15.9	2004	Dia	Kino
125537	77	3:35	Kotka	Kyminlinna	Korjaamon alue (VA2), SE-NW -suuntainen kaivanto.	SE	Päivi Hakanpää	15.9	2004	Dia	Kino
125537	78	5:11	Kotka	Kyminlinna	Korjaamon alue (VA2) peitettyinä.	SE	Päivi Hakanpää	30.9	2004	Dia	Kino
125537	79	4:23	Kotka	Kyminlinna	Kivääriammuntaradan (VA3) maiden poistoa.	NE	Päivi Hakanpää	16.9	2004	Dia	Kino
125537	80	4:34	Kotka	Kyminlinna	Kivääriammuntaradan (VA3) taustavallin takaa paljastunut tiilirakenne (VA3:1).	W	Päivi Hakanpää	20.9	2004	Dia	Kino
125537	81	5:2	Kotka	Kyminlinna	Kivääriammuntaradan (VA3) taustavallin takaa paljastunut tiilirakenne (VA3:1).	NE	Päivi Hakanpää	20.9	2004	Dia	Kino
125537	82	4:29	Kotka	Kyminlinna	Kivääriammuntaradan (VA3) taustavallin takaa paljastunut tiilirakenne (VA3:1).	NE	Päivi Hakanpää	20.9	2004	Dia	Kino
125537	83	4:32	Kotka	Kyminlinna	Kivääriammuntaradan (VA3) taustavallin takaa paljastunut tiilirakenne (VA3:1).	N	Päivi Hakanpää	20.9	2004	Dia	Kino
125537	84	4:35	Kotka	Kyminlinna	Kivääriammuntarata (VA3), bastioni 5 vallin kiveystä. (VA3:2).	N	Päivi Hakanpää	20.9	2004	Dia	Kino
125537	85	4:36a	Kotka	Kyminlinna	Kivääriammuntarata (VA3), bastioni 5vallin kiveystä. (VA3:2), yksityiskohta.	N	Päivi Hakanpää	20.9	2004	Dia	Kino
125537	86	5:3	Kotka	Kyminlinna	Kivääriammuntarata (VA3), bastioni 5 liuskan pohjustuskiveys. (VA3:3), yksityiskohta.	N	Päivi Hakanpää	20.9	2004	Dia	Kino
125537	87	5:7	Kotka	Kyminlinna	Kivääriammuntarata (VA3), bastioni 5 vallin tiilinen etuvarustus (VA3:4).	N	Päivi Hakanpää	30.9	2004	Dia	Kino
125537	88	5:8	Kotka	Kyminlinna	Kivääriammuntarata (VA3), bastioni 5 vallin tiilinen etuvarustus (VA3:4).	W	Päivi Hakanpää	30.9	2004	Dia	Kino
125537	89	5:4	Kotka	Kyminlinna	Kivääriammuntarata VA3), saastuneet maat on poistettu.	SE	Päivi Hakanpää	30.9	2004	Dia	Kino

Päänumero	Alanumero	Fnro	Kunta	Kohde	Aihe	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
125537	90	5:9	Kotka	Kyminlinna	Kivääriammuntarata (VA3), saastuneet maat on poistettu.	NE	Päivi Hakanpää	30.9	2004	Dia	Kino
125537	91	3:28	Kotka	Kyminlinna	Koekuoppa 1.	W	Päivi Hakanpää	15.9	2004	Dia	Kino
125537	92	3:30	Kotka	Kyminlinna	Koekuoppa 2.	S	Päivi Hakanpää	15.9	2004	Dia	Kino
125537	93	3:32	Kotka	Kyminlinna	Koekuoppa 2.	W	Päivi Hakanpää	15.9	2004	Dia	Kino
125537	94	3:2	Kotka	Kyminlinna	Koekuoppa 4.	E	Päivi Hakanpää	15.9	2004	Dia	Kino
125537	95	4:27	Kotka	Kyminlinna	Kivääriammuntaradan näytösuojan pohjoispuolella olevat matalat maavallit, yleiskuva.	W	Päivi Hakanpää	16.9	2004	Dia	Kino
125537	96	4:25	Kotka	Kyminlinna	Kivääriammuntaradan näytösuojan pohjoispuolella olevan maavallin, S-profiili.	W	Päivi Hakanpää	16.9	2004	Dia	Kino
125537	97	4:26	Kotka	Kyminlinna	Kivääriammuntaradan näytösuojan pohjoispuolella olevan maavallin, S-profiili.	N	Päivi Hakanpää	16.9	2004	Dia	Kino
125537	98	4:19	Kotka	Kyminlinna	Ryhmäkuva.	-	Ilkka Sovijärvi	16.9	2004	Dia	Kino
125537	99	4:22	Kotka	Kyminlinna	Ryhmäkuva.	-	Ilkka Sovijärvi	16.9	2004	Dia	Kino
125537	100	5:4	Kotka	Kyminlinna	Upseerirakennuksen kivijalka.	NE	Päivi Hakanpää	17.11	2004	Dia	Kino
125537	101	5:7	Kotka	Kyminlinna	Muonavaraston kivijalka.	NE	Päivi Hakanpää	17.11	2004	Dia	Kino

Kotka Kyminlinna 2004 mustavalkonegatiivit

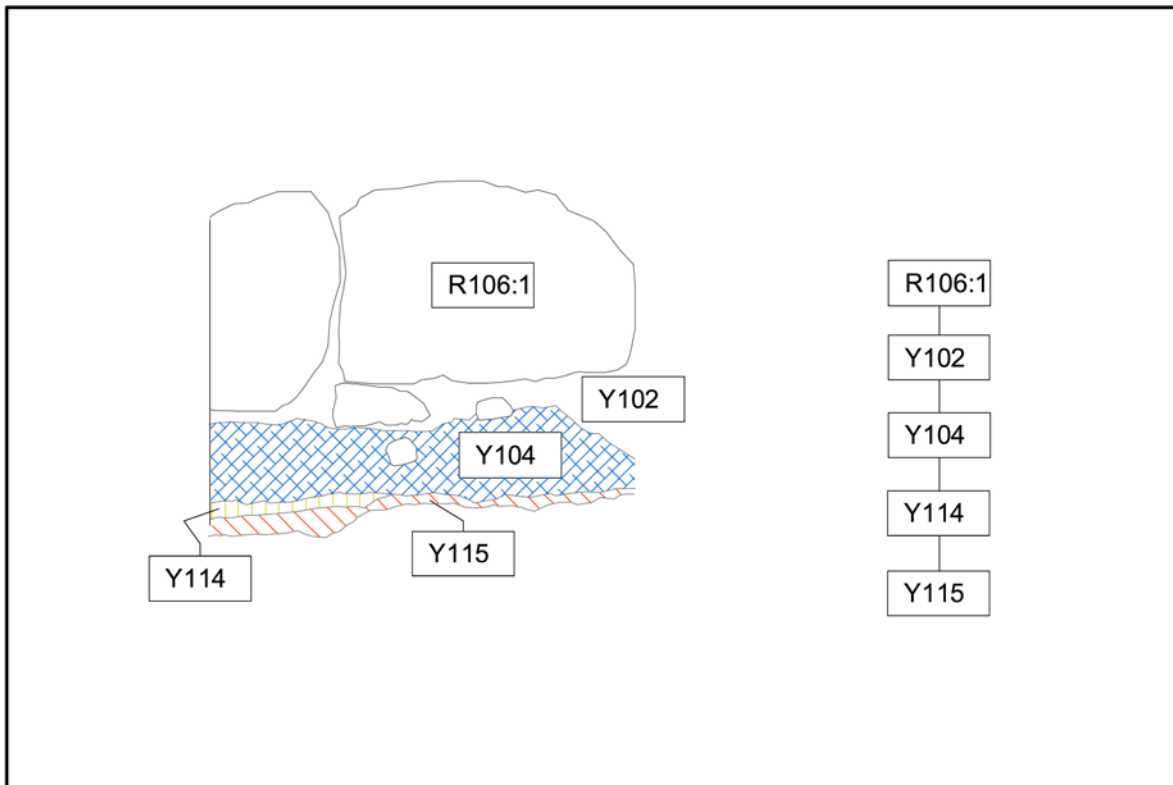
Päivi Hakanpää

RH0mv 125538:1-12

Päänumero	Alanumero	Kunta	Kohde	Aihe	Suunta	Kuvaaja	Pvm	Vuosi	Tyyppi	Koko
125538	1	Kotka	Kyminlinna	Pistooliammuntaradan saastuneiden maiden poistoa.	SE	Päivi Hakanpää	30.8	2004	mv	Kino
125538	2	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 1 ennen avaamista.	SE	Päivi Hakanpää	30.8	2004	mv	Kino
125538	3	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 2, Julius Rikberg ja Bili Roger kaivamassa pintamullan alaosia.	NE	Päivi Hakanpää	30.8	2004	mv	Kino
125538	4	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 3, ennallistettuna.	NW	Päivi Hakanpää	30.9	2004	mv	Kino
125538	5	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 3, ennallistettuna.	SE	Päivi Hakanpää	30.9	2004	mv	Kino
125538	6	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 2 peitettynä.	NE	Päivi Hakanpää	30.9	2004	mv	Kino
125538	7	Kotka	Kyminlinna	Koeoja 1 peitettynä.	SE	Päivi Hakanpää	30.9	2004	mv	Kino
125538	8	Kotka	Kyminlinna	Korjaamon alue (VA2) peitettynä.	SE	Päivi Hakanpää	30.9	2004	mv	Kino
125538	9	Kotka	Kyminlinna	Kivääriammuntarata (VA3), bastioni 5 vallin tiilinen etuvarustus (VA3:4).	N	Päivi Hakanpää	30.9	2004	mv	Kino
125538	10	Kotka	Kyminlinna	Kivääriammuntarata (VA3), bastioni 5 vallin tiilinen etuvarustus (VA3:4).	N	Päivi Hakanpää	30.9	2004	mv	Kino
125538	11	Kotka	Kyminlinna	Kivääriammuntarata (VA3), saastuneet maat on poistettu.	SE	Päivi Hakanpää	30.9	2004	mv	Kino
125538	12	Kotka	Kyminlinna	Kivääriammuntarata (VA3), saastuneet maat on poistettu.	NE	Päivi Hakanpää	30.9	2004	mv	Kino

Kotka Kymnlinna 2004

Yksikkö- ja rakennekuvaukset, stratigrafia



Sisällysluettelo:	53
Yhteyslista	54
Yksikkökuvaukset koeoja 1	55
Rakennekuvaukset koeoja 1	59
Stratigrafia koeoja 1	64
Yksikkökuvaukset koeoja 2	65
Rakennekuvaukset koeoja 2	72
Stratigrafia koeoja 2	74
Yksikkökuvaukset koeoja 3	75
Rakennekuvaukset koeoja 3	80
Stratigrafia koeoja 3	81

Kotka Kymnlinna 2004 yhteyslista

Yhteys	Kuvaus	Pvä
Y101	Pintamulta	6.9.04
Y102	Sekoittunut siltti	6.9.04
Y103	Hiekansekainen savi	7.9.04
Y104	Saven- ja soransekainen hiekka	7.9.04
Y105	Soransekainen hiekka	7.9.04
R106	Rakennuksen kivijalka	7.9.04
R106:1	Väliseinän perustus	8.9.04
R106:2	Tiilirakenne	8.9.04
R107	Tulisijan perustus	8.9.04
R108:1-3	Puurakenne	8.9.04
R109	Puurakenne	8.9.04
Y110	Sekoittunut siltti	7.9.04
R111	Pystypaalu	8.9.04
R112	Kiveys	8.9.04
R113	Tulisijan perustus	9.9.04
Y114	Savensekainen hiekka	15.9.04
Y115	Pohjamaa (siltti)	15.9.04
Y201	Pintamulta	30.8.04
R202:1-2	Portin muurattu kivi- ja tiiliperustus	1.9.04
R203	Muurin kiviperustus, muurattu	1.9.04
Y204	Sekoittunut savi	2.9.04
Y205	Hiekansekainen savi	2.9.04
Y206	Siltti	2.9.04
Y207	Laastikerros	7.9.04
Y208	Hiekansekainen savi	8.9.04
Y209	Hiekan- ja savensekainen siltti	8.9.04
Y210	Nokinen hiekansekainen savi	9.9.04
R211	Kiviperustus	9.9.04
Y212	Hiekansekainen savi	10.9.04
Y213	Värjäytynyt siltti	10.9.04
Y214	Savensekainen karkea hiekka	13.9.04
Y215	Laastikerros	13.9.04
Y216	Läikikäs siltti	14.9.04
Y217	Karkea hiekka	14.9.04
Y301	Pintamulta	15.9.04
Y302	Mullan- ja hiekansekainen savi	15.9.04
Y303	Hiekansekainen siltti	15.9.04
Y304	Nokinen savi	15.9.04
Y305	Palanut? hiekka	15.9.04
Y306	Soransekainen karkea hiekka	15.9.04
Y307	Hiekansekainen siltti	15.9.04
Y308	Hiekansekainen siltti	15.9.04
Y309	Mullansekainen hiekka	15.9.04
R310	Kiviperustus	15.9.04
R311	Kiviperustus	15.9.04
Y312	Siltinsekainen hiekka	15.9.04

Kotka Kyminlinna 2004

Yksikkökuvaukset koeoja 1

Nro: Y101 **Alue:** Koeoja 1 **Tyyppi:** Pintamulta
X= 710744,00 - 710747,84 **Y=** 493863,70 - 493873,42 **Z m mpy =** 9.95-10.26
Laajuus m: Koko alue **Paksuus cm:** 15-30 **Kaivaustapa:** Kaivinkone, lapio

Koostumus:

Päämaalaji Multa **Pääsekoite** Savi

Muu sekoite: Hiekka, sora, tiilimurska, laasti, hiili/noki

Stratigrafia:

Yläpuolella **Alapuolella** Y103, Y110, R107, R106, R112, R113

Liittyy rakenteeseen **Sama kuin**

Yksikön rajat: Selvät Y103:n ja Y110:n kanssa.

Löydöt: KM2004072:1-29, :188-189

Kuvaus ja tulkinta:

Tiivis ja kostea, väriltään tummanruskea, aineosat jakautuivat epätasaisesti. Yksikön alaosassa oli rakenteiden päällä runsaammin tiilimurskaa ja hiekkaa. Ajoittuu 1800-1900-luvulle. Pintamultakerros.

Nro: Y102 **Alue:** Koeoja 1 **Tyyppi:** Sekoittunut siltti
X= 710744,25-710747,10 **Y=** 493869,60-493873,50 **Z m mpy =** 9.40-10.00
Laajuus m: 4x2,5 **Paksuus cm:** 10-30 **Kaivaustapa:** Kaivinkone, lapio

Koostumus:

Päämaalaji Siltti **Pääsekoite** H.hiekka, k.hiekka

Muu sekoite: Laasti, tiilimurska

Stratigrafia:

Yläpuolella R106:2, R108, R109 **Alapuolella** Y104, Y114

Liittyy rakenteeseen R106:2, R108:1-3 **Sama kuin**

Yksikön rajat: Selvä Y104:n kanssa

Löydöt: KM2004072:190

Kuvaus ja tulkinta:

Tiivis ja kostea, väriltään läikikäs vaaleanharmaa ja ruskea. Aineosat jakautuivat epätasaisesti. Kaivettu osittain koneella noin 10-20 cm ja R107:n vierestä kokonaan. Yksikkö rajautui R106:n sisäpuolelle. R106:n tiilet ja R108 puut ladottu oli kerroksen päälle. Ajoittuu 1800-luvulle. Tiivistekerros.

Nro: Y103 **Alue:** Kooja 1 **Tyyppi:** Hiekansellinen savi
X= 710744,80-710747,50 **Y=** 493863,80-493868,60 **Z m mpy =** 9.68-10.20
Laajuus m: 5x2 **Paksuus cm:** 15-10 **Kaivaustapa:** Kaivinkone, lapio, lasta

Koostumus:

Päämaalaji Savi **Pääsekoite** H.hiekka, k.hiekka
Muu sekoite: Tiilimurska, kivi

Stratigrafia:

Yläpuolella Y101 **Alapuolella** Y105, R111
Liittyy rakenteeseen R112 **Sama kuin**

Yksikön rajat: Selvä Y101:n ja Y105:n kanssa

Löydöt: KM2004072:30-34, :191

Kuvaus ja tulkinta:

Tiivis ja kostea, väriltään läikikäs tumman- ja vaaleanharmaa. Aineosat jakautuivat epätasaisesti. Yksikössä oli paikoitellen vaaleanharmaita savilinssejä. R113:n W-puolella yhteyden alla oli kaksi noin 30x40 cm halkaisijaltaan olevaa pyöreää kuoppaa, jotka olivat täyttyneet mullanserkaisella savella (Y101). Yksikkö rajautui R106 ulkopuolelle. Sen pinnalla oli kaksi yksittäistä SW-NE-suuntaista puuta, jotka olivat ilmeisesti purkujätettä. Ajoittuu 1800-luvulle. Mahdollisesti pihan tasoitekerros tai rakennuksen purkukerros.

Nro: Y104 **Alue:** Kooja 1 **Tyyppi:** Saven- ja soranserkainen hiekka
X= 710744,25-710747,10 **Y=** 493869,60-493873,50 **Z m mpy =** 9.40-9.86
Laajuus m: 4x2,5 **Paksuus cm:** 10-35 **Kaivaustapa:** Lapio

Koostumus:

Päämaalaji K.hiekka **Pääsekoite** Savi, sora
Muu sekoite: H.hiekka, tiilimurska

Stratigrafia:

Yläpuolella Y102, R106 **Alapuolella** Y114
Liittyy rakenteeseen **Sama kuin** Muistuttaa Y105

Yksikön rajat: Selvä Y104:n ja Y114:n kanssa.

Löydöt: -

Kuvaus ja tulkinta:

Irttonainen ja kostea, väriltään ruskeankeltainen. Aineosat jakautuivat tasaisesti. Yksikössä oli paikoitellen tummanharmaita savilinssejä. Yksikkö kaivettiin vain osittain pois. Ajoittuu 1800-luvulle. Liittyy mahdollisesti R106 pohjustukseen.

Nro: Y105 **Alue:** Koeoja 1 **Tyyppi:** Soransekainen hiekka
X= 710744,80-710747,50 **Y=** 493863,80-493868,60 **Z m mpy =** 9.70-9.80 pinta
Laajuus m: 4,5x1,6 **Paksuus cm:** 7-25 **Kaivaustapa:**Lapio ja lasta

Koostumus:

Päämaalaji K.hiekka **Pääsekoite** Sora
Muu sekoite: H.hiekka, kivi

Stratigrafia:

Yläpuolella Y103 **Alapuolella**
Liittyy rakenteeseen **Sama kuin** Muistuttaa Y104.
Yksikön rajat: Selvä Y103:n kanssa.

Löydöt: -

Kuvaus ja tulkinta:

Irtonainen ja kostea, väriltään ruskeankeltainen. Aineosat jakautuivat tasaisesti. Osa R112:sta suurimmista kivistä on yksikössä. Yksikön pinta otettiin esiin ja kaivettiin vain osiittain pois. R106:n ulkopuolella ollut pohjustus- tai tasoitekerros.

Nro: Y110 **Alue:** Koeoja 1 **Tyyppi:** Sekoittunut siltti
X= 710746,80-710747,60 **Y=** 493868,50-493870,90 **Z m mpy =** 10.03 pinta
Laajuus m: 1,50x0,40 **Paksuus cm:** - **Kaivaustapa:**Lasta, otettu esiin.

Koostumus:

Päämaalaji Siltti **Pääsekoite** Tiilimurska, tiilenpala,
Muu sekoite: Savi, h.hiekka, k.hiekka

Stratigrafia:

Yläpuolella Y101 **Alapuolella**
Liittyy rakenteeseen R106 **Sama kuin**
Yksikön rajat: Selvä Y101:n kanssa.

Löydöt: -

Kuvaus ja tulkinta:

Tiivis, kova ja kuiva, väriltään läikikäs harmaanruskea. Aineosat jakautuivat epätasaisesti. Yksikkö rajautui R106:1:n ja R113 pohjoispuolelle, mutta oli rakennuksen sisäpuolella. Yksikön päällä oli muutamia irtonaisia tiiliä, joiden koko oli 24 x 13 cm. Tiilet saattoivat liittyä lattiakatteeseen (vrt. R106:2). Ajoittuu 1800-luvulle. Mahdollisesti tasoitekerros.

Nro: Y114 **Alue:** Koeoja 1 **Tyyppi:** Savensekainen hiekka
X= 710744,30-710746,90 **Y=** 493869,00-493870,10 **Z m mpy =** 9.38-9.50
Laajuus m: 2,6x1,0 **Paksuus cm:** 2-20 **Kaivaustapa:**Lapio ja lasta

Koostumus:

Päämaalaji K.hiekka **Pääsekoite** Savi
Muu sekoite: Sora, kivi

Stratigrafia:

Yläpuolella Y102, Y104 **Alapuolella** Y115
Liittyy rakenteeseen **Sama kuin**

Yksikön rajat: Y104:n kanssa paikoitellen liukuva, Y115:n kanssa liukuva.

Löydöt: -

Kuvaus ja tulkinta:

Irtonainen ja rakeinen, väriltään ruskeankeltainen. Kaivettu vain 5,5 x 0,90 m laajuinen alue R107:n E-puolelta. Uunin (R107) itäpuolella yksikön läpi oli kaivettu kuoppa, joka oli täyttynyt Y102:lla. Värjäytynyt luonnollinen kerros.

Nro: Y115 **Alue:** Koeoja 1 **Tyyppi:** Siltti
X= 710744,30-710746,90 **Y=** 493869,00-493870,10 **Z m mpy =** 9.40-9.60 pinta
Laajuus m: 2,6x1,0 **Paksuus cm:** 6- **Kaivaustapa:**Lapio ja lasta

Koostumus:

Päämaalaji Siltti **Pääsekoite** H.hiekka ja k.hiekka
Muu sekoite:

Stratigrafia:

Yläpuolella Y114 **Alapuolella**
Liittyy rakenteeseen **Sama kuin**

Yksikön rajat: Liukuva Y114:n kanssa.

Löydöt: -

Kuvaus ja tulkinta:

Tiivis ja kostea, väriltään vaaleanharmaa. Hiekkaisista kohdista yksikkö oli irtonainen. Aineosat jakautuivat epätasaisesti. Pohjamaa.

Kotka Kymnlinna 2004

Rakennekuvaukset koeoja 1

N:o R106 **Alue:** Koeoja 1 **Tyyppi:** Kivirakenne
X: 710744,10-710747,50 **Y:** 493865,65-493873,80 **Z m mpy:** 9.99-10.07 pinta
Koko m: 8.20-3.60 **Suunta** NW-SE ja SW-NE

Kivirakenne:

Kmateriaali Luonnon- ja lohkokivi **Kivien koko cm** 60x50-60x30, 30x30-20x15

Tekniikka Ladottu

Kuvaus ja tulkinta:

L-muotoisen rakennuksen kivet oli ladottu siltiin (Y102). Rakennus oli pohjustettu savensekaisella karkealla hiekalla (Y104). SW-NE- suuntaista seinälinjaa oli säilynyt n. 3,5 m ja NW-SE-suuntaista seinää n. 1,5 m. Kivet oli ladottu yhteen riviin. Perustuskiviä oli myös näkyvissä nykyisen tien pinnalla. Rakennetta ei purettu. Ajoittuu 1800-luvulle. Rakennuksen perustus.

Tiilirakenne:

Materiaali **Tiilen koko cm**

Kuvaus ja tulkinta:

Puurakenne:

Pmateriaali **Koko cm**

Kuvaus ja tulkinta:

Stratigrafia:

Yläpuolella Y101 **Alapuolella** Y104

Liittyy yksikköihin **Sama kuin**

N:o R106:1 **Alue:** Koeoja 1 **Tyyppi:** Kivirakenne
X: 710747,00-710747,90 **Y:** 493868,40-493870,60 **Z m mpy:** 10.00-10.13 pinta
Koko m: 2,5(6,50)x0,5x0,5 **Suunta** SW-NE

Kivirakenne:

Kmateriaali Luonnon- ja lohkokivi **Kivien koko cm** 60x30-30x30, 20x15

Tekniikka Ladottu

Kuvaus ja tulkinta:

Rakennuksen (R106) väliseinän perustuskivet oli ladottu kahteen riviin ja yhteen kerrokseen siltin (Y102) päälle. Seinälinja jatkui tulisijan R113 pohjana. Rakennetta ei purettu. Ajoittuu 1800-luvun alkuun. Väliseinän kiviperustus.

Tiilirakenne:

Materiaali **Tiilen koko cm**

Kuvaus ja tulkinta:

Puurakenne:

Pmateriaali **Koko cm**

Kuvaus ja tulkinta:

Stratigrafia:

Yläpuolella Y101 **Alapuolella** Y102

Liittyy yksikköihin **Sama kuin**

N:o R106:2 **Alue:** Koeoja 1 **Tyyppi:** Tiilirakenne
X: 710744,20-710747,75 **Y:** 493869,00-493873,40 **Z m mpy:** 9.94-10.10
Koko m: 4,8x2,7m **Suunta** NW-SE

Kivirakenne:

Kmateriaali **Kivien koko cm**

Tekniikka

Kuvaus ja tulkinta:

Tiilirakenne:

Materiaali Muuritiili **Tiilen koko cm** 26x14x6-6,5 cm

Kuvaus ja tulkinta:

Tiilet oli ladottu siltin päälle (Y102). Pintamullan (Y101) alapinnalla on runsaasti tiilenpaloja ja tiilimurskaa, joten tiililatamus oli ilmeisesti kattanut koko koeojan. Osa tiilistä lähti pois kaivinkoneella koeojaa avattaessa. Muutamassa tiilessä on laastia, joten ne olivat uusiokäytössä. Rakennetta ei purettu. Ajoittuu 1800-luvun alkuun. Lattiakate.

Puurakenne:

Pmateriaali **Koko cm**

Kuvaus ja tulkinta:

Stratigrafia:

Yläpuolella Y101 **Alapuolella** Y102

Liittyy yksikköihin Y102 **Sama kuin**

N:o R107 **Alue:** Koeoja 1 **Tyyppi:** Kivirakenne
X: 710744,10-710745,90 **Y:** 493867,50-493869,50 **Z m mpy:** 10.00-10.17 pinta
Koko m: 1,50 (jatkuu S-profiiliin) x1,50 **Suunta** NW-SE

Kivirakenne:

Kmateriaali Luonnonkivi- ja lohkokivi, tiililisäys **Kivien koko cm** 65x40-40x30, 20x15-10x5

Tekniikka Ladottu

Kuvaus ja tulkinta:

Suorakulmisen tulisijan perustuksen reunoille oli suuria ja keskellä pieniä kiviä sekä tiilimurskaa. Kivet oli ladottu silttiin (Y102). Rakennetta ei purettu. Ajoittuu 1800-luvun alkuun. Uuninperustus.

Tiilirakenne:

Materiaali **Tiilen koko cm**

Kuvaus ja tulkinta:

Puurakenne:

Pmateriaali **Koko cm**

Kuvaus ja tulkinta:

Stratigrafia:

Yläpuolella Y101 **Alapuolella**

Liittyy yksikköihin **Sama kuin**

N:o R108:1-3 **Alue:** Koeoja 1 **Tyyppi:** Puurakenne
X: 710745,90-710746,90 **Y:** 493870,25-493873,35 **Z m mpy:** 9.83-9.99 pinta
Koko m: **Suunta** SW-NE

Kivirakenne:

Kmateriaali **Kivien koko cm**

Tekniikka

Kuvaus ja tulkinta:

Tiilirakenne:

Materiaali **Tiilen koko cm**

Kuvaus ja tulkinta:

Puurakenne:

Pmateriaali Lauta/lankku **Koko cm** 1,50x0,12, 2x0,15, 0,20x0,17

Kuvaus ja tulkinta:

Rakenteesta oli säilynyt kolme erillistä puuta, jotka eivät olleet yhtenäisiä. Puut oli ladottu siltin (Y102) päälle 1,2 ja 0,9 m välein. R106:2:n tiilien alla oli 1-2 cm kerros silttiä (Y102), jonka alla puut olivat. Rakennetta ei purettu. Ajoittuu 1800-luvulle. Lattian tukirakenne.

Stratigrafia:

Yläpuolella Y102, Y106:2 **Alapuolella** Y102

Liittyy yksikköihin **Sama kuin**

N:o R109 **Alue:** Koeoja 1 **Tyyppi:** Puurakenne
X: 710746,20 **Y:** 493870,60 **Z m mpy:** 9.87
Koko m: 0,40-0,1 **Suunta** NW-SE

Kivirakenne:

Kmateriaali **Kivien koko cm**

Tekniikka

Kuvaus ja tulkinta:

Tiilirakenne:

Materiaali **Tiilen koko cm**

Kuvaus ja tulkinta:

Puurakenne:

Pmateriaali Lauta/lankku **Koko cm** 0,40-0,1

Kuvaus ja tulkinta:

Puu oli ladottu siltin (Y102) alapinnalle. Rakennetta oli säilynyt tulisijan (R113) SW-puolella. Ajoittuu 1800-luvulle. Mahdollisesti lattian tukirakenne.

Stratigrafia:

Yläpuolella Y102 **Alapuolella** Y102

Liittyy yksikköihin **Sama kuin**

N:o R111 **Alue:** Koeoja 1 **Tyyppi:** Puurakenne
X: 710745,45 **Y:** 493864,55 **Z m mpy:** 10.23 pinta
Koko m: **Suunta**

Kivirakenne:
Kmateriaali **Kivien koko cm**
Tekniikka
Kuvaus ja tulkinta:

Tiilirakenne:
Materiaali **Tiilen koko cm**
Kuvaus ja tulkinta:

Puurakenne:
Pmateriaali Paalu **Koko cm** Halk. 12x8
Kuvaus ja tulkinta:

Soikea pystypaalu oli R106:n itäpuolella ison laakakiven vieressä. Paalu oli soransekaisessa hiekassa (Y105). Rakennetta ei purettu.

Stratigrafia:
Yläpuolella Y103 **Alapuolella**
Liittyy yksikköihin Y105 **Sama kuin**

N:o R112 **Alue:** Koeoja 1 **Tyyppi:** Kivirakenne
X: 710745,80-710747,40 **Y:** 493864,80-493867,30 **Z m mpy:** 9.70-10.25
Koko m: 2x1,6 **Suunta** SW-NE

Kivirakenne:
Kmateriaali Lohko- ja luonnonkivi **Kivien koko cm** 30x25-5x5
Tekniikka Ladottu

Kuvaus ja tulkinta:
Rakennuksen (R106) W-puolella oli harva kiveys. Pienet kivet oli ladottu silttiin (Y103) ja suuret soransekaiseen hiekkaan (Y105). Kiveys oli todennäköisesti purkumassaa tai pihakiveyksen jäännöksiä.

Tiilirakenne:
Materiaali **Tiilen koko cm**
Kuvaus ja tulkinta:

Puurakenne:
Pmateriaali **Koko cm**
Kuvaus ja tulkinta:

Stratigrafia:
Yläpuolella Y101 **Alapuolella** Y105
Liittyy yksikköihin Y103 **Sama kuin**

N:o R113 **Alue:** Koeoja 1 **Tyyppi:** Kivirakenne
X: 710746,15-710747,80 **Y:** 493870,87-493872,80 **Z m mpy:** 10.12-10.23
Koko m: 1,70x1,20 **Suunta** SW-NE

Kivirakenne:

Kmateriaali Lohko- ja luonnonkivi, tiililisäys **Kivien koko cm** 70x40-35x30, 20x15-10x5
Tekniikka Ladottu

Kuvaus ja tulkinta:

Suorakaiteen muotoinen kiviperustus rajautui väliseinän (R106:1) S-puolelle. Rakenteen reunoilla oli suuret, lohkotut kivet. Keskellä oli pieniä luonnonkiviä ja tiilen paloja. Kivet oli ladottu vaaleanharmaaseen hiekkansekaiseen saveen. Ajoittuu 1800-luvulle. Tulisijan perustus.

Tiilirakenne:

Materiaali **Tiilen koko cm**
Kuvaus ja tulkinta:

Puurakenne:

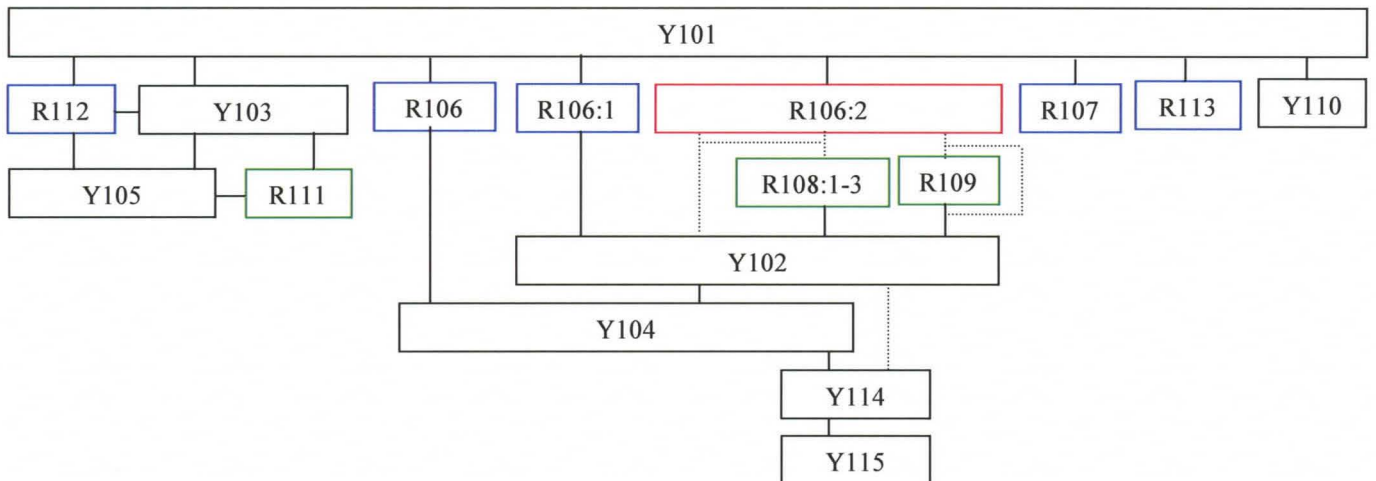
Pmateriaali **Koko cm**
Kuvaus ja tulkinta:

Stratigrafia:

Yläpuolella Y101 **Alapuolella**
Liittyy yksikköihin **Sama kuin**

Kotka Kymminlinna 2004

Stratigrafia koeoja 1



Y114	Maalajyksikkö
R106	Kivirakenne
R106:2	Tiilirakenne
R108	Puurakenne

Kotka Kymnlinna 2004

Yksikkökuvaukset koeoja 2

Nro: Y201 **Alue:** Koeoja 2 **Tyyppi:** Pintamulta
X= 710762,10-710774,40 **Y=** 493805,50- 493828,33 **Z=** 8.00-9.35
Laajuus m: Koko alue **Paksuus cm:** 15-40 **Kaivaustapa:** Kaivinkone, lapio

Koostumus:**Päämaalaji** Multa**Pääsekoite** Savi**Muu sekoit** Hiekka, sora, tiilimurska, laasti**Stratigrafia:****Yläpuolella****Alapuolella** Y204, Y205, Y206, R202, R203**Liittyy rakenteeseen****Sama kuin****Yksikön rajat:** Selvät Y204-Y206:n kanssa.**Löydöt:** KM2004072:35-84, 192-1**Kuvaus ja tulkinta:**

Irtonainen, kostea, väriltään harmaanruskea, aineosat jakautuivat epätasaisesti. Yksikön NE-osassa oli runsaammin hiekkaa ja SW-osa oli savisempi. Koillisosassa oli isoja irtonaisia kiviä. Ajoittuu 1800-1900-luvulle. Pintamultakerros.

Nro: Y204 **Alue:** Koeoja 2 **Tyyppi:** Sekoittunut savi
X= 710770,75-710774,40 **Y=** 493825,80-493828,33 **Z=** 8.80-9.05
Laajuus m: 2x1,4 **Paksuus cm:** 5-15 **Kaivaustapa:** Lapio ja lasta

Koostumus:**Päämaalaji** Savi**Pääsekoite** H.hiekka, k.hiekka**Muu sekoit** Tiili, tiilimurska, laasti**Stratigrafia:****Yläpuolella** Y201**Alapuolella** Y205, R211**Liittyy rakenteeseen****Sama kuin****Yksikön rajat:** Selvä Y201:n ja liukuva Y205:n kanssa.**Löydöt:** KM2004072:85-96, 194**Kuvaus ja tulkinta:**

Kostea, väriltään vaaleanharmaa. Aineosat jakautuivat tasaisesti. Yksikön NW-profiilissa oli alle 5 cm paksu laastikakku (koko 30x30 cm). Tiilien koko oli 26x14x7 cm. Ajoittuu 1800-luvulle. Purkukerros.

Nro: Y205 **Alue:** Koeoja 2 **Tyyppi:** Hiekkanekainen savi
X= 710768,20-710774,10 **Y=** 493813,90-493827,40 **Z=** 8.25-9.10
Laajuus m: 14,70x1,70 **Paksuus cm:** 15-55 **Kaivaustapa:** Lapio ja lasta

Koostumus:

Päämaalaji Savi

Pääsekoite H.hiekka, k.hiekka

Muu sekoit Multa, tiilimurska, kivi

Stratigrafia:

Yläpuolella Y201, Y204

Alapuolella Y207, Y209

Liittyy rakenteeseen

Sama kuin

Yksikön rajat: Selvä Y207:n ja Y209:n kanssa, osittain liukuva Y201:n kanssa.

Löydöt: KM2004072:97-120, 195

Kuvaus ja tulkinta:

Rakeinen ja kostea, väriltään harmaanruskea. Aineosat jakautuivat epätasaisesti. R203:n NW-puolella yksikön välissä oli n. 4 cm paksuja vaaleanharmaita savilinssejä sekä suuria kiviä, jotka mahdollisesti oli purettu R203:sta. Yksikön koillisosan alaosassa oli lähes yhtenäinen n. 5 cm tiilimurskakerros, jonka laajuus oli 5x1,7 m. Ajoittuu 1800-luvulle. Mahdollisesti purku- tai tasoitekerros.

Nro: Y206 **Alue:** Koeoja 2 **Tyyppi:** Siltti
X= 710762,30-710767,00 **Y=** 493805,10-493814,85 **Z=** 7.55-8.65
Laajuus m: 13x2 **Paksuus cm:** yli 50 **Kaivaustapa:** Kaivinkone, lapio

Koostumus:

Päämaalaji Siltti

Pääsekoite Savi

Muu sekoit Kivi, tiilimurska

Stratigrafia:

Yläpuolella Y201

Alapuolella

Liittyy rakenteeseen R203

Sama kuin

Yksikön rajat: Selvä Y201:n kanssa.

Löydöt: -

Kuvaus ja tulkinta:

Tiivis, kostea, väriltään vaaleanharmaa, pinta ruskean läikikäs. Aineosat jakautuivat tasaisesti. Yksikkö rajautui R202:een. SW-osan paksuus oli yli 50 cm. Yksikköä ei kaivettu kokonaan pois. R202:n SE-puolelle kaivetussa koekuopassa yksikön välissä oli laastikakku n. 7.65m mpy. Ajoittuu 1700-luvun lopulle ja 1800-luvun alkuun. R203:n täyttömaata.

Nro: Y207 **Alue:** Koeoja 2 **Tyyppi:** Laastikerros
X= 710763,80-710770,70 **Y=** 493805,70-493817,80 **Z=** 8.13-8.33
Laajuus m: 3,5x1,7 **Paksuus cm:** 2-15 **Kaivaustapa:** Lapio ja lasta

Koostumus:

Päämaalaji Laasti

Pääsekoite Tiilimurska

Muu sekoit H.hiekka, k.hiekka

Stratigrafia:

Yläpuolella Y205

Alapuolella Y208

Liittyy rakenteeseen

Sama kuin

Yksikön rajat: Selvä Y205:n ja Y208:n kanssa.

Löydöt: KM2004072:121-122, 196

Kuvaus ja tulkinta:

Tiivis ja kova (NE-osa pehmeämpi), väriltään keltainen. Aineosat jakautuivat epätasaisesti. Yksikön alaosa oli hiekkaisempi. NE-osassa yksikkö oli epäyhtenäinen. Kerroksen päällä oli irrallinen, kooltaan n. 20x15 ja 4 cm paksu lauta. Ajoittuu 1700-luvun lopulle tai 1800-luvun alkuun. Rakentamis- tai purkukerros.

Nro: Y208 **Alue:** Koeoja 2 **Tyyppi:** Hiekkansekainen savi
X= 710768,40-710770,75 **Y=** 493814,50-493817,80 **Z=** 7.95-8.23
Laajuus m: 2,7x0,9 **Paksuus cm:** 25-40 **Kaivaustapa:** Lapio

Koostumus:

Päämaalaji Savi

Pääsekoite H.hiekka, k.hiekka, tiilimurska

Muu sekoit Kivi

Stratigrafia:

Yläpuolella Y207

Alapuolella Y213

Liittyy rakenteeseen

Sama kuin Muistuttaa Y205.

Yksikön rajat: Selvä Y207:n kanssa.

Löydöt: -

Kuvaus ja tulkinta:

Tiivis ja kostea, väriltään harmaanruskea. Yksikön sisällä oli vaaleanharmaita savilinssejä. Samanaikaisesti kaivettiin pois yksikön alaosassa ollut ohut karkea hiekkakerros. Aineosat jakautuivat epätasaisesti. Yksikkö rajautui R203:n NW-puolelle. Ajoittuu 1700-luvun lopulle tai 1800-luvun alkuun. Tasoite- tai tiivistekerros.

Nro: Y209 **Alue:** Kooja 2 **Tyyppi:** Hiekan- ja savensekainen siltti
X= 710769,95-710774,40 **Y=** 493820,65-493828,30 **Z=** 8.15-7.80
Laajuus m: 7,5x1,8 **Paksuus cm:** 5-15 **Kaivaustapa:** Lapio ja lasta

Koostumus:

Päämaalaji Siltti

Pääsekoite H.hiekka ja savi

Muu sekoit Tiilimurska?

Stratigrafia:

Yläpuolella Y205

Alapuolella Y210

Liittyy rakenteeseen R211

Sama kuin

Yksikön rajat: Selvä Y205:n kanssa.

Löydöt: -

Kuvaus ja tulkinta:

Kostea, väriltään vaaleanharmaa, läikikäs (tiili- tai ruosteläkkiä). Aineosat jakautuivat tasaisesti. Täyttö- tai tasoitekerros.

Nro: Y210 **Alue:** Kooja 2 **Tyyppi:** Nokinen hiekansekainen savi
X= 710768,80-710774,40 **Y=** 493814,25-493828,30 **Z=** 7.64-8.65
Laajuus m: 12,3x1,6 **Paksuus cm:** 5-13 **Kaivaustapa:** Lasta

Koostumus:

Päämaalaji Savi

Pääsekoite H.hiekka, k.hiekka, noki, tiilimurska

Muu sekoit Multa, kivi

Stratigrafia:

Yläpuolella Y209, Y213

Alapuolella Y212, Y214, Y215, Y217

Liittyy rakenteeseen

Sama kuin

Yksikön rajat: Selvä Y209:n kanssa.

Löydöt: KM2004072:123-180, 197

Kuvaus ja tulkinta:

Tiivis ja kostea, väriltään tummanharmaa ja -ruskea. Aineosat jakautuivat tasaisesti, mutta nokea oli vähemmän R203:n NW-puolella. Mahdollisesti alkuperäinen maanpinta 1700-luvun lopulta ja 1800-luvun alusta.

Nro: Y212 **Alue:** Koeoja 2 **Tyyppi:** Hiekkansekainen savi

X= 710770,30-710771,40 **Y=** 493819,40-493821,90 **Z=** 8.10-8.37 pinta

Laajuus m: 2x1,5 **Paksuus cm:** 8- **Kaivaustapa:** Lasta

Koostumus:

Päämaalaji Savi **Pääsekoite** H.hiekka

Muu sekoit

Stratigrafia:

Yläpuolella Y210 **Alapuolella**

Liittyy rakenteeseen R203 **Sama kuin**

Yksikön rajat: Selvä Y210:n kanssa.

Löydöt: -

Kuvaus ja tulkinta:

Tiivis, väriltään vaaleanharmaa. Aineosat jakautuivat tasaisesti. Yksikkö kiersi R203:n NE- ja NW-reunaa n. 20-40 cm leveänä vyöhykkeenä. Yksikkö kaivettiin pois vain R203:n NW-puolelta. Tiivistekerros.

Nro: Y213 **Alue:** Koeoja 2 **Tyyppi:** Värjäytynyt siltti

X= 710768,35-710771,65 **Y=** 493814,30-493819,40 **Z=** 7.64-8.09

Laajuus m: 5,5x1,7 **Paksuus cm:** 1-10 **Kaivaustapa:** Lasta

Koostumus:

Päämaalaji Siltti **Pääsekoite** H.hiekka, k.hiekka ja savi

Muu sekoit

Stratigrafia:

Yläpuolella Y208 **Alapuolella** Y210

Liittyy rakenteeseen **Sama kuin**

Yksikön rajat: Selvä Y208:n kanssa.

Löydöt: KM2004072:181-184

Kuvaus ja tulkinta:

Tiivis ja kostea, väriltään läikikäs vaalean- ja tummanharmaa sekä ruskea. Aineosat jakautuivat epätasaisesti. Yksikössä oli ruostesaostumia. Paikalle tuotu tasoitekerros.

Nro: Y214 **Alue:** Koeoja 2 **Tyyppi:** Savensekainen karkea hiekka
X= 710770,65-710774,40 **Y=** 493823,20-493828,30 **Z=** 8.21-8.54 pinta
Laajuus m: 4,30-1,8 **Paksuus cm:** 5-10 **Kaivaustapa:** Lasta

Koostumus:

Päämaalaji K.hiekka

Pääsekoite H.hiekka

Muu sekoit Savi

Stratigrafia:

Yläpuolella Y210

Alapuolella Y216

Liittyy rakenteeseen

Sama kuin Muistuttaa Y217.

Yksikön rajat: Osittain liukuva Y210:n kanssa.

Löydöt: -

Kuvaus ja tulkinta:

Tiivis ja kostea, väriltään ruskea. Yksikön pinta oli savisempi. Yksikkö oli joko paikalle tuotu tai luonnollinen kerros. Vert. koeoja 1 kerrosjärjestys.

Nro: Y215 **Alue:** Koeoja 2 **Tyyppi:** Laastikerros
X= 710768,30-710771,10 **Y=** 493814,60-493820,46 **Z=** 7.87-7.96 pinta
Laajuus m: 4,5x0,6 **Paksuus cm:** 5-15 **Kaivaustapa:** Lapio

Koostumus:

Päämaalaji Laasti

Pääsekoite K.hiekka

Muu sekoit H.hiekka

Stratigrafia:

Yläpuolella Y210

Alapuolella Y216

Liittyy rakenteeseen R203

Sama kuin

Yksikön rajat: Y210:n ja Y216:n kanssa.

Löydöt: -

Kuvaus ja tulkinta:

Tiivis ja väriltään keltainen. Aineosat jakautuivat tasaisesti. Yksikkö oli R203:n NW-puolella. Ajoittuu 1700-luvun loppuun. Rakentamiskerros.

Nro: Y216 **Alue:** Kooja 2 **Tyyppi:** Läkikäs siltti
X= 710768,80-710772,30 **Y=** 493814,20-493823,80 **Z=** 7.62-7.84 pinta
Laajuus m: 5x1,5 **Paksuus cm:** yli 30 **Kaivaustapa:** Lapio

Koostumus:

Päämaalaji Siltti

Pääsekoite Kivi

Muu sekoit

Stratigrafia:

Yläpuolella Y214, Y215, Y217

Alapuolella Savi

Liittyy rakenteeseen

Sama kuin

Yksikön rajat: Raja selvä Y214:n ja Y215:n kanssa.

Löydöt: -

Kuvaus ja tulkinta:

Tiivis ja kostea, väriltään ruskeanharmaa. Yksikön pinta kaivettiin esiin vain koekuopista. Luonnollinen kerros.

Nro: Y217 **Alue:** Kooja 2 **Tyyppi:** Karkea hiekka
X= 710770,00-710772,30 **Y=** 493821,10-493823,80 **Z=** 8.24-7.91 pinta
Laajuus m: 2,20-1,70 **Paksuus cm:** 25 **Kaivaustapa:** Lapio ja lasta

Koostumus:

Päämaalaji K.hiekka

Pääsekoite H.hiekka

Muu sekoit

Stratigrafia:

Yläpuolella Y210

Alapuolella Y216

Liittyy rakenteeseen

Sama kuin Y214

Yksikön rajat: Selvä Y210:n kanssa.

Löydöt: -

Kuvaus ja tulkinta:

Irtonainen ja kostea, väriltään ruskea. Yksikkö kaivettiin kokonaan pois koekuopissa ja muualla otettiin esille vain sen pinta. Paikalle tuotu tasoitekerros tai luonnollinen kerros.

Kotka Kyminlinna 2004

Rakennekuvaukset koeoja 2

N:o R202:1 **Alue:** Koeoja 2 **Tyyppi:** Kivirakenne
X: 710763,77-710769,60 **Y:** 493805,60-493814,61 **Z m mpy:** 8.07-8.50 pinta
Koko m: 11x 2,5 x 0,4 **Suunta** NE-SW

Kivirakenne

Kmateriaali: Luonnon- ja lohkokivi

Kivien koko cm: 50x45- 20x20

Tekniikka: Muurattu

Kuvaus ja tulkinta

Suorakaiteen muotoisen muurin itäpäädyn alimmaisiet kivet olivat laastikerroksen päällä, jonka alle oli laitettu karkea hiekka (Y217). Muualla alimmaisiet kivet olivat siltissä. Rakenteen sisäpuolella oli käytetty pieniä lohkottuja kiviä sekä luonnonkiviä. Laasti oli väriltään keltaista ja sen sekoitteena oli karkeaa ja hienoa hiekkaa. Kivet olivat yhdessä kerroksessa. Kiviperustuksen SE-puolen reuna rajoittui silttiin (Y206). Rakennetta ei purettu. Rakenne ajoittuu 1700-luvun loppuun. Tiilisen pääportin lounaispielen kiviperusta.

Tiilirakenne

Materiaali:

Tiilen koko cm:

Kuvaus ja tulkinta

Stratigrafia

Yläpuolella Y201

Alapuolella Y206, Y216

Liittyy yksikköihin

Sama kuin

N:o R202:2 **Alue:** Koeoja 2 **Tyyppi:** Tiilirakenne
X: 710765,40-710766,40 **Y:** 493808,90-493809,90 **Z m mpy:** 8.14-8.22 pinta
Koko m: 0,80 (jatkuu profiiliin) x0,90 **Suunta** NW-SE

Kivirakenne

Kmateriaali:

Kivien koko cm:

Tekniikka:

Kuvaus ja tulkinta

Tiilirakenne

Materiaali: Muuritiili

Tiilen koko cm: 24-27 x12

Kuvaus ja tulkinta

Suorakaiteen muotoinen muurattu tiilirakenne oli portin harmaakiviperustan keskellä. Muurauksessa ei ollut selkeää limitystä. Saumojen välit olivat 2-6 cm. Muurauksen käytetty laasti oli väriltään keltaista ja sen sekoitteena oli hienoa ja karkeaa hiekkaa. Rakenne ajoittuu 1700-luvun alkuun. Pääporttiin liittyvä tiilirakenne.

Stratigrafia

Yläpuolella Y201

Alapuolella

Liittyy yksikköihin R202:1

Sama kuin

N:o R203 **Alue:** Koeoja 2 **Tyyppi:** Kivirakenne
X: 70762,80-710771,10 **Y:** 493805,65-493822,00 **Z m mpy:** 8.40-8.90 pinta
Koko m: 7,70 x 1,5 jatkuu profiiliin. **Suunta** NE-SW

Kivirakenne

Kmateriaali: Lohko- ja luonnonkivi **Kivien koko cm:** 130x100 - 15 x 10
Tekniikka: Muurattu

Kuvaus ja tulkinta

Muurin NW- osan seinämä oli muurattu sileistä, lohkotuista kivistä. Sisäosassa oli pieniä lohkottuja ja luonnonkiviä. Laasti oli väriltään keltaista. Sen sekoitteena oli hienoa- ja karkeaa hiekkaa. Laasti jatkui yhtenäisenä R202:een. Rakenteen pohjaa ei kaivettu esille. Muurin SW-reuna rajautui vaaleanharmaaseen silttiin (Y206), jonka alta paljastui koeojan SW-reunassa kaksi suurta kiveä (7. 60 m mpy). Ne kuuluivat mahdollisesti kurtiin lounaisosan muurinperustukseen. Rakenne ajoittuu 1700-luvun lopulle. Kurtiinimuurin koillisosan rintamuuri.

Tiilirakenne

Materiaali: **Tiilen koko cm:**
Kuvaus ja tulkinta

Stratigrafia

Yläpuolella Y201 **Alapuolella**
Liittyy yksikköihin **Sama kuin**

N:o R211 **Alue:** Koeoja 2 **Tyyppi:** Kivirakenne
X: 710773,00-710774,30 **Y:** 493827,50-493827,80 **Z m mpy:** 8.80-8.90 pinta
Koko m: 1,20 x 0,5 x 0,3 jatkuu profiileihin. **Suunta** NW-SE

Kivirakenne

Kmateriaali: Luonnon- ja lohkokivi **Kivien koko cm:** 40x30-15-10
Tekniikka: Ladottu

Kuvaus ja tulkinta

Pystyyn nostetut kivet oli aseteltu savensekaisen hiekan päälle (Y214). Rakenteen päällä oli laastikakku. Rakennuksen perustus.

Tiilirakenne

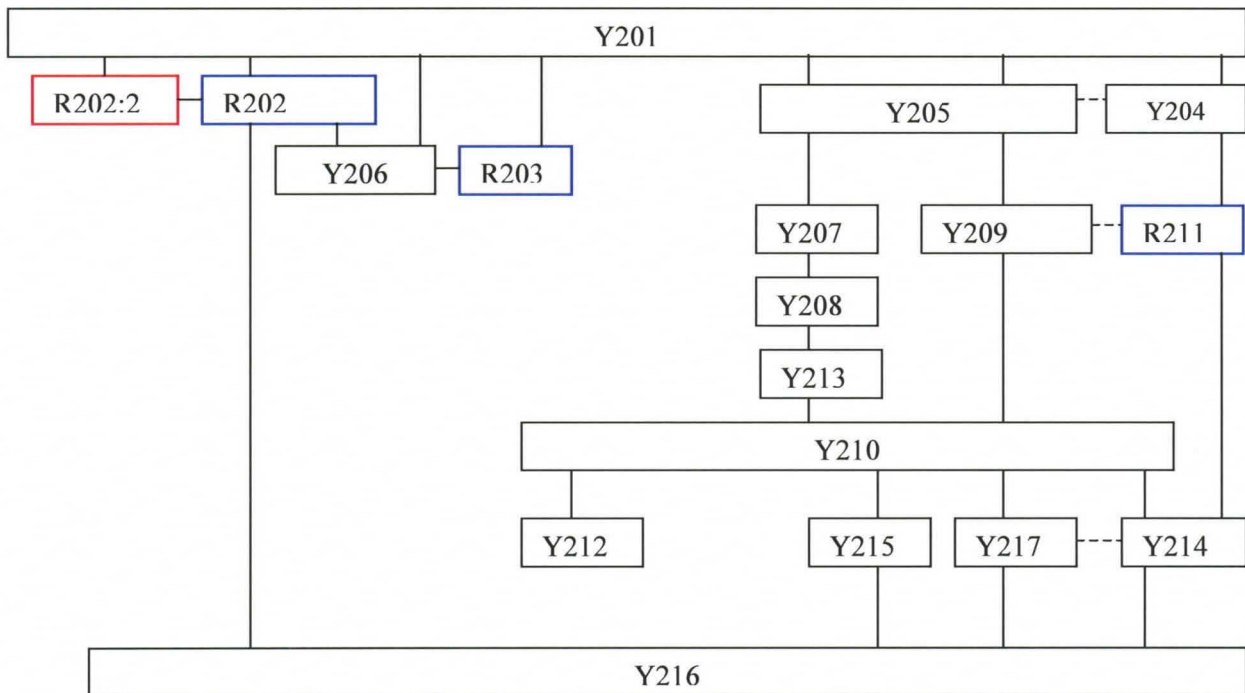
Materiaali: **Tiilen koko cm:**
Kuvaus ja tulkinta

Stratigrafia

Yläpuolella Y204 **Alapuolella** Y214
Liittyy yksikköihin **Sama kuin**

Kotka Kymminlinna

Stratigrafia koeoja 2



Y201	Maalajiyksikkö
R202	Tiilirakenne
R203	Kivirakenne

Yksikkökuvaukset koeoja 3

Nro: Y301	Alue: Koeoja 3	Tyyppi	Pintamulta
X= 710858,30-710862,90	Y= 493830-493836,70	Z=	8.48-10.63
Laajuus m: Koko alue	Paksuus cm: 2-85	Kaivaustapa:	Kaivinkone
Koostumus:			
Päämaalji	Savi	Pääsekoite	Multa
Muu sekoite	Hiekka, tiilimurska, noki		
Stratigrafia:			
Yläpuolella		Alapuolella	Y302, R310
Liittyy rakenteeseen		Sama kuin	
Yksikön rajat:	Raja osittain liukuva Y302:n kanssa.		
Löydöt:	KM2004072:181		
Tulkinta ja kuvaus:			
Tiivis ja kostea, väriltään tummanharmaa. Ainesosat olivat jakautuneet tasaisesti. Yksikkö oli R310 päällä paksu. Ajoittuu 1800-1900-luvulle. Pintamultakerros.			

Nro: Y302	Alue: Koeoja 3	Tyyppi	Mullan- ja hiekkansekainen savi
X= 710859,20-710864,20	Y= 493829,95-493835,95	Z=	8.40-10.05
Laajuus m: 5,5x2,0	Paksuus cm: 5-85	Kaivaustapa:	Kaivinkone
Koostumus:			
Päämaalji	Savi	Pääsekoite	
Muu sekoite	Kivi, multa		
Stratigrafia:			
Yläpuolella	Y301	Alapuolella	Y303, Y305, Y308, Y309
Liittyy rakenteeseen	R310	Sama kuin	
Yksikön rajat:	Raja osittain liukuva Y301:n kanssa.		
Löydöt:	-		
Tulkinta ja kuvaus:			
Irtonainen ja kostea, väriltään tummanruskea. Ainesosat jakautuivat tasaisesti. Ajoittuu 1700-luvun loppuun ja 1800-luvun alkuun. Maavalliin tuotua maata.			

Nro: Y303 **Alue:** Koeoja 3 **Tyyppi** Hiekansenkainen savi
X= 710863,20-710864,20 **Y=** 493831,05-493832,05 **Z=** 8.90-9.65
Laajuus m: 2,7x2 **Paksuus cm:** 4-55 **Kaivaustapa:** Kaivinkone

Koostumus:

Päämaalji Siltti

Pääsekoite H.hiekka, k.hiekka

Muu sekoite Sora

Stratigrafia:

Yläpuolella Y302, Y309

Alapuolella Y304, Y306

Liittyy rakenteeseen

Sama kuin Muistuttaa Y308.

Yksikön rajat: Selvä Y302:n ja Y304:n kanssa. Raja liukuva Y306:n kanssa.

Löydöt: -

Tulkinta ja kuvaus:

Yksikön pinta oli irtonainen ja alaosa tiivis, väriltään läikikäs tumman- ja vaaleanharmaa. Aineosat jakautuivat tasaisesti. Ajoittuu 1700-luvun lopulle ja 1800-luvun alkuun. Paikalle tuotua maata. Maavalli.

Nro: Y304 **Alue:** Koeoja 3 **Tyyppi** Nokinen savi
X= 710861,50-710862,80 **Y=** 493834,40-493832,40 **Z=** 8.75-9.05
Laajuus m: 3,6x2 **Paksuus cm:** 1-5 **Kaivaustapa:** Kaivinkone

Koostumus:

Päämaalji Savi

Pääsekoite Noki

Muu sekoite H.hiekka

Stratigrafia:

Yläpuolella Y303, Y306

Alapuolella Y305, Y309

Liittyy rakenteeseen

Sama kuin

Yksikön rajat: Selvä Y303:n, Y305:n ja Y306:n kanssa.

Löydöt: -

Tulkinta ja kuvaus:

Kostea, tahmea ja tiivis, väriltään musta. Aineosat jakautuivat tasaisesti. Yksikkö oli osittain linssimäinen Y306 välissä. Yksikkö rajautui R310:een. Ajoittuu 1700-luvun lopulle ja 1800-luvun alkuun. Muistuttaa palokerrosta, mutta voilla peräisin hiiltyneestä orgaanisesta kerroksesta.

Nro: Y305 **Alue:** Koeoja 3 **Tyyppi** Palanut? hiekka
X= 710860,70-710863,80 **Y=** 493831,40-493835,45 **Z=** 8.28-9.05
Laajuus m: 0,70x2 **Paksuus cm:** 5-30 **Kaivaustapa:** Kaivinkone

Koostumus:

Päämaalji H.hiekka **Pääsekoite** K.hiekka
Muu sekoite Siltti

Stratigrafia:

Yläpuolella Y302, Y304 **Alapuolella** Y306
Liittyy rakenteeseen **Sama kuin**

Yksikön rajat: Selvä Y304:n, Y302:n ja Y306:n kanssa.

Löydöt: -

Tulkinta ja kuvaus:

Kostea ja tiivis, väriltään punertava. Yksikkö ei ollut yhtenäinen, vaan sijaitsi vallin molemmilla reunoilla. Hiekka vaikutti palaneelta. Ajoittuu 1700-luvulle ja 1800-luvun alkuun.

Nro: Y306 **Alue:** Koeoja 3 **Tyyppi** Soransekainen karkea hiekka
X= 710860,70-710864,20 **Y=** 493831,00-493835,45 **Z=** 8.40-8.90
Laajuus m: 5x2 **Paksuus cm:** 5-50 **Kaivaustapa:** Kaivinkone

Koostumus:

Päämaalji K.hiekka **Pääsekoite** Sora
Muu sekoite H.hiekka ja kivi

Stratigrafia:

Yläpuolella Y303, Y304, Y305 **Alapuolella** Y307
Liittyy rakenteeseen **Sama kuin**

Yksikön rajat: Selvä Y304:n, Y305:n ja Y307:n kanssa.

Löydöt: -

Tulkinta ja kuvaus:

Tiivis ja kuiva, väriltään ruosteen ruskea, yläosassa oli tummia läikkiä. Aineosat jakautuivat epätasaisesti. Yksikön sisällä oli nokinen savilinssi (Y304). Yksikön pinnalla oli runsaasti pieniä kiviä, joiden koko oli 25x20 - 5x5 cm. Paikalle tuotua maata. Maavalli.

Nro: Y309	Alue: Koeoja 3	Tyyppi	Mullansekainen hiekka
X= 710861,40-710863	Y= 493831-493834	Z=	8.80-9.52
Laajuus m: 2,9x2,0	Paksuus cm: 10-35	Kaivaustapa:	Kaivinkone

Koostumus:**Päämaalji** H.hiekka**Pääsekoite** Multa, k.hiekka**Muu sekoite** Siltti, kivi**Stratigrafia:****Yläpuolella** Y308, Y302**Alapuolella** Y303, Y304, Y306**Liittyy rakenteeseen****Sama kuin****Yksikön rajat:** Selvä Y306:n ja Y308:n kanssa.**Löydöt:** KM2004072:181-184, 199**Tulkinta ja kuvaus:**

Tiivis ja kostea, väriltään tummanruskea. Aineosat jakautuivat tasaisesti. Ajoittuu 1700-luvun lopulle ja 1800-luvun alkuun. Maavalliin tuotua maata.

Nro: Y312	Alue: Koeoja 3	Tyyppi	Siltinsekainen hiekka
X= 710860,70-710862	Y= 493833,30-493835,50	Z=	8.40-8.70 pinta
Laajuus m: 1x0,5	Paksuus cm: 0,6	Kaivaustapa:	Lapio

Koostumus:**Päämaalji** H.hiekka**Pääsekoite** Siltti, kivi, k.hiekka**Muu sekoite****Stratigrafia:****Yläpuolella** Y306, Y307**Alapuolella****Liittyy rakenteeseen****Sama kuin****Yksikön rajat:****Löydöt:** -**Tulkinta ja kuvaus:**

Kova, tiivis ja kostea, väriltään kellertävän punainen. Mahdollisesti paikalle tuotua maata.

Rakennekuvaukset koeoja 3

N:o R310 **Alue:** Koeoja 3 **Tyyppi:** Kivirakenne

X: 710859,40-710861,45 **Y:** 493833,45-493834,75 **Z m mpy:** 8.00-9.90

Koko m: ?x1-1,10x2 **Suunta** NE-SW

Kivirakenne:

Kmateriaali Luonnon- ja lohkokivi

Kivien koko cm 100x100-60x40,10x5

Tekniikka Ladottu, muurattu

Kuvaus ja tulkinta:

Kiviseinämän alaosassa oli jälkiä laastimuurauksesta. Yläosassa ei laastia esiintynyt ja rakenne näytti kylmämuuratulta. Laasti oli kovaa, väriltään vaaleankeltaista. Sen sekoitteena oli hiekkaa (laastinäyte 4). Alimmaisena oli suuret kivet. Seinämä oli lähes pystysuora (n. 1m). Yläosa kallistui n. 30 asteen kulmassa NW-suuntaan. Ylimmät pienet kivet oli ladottu mullan- ja hiekkansekaiseen saveen (Y302). Yläosa vaikutti romahtaneelta. Maavallin SE-reunan kivisen etuvarustuksen säilynyt korkeus oli n. 2 m. Rakennetta ei purettu perustuksen pohjiin asti. Ajoittuu 1700-luvun loppuun ja 1800-luvun alkuun.

Stratigrafia:

Yläpuolella Y301

Alapuolella

Liittyy yksikköihin Y302

Sama kuin

N:o R311 **Alue:** Koeoja 3 **Tyyppi:** Kivirakenne

X: 710860,20-710864,20 **Y:** 493830-493834,95 **Z m mpy:** 8.65-8.78 pinta

Koko m: 2 x 3 **Suunta** NE-SW

Kivirakenne:

Kmateriaali Luonnon- ja lohkokivi

Kivien koko cm 100x80-40x30

Tekniikka Ladottu

Kuvaus ja tulkinta:

Maamassojen alta paljastuneet suuret kivet oli ladottu siltinsekaiseen hiekkaan (Y312). Maavallin keskiosan perustuskivet. Ajoittuu 1700-luvun lopulle ja 1800-luvun alkuun.

Stratigrafia:

Yläpuolella Y306 ja Y307

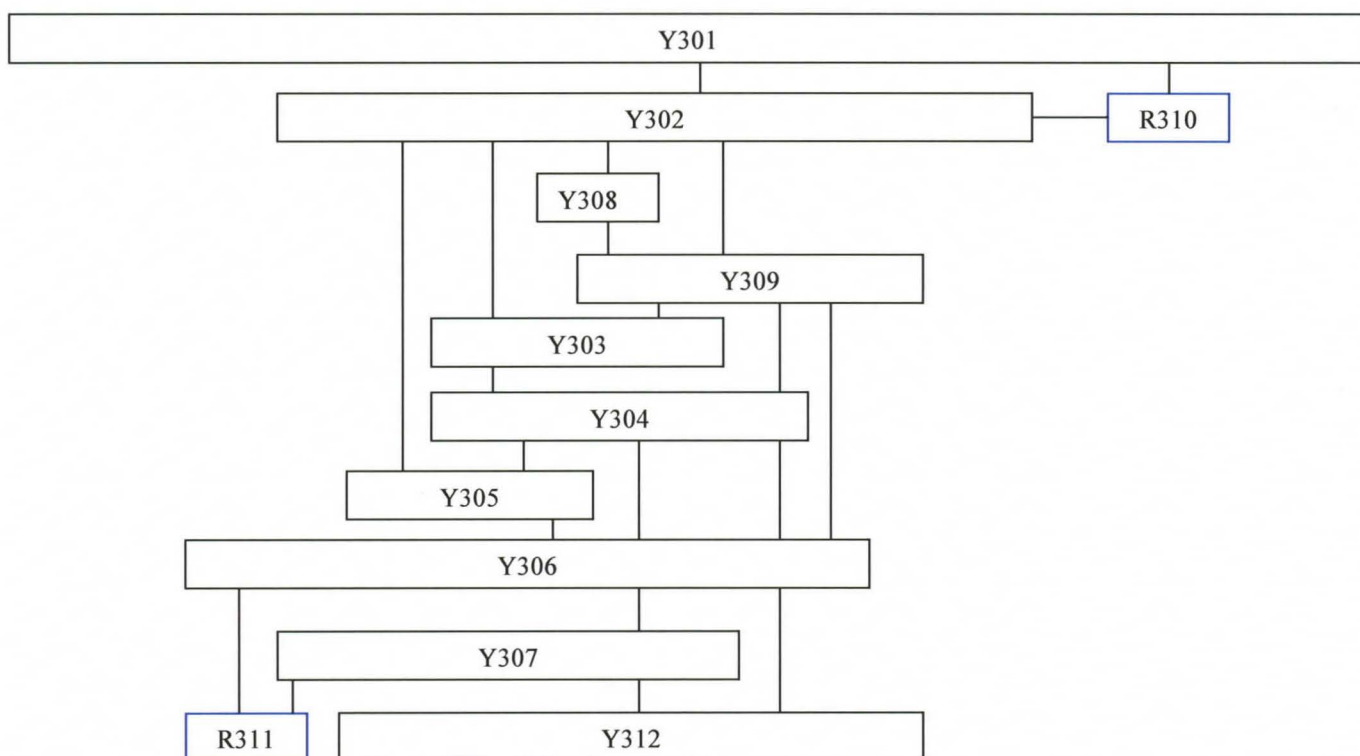
Alapuolella

Liittyy yksikköihin

Sama kuin

Kotka Kyminlinna 2004

Stratigrafia koeoja 3



Y304 Maalajyksikkö

R106 Kivirakenne

Kotka Kyminlinna 2004
Löytö- ja näyteluettelot



Kotka Kyminlinna löytöluettelo 2004

Liite 8a

Päivi Hakanpää

KM 2004072:1-187

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2004072	1	Koeojal	Y101	Posliini	Astia	Reunapaloja, suureunan päällä punainen raita, ulkopinnalla punaisella ja vihreällä maalattuja kukkakoristeita.	2		4,8
2004072	2	Koeojal	Y101	Posliini	Astia	Pohjakylki- sekä reunapala. Ulkopinnalle on maalattu punaisella, vihreällä ja keltaisella kukkakoristeita.	2		9,17
2004072	3	Koeojal	Y101	Fajanssi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja tinalasitetusta suorareunaisesta lautasesta.	72		89,83
2004072	4	Koeojal	Y101	Fajanssi	Astia	Pohja- ja kylkipaloja tinalasitetusta kulhosta. Lasite väriltään vaaleansinivihreä. Molemmilla puolilla geometrisiä kukka-aiheisia siirtokuvia. Pohjassa jalkalista.	12	Pohjan halk. 90	51,37
2004072	5	Koeojal	Y101	Fajanssi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja, tinalasitettu. Mahdollisesti pieni kulho.	5	Suun halk. 62	6,97
2004072	6	Koeojal	Y101	Fajanssi	Astia	Kylkipaloja. Molemmilla puolilla sinisiä siirtokuvioita. Paloissa tinalasite.	3		2,29
2004072	7	Koeojal	Y101	Fajanssi	Astia	Reunapala. Tinalasitus on hieman sinertävä ja massa vaaleanpunertava.	1		0,9
2004072	8	Koeojal	Y101	Fajanssi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja, mahdollisesti tinalasitetusta kulhosta.	4		32,87
2004072	9	Koeojal	Y101	Fajanssi	Astia	Kylkipaloja. Molemmilla puolilla väritön tinalasitus. Toisella puolella lisäksi lasitteen alla punaruskea saviliete.	2		3,99
2004072	10	Koeojal	Y101	Punasavi	Astia	Kylkipaloja ja kahvan katkelma. Paloissa kellanvihreä lyijylasite.	3		11,72
2004072	11	Koeojal	Y101	Punasavi	Astia	Kylkipala. Toisella puolella tummanruskea lyijylasite.	1		6,36
2004072	12	Koeojal	Y101	Punasavi	Astia	Kylkipala. Ulkopinnalla tummanruskea ja sisäpinnalla keltainen lyijylasite.	1		2,15

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2004072	13	Koeojal	Y101	Punasavi	Astia	Kylkipala. Tummanharmaalla ulkopinnalla rihlausta. Sisäpuolella mustanvihreä lyijylasite.	1		29,12
2004072	14	Koeojal	Y101	Punasavi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja. Reunan päällä ja sisäpuolella boluskoristelua. Paloissa on jälkiä värittömästä lyijylasitteesta.	14	Suun halk. 286	159,22
2004072	15	Koeojal	Y101	Punasavi	Astia	Pohjakylkipala. Sisäpuolella tummanruskea lyijylasite. Ulkopuolelta kylki hieman mustunut.	1	Pohjan halk. 72	9,58
2004072	16	Koeojal	Y101	Punasavi	Astia	Reunapala. Ulkopinnan yläosa sekä sisäpinta hieman mustunut.	1		9,2
2004072	17	Koeojal	Y101	Lasi	Astia	Kylkipaloja. Lasimassa on kirkas ja hieman irisoitunut.	3		2,12
2004072	18	Koeojal	Y101	Lasi	Astia	Pohjakylkipala kulmikkaasta astiasta. Lasimassa on valkoinen. Luulasia.	1		5,33
2004072	19	Koeojal	Y101	Lasi	Pullo	Pohja- ja kylkipaloja. Lasimassa on vihreä ja irisoitunut.	7	Pohjan halk. 90	89,05
2004072	20	Koeojal	Y101	Lasi	Pullo	Kylkipala. Lasimassa vaaleanvihreä ja irisoitunut.	1		3,35
2004072	21	Koeojal	Y101	Lasi	Pullo	Kylkipala. Lasimassa on ruskea.	1		12,55
2004072	22	Koeojal	Y101	Lasi	Astia	Juomalasin pohjapalan lasimassa on kirkas ja irisoitunut. Pohjassa puntteliarpi.	1	Pohjan halk. 63	69,55
2004072	23	Koeojal	Y101	Lasi	Pullo	Kylkipalan lasimassa on vihreä.	1		4,9
2004072	24	Koeojal	Y101	Lasi	Pullo	Pohja- ja kylkipaloja neliskanttisesta pullosta. Lasimassa ruskeanvihreä ja irisoitunut.	3	Pohjan koko 100x100	122,12
2004072	25	Koeojal	Y101	Lasi	Esine	Pisaranmuotoinen fasetoitu kristalli. Lasimassa on kirkas. Ylä- ja alapäässä on kiinnitysreiät.	1	33x19x11	5,74
2004072	26	Koeojal	Y101	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on vaaleansinertävä ja irisoitunut.	45	Paksuus 1,5	74,98
2004072	27	Koeojal	Y101	Lasi	Ikkuna	Lasimassa kirkas ja irisoitunut.	4	Paksuus 1	5,87
2004072	28	Koeojal	Y101	Lasi	Ikkuna	Lasimassaltaan kirkkaita sekä vihertäviä paloja.	7	Paksuus 1-1,5	11,78
2004072	29	Koeojal	Y101	Lasi	Ikkuna	Lasimassa kirkas ja irisoitunut.	2	Paksuus 2	0,71

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2004072	30	Koeoja1	Y103	Rauta	Esine	Kengän korkorauta. Hevosenkengän muotoinen, jossa 4 naulan reikää.	1	Paksuus 5, pituus 60, leveys 62	61
2004072	31	Koeoja1	Y103	Posliini	Astia	Kylkipalassa on läikikäs harmaa ja valkoinen lasite.	1		0,79
2004072	32	Koeoja1	Y103	Fajanssi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja, tinalasitettu.	3	Suun halk. 140	3,18
2004072	33	Koeoja1	Y103	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on vihreä.	1	Paksuus 2	0,33
2004072	34	Koeoja1	Y103	Lasi	Kuona	Massa tumman sinertävää ja ruskeaa. Pinnalla vaaleita laastiläikkiä.	1		144,34
2004072	35	Koeoja2	Y201	Posliini	Astia	Kylkipaloja.	2	Paks. 1	0,76
2004072	36	Koeoja2	Y201	Posliini	Astia	Pohja-, kylki- ja reunapaloja eri astioista. Yhdessä palassa ulkopinta mustansininen. Reunapalassa suun päällä punainen viiva.	4		6,82
2004072	37	Koeoja2	Y201	Fajanssi	Astia	Reunapaloja. Suureunan päällä ja sisäpinnalla vaaleansinertävää ja ulkopinnalla tummansinistä tinalasitetta.	2	Suun halk. 70	10,53
2004072	38	Koeoja2	Y201	Fajanssi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja valkoisella tinalasitetusta lautasesta. Sisäpinnalla punaisia siirtokuvaornamenteja.	2		2,5
2004072	39	Koeoja2	Y201	Fajanssi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja tinalasitetusta suorareunaisesta lautasesta. Yhdessä kylkipalassa reliefikoristeisia lehtiä.	4	Reunan halk. 264	21,13
2004072	40	Koeoja2	Y201	Fajanssi	Astia	Reuna-, kylki- ja pohjapaloja tinalasitetusta, suorareunaisesta lautasesta.	13	Pohjan halk. 54	34,66
2004072	41	Koeoja2	Y201	Posliini	Astia	Reuna-, kylki- ja pohjapaloja tinalasitetusta, suorareunaisesta lautasesta.	17	Reuna halk. 258	86,11
2004072	42	Koeoja2	Y201	Fajanssi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja tinalasitetusta suorareunaisesta lautasesta.	2		1,76
2004072	43	Koeoja2	Y201	Fajanssi	Astia	Kylkipaloja, tinalasite kellertävänvalkoista.	4		5,53
2004072	44	Koeoja2	Y201	Fajanssi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja tinalasitetuista astioista. Yhdessä palassa ruskea-valko-siniraitaista koristelua, yhdessä mustia kasviaiheisiä siirtokuvia, yksi paloista on pyöreä kannen nuppi.	7	Nupin halk. 24	14,29

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2004072	45	Koeoja2	Y201	Kivitavara	Astia	Kylkipala seltteripullosta. Ulkopinnalla on vaaleanruskea suolalasilite.	1		9,01
2004072	46	Koeoja2	Y201	Kivitavara	Astia	Reunapala. Ulkopinnalla rihlausta.	1	Suun halk. 200	10,41
2004072	47	Koeoja2	Y201	Punasavi	Esineen katkelma	Pyöreähkö katkelma todennäköisesti figuurista. Pohjassa peukalon kokoinen painanne. Ulkopinnalla vaaleanliila tinalasilite, jonka päälle maalattu tummanliilalla kuvioita.	1	Halk. 35, korkeus 21	13,62
2004072	48	Koeoja2	Y201	Punasavi	Astia	Kylkipaloja. Sisäpinnalla on ruskealla ja ulkopinnalla vaaleanliila lyijylasilite.	3		4,09
2004072	49	Koeoja2	Y201	Punasavi	Astia	Kylkipaloja, sisäpinnalla vihertävä lyijylasilite, ulkopinta mustunut.	4		4,31
2004072	50	Koeoja2	Y201	Punasavi	Astia	Reunapaloja, joissa sisäpinnalla ruskea lyijylasilite. Ulkopinta puuttuu.	2		1,07
2004072	51	Koeoja2	Y201	Punasavi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja kulhosta. Sisäpinnalla kellertävänvihreä lyijylasilite.	14	Suun halk. 188	31,04
2004072	52	Koeoja2	Y201	Punasavi	Astia	Reuna-, kylki-, ja pohjapaloja. Sisäpinnalla vihertävää ja ruskeaa lyijylasitetta, ulkopinta osittain nokinen.	10		51,36
2004072	53	Koeoja2	Y201	Punasavi	Astia	Kylki- ja korvapaloja, ulkopinnalla mintunvihreä ja sisäpinnalla ruskea lyijylasilite.	6	Korvan lev. 17	9,35
2004072	54	Koeoja2	Y201	Punasavi	Astia	Kylkipaloja, sisäpinnalla on vihreä, paikoittain lähes musta lyijylasilite. Ulkopinta on nokeentunut.	4		8,62
2004072	55	Koeoja2	Y201	Punasavi	Astia	Kylkipala, sisäpinnalla väritön lyijylasilite.	1		8,15
2004072	56	Koeoja2	Y201	Punasavi	Astia	Kylkipala, sisäpinnalla kellertävä lyijylasilite ja ulkopinnalla vaalea savilietekerros.	1		1,39
2004072	57	Koeoja2	Y201	Punasavi	Astia	Kylkipala, molemmin puolin keltainen lyijylasilite.	1		1,95
2004072	58	Koeoja2	Y201	Punasavi	Astia	Reunapaloja astioista. Ulkopinnoilla on vihreä lyijylasilite ja sisäpinnoilla nokea. Yksi paloista on kannesta.	3	Kannen halk. 128	17,24
2004072	59	Koeoja2	Y201	Punasavi	Astia	Reuna- ja pohjakylkipaloja. Sisäpinnalla on vihreä ja oranssi lyijylasilite. Reunapalan sisäpinta puuttuu.	2		18,92

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2004072	60	Koeoja2	Y201	Punasavi	Astia	Pohjakylyki paloja kahdesta eri astiasta. Toisen ulkopinta on punaruskea, pohjassa väritön lyijylasite (mahd. samaa astiaa kuin :59). Toisen ulkopinta on nokeentunut, sisäpinnalla ja pohjassa ruskea lyijylasite.	2	Pohjan halk. 80	22,89
2004072	61	Koeoja2	Y201	Punasavi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja, ulkopinnalla ruskea lyijylasite. Sisäpinnat puuttuvat.	5		8,56
2004072	62	Koeoja2	Y201	Punasavi	Astia	Kylkipaloja, sisäpinnalla ruskea lyijylasite, ulkopinta paikoittain nokeentunut. Yhdessä palassa ulkopinnalla kolme viivakoristetta.	7		22,85
2004072	63	Koeoja2	Y201	Punasavi	Astia	Reunapala, sisäpinnalla on kellertävä lyijylasite.	1	Suun halk. 158	22,09
2004072	64	Koeoja2	Y201	Punasavi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja, sisäpinnalla ja reunan ulkopinnalla on vihertävä lyijylasite. Ulkopinta on nokinen.	3	Suun halk. 200	25,96
2004072	65	Koeoja2	Y201	Punasavi	Astia	Reunapala, sisäpinnalla ja suun päällä väritön lyijylasite.	1	Suun halk. 180	16,7
2004072	66	Koeoja2	Y201	Punasavi	Astia	Kylkipaloja eri astioista. Paloissa vihreää, ruskeaa sekä kellertävää lyijylasitetta. Osa molemmin puolin lasitettuja.	11		27,22
2004072	67	Koeoja2	Y201	Lasi	Astia	Pohjapalan lasimassa vaalean liila. Ulkopinnalla nypkykoristeisia kukkakuvioita.	1		12,07
2004072	68	Koeoja2	Y201	Lasi	Astia	Reuna- ja kylkipala kulhosta. Lasimassa on vihreä. Reuna on taitettu ontolle rullalle.	2	Suun halk. 202	4,8
2004072	69	Koeoja2	Y201	Lasi	Astia	Pohjakylykipala pyöreäpohjaisesta maljasta. Lasimassa kirkas. Pohjasta lähtee lehdenmuotoisesti koholistat ylös.	1	Pohjan halk. 55	41,96
2004072	70	Koeoja2	Y201	Lasi	Astia	Kylkipala, lasimassa on hieman vihertävä.	1		0,59
2004072	71	Koeoja2	Y201	Lasi	Astia	Kylkipaloja, lasimassa on kirkas.	3		1,6
2004072	72	Koeoja2	Y201	Lasi	Astia	Pohja- ja kylkipaloja neliskanttisesta astiasta. Pohjassa pyöreä painanne. Lasimassa on vaaleanvihreä. (Samaa astiaa kuin :70)	8	Pohjan koko n. 42x42	20,78
2004072	73	Koeoja2	Y201	Lasi	Pullo	Pohjakylykipala kahdeksankulmaisesta pullosta. Lasimassa vihreä.	1	Pohjan sivu 37	8,2
2004072	74	Koeoja2	Y201	Lasi	Pullo	Suu- ja kaulapala pullosta. Lasimassa on ruskea.	1	Suun halk. 17	35,35

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2004072	75	Koeoja2	Y201	Lasi	Pullo	Pohja- ja kylkipala. Lasimassa on vihreä.	2		45,17
2004072	76	Koeoja2	Y201	Lasi	Astia	Juomalasin pohjapalan lasimassa on liila. Pohjassa on puntteliarpi.	1	Pohjan halk. 52	79,36
2004072	77	Koeoja2	Y201	Lasi	Pullo	Kylkipaloja, lasimassa on vihreä ja vähän irisoitunut.	2		7,16
2004072	78	Koeoja2	Y201	Lasi	Pullo	Pohja-, kylki- ja suupaloja. Lasimassa on vihreä. Pohjan ulkopintaan raaputettu myöhemmin tähden kuva. Pullon suun ympärillä on yksinkertainen lasinauha.	17	Suun halk. 19, pohjan halk. 72	290,08
2004072	79	Koeoja2	Y201	Lasi	Pullo	Kylkipala, lasimassa on vihreä.	1		5,76
2004072	80	Koeoja2	Y201	Lasi	Pullo	Kylkipaloja, lasimassa on vihreä.	3		10,96
2004072	81	Koeoja2	Y201	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on kirkasta ja osa paloista irisoitunut. Palat ovat eri ikkunoista.	8	Paksuus 1-2	5,31
2004072	82	Koeoja2	Y201	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on vihreä ja osa paloista irisoitunut.	10	Paksuus 1-2	10,97
2004072	83	Koeoja2	Y201	Luu	Esineen katkelma	Suorakaiteen muotoinen sileäpintainen luuesineen katkelma. Ulkopinnalla ristikkokoristelua.	1	1x15x5	1,49
2004072	84	Koeoja2	Y201	Rauta	Kuona	Ruostunut.	1		108,25
2004072	85	Koeoja2	Y204	Posliini	Astia	Kylkipala.	1		0,15
2004072	86	Koeoja2	Y204	Posliini	Astia	Reunapala, suureunan päällä punainen koristeviiva.	1	Suun halk. 13	4,19
2004072	87	Koeoja2	Y204	Fajanssi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja tinalasitetusta lautasesta.	4		6,15
2004072	88	Koeoja2	Y204	Fajanssi	Astia	Kahva, tinalasitettu. Ulkopinnalla on kohoviivakoristelua. (vrt; 132)	1	Paksuus 4	1,64
2004072	89	Koeoja2	Y204	Punasavi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja. Ulkopinta nokinen, sisäpinnalla ja reunan päällä kellertävän vihreä lyijyjasite.	4	Reunan halk 138	19,02
2004072	90	Koeoja2	Y204	Punasavi	Astia	Reunapaloja, todennäköisesti kannesta. Ulkopinnalla on vaaleanliila tinalasite, sisäpinta nokinen.	4	Reunan halk. 114	17,61
2004072	91	Koeoja2	Y204	Punasavi	Astia	Kylkipaloja mustaksi palaneesta astiasta.	2		3,23

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2004072	92	Koeoja2	Y204	Punasavi	Astia	Kylkipaloja, sisäpinnalla on ruskea lyijylasite, ulkopinta nokinen.	2		5,76
2004072	93	Koeoja2	Y204	Punasavi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja eri astioista. Osassa vihreää, ruskeaa ja kellertävää lyijylasitusta.	6		36,45
2004072	94	Koeoja2	Y204	Lasi	Pullo	Kylkipalan lasimassa on vihreä ja irisoitunut.	1		5,93
2004072	95	Koeoja2	Y204	Lasi	Pullo	Pohja- ja reunapaloja kahdeksankulmaisesta astiasta. Lasimassa on turkoosin vihertävä ja hieman irisoitunut. Pohjassa puntteliarpi. Kyljissä kohokoristein kirjaimet: DO.	17	Pohjan sivu 41	65,22
2004072	96	Koeoja2	Y204	Lasi	Pullo	Kylkipalan lasimassa on vihreä.	1		7,06
2004072	97	Koeoja2	Y205	Kupariseos	Esine	Sormustin. Ulkopinnalla on kuoppia ja reunaa kiertää viivakoristelu.	1	Suun halk. 17,5, korkeus 17	4,83
2004072	98	Koeoja2	Y205	Kupariseos	Esine	Nuppi. Pallomaisen yläosan alapuolella on oheneva kaula, jota kiertää rengas ja jonka alta lähtee varsi.	1	Pituus 26, Paksuus 9-15	20,65
2004072	99	Koeoja2	Y205	Kupariseos?	Astia	Reuna- ja kylkipaloja lautasesta.	2		5,9
2004072	100	Koeoja2	Y205	Rauta	Naula	Suuremman kanta ja varsi ovat suorakaiteen muotoisia. Pienemmän kanta on pyöreä ja varsi neliönmuotoinen.	2	Pit. 110, kanta 24x22. Pit.120, kannan halk.18	69,99
2004072	101	Koeoja2	Y205	Rauta	Astia	Reunakylkipala, mahdollisesti padan suusta.	1	Suun halk. 170, paksuus 4	75,33
2004072	102	Koeoja2	Y205	Rauta	Niitti	Kanta soikea, varsi ja pohjalevy ovat suorakaiteen muotoisia.	1	Kanta 25x23, pit. 61, pohjalevy 32x22	27,57
2004072	103	Koeoja2	Y205	Posliini	Astia	Kylkipala.	1		1,5
2004072	104	Koeoja2	Y205	Fajanssi	Astia	Kylki- ja reunapala. Suureunan päällä punaruskea koristeraita.	2		2,14
2004072	105	Koeoja2	Y205	Fajanssi	Astia	Kylkipaloja eri astioista. Yhdessä on mustaa siirtokuvioita. Toisessa ruskea koristeraita sekä sinistä koristetta.	4		8,67
2004072	106	Koeoja2	Y205	Fajanssi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja. Mahdollisesti lautanen.	26		50,02

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2004072	107	Koeoja2	Y205	Fajanssi	Kaakeli	Levy- sekä kiinnityslistan paloja. Valkoinen tinalasitus.	13		130,79
2004072	108	Koeoja2	Y205	Punasavi	Astia	Kylkipaloja. Sisäpinnalla kellanvihreä lyijylasitus.	7		178,9
2004072	109	Koeoja2	Y205	Punasavi	Astia	Reunapaloja. Suureunan päällä ja sisäpinnalla ruskea lyijylasitus. Ulkopinta mustunut.	4	Suun halk. 130	50,83
2004072	110	Koeoja2	Y205	Punasavi	Astia	Kylki- ja reunapaloja eri astioista. Osassa vihertävä, osassa ruskea lyijylasite. Yhden ulkopinta mustunut. Yhdessä molemmilla pinnoilla vaaleansininen lyijylasite.	8		43,15
2004072	111	Koeoja2	Y205	Punasavi	Astia	Reunapala. Ulkopuolella vaaleanlila ja sisäpuolella ruskea lyijylasite. Suureunaa kiertää 2 koristeuraa.	1	Halk. 110	17,86
2004072	112	Koeoja2	Y205	Punasavi	Astia	Reunapala. Sisäpuolella ruskea lyijylasite.	1	Halk. 220	36,48
2004072	113	Koeoja2	Y205	Valkosavi	Liitupiipun varsi		1	Pit. 85, paksuus 6-8	5,27
2004072	114	Koeoja2	Y205	Lasi	Astia	Kylki- ja reunapaloja. Reunapalan massa on kirkas ja irisoitunut. Kylkipalojen lasimassa on vihertävä.	3		1,33
2004072	115	Koeoja2	Y205	Lasi	Pullo	Suun ympärillä on yksinkertainen lasinauha. Lasimassa on kirkas.	1	Suun halk. 36-38, paksuus 2,5	23,99
2004072	116	Koeoja2	Y205	Lasi	Pullo	Kylkipaloja. Massa vihertävä. Yksi pala mahdollisesti kaulan kyljestä.	5	Kaulan halk. 29	29,38
2004072	117	Koeoja2	Y205	Lasi	Pullo	Kylkipala. Lasimassa on vihertävä.	1		4,61
2004072	118	Koeoja2	Y205	Lasi	Pullo	Kylkipaloja. Lasimassa on vihreänruskea.	2		7,6
2004072	119	Koeoja2	Y205	Lasi	Ikkuna	Lasimassa vaalean vihertävä ja irisoitunut. Yksi reuna mahdollisesti retusoitu.	1	Paks. 2	3,78
2004072	120	Koeoja2	Y205	Lasi	Ikkuna	Kirkkaita ja vihertäviä paloja. Irisoitunut pala on astiasta.	7	Paks. 1,5 - 3,5	19,74
2004072	121	Koeoja2	Y207	Lasi	Astia	Kylkipala. Lasimassa on vihertävä ja hieman irisoitunut.	1	Paks. 3	2,88
2004072	122	Koeoja2	Y207	Lasi	Pullo	Kylkipala kulmikkaasta pullosta. Lasimassa on vihertävä ja irisoitunut.	1	Paks. 4	24,49

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2004072	123	Koeoja2	Y210	Kupariseos	Nappi	Pyöreän ja kuperan muotoisen napin alapinnalla on kiinnityslenkki, johon tarttunut orgaanista ainesta. Yläpinnalle on kaiverrettu 7 ja tämän alle kirjaimet LD.	1	Halk. 23	6,05
2004072	124	Koeoja2	Y210	Rauta	Kuula	Katkelma on lähes puolipallo. Toisen pitkänomaisen palan pinnat puuttuvat. Pala liittyy mahdollisesti kuulaan.	2	Halk. 95-100	1164,82
2004072	125	Koeoja2	Y210	Rauta	Naula	Pisimmän kanta ja varsi ovat suorakaiteen muotoisia. Pienimmän kanta on soikea ja varsi suorakaiteen muotoinen. Kolmannen kanta soikea, katkennut varsi suorakaide.	3	Pit. 69, kanta 16x7, pit. 62, kanta 11x10,5	33
2004072	126	Koeoja2	Y210	Rauta	Levy	Neliömäinen levy on yhdestä sivusta taitettu kaksinkerroin. Pinnassa näkyy kaksi reikää. Levyssä kiinni yksi naulan/ruuvin kanta. Mahdollisesti sarananosa.	1	52x58x2,5	38,82
2004072	127	Koeoja2	Y210	Posliini	Astia	Kylkipaloja. Toisessa kulunutta punaista, keltaista ja ruskeaa maalattua kukkakoristetta.	2		8,61
2004072	128	Koeoja2	Y210	Posliini	Astia	Reuna- ja kylkipala. Reunapalassa on ulkopinnalla punaisella ja vihreällä maalattua kukka-aiheista koristetta sekä reunan päällä punaruskea koristeraita.	2		6,13
2004072	129	Koeoja2	Y210	Posliini	Astia	Reuna-, kylki- ja pohjapaloja. Sisäpinnalla matalaa keskeltä kohti laittaa suuntautuvaa urakoristelua 4 mm:n välein. Sisäpinnalla maalattua tyyliteltyä kukka- ja kasviaiheista koristelua. Pohjapalassa alapinnalla G-kirjainta muistuttava kuvio ja sen vieressä viivan katkelma. Mahdollisesti pieni kulho.	5	Pohjareunan halk. 70	34,69
2004072	130	Koeoja2	Y210	Posliini	Astia	Reuna- ja pohjapaloja. Sisäpuolella on punaisella, mustalla ja vihreällä maalattuja kukkia. Suureunaa kiertää ruskea koristeraita. Pohjassa reunalista.	2	Suun halk. 140, kork. 40	13,58
2004072	131	Koeoja2	Y210	Fajanssi	Esineen katkelma	Pitkänomainen halkaisijaltaan soikeahko varras. Palassa vihreää koristemaalausta, tinalasitettu. Mahdollisesti katkelma koriste-esineestä.	2	Pit. 49, lev. 29, halk. 17	24,08

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2004072	132	Koeoja2	Y210	Fajanssi	Astia	Kannen paloja sekä kahva. Kannessa sinistä abstraktia koristeaihetta ja molemmilla pinnoilla sinertävä tinalasite. Kannen keskellä litistetyn pallon muotoinen nuppi, jonka päällä vihertävänruskea tähtimäinen kuvio. Tinalasitetussa kermanvärisessä kahvassa kaksi yhtyeen kierrettyä nauhaa, joissa on matalia koristeuria.(vrt; 88)	3	Kannen halk. 60	21,85
2004072	133	Koeoja2	Y210	Fajanssi	Astia	Kylki- sekä reunapaloja. Palat ovat olleet tuleessa. Mahdollisesti kannellinen astia.	3	Suun halk. 80	11,32
2004072	134	Koeoja2	Y210	Fajanssi	Astia	Pohja-, kylki- ja reunapaloja lieriömäisestä tinalasitetusta maljakosta. Kyljessä kasvi-aiheisia kohokuvioita.	24	Halk. 80, kork. 125	142,69
2004072	135	Koeoja2	Y210	Fajanssi	Astia	Reuna-, kylki- ja pohjanpaloja aaltoreunaisesta lautasesta. Kermanväriäinen tinalasite.	23	Reunan halk. 240.	174,2
2004072	136	Koeoja2	Y210	Fajanssi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja syvästä lautasesta. Kermanväriäinen tinalasite.	15	Suun halk. 230, kork. 58	88,85
2004072	137	Koeoja2	Y210	Fajanssi	Astia	Kylkipaloja eri astioista. Yhdessä sinisellä maalattuja viivoja.	4		17,83
2004072	138	Koeoja2	Y210	Punasavi	Astia	Reunapala. Molemmilla pinnoilla vihreänkeltainen lyijylasite. Sisäpinnalla reunassa punertavaa väriä.	1	Suun halk.110	13,28
2004072	139	Koeoja2	Y210	Punasavi	Astia	Kylkipaloja. Sisäpinnalla keltainen lyijylasite.	8	Suun halk. 160	64,1
2004072	140	Koeoja2	Y210	Punasavi	Astia	Reunapaloja. Ulkopinta hieman mustunut. Reunan päällä ruskeaa lyijylasitetta. Sisäpinnalla karstaa, jonka alla on ruskea lyijylasite.	2		16,79
2004072	141	Koeoja2	Y210	Punasavi	Astia	Reuna-, kylki- pohja- ja vertikaalikahvan paloja. Molemmilla pinnoilla ruskeanvihertävä lyijylasite. Tasapohjainen, mahdollisesti ruukku.	20	Suun halk. 110	100,24
2004072	142	Koeoja2	Y210	Punasavi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja. Sisäpinnalla kellanvihreä lyijylasite.	7	Suun halk. 220	80,64
2004072	143	Koeoja2	Y210	Punasavi	Astia	Kylkipaloja. Molemmilla pinnoilla vihreänruskea lyijylasite.	17		74,65
2004072	144	Koeoja2	Y210	Punasavi	Astia	Reuna-, kylki- ja vertikaalikahvan paloja. Molemmilla pinnoilla vihreänruskea lyijylasite. Suureunan muotoilu viittaa kannelliseen kulhomaiseen astiaan.	11	Suun halk. 230	98,03

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2004072	145	Koeoja2	Y210	Punasavi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja. Sisäpinnalla ruskea lyijylasite.	2	Suun halk.	31,15
2004072	146	Koeoja2	Y210	Punasavi	Astia	Kylkipaloja. Molemmilla pinnoilla vihertävän keltainen lyijylasite.	7		48,53
2004072	147	Koeoja2	Y210	Punasavi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja. Sisäpinnalla vihreänruskea lyijylasite. Ulkopinta on yläreunasta mustunut.	4	Suun halk. 260	30,74
2004072	148	Koeoja2	Y210	Punasavi	Astia	Kylki- tai pohjapaloja. Toisella pinnalla ruskea lyijylasite. Toinen pinta mustunut.	2		53,15
2004072	149	Koeoja2	Y210	Punasavi	Astia	Kylkipaloja. Ulkopinta on mustunut.	2		13,51
2004072	150	Koeoja2	Y210	Punasavi	Astia	Kylkipaloja. Molemmilla pinnoilla vihreänkellertävä lyijylasite. Paloissa muutama keltainen laikku lasitteen alla/lasitteessa.	6		23,48
2004072	151	Koeoja2	Y210	Punasavi	Astia	Kylkipaloja. Molemmilla pinnoilla ruskea lyijylasite. Toinen pala hieman mustunut.	2		8,26
2004072	152	Koeoja2	Y210	Punasavi	Astia	Kylkipaloja. Ulkopinnalla kellanruskea lyijylasite. Sisäpinnalla jälkiä lasitteesta.	2		15,29
2004072	153	Koeoja2	Y210	Punasavi	Astia	Kylkipala. Sisäpinnalla vihreänruskea lyijylasite. Ulkopinta mustunut.	1		51,98
2004072	154	Koeoja2	Y210	Punasavi	Astia	Pohjapala. Sisäpinnalla jälkiä ruskeasta lyijylasitteesta. Ulkopinnalla jälkiä vihreästä ja pohjassa värittömästä lyijylasitteesta. Pohjassa reunalista.	1	Pohjan halk. 90	20,4
2004072	155	Koeoja2	Y210	Punasavi	Astia	Reunapala, molemmilla pinnoilla ja reunan päällä vaaleansininen lyijylasite.	1		3,14
2004072	156	Koeoja2	Y210	Punasavi	Astia	Reunapala, molemmilla pinnoilla keltainen lyijylasite.	1		4,95
2004072	157	Koeoja2	Y210	Punasavi	Astia	Kylkipala, molemmilla pinnoilla tummanruskea lyijylasite.	1		3,31
2004072	158	Koeoja2	Y210	Punasavi	Astia	Kylkipala. Toinen pinta vaaleanpunertava, toinen harmaa. Pala mahdollisesti ollut tullessa.	1		6,41
2004072	159	Koeoja2	Y210	Savi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja. Molemmat pinnat paloissa mustat ja karstaiset.	2		19,46

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2004072	160	Koeoja2	Y210	Savi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja dreijatusta ruukusta. Sekoite on karkeaa hiekkaa. Seinämän paksuus 9-10 mm ja astian suurin halkaisija on yli 200 mm. Molemmat pinnat ovat vaaleanruskeat ja osin mustuneet. Astian suu kaartuu ulospäin 90 asteen kulmassa kylkeen nähden ja suun reunan paksuus 4,5 mm. Slaavilaista keramiikkaa.	64	Suun halk. 180	1110,65
2004072	161	Koeoja2	Y210	Valkosavi	Liitupiipun varsi		1		1,93
2004072	162	Koeoja2	Y210	Lasi	Astia	Kylki- ja kylkipohjapaloja hiotusta tasapohjaisesta ilmeisesti 14-kulmaisesta astiasta. Lasimassa on kirkas.	3	Pohjan halk. 45. Paks. 3-3,5	20,58
2004072	163	Koeoja2	Y210	Lasi	Astia	Kylkipala kulmikkaasta astiasta. Lasimassa on kirkas.	1		2,31
2004072	164	Koeoja2	Y210	Lasi	Astia	Reuna- sääri- ja jalkalevyn paloja pikarista. Jalkalevyn reuna on taitettu ja pohjassa puntteliarpi. Sääriosassa ilmakupla. Lasimassa on väritön. Ns. pinnalasi.	4	Pohjalevyn halk. 55. Suun halk. 50	41,25
2004072	165	Koeoja2	Y210	Lasi	Astia	Pohjapala pikarista. Jalkalevyn reunassa on 6,5 mm leveä taite ja pohjassa puntteliarpi. Lasimassa on kirkas ja hieman irisoitunut.	1	Pohjan halk. n. 60	2,98
2004072	166	Koeoja2	Y210	Lasi	Astia	Reuna- ja kylkipaloja. Lasimassa on kirkas.	4		15,08
2004072	167	Koeoja2	Y210	Lasi	Astia	Lasimassa on kirkas ja huokoinen, palanut.	1		7,42
2004072	168	Koeoja2	Y210	Lasi	Pullo	Kylkipalan lasimassa on vihertävä.	1	Paks. 9	7,06
2004072	169	Koeoja2	Y210	Lasi	Pullo	Suu- ja kylkipaloja matkalipasullosta. Lasimassa on kirkas ja irisoitunut.	3	Suun halk. 40	20,33
2004072	170	Koeoja2	Y210	Lasi	Pullo	Suu-, kaula- ja kylkipaloja. Lasimassa on vihertävä ja irisoitunut. Suuta kiertää lasinauha. Kaulaosassa näkyy matalia, kapeita vertikaaliuria.	21	Suun halk. 27,5	367,19
2004072	171	Koeoja2	Y210	Lasi	Pullo	Suosa- ja kylkipaloja kulmikkasta pullosta. Lasimassa on vihertävä ja irisoitunut. Suuta kiertää lasinauha.	8	Suun halk. 27,5	60,43
2004072	172	Koeoja2	Y210	Lasi	Pullo	Pohja- ja kylkipaloja. Lasimassa vihertävä ja irisoitunut.	4	Pohjan halk. noin 80	72,15

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
2004072	173	Koeoja2	Y210	Lasi	Pullo	Kylkipaloja mahdollisesti eri pulloista. Lasimassa vihertävä ja irisoitunut.	4	Paks. 2,5-8	14,52
2004072	174	Koeoja2	Y210	Lasi	Pullo	Kylkipaloja. Lasimassa vihertävä ja irisoitunut.	3		11,45
2004072	175	Koeoja2	Y210	Lasi	Pullo	Kylkipaloja. Lasimassa on vihertävä ja irisoitunut. Palat eri pulloista.	7		13,92
2004072	176	Koeoja2	Y210	Lasi	Pullo	Kylkipaloja kahdesta eri pullosta. Lasimassa on vihertävää.	2		5,28
2004072	177	Koeoja2	Y210	Lasi	Ikkuna	Lasimassa vihertävää ja osassa irisoitunutta.	4	Paks. 1,5-2,5	12,99
2004072	178	Koeoja2	Y210	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on kirkas ja osa paloista irisoitunut.	8	Paks. 1,5-2	6,91
2004072	179	Koeoja2	Y210	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on vihertävä ja irisoitunut.	9	Paks. 1,5-2,5	34,17
2004072	180	Koeoja2	Y210	Lasi	Ikkuna	Lasimassa on kirkas.	2	Paks. 1,5	2,68
2004072	181	Koeoja3	Y301	Lasi	Pullo	Kylkipalan lasimassa on vihertävä.	1		3,07
2004072	182	Koeoja3	Y309	Lasi	Astia	Kylkipaloja eri astioista. Lasimassat ovat sinertäviä.	3	Paks. 1,5-3	5,66
2004072	183	Koeoja3	Y309	Lasi	Pullo	Pohjakylkipaloja. Lasimassa on vihreä.	2	Pohjan halk. 90	95,2
2004072	184	Koeoja3	Y309	Lasi	Pullo	Kylkipalat eri pulloista. Toisen lasimassa on vihertävä, toisen ruskehtava.	2		14,02
2004072	185	Koekuoppa4		Punasavi	Astia	Kylkipala. Sisäpinnalla on kellanruskea lyijylasite.	1		5,07
2004072	186	Koekuoppa4		Savi	Astia	Kylkipala dreijatusta astiasta. Pinnat ruskehtavat, sisäosa harmaa. Sekoite on karkeaa kvartsia ja hiekkaa. Slaavilaista keramiikkaa.	1		42,63
2004072	187	Koekuoppa4		Lasi	Pullo	Kylkipala. Lasimassa on vihertävä.	1		2,77

Kotka Kyminlinna 2004 luuluettelo

Päivi Hakanpää

KM2004072:188-199

KM	Alanro	Alue	Yhteys	Laji	Paino g	Muuta
2004072	188	Koeoja1	Y101	Palanut luu	0,71	
2004072	189	Koeoja1	Y101	Palamaton luu	11,57	
2004072	190	Koeoja1	Y102	Palamaton luu	46,52	
2004072	191	Koeoja1	Y103	Palamaton luu	6,24	
2004072	192	Koeoja2	Y201	Palanut luu	0,82	
2004072	193	Koeoja2	Y201	Palamaton luu	23,83	
2004072	194	Koeoja2	Y204	Palamaton luu	47,01	
2004072	195	Koeoja2	Y205	Palamaton luu	511,32	
2004072	196	Koeoja2	Y207	Palamaton luu	52,91	
2004072	197	Koeoja2	Y210	Palanut luu	8,77	
2004072	198	Koeoja2	Y210	Palamaton luu	3232,54	Muutama naudan nilkka luu on sahattu katki ja yhdessä tunnistamattomassa luussa näkyy leikkuun jälkiä.
2004072	199	Koeoja3	Y309	Palamaton luu	11,72	

Kotka Kyminlinna 2004 poistetut löydöt

Päivi Hakanpää

Nro	Alue	Yhteys	Rakenn	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
1	Koeoja1	Y101		Rauta	Hela	Suorakaiteen muotoinen, puoliympyräksi taivutettu pala. Ulkopinnalla näkyy vaakasuoria kohoumia.	1	Paks. 26, halk. 124	110,78
2	Koeoja1	Y101		Rauta	Naula	Kahdessa naulassa kannat ovat soikion muotoisia ja varsi nelikulmainen. Yhdestä puuttuu kanta ja sen varsi on nelikulmainen.	3	Pit. 34-56, kannat 13x10-15x13	18,87
3	Koeoja1	Y101		Rauta	Niitti	Kanta nelikulmainen, varsi ja pohjalevy pyöreä.	1	Pit. 54, kanta 28x15, pohjalevyn halk. 16	50,01
4	Koeoja1	Y101		Savi	Tiili	Katkelman massa on harmaata ja karkeata, pinta oranssinruskea. Yhdellä pinnalla näkyy tekstiä 5, AN(A?) ja ankkurin kuva, jossa kirjaimet SB.	1	Paks. 55, lev. 111	518,92
5	Koeoja1	Y103		Rauta	Naula	Kannat nelikulmaisia sekä pyöreitä, varret nelikulmaisia. Yksi nauloista on puun peitossa.	3	Pit. 74 ja 99, kannat 19x13-11x13	40,56
6	Koeoja2	Y201		Rauta	Hela	Molemmat palat ovat suorakaiteen muotoisia. Suuremman palan toisessa päässä on suorakaiteen muotoinen reikä. Pienemmän palan toisesta päästä kääntyy väkäset eteen ja taakse. Toisella pinnalla on pyöreä kolo.	2	Pit. 120-50, lev. 31 ja 27, paks. 5 ja 3	116,98
7	Koeoja2	Y201		Rauta	Naula	Kannat pyöreitä ja neliön muotoisia, varret nelikulmaisia.	4	Kannat 10x10-18x21, pit. 94-87	89,36
8	Koeoja2	Y201		Rauta	Niitti	Kannat pyöreitä ja nelikulmaisia, varret pyöreitä, pohjalevyt rombin muotoisia.	3	Pit. 61-57, kannat 23x23-17x19, pohjalevyt 23x25-19x25	78,45
9	Koeoja2	Y204		Rauta	Hela	Suorakaiteen muotoisia paloja.	2	50x41x9 ja 39x40x2,5	24,66
10	Koeoja2	Y204		Rauta	Naula	Osassa kanta on nelikulmainen, varret nelikulmaisia.	4	Pit. 135-40, kannat 12x11	80,16

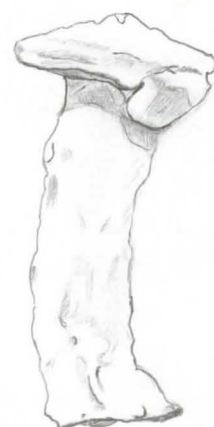
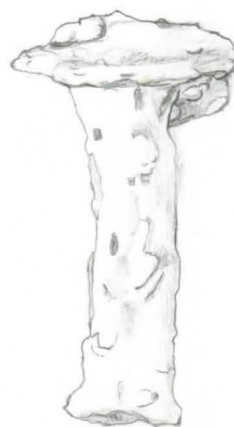
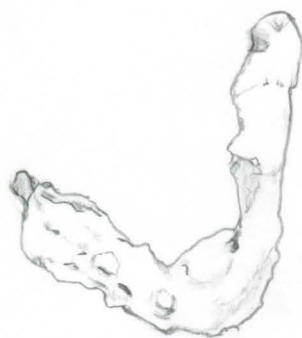
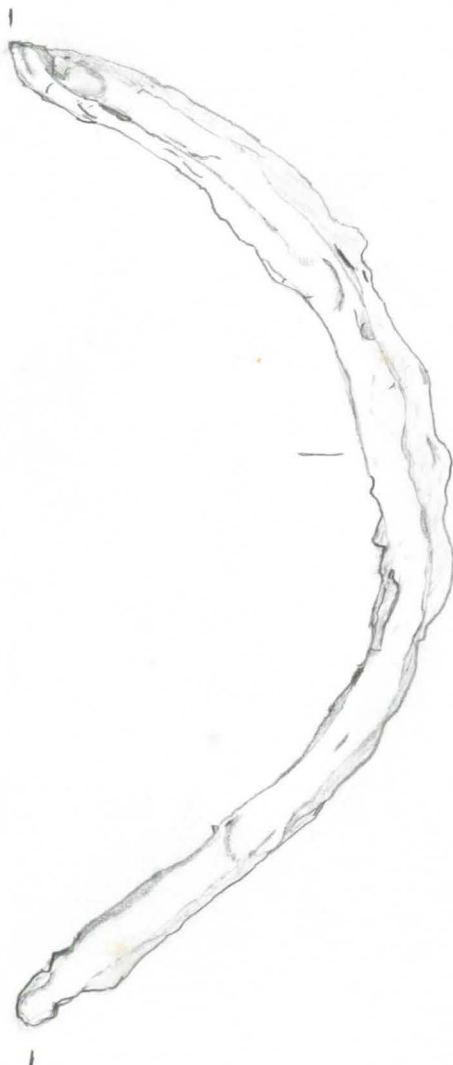
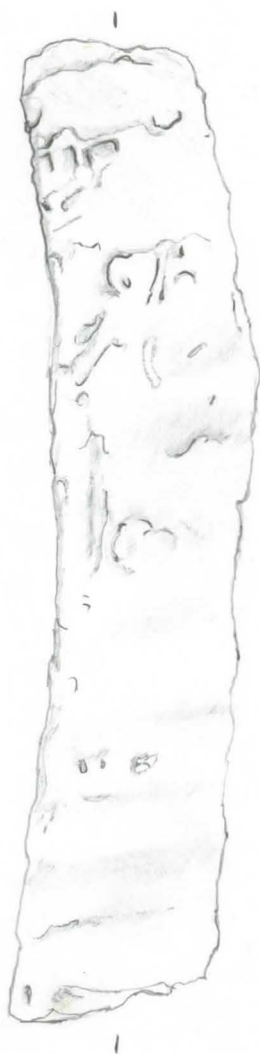
Nro	Alue	Yhteys	Rakenn	Materiaali	Laji	Kuvaus	Kpl	Mitat mm	Paino g
11	Koeoja2	Y205		Rauta	Hela	Levymäisiä katkelmia ja naulan varsi. Palojen pinnoille takertunut orgaanista ainesta. Naulan varsi on nelikulmainen.	8	Koot 23x18-83x53	142,87
12	Koeoja2	Y205		Rauta	Esineen katkelma	Lenkin varsi pyöreä ja esine katkennut tahkojen risteyskohdan alapuolelta. Nelikulmaisen vartaan toisessa päässä on paksunnos.	2	Lenkin pit. 37 ja lev.19,5. Vartaan pit. 79, paks. 10-17	39,59
13	Koeoja2	Y205		Rauta	Varras	Taivutettuja vartaan katkelmia, mahdollisesti rautalankaa.	4	Pit. 9,2-6,1, paks. 2	8,96
14	Koeoja2	Y205		Rauta	Naula	Kannat muodoltaan pyöreitä tai soikeita, yksi viisikulmainen. Varret suorakaiteen ja neliön muotoisia.	24	Pit. 18-155. Kannat 20x28-9x10	387,48
15	Koeoja2	Y210		Rauta	Hela	Suorakaiteen muotoisia levyn katkelmia.	2	Koot 75x28x6, 90x26x3	51,77
16	Koeoja2	Y210		Rauta	Naula	Kannat soikeita, pyöreitä ja nelikulmaisia. Varret suorakaiteen muotoisia ja nelikulmaisia.	28	Pit. 42-126, kannat 10x10 - 17x18.	356,66
17	Koekuoppa 4			Rauta	Esineen katkelma	Soikea ja litteä pala.	1	25,5x22x15.	10,25
18	Koekuoppa 4			Rauta	Naula	Toisen kanta on nelikulmainen, varret nelikulmaisia.	2	Pit. 117 ja kanta 11x11,5. Pit.76, ei kantaa.	42,45

2004

Kotka, Kyminlinna poistetut löydöt

Y101

:1



Y101

:2

Y101

:2

Y101

:2

Y101

:3

2004

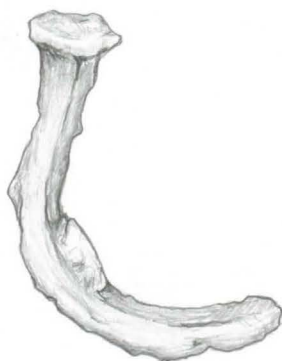
Kotka, Kymnlinna poistetut löydöt

:4



Y101
1:1
UK

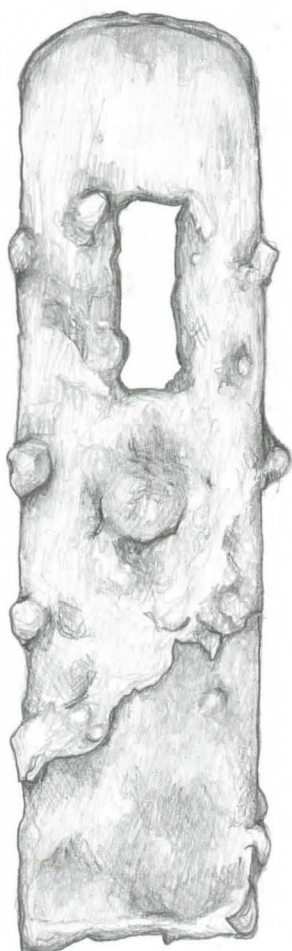
:5



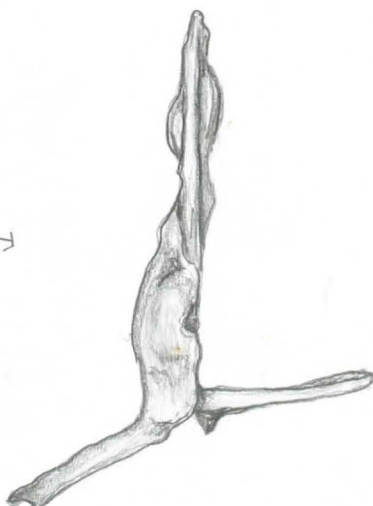
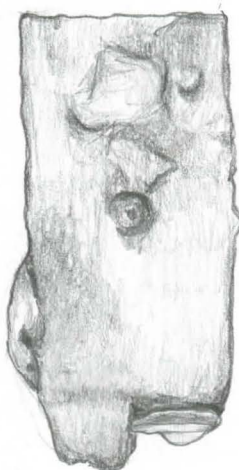
Y103
1:1
UK

2004

Kotka, Kyminlinna poistetut löydöt



: 6



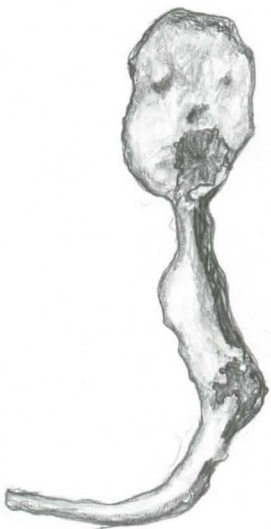
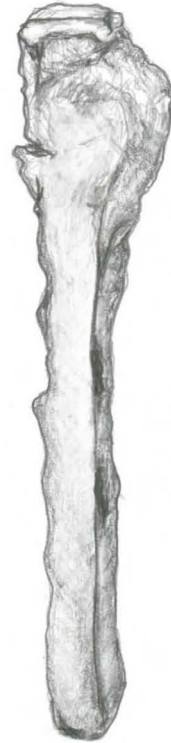
Y 201

1:1

UK

2004
Kotka, Kyminlinna poistetut löydöt

:7



Y201
1:1

UK

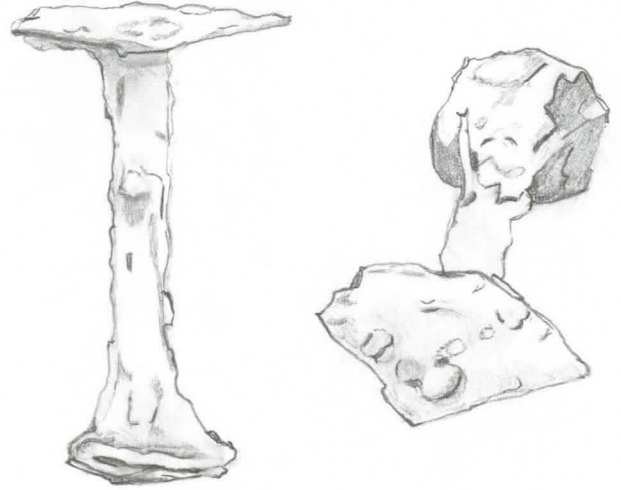
2004

Kotka, Kyminlinna poistetut löydöt

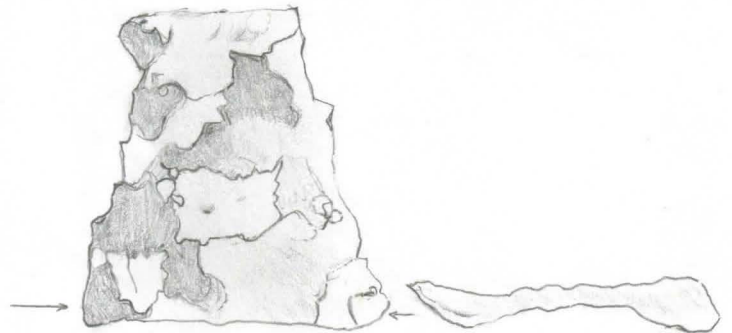
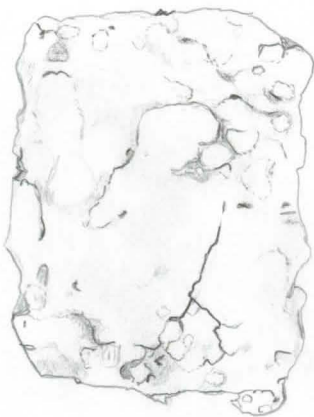
Y201

: 8

KOLME
VIITTIÄ



: 8



Y204

: 9

MK 1:1 H#

2004

Kotka, Kyminlinna poistetut löydöt

Y204

:10

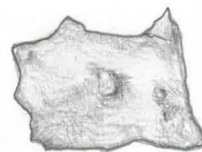
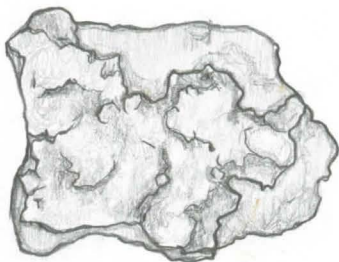
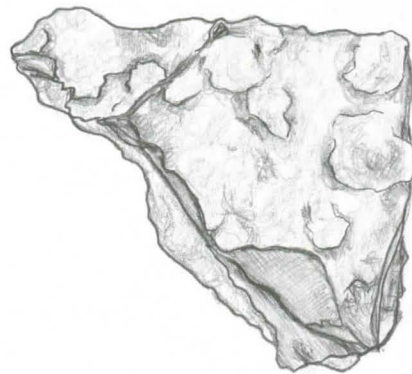
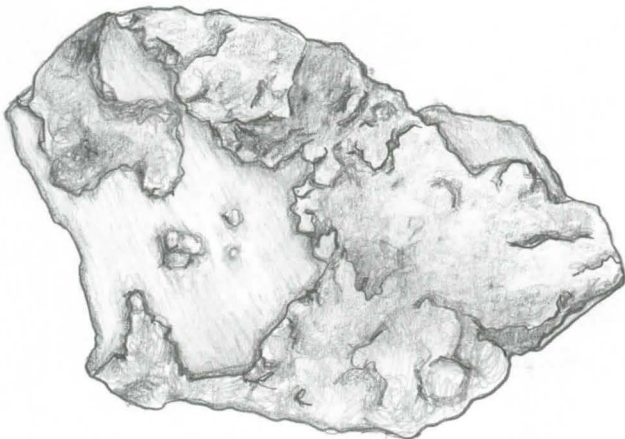
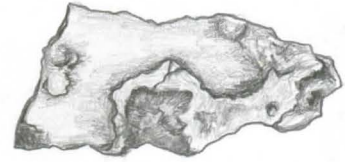
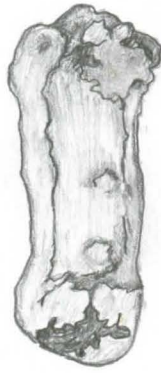
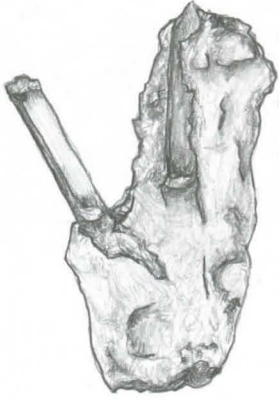


MK 1:1 HH

2004

Kotka, Kyminlinna poistetut löydöt

:11



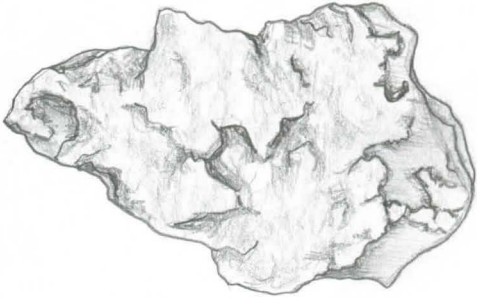
Y 205

1:1

UK

2004

Kotka, Kyminlinna poistetut löydöt

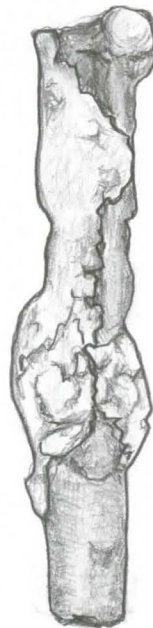


: 11
Y 205
1: 1
UK

: 12



Y 205
1: 1
UK



2004
Kotka, Kymnlinna poistetut löydöt

:13



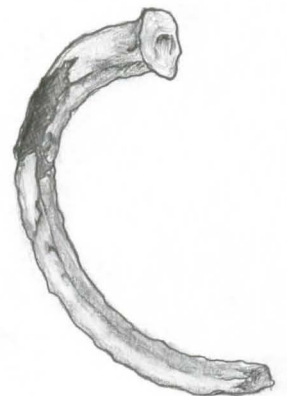
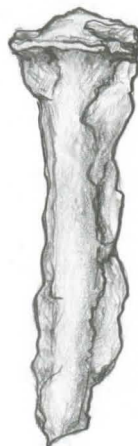
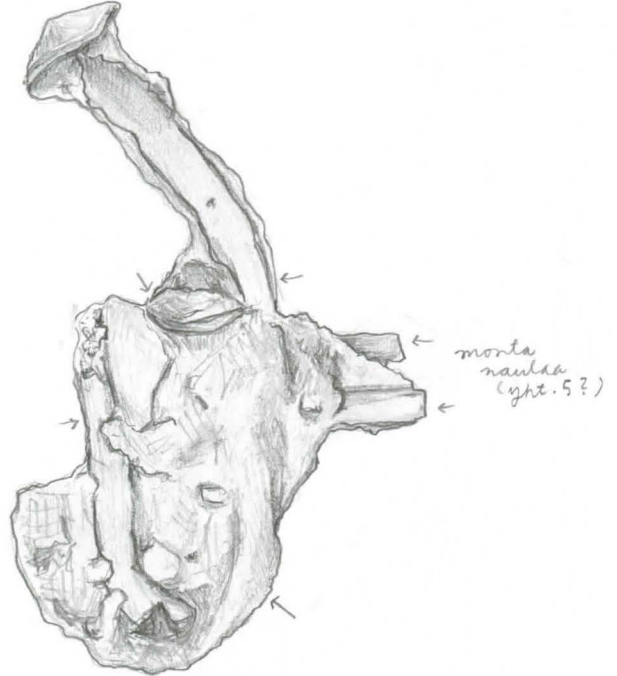
:14



2004

Kotka, Kymnlinna poistetut löydöt

114

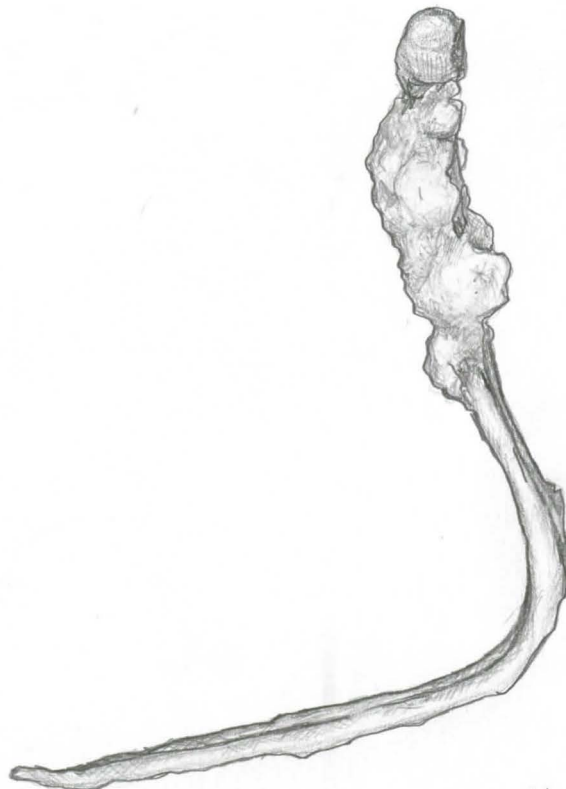
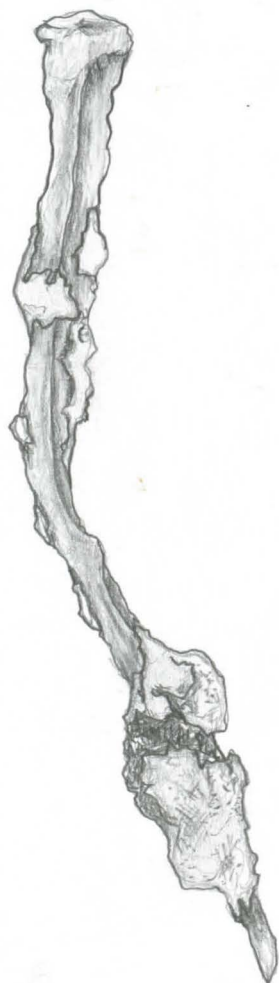


Y 905
1:1
UK

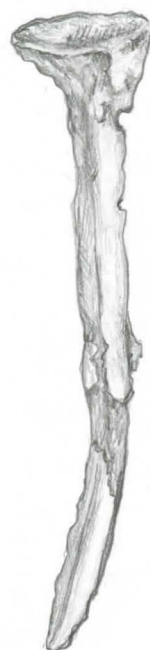
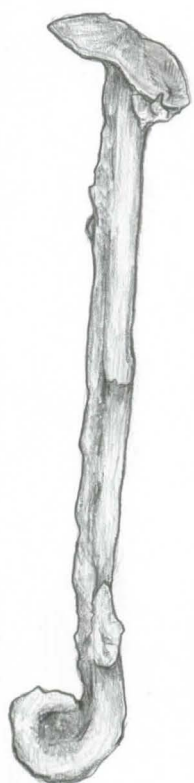
2004

Kotka, Kymnlinna poistetut löydöt

:14



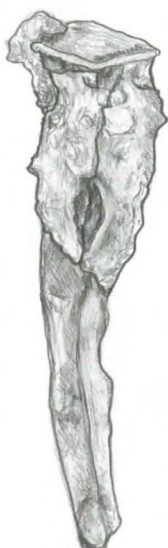
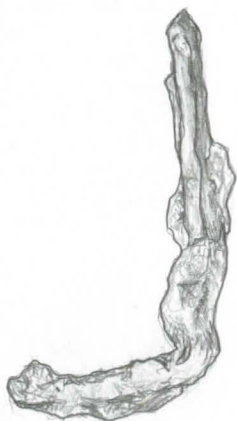
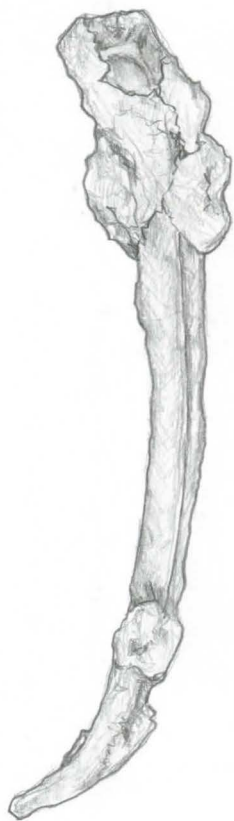
Y 205
1:1
UK



2004

Kotka, Kymnlinna poistetut löydöt

:14

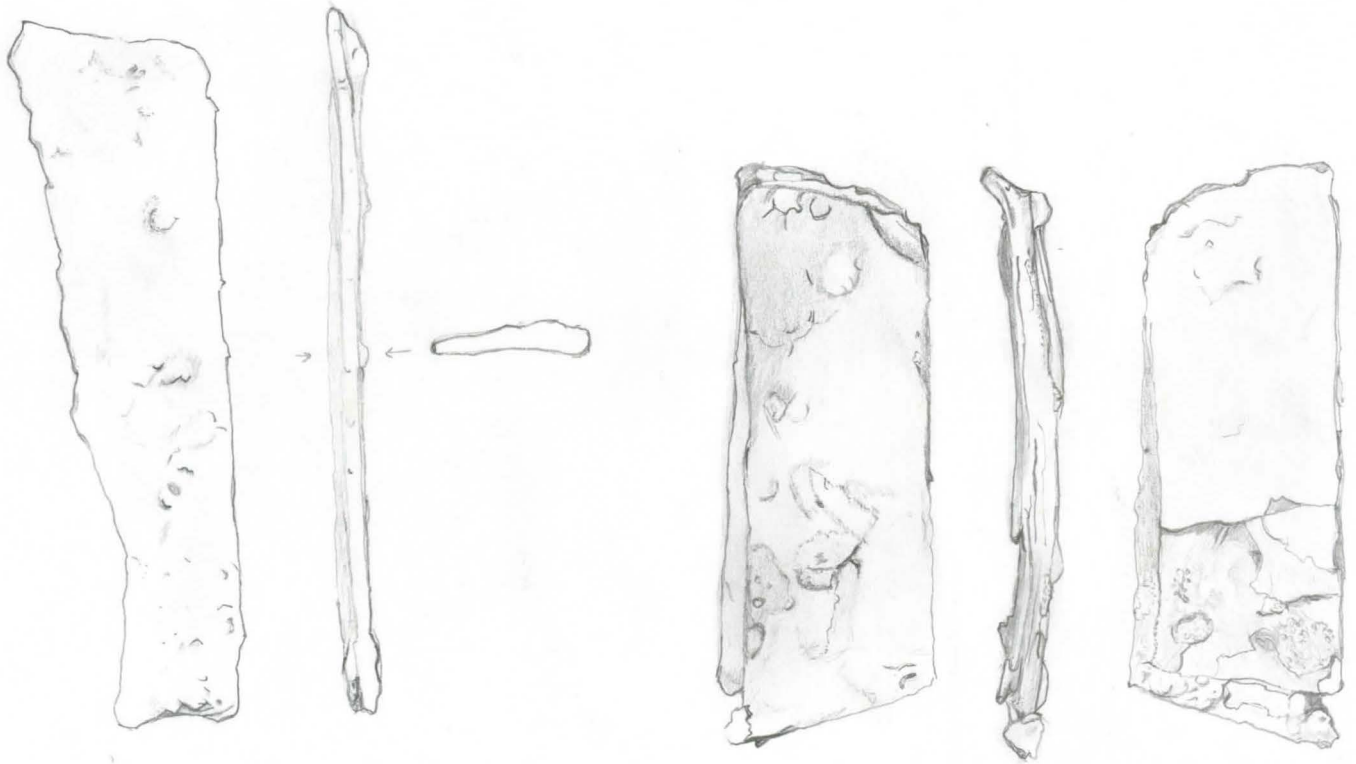


Y205
1:7
WK

2004
Kotka, Kyminlinna poistetut löydöt

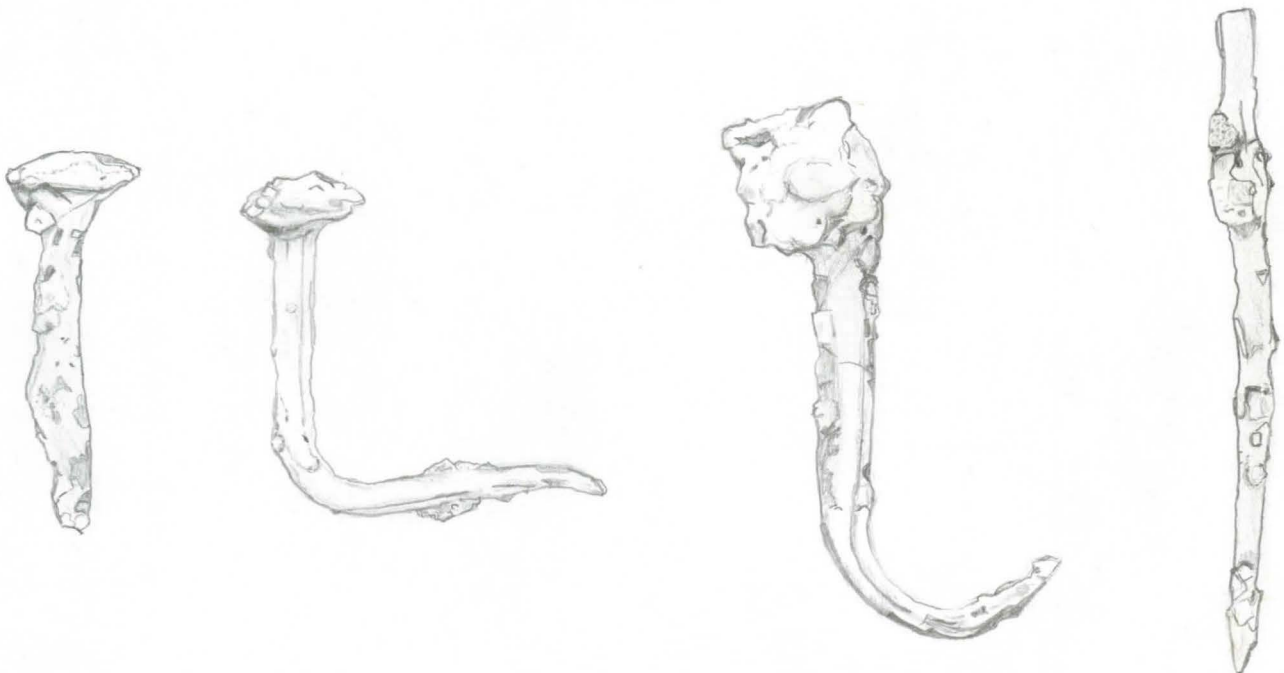
Y 210

:15



Y210

:16



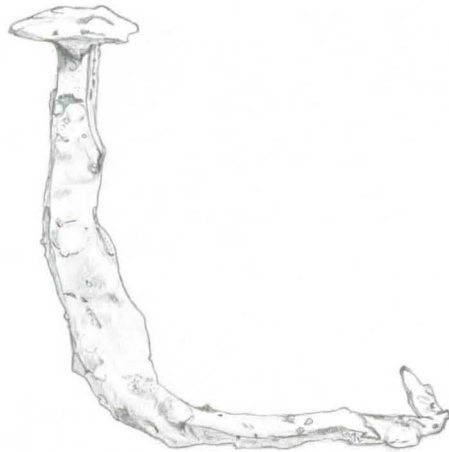
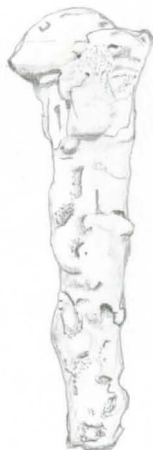
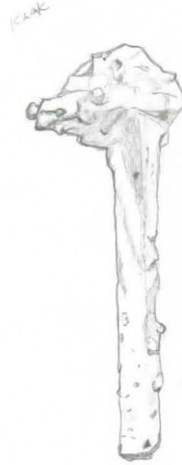
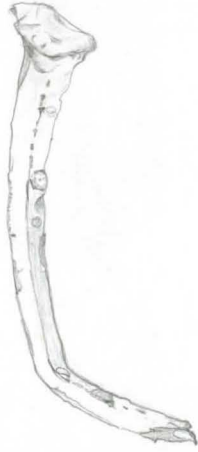
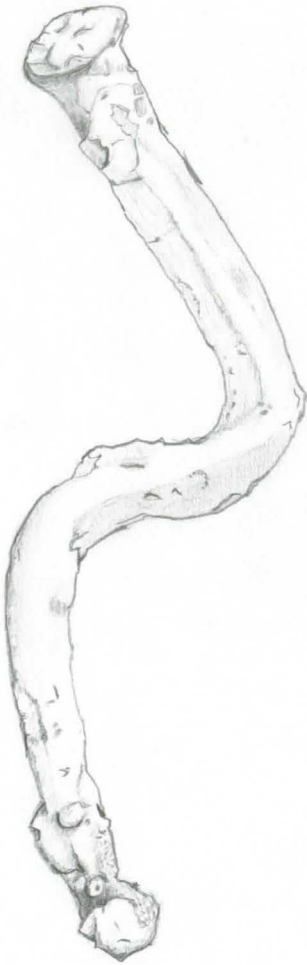
MR 1:1 HA

HH

2004

Kotka, Kymnlinna poistetut löydöt

:16 Y270



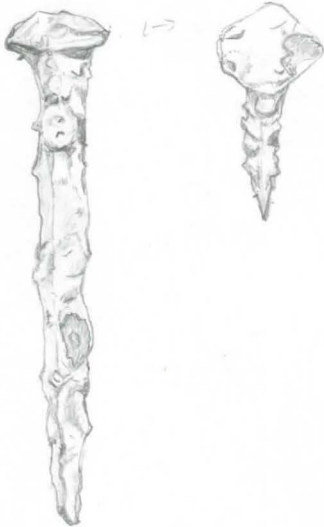
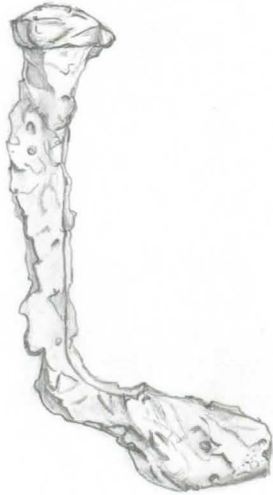
NK 1:1

HH

2004

Kotka, Kyminlinna poistetut löydöt

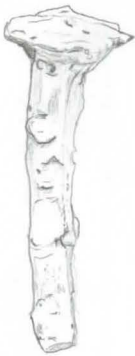
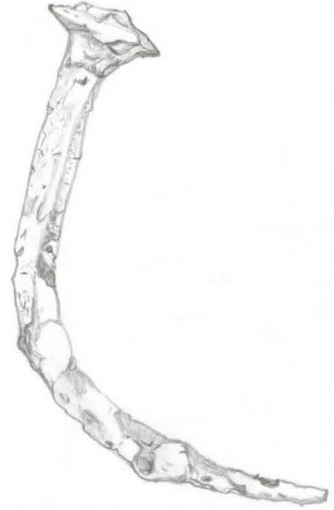
Y210
° 16



2004

Kotka, Kyminlinna poistetut löydöt

Y210
: 16

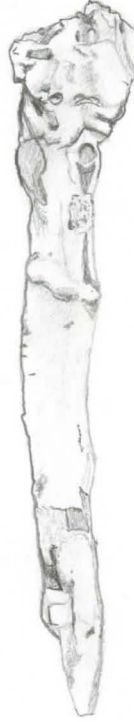
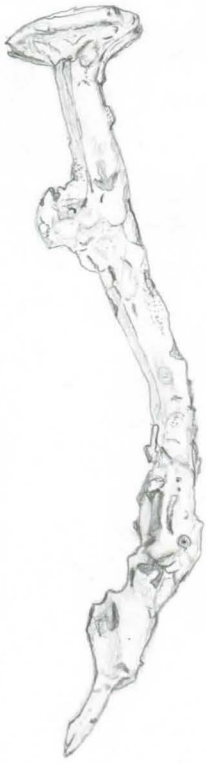


2004

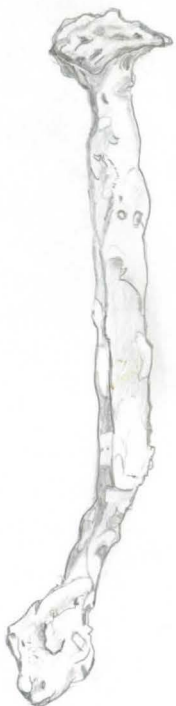
Kotka, Kyminlinna poistetut löydöt

Y210
: 76

Sama nauta hieman eri näkökulmista



Sama näältä



2004

Kotka, Kymnlinna poistetut löydöt

Koekuoppa 4

: 17



Koekuoppa 4

: 18



Kotka Kyminlinna 2004 Luuanalyysi

KM 2004072:188-199

Luuanalyysi 6.10.2004

Ulrika Köngäs

Avustajana Sanna Puttonen

Aineisto koostuu etupäässä samankaltaisista palamattomista luista. Joukossa olleita muutamaa palanutta luuta ei pystytty tunnistamaan. Kotieläinten luut hallitsevat aineistoa, mutta riekon ja sorsalintujen luiden fragmentit kertovat myös pyynnistä.

Suurin osa luista kuuluu naudalle ja oletettavasti ainakin osa (Mega)Mammaliaksi tunnistetuista luista kuuluu myös naudalle, mutta niitä ei pystytty määrittämään tarkemmin. Minimiyksilö määrityksen (MNI = Minium number of Individuals) mukaan aineistossa on vähintään kolmen naudan luuta. Naudan luut ovat peräisin lähes kaikista ruhon osista ja näyttää siltä, että ruhot on käsitelty paikalla kokonaisina. Vertailuaineistona on käytetty Helsingin yliopiston Luonnontieteellisen keskusmuseon kokoelmia.

KOKO ALUE

Laji	frag.	MNI
<i>Bos taurus</i> (nauta)	88	3
<i>Sus scofra</i> (sika)	4	1
<i>Ovis aries</i> / <i>Capra hircus</i> (vuohi/lammas)	11	1
Megamammalia cf. <i>Equus caballus</i> (vrt. hevonen)	1	
Mammalia cf. <i>Bos taurus</i> (vrt. nauta)	2	
Ruminantia (märehtijä)	2	
Megamammalia (isokokoinen nisäkäs)	28	
Mesomammalia (keskikokoinen nisäkäs)	16	
Mammalia (nisäkäs)	31	
<i>Gallus domesticus</i> (kana)	5	1
<i>Lagobus lagobus</i> (riekko)	1	1
Anatidae (sorsalinnut)	1	1
fragmentteja yht.	190	

LAJIEN JAKAUTUMINEN YKSIKÖITTÄIN

Yksikkö	Frag.	Laji	MNI
Y 101	1	Mammalia	1
Y 102	1	<i>Bos taurus</i> (nauta)	1
Y103	1	Megamammalia	
Y 201	2	<i>Ovis aries</i> (vuohi)	
	1	Mammalia	
Y 204	1	<i>Ovis aries</i> / <i>Capra hircus</i> (vuohi/lammas)	1
	2	Megamammalia	
	1	Mammalia	
Y 205	12	<i>Bos taurus</i> (nauta)	1
	1	<i>Sus scofra</i> (sika)	
	2	<i>Ovis aries</i> / <i>Capra hircus</i> (vuohi/lammas)	
	1	Megamammalia cf. <i>Equus caballus</i>	
	2	Ruminantia	
	5	Mesomammalia	
	4	Mammalia	
	2	<i>Gallus domesticus</i> (kana)	1
	1	Anatidae (sorsalinnut)	1
Y210	74	<i>Bos taurus</i> (nauta)	3
	6	<i>Ovis aries</i> / <i>Capra hircus</i> (vuohi/lammas)	1
	3	<i>Sus scofra</i> (sika)	1
	2	Mammalia cf. <i>Bos taurus</i>	
	25	Megamammalia	
	11	Mesomammalia	
	24	Mammalia	
	3	<i>Gallus domesticus</i> (kana)	1
	1	<i>Lagopus lagopus</i> (riekko)	1
Y309	1	<i>Bos taurus</i> (nauta)	

Yks.	Alanro.	Frag.	Luu	Laji
Y101	:189	1	vertebra caudalis	Mammalia
Y102	:190	1	maxillare dex. fr., + dens M2	<i>Bos taurus</i>
Y103	:191	1	costa fr.	Megamammalia
Y 201	:193	2	ulna dex. fr. (palat kuuluvat yhteen)	<i>Ovis aries</i>
Y 201	:193	1	costa fr.	Mammalia
Y 204	:194	2	costa fr.	Megamammalia
Y 204	:194	1	mc (III/IV)	<i>Ovis aries</i> / <i>Capra hircus</i>
Y 204	:194	1	vertebra fr.	Mammalia
Y 205	:195	1	scapula fr.	Megamammalia cf. <i>Equus Caballus</i>
Y 205	:195	1	tibia prox. fr.	<i>Bos taurus</i>
Y 205	:195	1	mandibula sin. fr.	<i>Bos taurus</i>
Y 205	:195	1	scapula sin.	Anatidae
Y 205	:195	1	costa prox. fr.	<i>Ovis aries</i> / <i>Capra hircus</i>
Y 205	:195	1	vertebra cervicalis fr.	<i>Bos taurus</i>
Y 205	:195	1	vertebra cervicalis fr.	Mammalia
Y 205	:195	1	vertebra lumbalis fr.	<i>Bos taurus</i>
Y 205	:195	1	vertebra lumbalis fr.	Mammalia
Y 205	:195	1	scapula fr.	Mesomammalia
Y 205	:195	1	femur sin. fr. epifyysi	<i>Sus scofra</i> , kesken kasvuinen
Y 205	:195	1	ulna dist. sin. fr.	<i>Bos taurus</i>
Y 205	:195	1	maxillare fr. dens. (M)	<i>Bos taurus</i>
Y 205	:195	1	dens. (M)	<i>Ovis aries</i> / <i>Capra hircus</i>
Y 205	:195	1	dens. (M)	<i>Bos taurus</i>
Y 205	:195	1	dens.	Ruminantia
Y 205	:195	1	dens. (I)	Ruminantia
Y 205	:195	1	fal. (III/IV) 2 sin.	<i>Bos taurus</i>
Y 205	:195	1	fal. (III/IV) 2 dex.	<i>Bos taurus</i>
Y 205	:195	1	fal. (III/IV) 3 dex	<i>Bos taurus</i>
Y 205	:195	1	fal. (III/IV) 1 dex.	<i>Bos taurus</i>
Y 205	:195	1	mc/mt (III/IV)	<i>Bos taurus</i>
Y 205	:195	2	costa fr.	Mammalia
Y 205	:195	3	costa fr.	Mesomammalia
Y 205	:195	1	costa prox. fr.	Mesomammalia
Y 205	:195	1	femur sin.	<i>Gallus domesticus</i>
Y 205	:195	1	tibiotarsus sin. fr.	<i>Gallus domesticus</i>
Y 210	:198	1	astragalus sin. fr.	<i>Bos taurus</i>
Y 210	:198	3	mc/mt (III/IV) sin. fr.	<i>Bos taurus</i>
Y 210	:198	1	mc/mt (III/IV) dex. fr.	<i>Bos taurus</i>
Y 210	:198	2	mc/mt (III/IV) fr.	<i>Bos taurus</i>
Y 210	:198	2	mc/mt (III/IV) epifyysi, fr.	<i>Bos taurus</i> , kesken kasvuinen
Y 210	:198	1	tibia dist. dex. fr.	<i>Bos taurus</i>
Y 210	:198	1	mc/mt (III/IV) epifyysi fr.	<i>Bos taurus</i> , kesken kasvuinen
Y 210	:198	1	mc/mt (III/IV) prox. fr.	<i>Bos taurus</i>
Y 210	:198	1	mc/mt (III/IV) prox. fr.	Megamammalia
Y 210	:198	1	tibia fr.	<i>Bos taurus</i>
Y 210	:198	1	scapula prox. dex. fr.	<i>Bos taurus</i>
Y 210	:198	1	scapula prox. fr.	<i>Bos taurus</i>
Y 210	:198	1	calcaneum dex. fr.	<i>Bos taurus</i>
Y 210	:198	1	mc/mt (III/IV) dist. epifyysi fr.	<i>Bos taurus</i> , kesken kasvuinen
Y 210	:198	3	fal. (III/IV) 1 dex.	<i>Bos taurus</i>
Y 210	:198	3	fal. (III/IV) 1 sin.	<i>Bos taurus</i>
Y 210	:198	1	fal. (III/IV) 2 dex.	<i>Bos taurus</i>
Y 210	:198	1	fal. (III/IV) 2 sin.	<i>Bos taurus</i>
Y 210	:198	4	fal. (III/IV) 3 sin.	<i>Bos taurus</i>
Y 210	:198	2	fal. (III/IV) 3 dex.	<i>Bos taurus</i>
Y 210	:198	1	fal. (III/IV) 1	<i>Ovis aries</i> / <i>Capra hircus</i>
Y 210	:198	1	mandibula sin. fr.	<i>Bos taurus</i>

Y 210 :198	1	lunare dex.	<i>Bos taurus</i>
Y 210 :198	1	dens. M1 (mandipulasta)	<i>Bos taurus</i>
Y 210 :198	4	dens. P sin (maxillaresta)	<i>Bos taurus</i>
Y 210 :198	1	mandibula dex. fr. + dens. M2, M1, P4	<i>Bos taurus</i>
Y 210 :198	1	mandibula dex. fr. + dens. P2, P3, P4	<i>Bos taurus</i>
Y 210 :198	1	mandibula dex. fr. + dens. P2, P3	<i>Bos taurus</i>
Y 210 :198	1	mandibula sin. fr. + dens. P4, M1, M2	<i>Bos taurus</i>
Y 210 :198	3	mandibula fr.	Megamammalia
Y 210 :198	1	mandubula sin. fr.	Megamammalia
Y 210 :198	1	maxillare sin. fr. + dens. P4, M1	<i>Bos taurus</i>
Y 210 :198	2	dens.	Megamammalia
Y 210 :198	1	dens. M (maxillaresta)	<i>Bos taurus</i>
Y 210 :198	3	mandibula fr.	Mammalia
Y 210 :198	1	maxillare dex. fr. +dens. M1, M2, M3	<i>Bos taurus</i>
Y 210 :198	1	dens. P3 (mandibulasta)	<i>Bos taurus</i>
Y 210 :198	1	dens. P2 (maxillaresta)	<i>Bos taurus</i>
Y 210 :198	1	dens. P2 sin. (maxillaresta)	<i>Bos taurus</i>
Y 210 :198	4	dens.	<i>Ovis aries</i> / <i>Capra hircus</i>
Y 210 :198	1	dens. M3 (mandibulasta)	<i>Bos taurus</i>
Y 210 :198	1	dens. sin. (mandibulasta)	Mammalia cf. <i>Bos taurus</i>
Y 210 :198	1	dens. I	<i>Bos taurus</i>
Y 210 :198	1	mandibula sin. fr. + dens.	<i>Sus scofra</i>
Y 210 :198	1	maxillare fr.	Megamammalia
Y 210 :198	1	premaxillare ant. dex. fr.	<i>Bos taurus</i>
Y 210 :198	1	dentale ant. sin. fr.	<i>Bos taurus</i>
Y 210 :198	1	dentale sin. fr.	<i>Bos taurus</i> , keskenkasvuinen (epif. puuttuu)
Y 210 :198	2	jugale dex. fr.	<i>Bos taurus</i>
Y 210 :198	11	costa fr.	Mesomammalia
Y 210 :198	15	costa fr.	Megamammalia
Y 210 :198	16	costa fr.	Mammalia
Y 210 :198	1	ulna dex.	<i>Gallus domesticus</i>
Y 210 :198	1	scapula sin.	<i>Gallus domesticus</i>
Y 210 :198	1	tibiotarsus dex.	<i>Gallus domesticus</i>
Y 210 :198	1	ulna dex.	<i>Lagopus lagopus</i>
Y 210 :198	1	centrotarsale dex. fr.	<i>Bos taurus</i> , luuta sahattu
Y 210 :198	1	centrotarsale sin. fr.	<i>Bos taurus</i> , luuta sahattu
Y 210 :198	2	costa prox. fr.	<i>Bos taurus</i>
Y 210 :198	1	costa prox. fr.	Mammalia
Y 210 :198	8	vertebra lumbalis fr.	<i>Bos taurus</i>
Y 210 :198	2	vertebra thoracalis fr.	<i>Bos taurus</i>
Y 210 :198	1	vertebra thoracalis fr.	<i>Sus scofra</i>
Y 210 :198	1	vertebra cervicalis fr.	Megamammalia
Y 210 :198	1	vertebra lumbalis fr.	Megamammalia cf. <i>Bos taurus</i>
Y 210 :198	2	vertebra lumbalis fr.	Mammalia
Y 210 :198	1	scapula sin. fr.	<i>Bos taurus</i>
Y 210 :198	1	ulna sin. fr.	<i>Bos taurus</i>
Y 210 :198	1	humerus dist. dex. fr.	<i>Bos taurus</i>
Y 210 :198	1	vertebra thoracalis fr.	Mammalia
Y 210 :198	1	ulna sin. fr. ?	Megamammalia
Y 210 :198	1	scapula sin. fr.	<i>Ovis aries</i> / <i>Capra hircus</i>
Y 210 :198	1	calcaneum sin. fr.	<i>Sus scofra</i>
Y 210 :198	1	vertebra fr.	Mammalia
Y 210 :198	1	humerus dex. fr.	<i>Bos taurus</i>
Y 210 :198	1	ulna dex. fr.	<i>Bos taurus</i>
Y 210 :198	1	-	-- , luussa leikkuun jälkiä
Y 309 :199	1	fal. (III/IV) 1 fr.	<i>Bos taurus</i>

Kotka Kyminlinna 2004 tiilifragmentit ja laastinäytteet

Tiilifragmentit

Nro	RHOonro	Alue Rakenne	Koko (pit x lev x paks) mm	Paino g	x/y	z m mpy	Tyyppi	pvä
1.	RHO 1512	Koeoja 1 R106:2	272 x 135 x 66	3650	710744.96/ 493873.23	10.11	tiili (punasavi)	15.9.2004
2.	RHO 1511	VA2:1	270 x 113-124 x 68	3950	710959.55/ 494168.70	5.71	tiili (punasavi)	21.9.2004

Laastinäytteet

Nro	Rakenne/yhteys	Paino g	x/y	z m mpy	pvä
1.	R203/Y215	723,33	710769.53/ 493815.91	7.75	16.9.2004
2.	R202:1	430,03	710767.57/ 493814.58	8.13	16.9.2004
3.	R202:1	751,29	710768.25/ 493814.01	8.02	16.9.2004
4.	R310	445,17	710861.11/ 493832.22	8.67	16.9.2004
5.	VA2:1	77,88	710958.00/ 494170.85	5.49	21.9.2004

Kotka Kymminlinna 2004

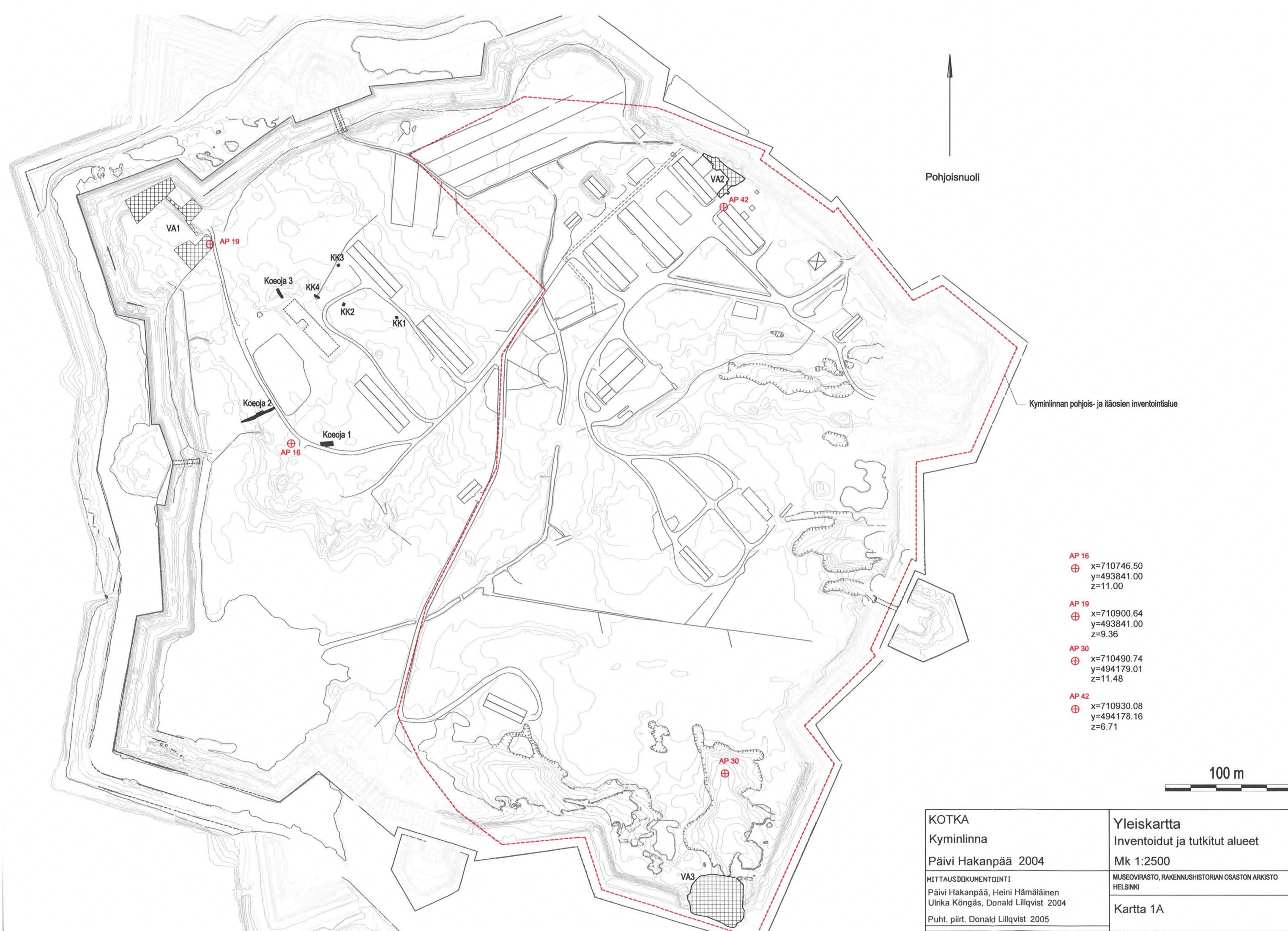
Kartat



KOTKA, Kyminlinna 2004

Karttaluettelo

Karttanro	Mk		Piirtäjä
1A.	1:2500	Yleiskartta, inventoidut ja tutkitut alueet	PH, HH UK, Puht. piirt. DL
1B.	1:2500	Yleiskartta, kiintopisteet ja apupisteet	DL
2.	1:1000	Yleiskartta, koeojat	HH, UK, Puht. piirt. DL
3.	1:25	Koeoja 1, dokumentointitaso	DL
4.	1:25	Koeoja 1, Y115	UK, Puht. piirt. DL
5.	1:20	Koeoja 1, profiilit	DL
6.	1:50	Koeoja 2, R202:1-2, R203, Y201, Y204-207	DL
7.	1:50	Koeoja 2, R203, Y205, Y207, Y208, Y213	DL
8.	1:50	Koeoja 2, R211, Y209	DL
9.	1:50	Koeoja 2, R211, Y210, Y215	DL
10.	1:50	Koeoja 2, R211, Y212, Y214-217	DL
11.	1:50	Koeoja 2, SE-profiili ja R203 NW-profiili, R203, R211, Y201, Y204-206, Y209, Y210, Y212, Y214-217	DL
12.	1:50	Koeoja 2, SE-, SW- ja NE-profiilit, R202, R211, Y201, Y204-209, Y215, Y216	HH, DL, Puht. piirt. DL
13.	1:25	Koeoja 3, R310, Y302, Y303, Y305, Y306, Y310	HH, Puht.piirt. DL
14.	1:25	Koeoja 3, NE-profiili, R310, R311, Y301-309, Y312	UK, Puht. piirt. .DL
15.	1:1000	Yleiskartta, koekuopat 1-4	HH, UK, Puht. piirt. DL
16.	1:25	Koekuoppa 1, dokumentointitaso	HH, Puht. piirt. DL
17.	1:25	Koekuoppa 2, dokumentointitaso	HH, Puht. piirt. DL
18.	1:25	Koekuoppa 4, dokumentointitaso, NW- ja SE-profiilit	UK, Puht. piirt. DL
19.	1:500	Yleiskartta, VA1	HH, UK Puht.piirt DL
20.	1:25	VA1:1, dokumentointitaso, NW-profiili	DL
21.	1:100	VA1:2, dokumentointitaso	UK, Puht. piirt. DL
22.	1:500	Yleiskartta VA2	DL
23.	1:50	VA2:1, VA2:2	DL
24.	1:500	Yleiskartta VA3	PH
25.	1:20	VA3, rakenteet VA3:1-2 ja VA3:4	PH
26.	1:20	Bastioni 5, kivääriampumarata, maavalli SW-profiili	DL



Pohjoisnuoli

Kymenlinnan pohjois- ja itäosien inventointialue

- AP 16
⊕ x=710746.50
y=493841.00
z=11.00
- AP 19
⊕ x=710900.64
y=493841.00
z=9.36
- AP 30
⊕ x=710490.74
y=494179.01
z=11.48
- AP 42
⊕ x=710930.08
y=494178.16
z=6.71



<p>KOTKA Kymenlinna Päivi Hakanpää 2004</p>	<p>Yleiskartta Inventoidut ja tutkitut alueet Mk 1:2500</p>
<p>MITTAUSDDOKUMENTOINTI Päivi Hakanpää, Heini Hämäläinen Ulrika Königäs, Donald Lillqvist 2004 Puht. piirt. Donald Lillqvist 2005</p>	<p>MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI Kartta 1A</p>



Pohjoisnuoli

KP 6894
⊕ x=710502.658
y=4939919.927
z=7.526

KP 6895
⊕ x=710687.592
y=493978.169
z=8.069

KP 6896
⊕ x=710780.114
y=494065.166
z=6.972

KP 6897
⊕ x=710949.300
y=494185.099
z=6.496

KP 6898
⊕ x=710846.241
y=494241.455
z=6.097

AP 11
⊕ x=710776.54
y=493959.24
z=8.44

AP 12
⊕ x=710776.76
y=493978.62
z=8.46

AP 13
⊕ x=710763.93
y=493965.11
z=9.19

AP 14
⊕ x=710759.50
y=493862.77
z=9.51

AP 15
⊕ x=710753.68
y=493845.77
z=9.85

AP 16
⊕ x=710746.50
y=493841.00
z=11.00

AP 17
⊕ x=710809.99
y=493827.05

AP 18
⊕ x=710930.58
y=493770.27

AP 19
⊕ x=710900.64
y=493777.58

AP 20
⊕ x=710848.85
y=493836.79

AP 21
⊕ x=710863.28
y=493821.94

AP 22
⊕ x=710465.54
y=494047.01

AP 23
⊕ x=710451.96
y=494049.66

AP 24
⊕ x=710541.61
y=493968.80

AP 25
⊕ x=710526.25
y=493962.49

AP 26
⊕ x=710456.70
y=494128.42

AP 27
⊕ x=710472.36
y=494117.47

AP 28
⊕ x=710411.61
y=494121.39

AP 29
⊕ x=710456.82
y=494184.20

AP 30
⊕ x=710490.74
y=494179.01

AP 31
⊕ x=710415.55
y=494122.16

AP 32
⊕ x=710881.96
y=493849.03

AP 33
⊕ x=710871.32
y=493896.33

AP 34
⊕ x=710908.35
y=493835.04

AP 35
⊕ x=710935.09
y=493879.16

AP 36
⊕ x=710944.45
y=493875.99

AP 37
⊕ x=710932.25
y=493906.13

AP 38
⊕ x=710936.24
y=493899.99

AP 39
⊕ x=710957.86
y=493903.27

AP 40
⊕ x=710629.18
y=493873.61

AP 41
⊕ x=710639.30
y=493864.40

AP 42
⊕ x=710930.08
y=494178.16
z=6.71

AP 43
⊕ x=710940.63
y=494172.12
z=6.93

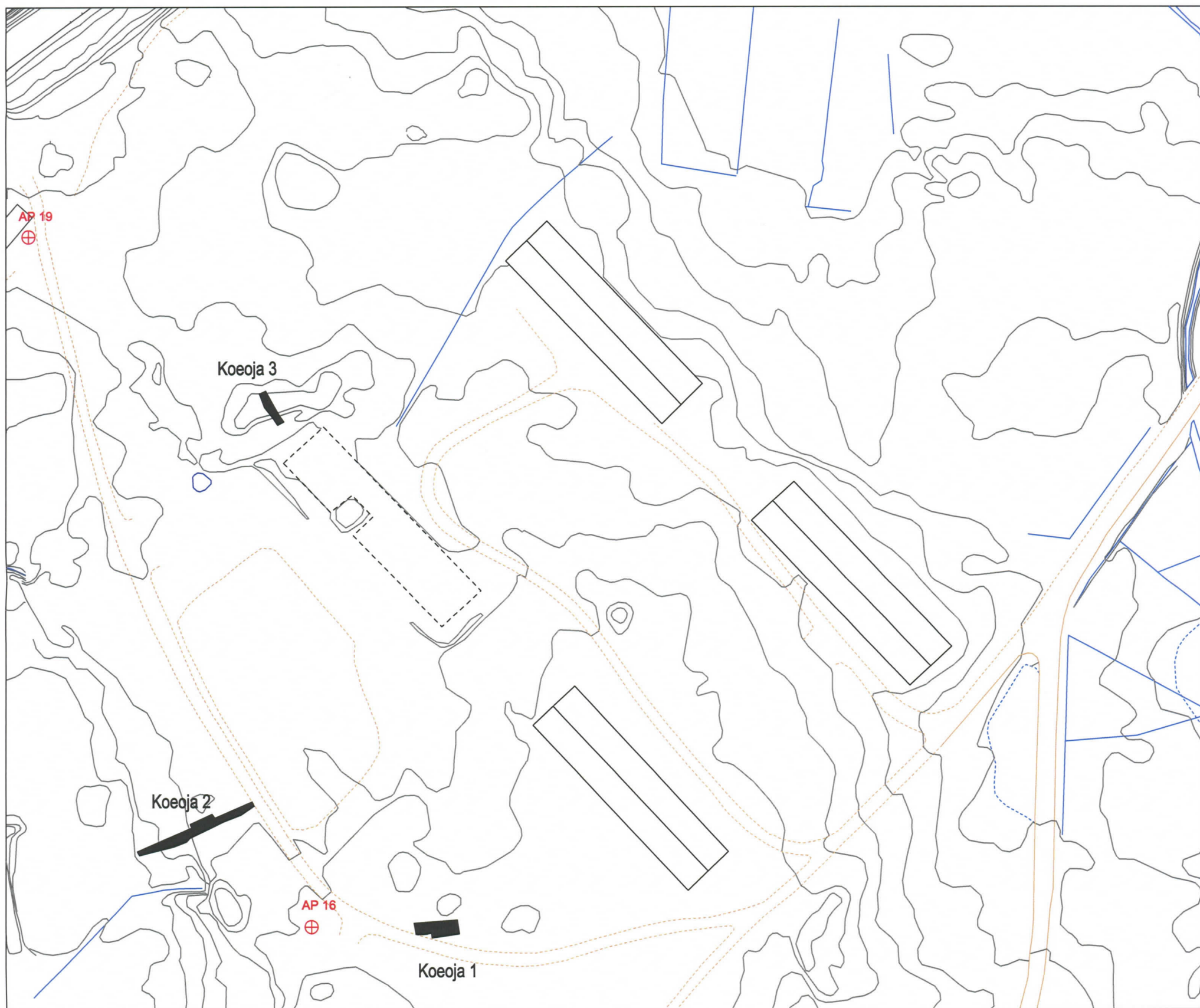
AP 100
⊕ x=710392.61
y=494147.99
z=13.64

AP 200
⊕ x=710408.46
y=494201.36



<p>KOTKA Kymnlinna Päivi Hakanpää 2004</p>	<p>Yleiskartta Kiintopisteet ja apupisteet Mk 1:2500</p>
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI Päivi Hakanpää, Heini Hämäläinen Ulrika Köngäs, Donald Lillqvist 2004 Puht. piirt. Donald Lillqvist 2005</p>	<p>MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI Kartta 1B</p>

↑
Neulapohjoinen



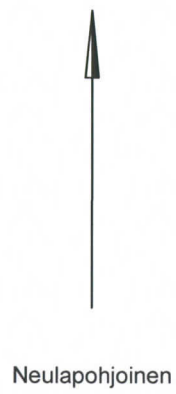
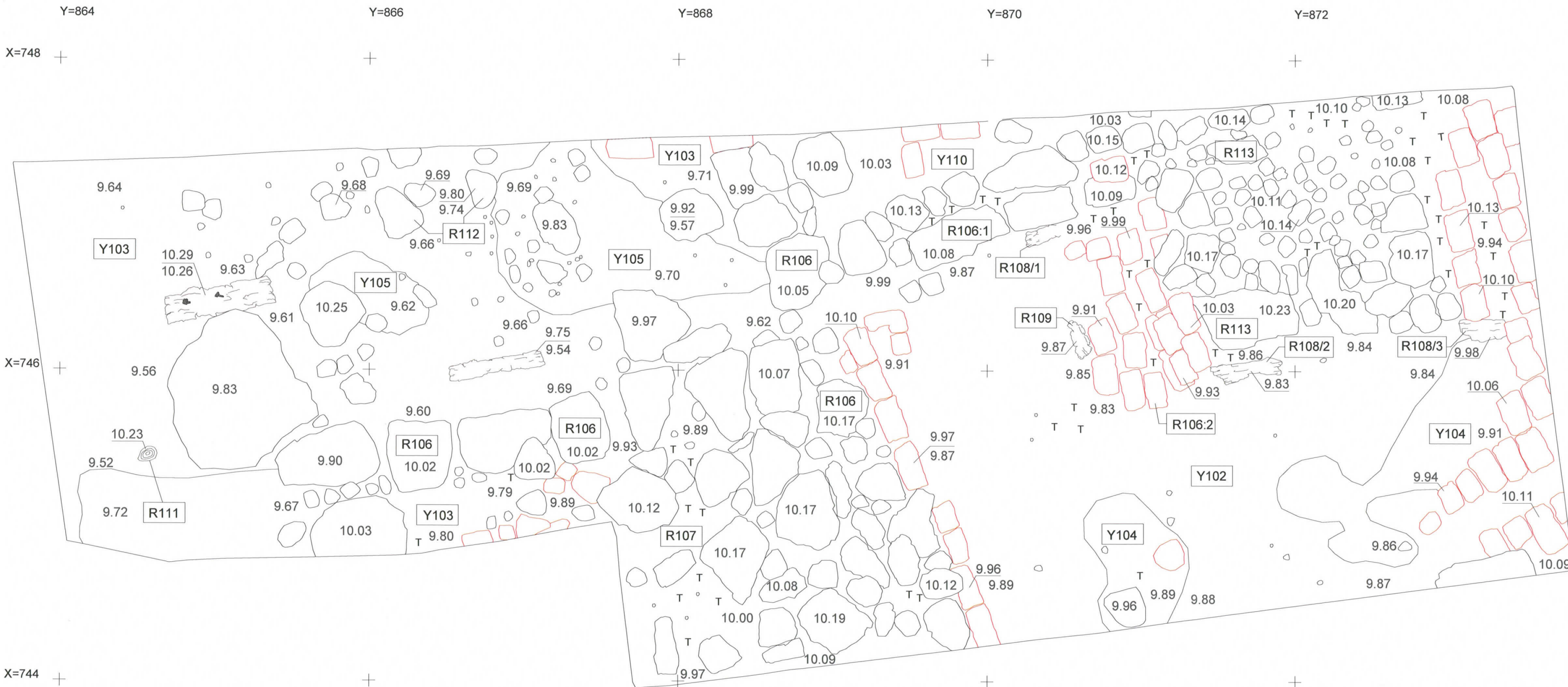
AP 16
⊕ x=710746.50
y=493841.00
z=11.00

AP 19
⊕ x=710900.64
y=493777.58
z=9.36





40 m

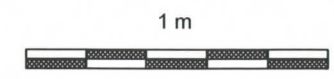


KOTKA Kymnlinna Päivi Hakanpää 2004	Yleiskartta Koeojat 1-3 Mk 1:1000
MITTAUSDOKUMENTOINTI Heini Hämäläinen, Ulrika Kängäs Donalod Lillqvist 2004	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI
Puht. piirt. Donald Lillqvist 2005	Kartta 2

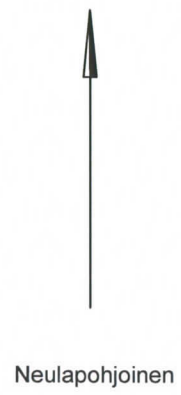
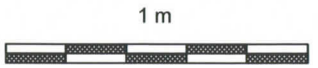


- Y102 Sekoittunut siltti
- Y103 Hieksekkäinen savi
- Y104 Saven- ja soransekkäinen hiekka
- Y105 Soransekkäinen hiekka
- R106:1 Seinän perustus
- R106:2 Tiilirakenne
- R107 Tulisijan perustus
- Y110 Sekoittunut siltti
- R111 Pystypaalu
- R112 Kiveys
- R113 Tulisijan perustus



-  Kivi
-  Tiili
-  Puu
-  Tiilimurska



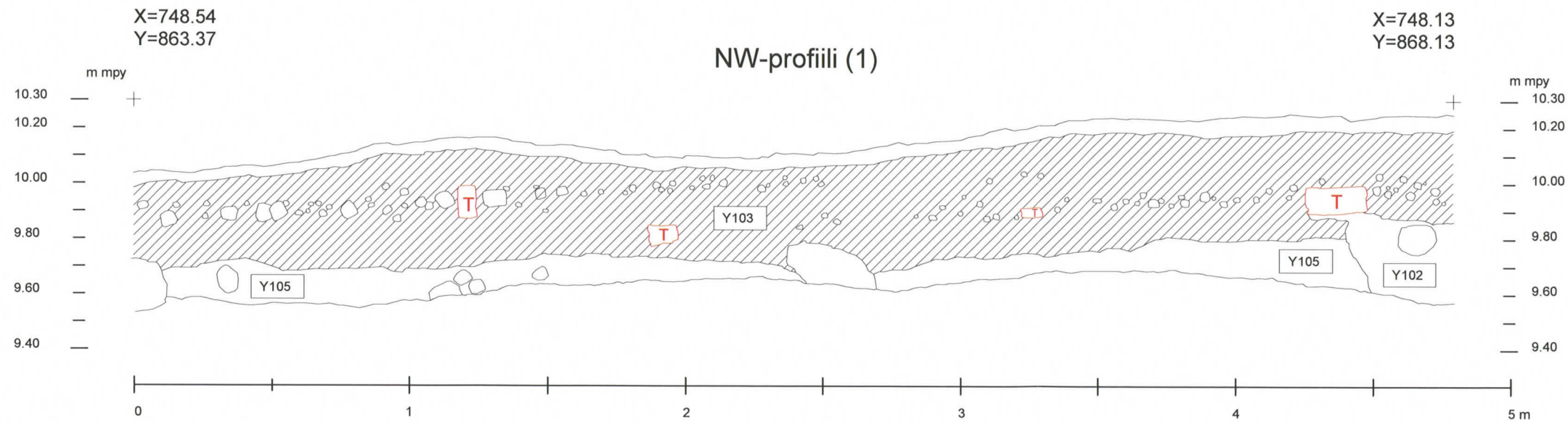
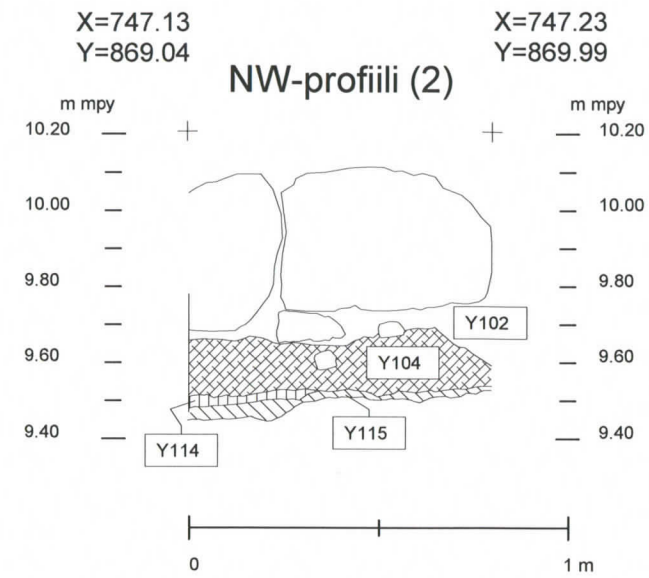
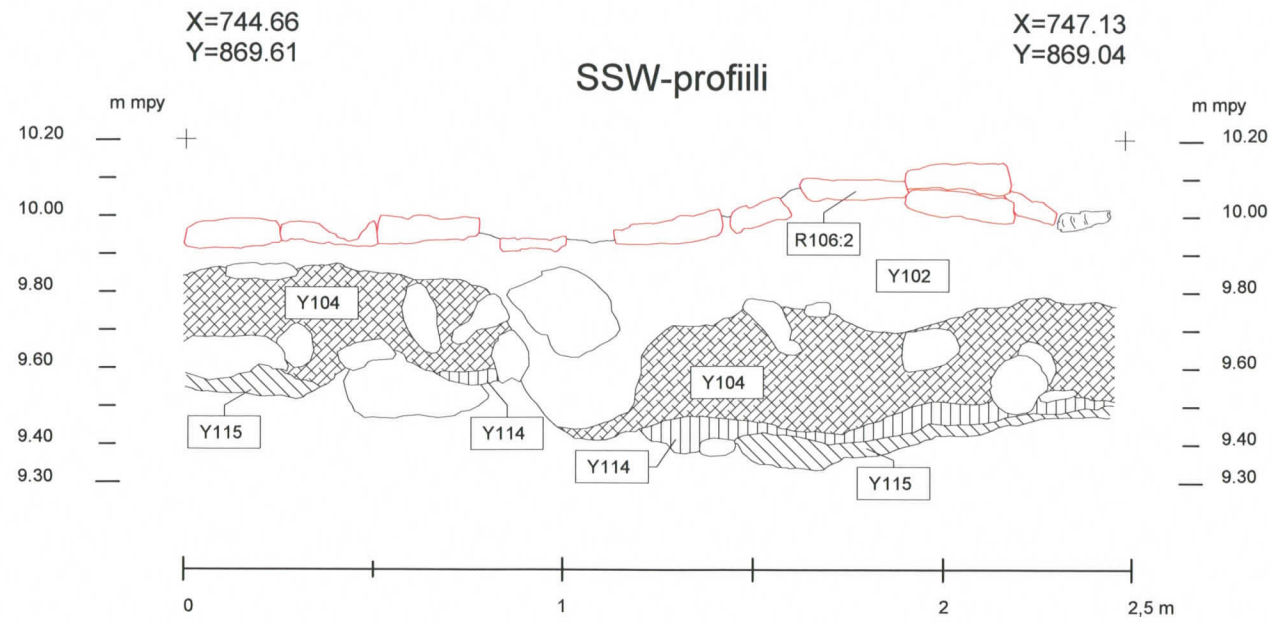
<p>KOTKA Kymnlinna Päivi Hakanpää 2004</p>	<p>Koejoja 1 Dokumentointitaso 1 R106:1-2, R107, R111 - R113 Y102 - Y105 Mk 1:25</p>
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI</p> <p>Donald Lillqvist 2004</p> <p>Puht.piirt. Donald Lillqvist 2005</p>	<p>MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI</p>
<p>Kartta 3</p>	



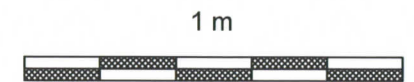
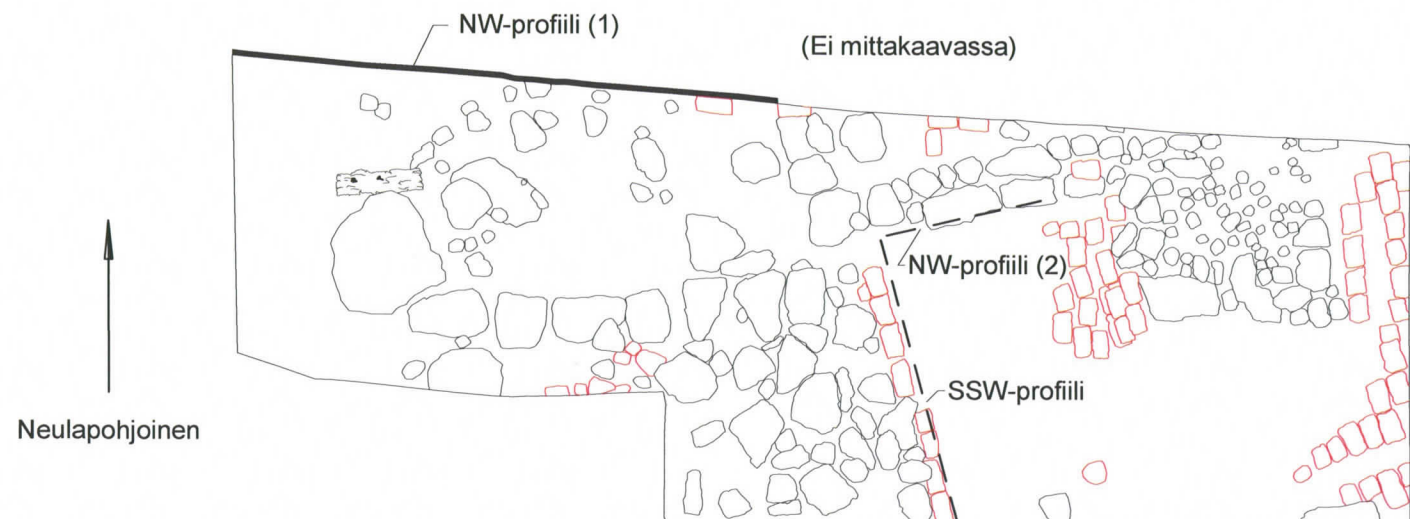
Y115 Pohjamaa (siltti)
R106:2 Tiilirakenne

-  Kivi
-  Tiili

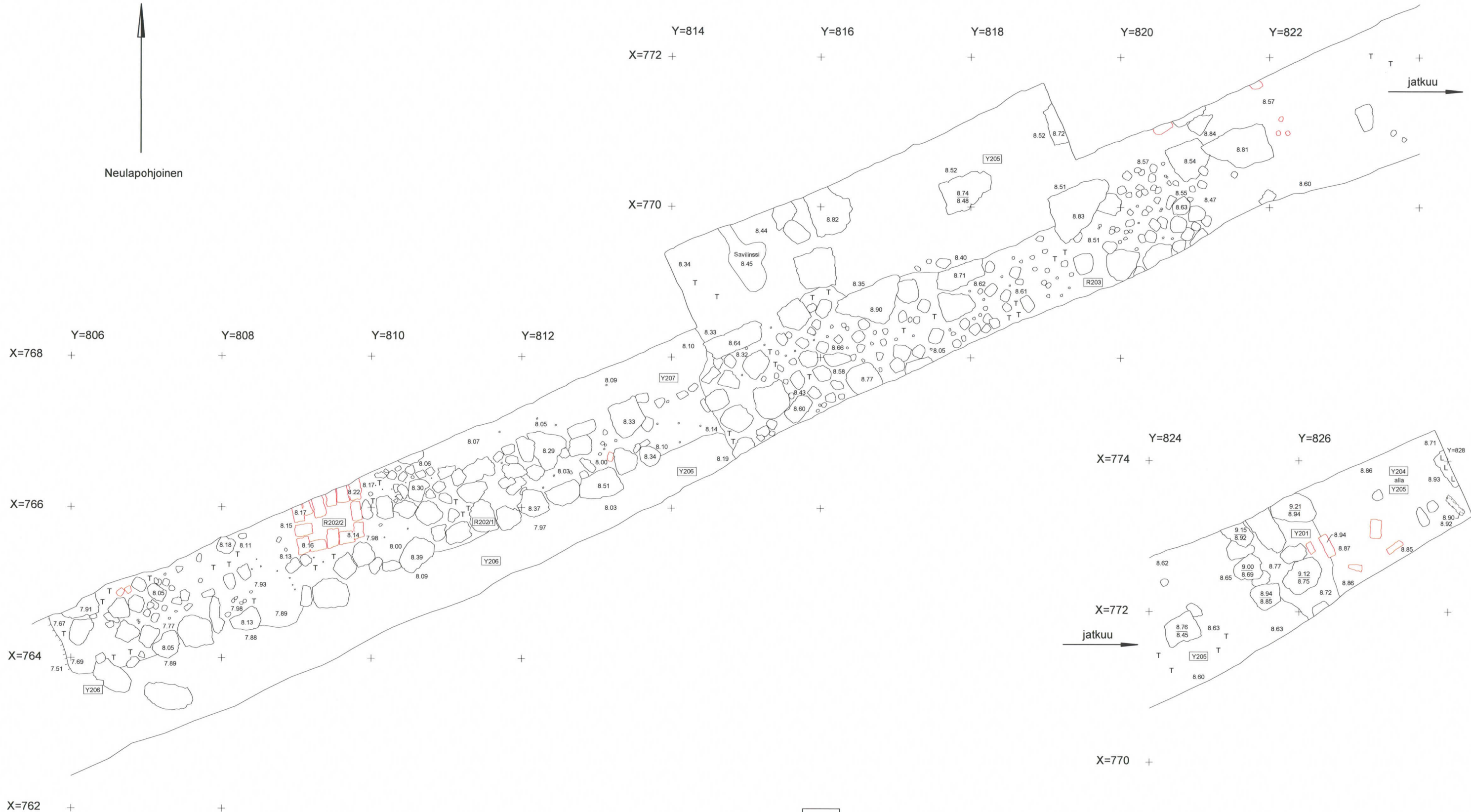
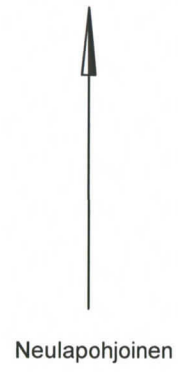
<p>KOTKA Kymnlinna Päivi Hakanpää 2004</p>	<p>Koeja 1 Dokumentointitaso 2 R106:2 Y115 Mk 1:25</p>
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI Ulrika Köngäs 2004 Puht.piirt. Donald Lillqvist 2005</p>	<p>MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI</p>
<p>Kartta 4</p>	








- Y102 Sekoittunut siltti
- Y103 Hieksekainen savi
- Y104 Saven- ja soransekainen hiekka
- Y105 Soransekainen hiekka
- Y114 Savansekainen hiekka
- Y115 Pohjamaa (siltti)
- Kivi
- Tiili
- Puu



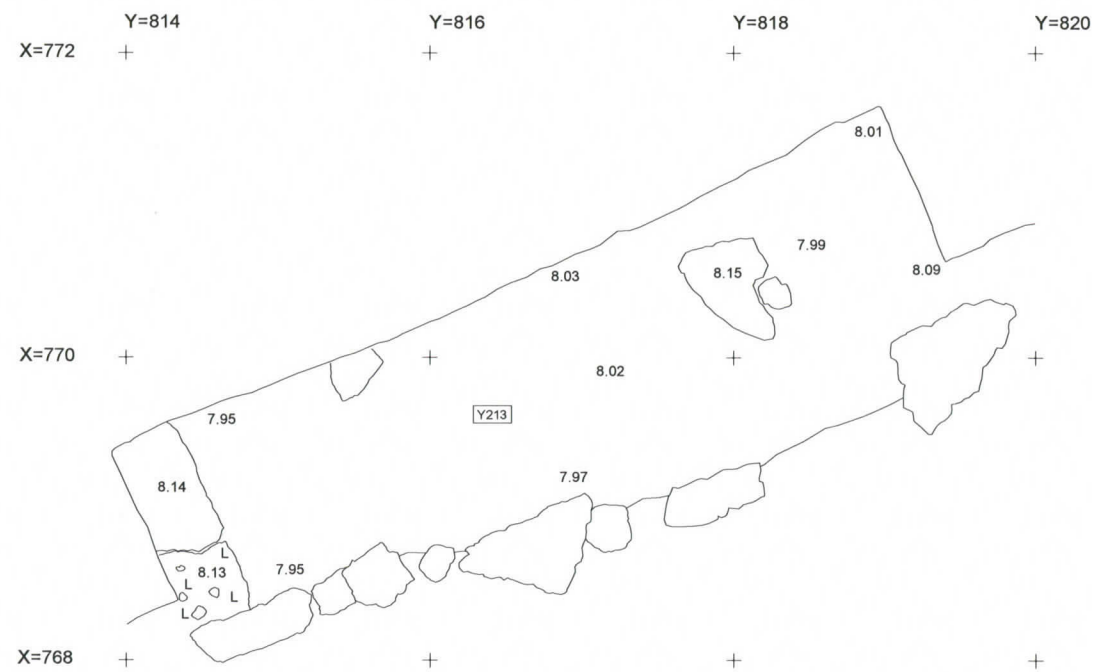
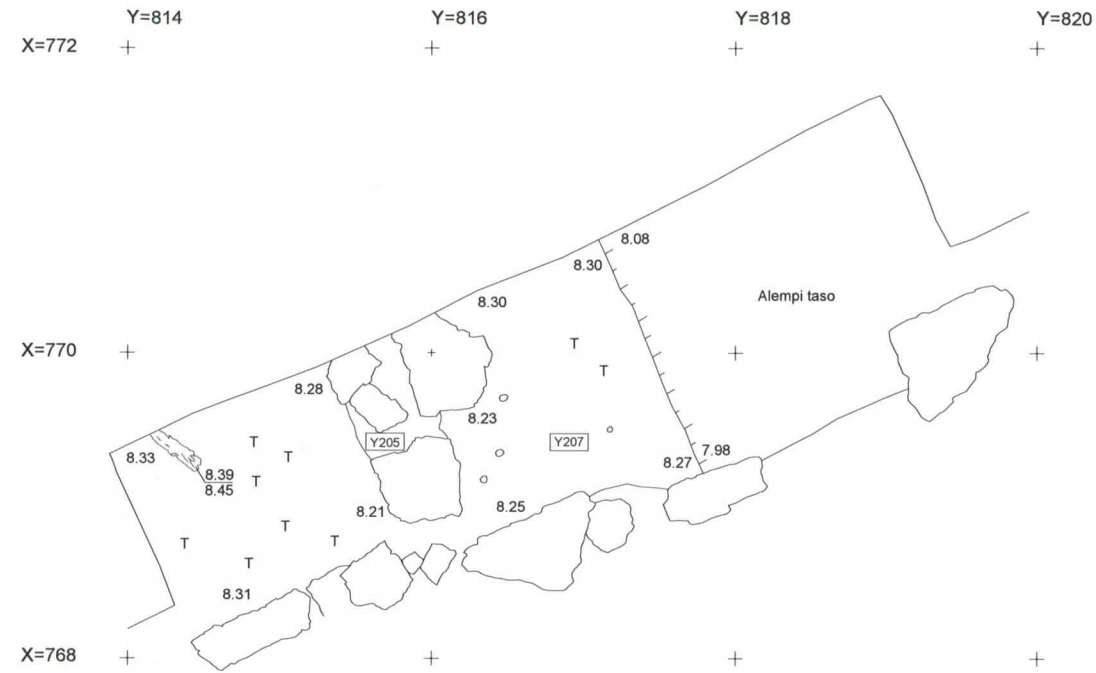
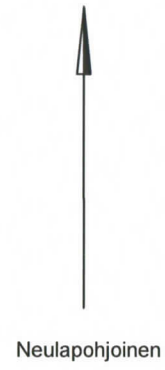
KOTKA Kymnlinna Päivi Hakanpää 2004	Koeoja 1 SSW-, NW- ja NW-profiilit Y102 - Y105, Y114, Y115 Mk 1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI Ulrika Köngäs Donald Lillqvist 2004 Puht. piirt. Donald Lillqvist	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI
	Kartta 5








- Y201 Pintamulta
- R202:1-2 Portin muurattu kivi- ja tiiliperustus
- R203 Muurin kiviperustus
- Y204 Sekoittunut savi
- Y205 Hiekansekainen savi
- Y206 Siltti
- Y207 Laastikerros

-  Kivi
-  Tiili
-  Puu
-  Tiilimurska
-  Laasti

<p>KOTKA Kymnlinna Päivi Hakanpää 2004</p>	<p>Koeoja 2 R202:1-2, R203 Y201, Y204-207 Mk 1:50</p>
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI Donald Lillqvist 2004 Puht. piirt. Donald Lillqvist 2005</p>	<p>MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI Kartta 6</p>

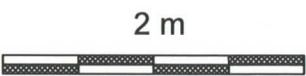
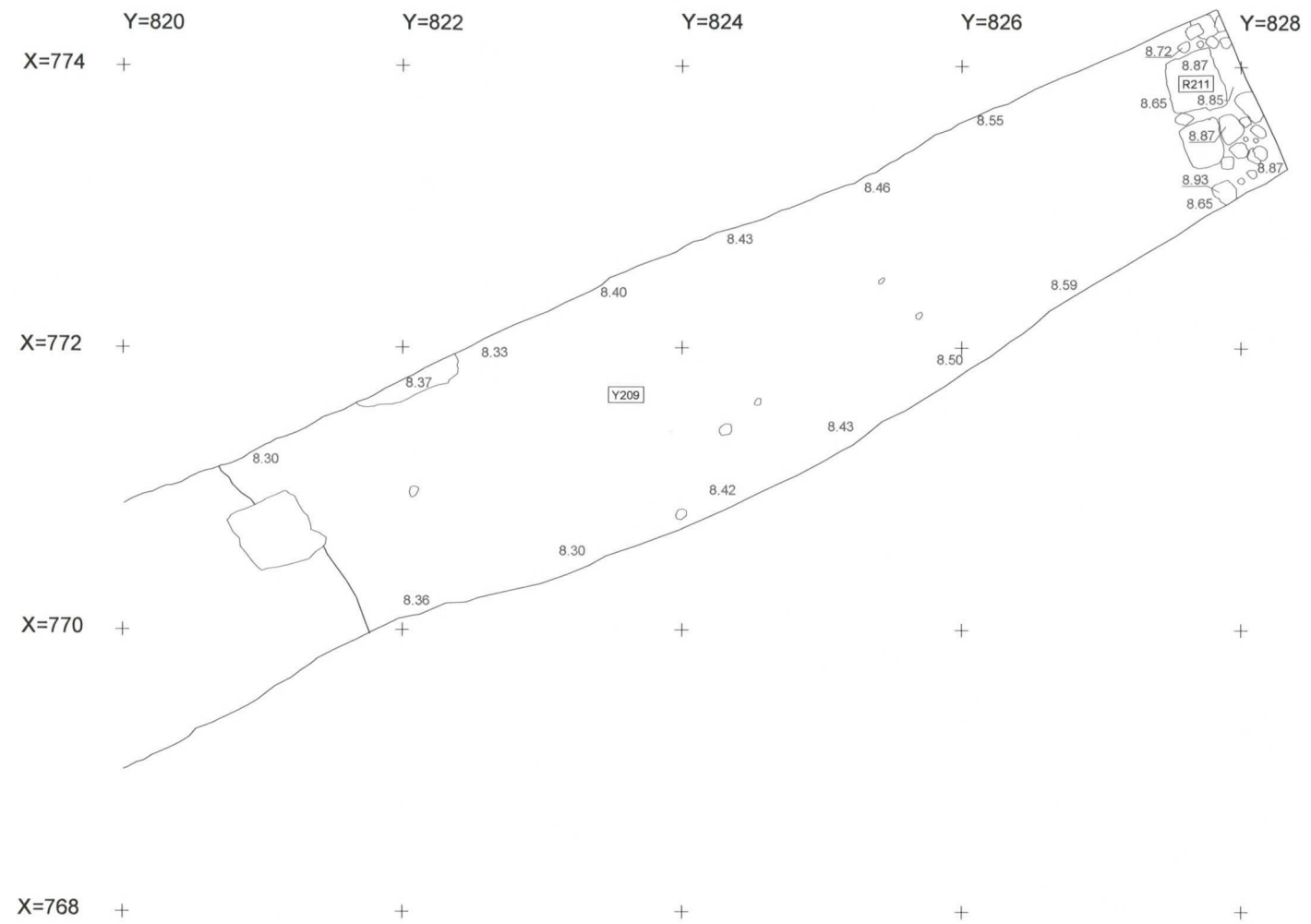


-  Kivi
-  Tiili
-  Puu
-  Tiilimurska
-  Laasti

- Y205 Hiekasekainen savi
- Y207 Laastikerros
- Y208 Hiekasekainen savi
- Y213 Värjäytynyt siltti
- R203 Muurin kiviperustus



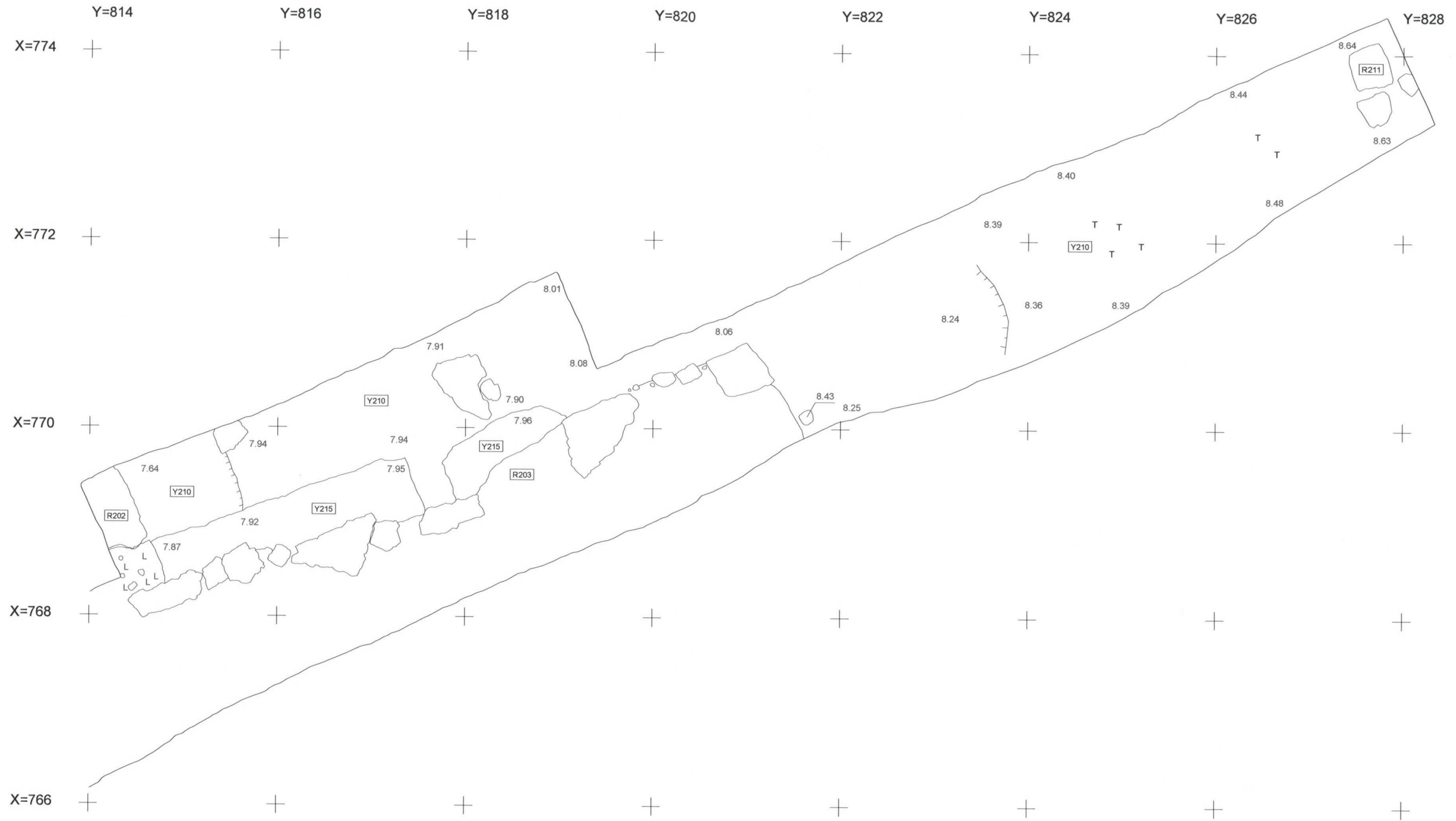
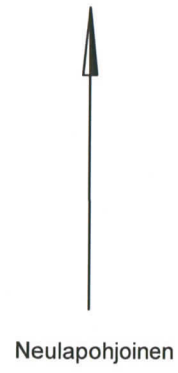
<p>KOTKA Kymnlinna Päivi Hakanpää 2004</p>	<p>Koeja 2 R203 Y205, Y207, Y208, Y213 Mk 1:50</p>
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI Donald Lillqvist 2004 Puht. piirt. Donald Lillqvist 2005</p>	<p>MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI Kartta 7</p>



Y209 Hiekan- ja savensekainen siltti
R211 Kiviperustus

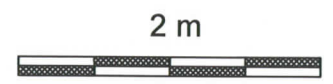


KOTKA Kymnlinna Päivi Hakanpää 2004	Koeoja 2 R211 Y209 Mk 1:50
MITTAUSDOKUMENTOINTI Donald Lillqvist 2004 Puht. piirt. Donald Lillqvist 2005	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI
Kartta 8	

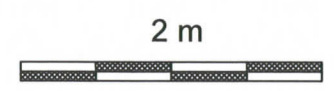
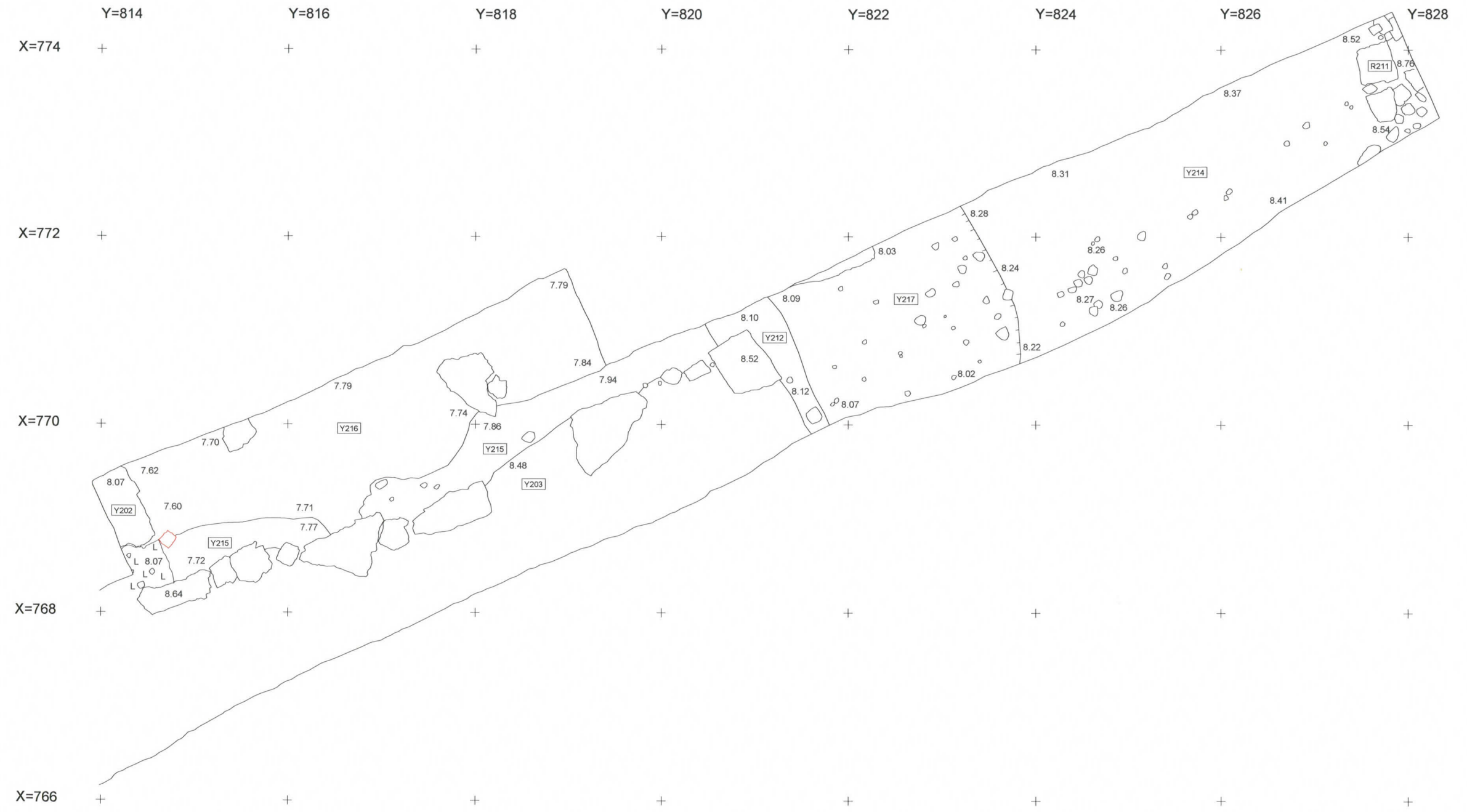
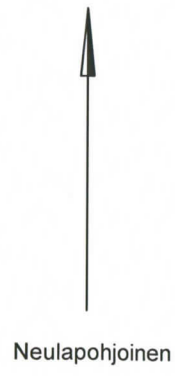


Y210 Nokinen hiekanserkainen savi
 R211 Kiviperustus
 Y215 Laastikerros

-  Kivi
-  Laasti
-  Tiilimurska



KOTKA Kymnlinna Päivi Hakanpää 2004	Koeoja 2 R202, R203, R211 Y210, Y215 Mk 1:50
MITTAUSDOKUMENTOINTI Donald Lillqvist 2004 Puht. piirt. Donald Lillqvist 2005	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI Kartta 9

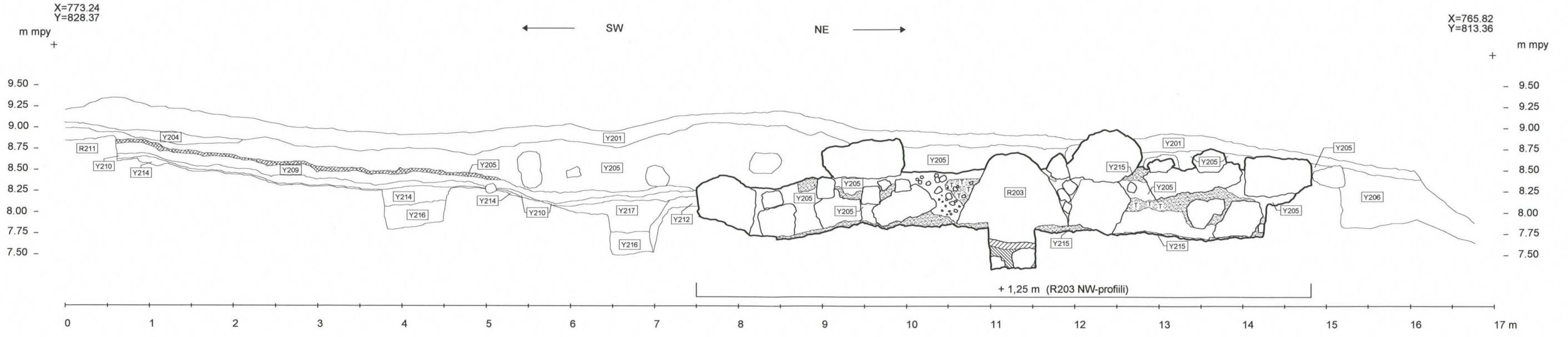


- R211 Kiviperustus
- Y212 Hiekansenkainen savi
- Y214 Savensenkainen karkea hiekka
- Y215 Laastikerros
- Y216 Läkikäs siltti
- Y217 Karkea hiekka

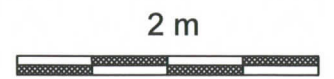
-  Kivi
-  Tiili
-  Laasti

<p>KOTKA Kymnlinna Päivi Hakanpää 2004</p>	<p>Koeoja 2 R202, R203, R211 Y212, Y214-217 Mk 1:50</p>
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI Donald Lillqvist 2004 Puht. piirt. Donald Lillqvist 2005</p>	<p>MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI Kartta 10</p>

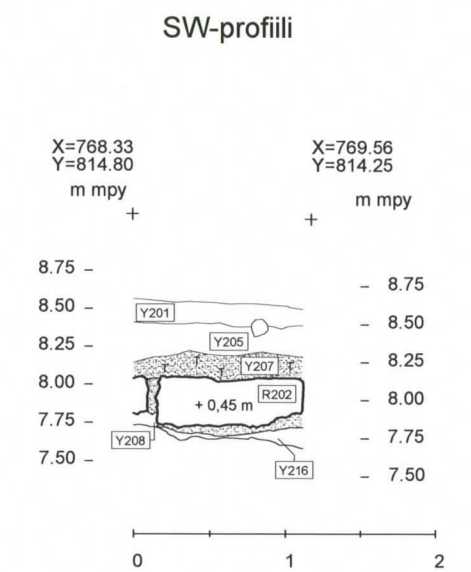
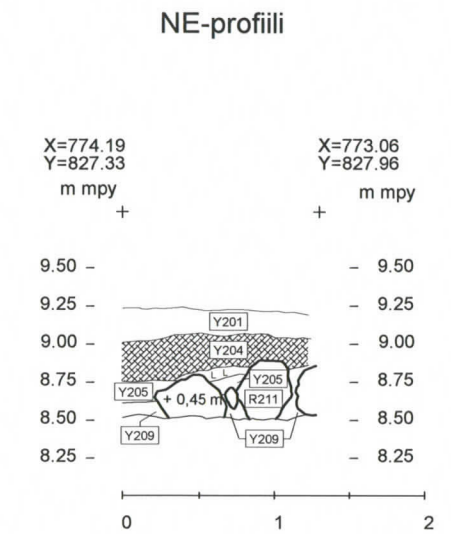
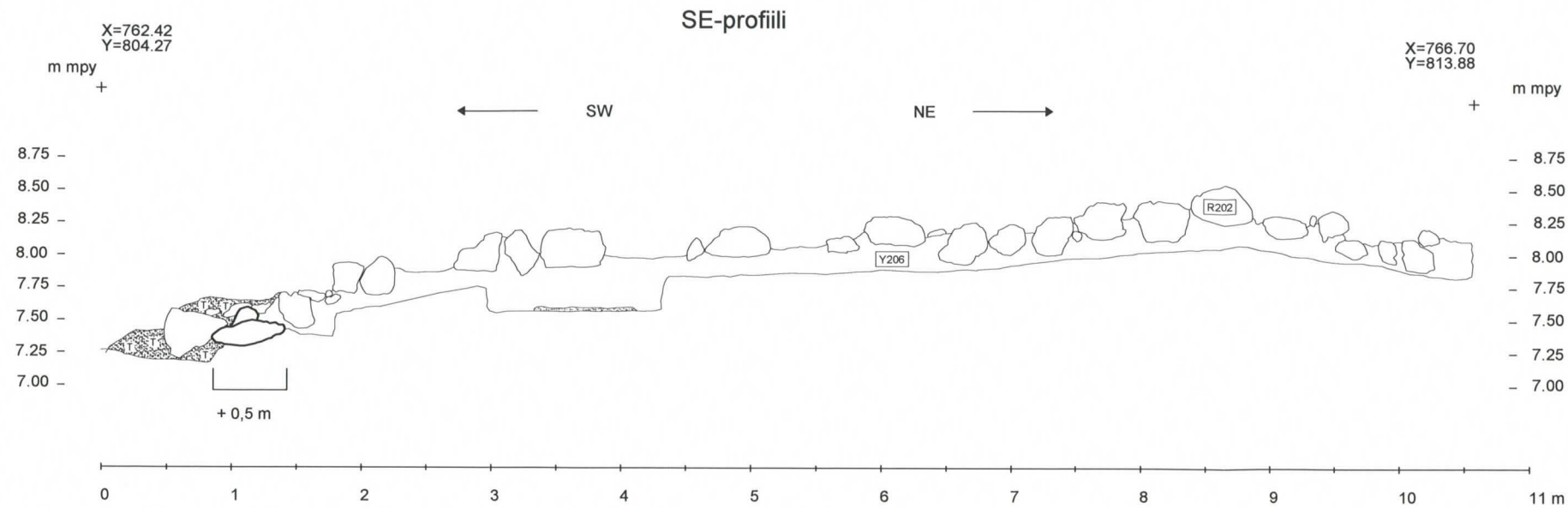
SE-profiili



- Y201 Pintamulta
- R203 Muurin kiviperustus
- Y204 Sekoittunut savi
- Y205 Hieksekainen savi
- Tiilimurskakerros
- Y206 Siltti
- Y209 Hiekan- ja savensekainen siltti
- Y210 Nokinen hieksekainen savi
- R211 Kiviperustus
- Y212 Hieksekainen savi
- Y214 Savensekainen karkea hiekka
- Y215 Laastikerros
- Y216 Läkikäs siltti
- Y217 Karkea hiekka
- Punertava kova savensekainen hiekka
- Harmaa savi
- Laasti
- Kivi
- Tiilimurska



<p>KOTKA Kymnlinna Päivi Hakanpää 2004</p>	<p>Koeja 2 SE-profiili ja R203 NW-profiili R203, R211 Y201, Y204-206, Y209, Y210, Y212, Y214-217 Mk 1:50</p>
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI Donald Lillqvist 2004 Puht. piirt. Donald Lillqvist 2005</p>	<p>MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI Kartta 11</p>



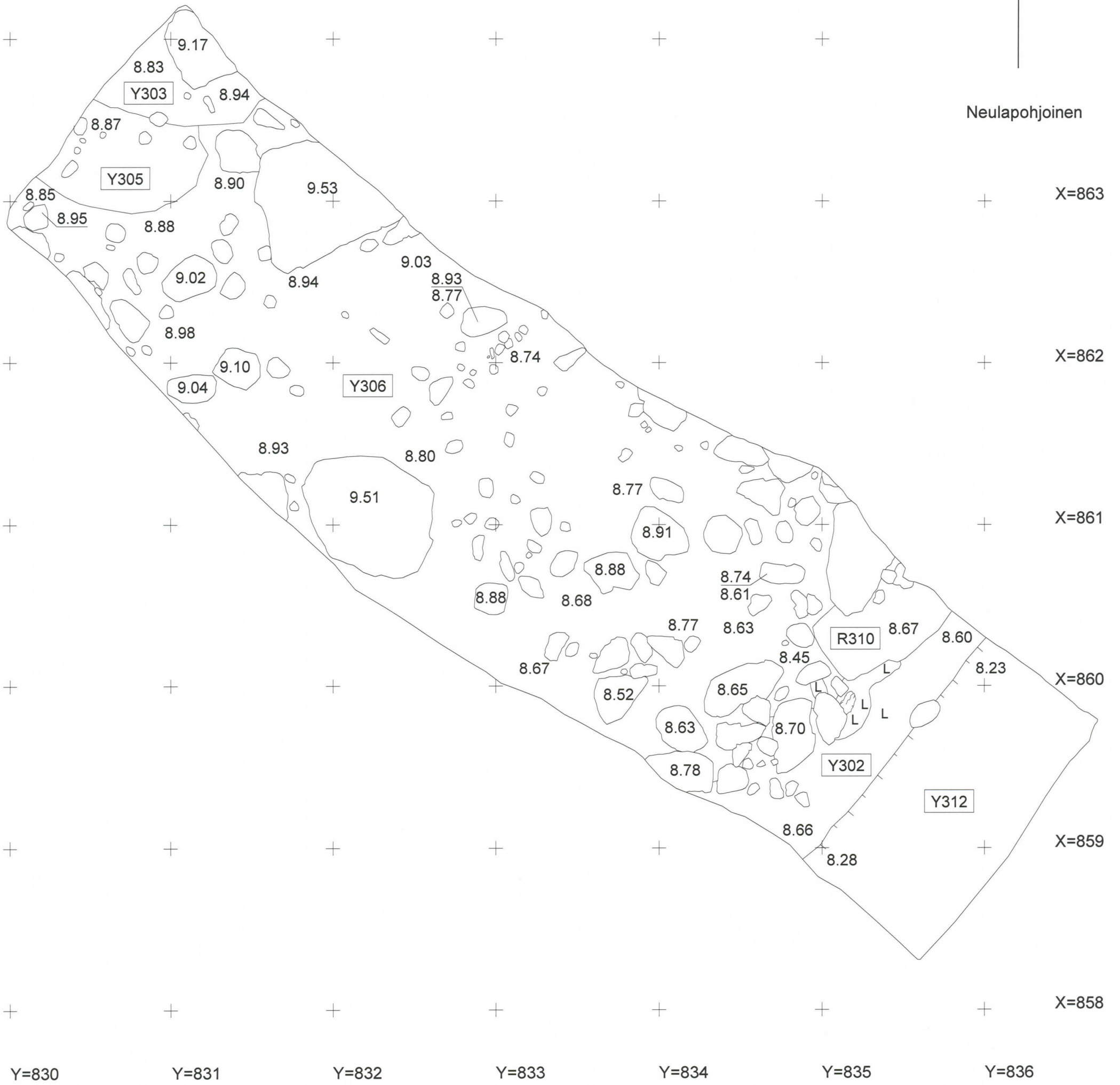
- Y201 Pintamulta
- R202 Portin murattu kivi- ja tiiliperustus
- Y204 Sekoittunut savi
- Y205 Hieksekainen savi
- Y206 Siltti
- Y207 Laastikerros
- Y208 Hieksekainen savi
- Y209 Hiekan- ja savensekainen siltti
- R211 Kiviperustus
- Y215 Laastikerros
- Y216 Läkikäs siltti

- Kivi
- Tiilimurska
- Laastia
- Laastia

KOTKA Kymnlinna Päivi Hakanpää 2004	Koeoja 2 SE-, SW- ja NE-profiili R202, R211 Y201, Y204-209, Y215, Y216 Mk 1:50
MITTAUSDOKUMENTOINTI H. Hämäläinen 2004 D. Lillqvist 2004 Puht. piirt. Donald Lillqvist 2005	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI
Kartta 12	



Neulapohjoinen



1 m



Kivi



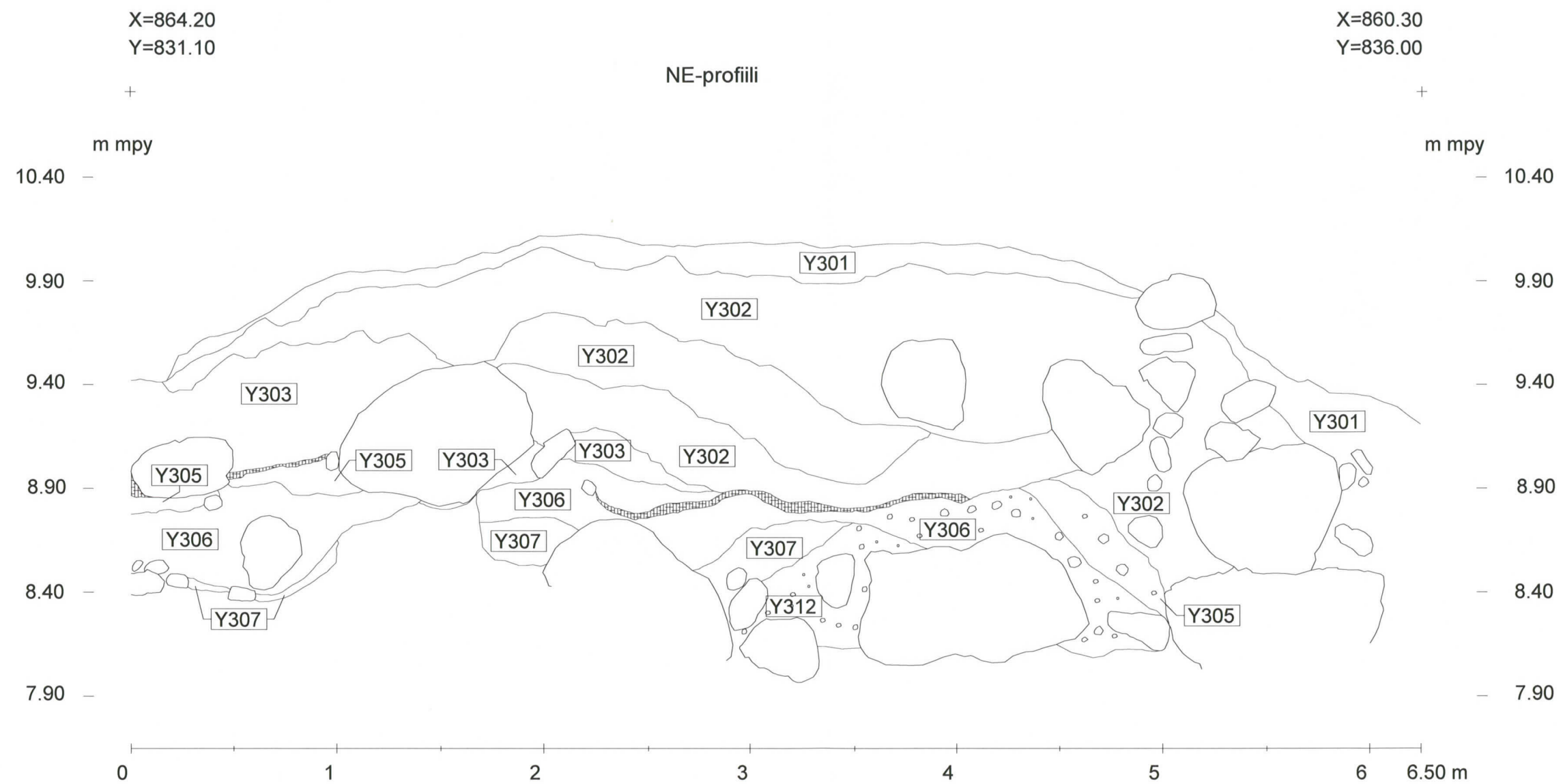
Laasti



Puu

Y302 Mullan- ja hiekasekainen savi
 Y303 Hiekasekainen siltti
 Y305 Palanut hiekka
 Y306 Sorasekainen karkea hiekka
 R310 Kiviperustus

KOTKA Kymnlinna Päivi Hakanpää 2004	Koeja 3 Dokumentointitaso Y302, Y303, Y305, Y306, Y310 R310 Mk 1:25
MITTAUSDOKUMENTOINTI Heini Hämäläinen 2004 Puht. piirt. Donald Lillqvist 2005	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI
	Kartta 13



- Y301 Pintamulta
- Y302 Mullan- ja hiekansekainen savi
- Y303 Hiekansekainen siltti
- Y304 Nokinen savi
-  Y305 Palanut hiekka
- Y306 Soransekainen karkea hiekka
- Y307 Hiekansekainen siltti
- Y308 Hiekansekainen siltti
- Y309 Mullansekainen hiekka
- R310 Kiviperustus
- R311 Kiviperustus
- R312 Siltinsekainen hiekka



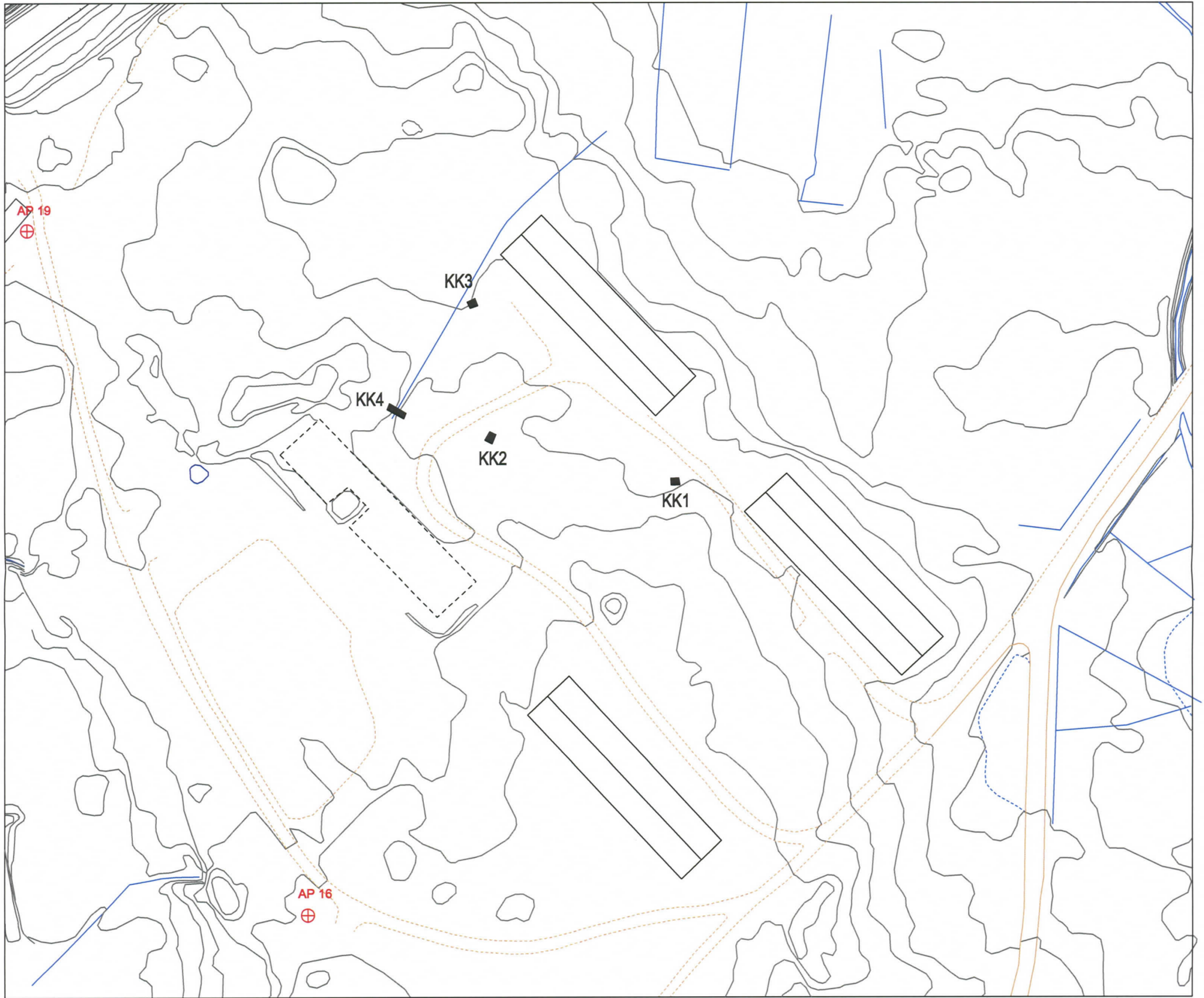
1 m



KOTKA Kymnlinna Päivi Hakanpää 2004	Koeja 3 NE-profiili R310, R311 Y301 - 309, Y312 Mk 1:25
MITTAUSDOKUMENTOINTI Ulrika Köngäs 2004 Puht. piirt. Donald Lillqvist 2005	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI
Kartta 14	



Neulapohjoinen



AP 16
⊕ x=710746.50
y=493841.00
z=11.00

AP 19
⊕ x=710900.64
y=493777.58
z=9.36

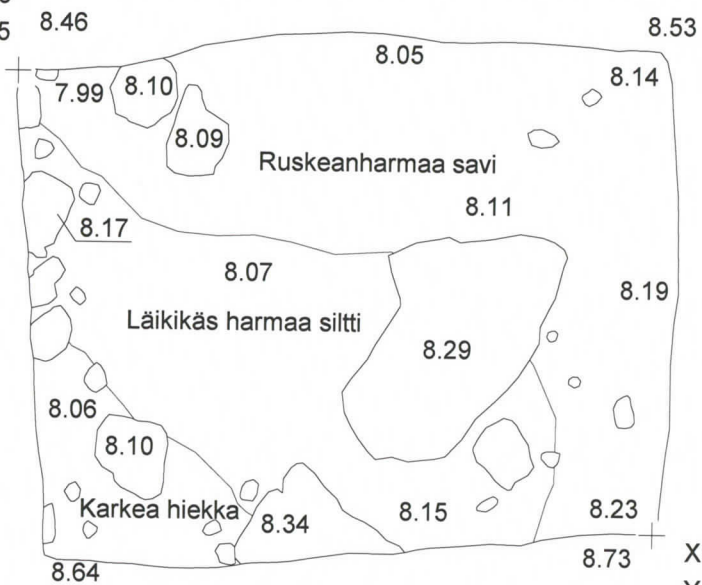
■ KK2 Koekuoppa

40 m



KOTKA Kyminlinna Päivi Hakanpää 2004	Yleiskartta Koekuopat 1-4 Mk 1:1000
MITTAUSDOKUMENTOINTI Heini Hämäläinen, Ulrika Kögäs Donalod Lillqvist 2004	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI
Puht. piirt. Donald Lillqvist 2005	Kartta 15

X=710844.76
Y=493922.05



X=710843.27
Y=493924.16



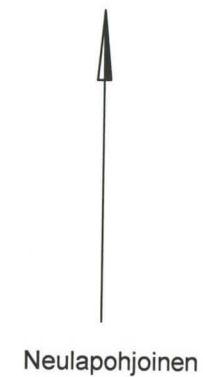
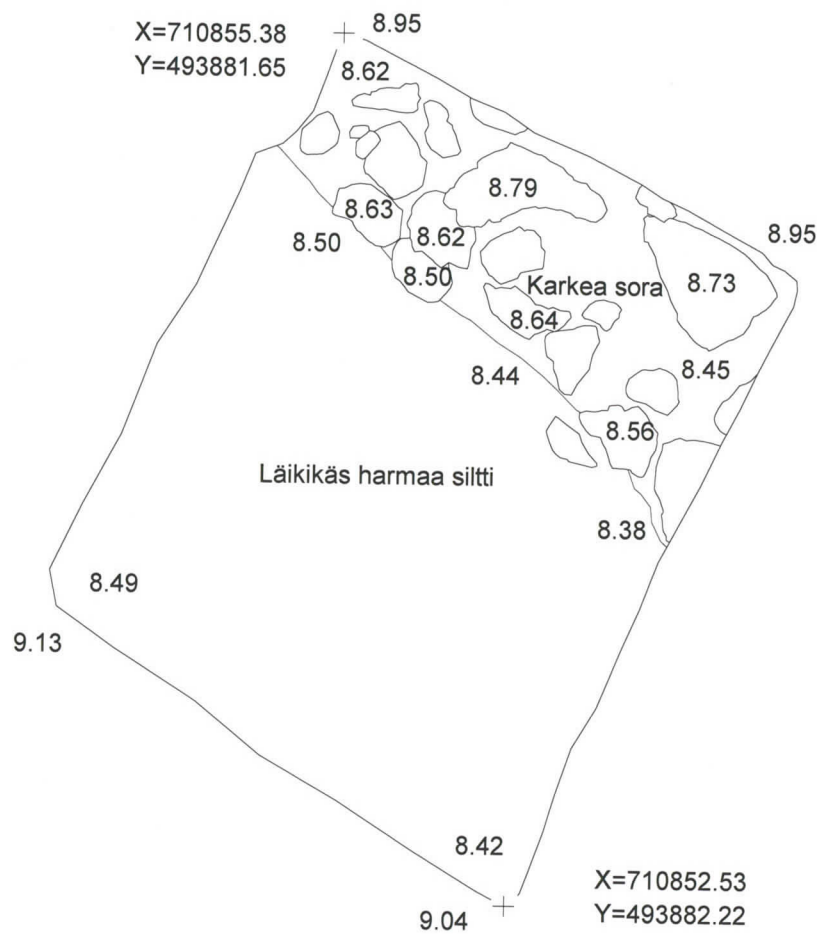
Neulapohjoinen

1 m

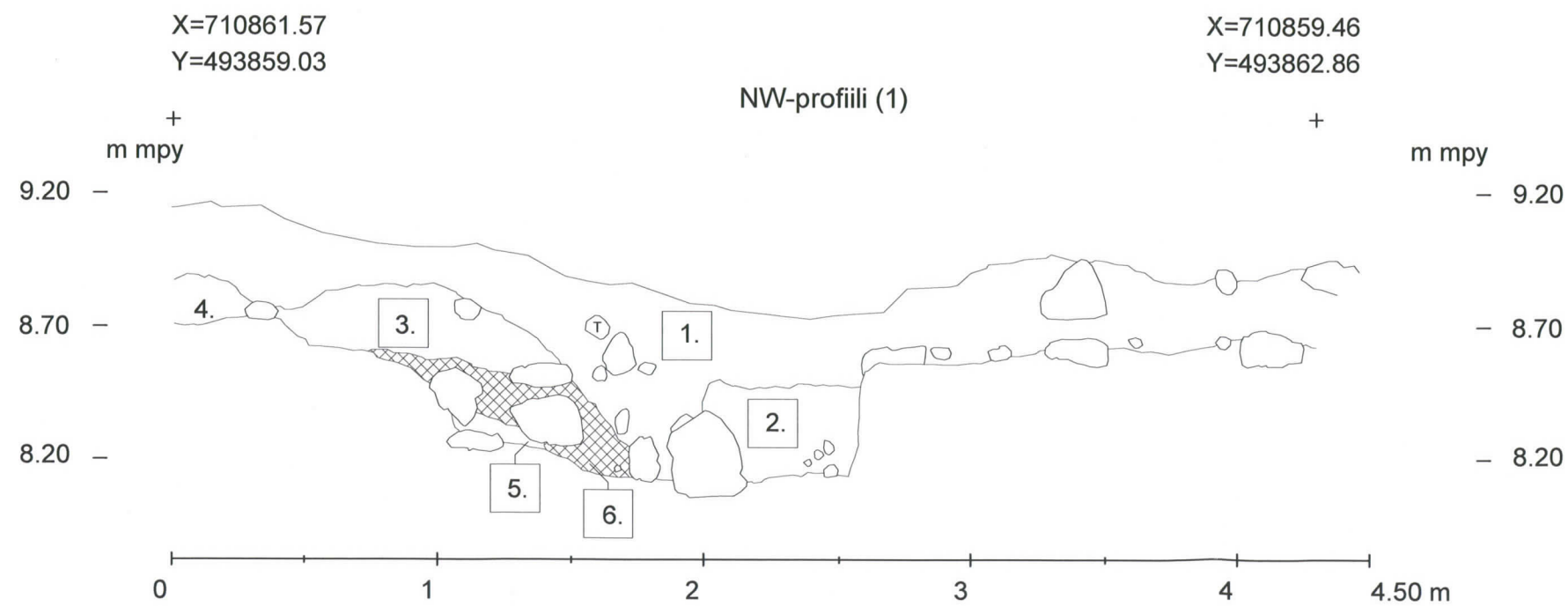
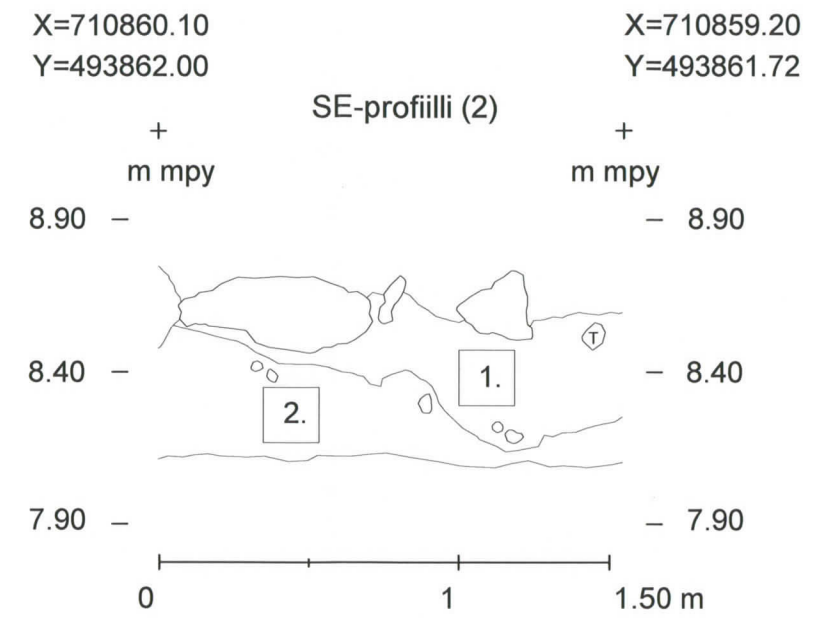
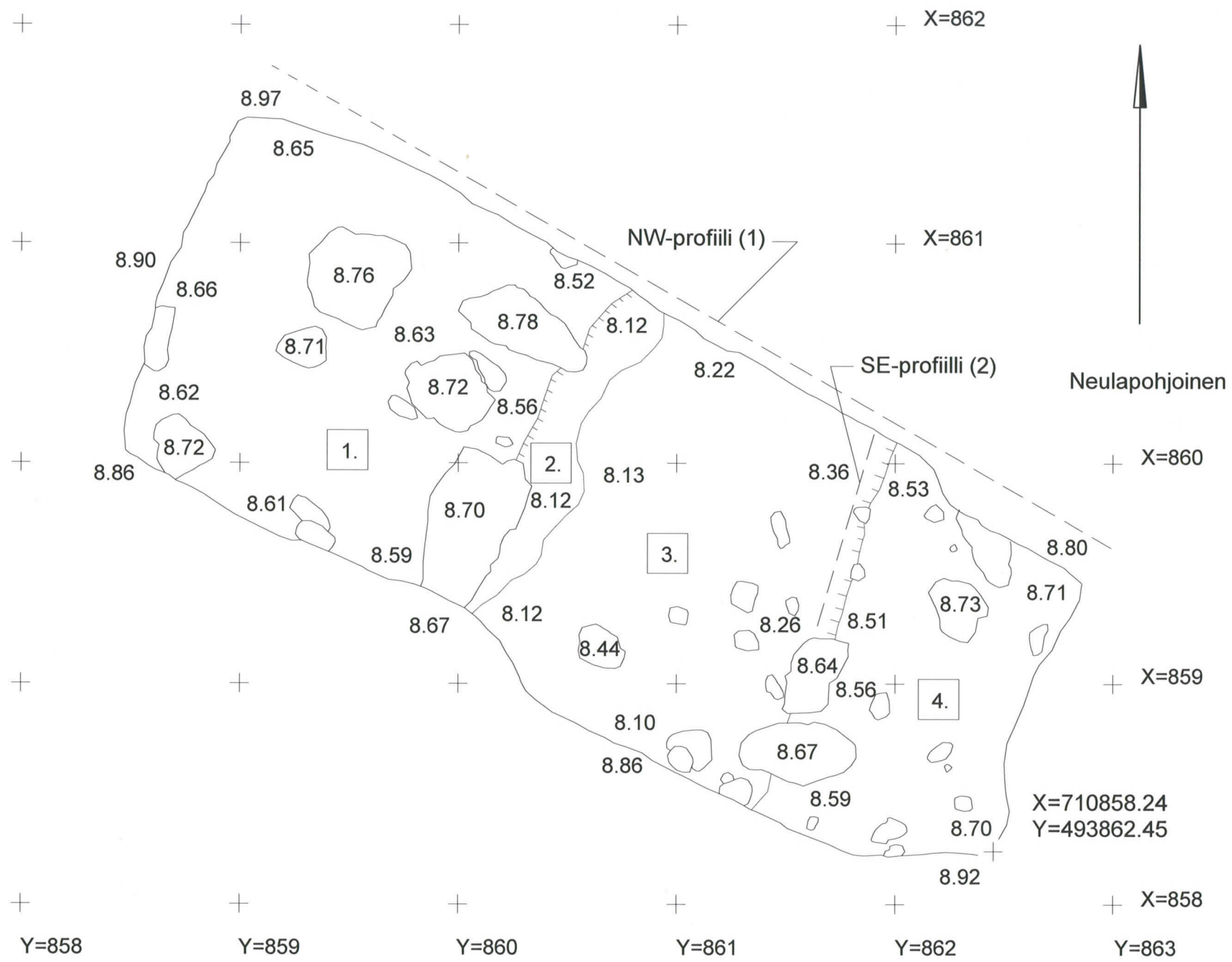


Kivi

KOTKA Kymnlinna Päivi Hakanpää 2004	Koekuoppa 1 Dokumentointitaso Mk 1:25
MITTAUSDOKUMENTOINTI Heini Hämäläinen 2004 Puht. piirt. Donald Lillqvist 2005	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI Kartta 16



KOTKA Kymnlinna Päivi Hakanpää 2004	Koekuoppa 2 Dokumentointitaso Mk 1:25
MITTAUSDOKUMENTOINTI Heini Hämäläinen 2004 Puht. piirt. Donald Lillqvist 2005	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI Kartta 17



1. Mullansekainen tummanharmaa hiekka
2. Hiekka
3. Vaaleanharmaa savi
4. Hiekan- ja mullansekainen tumma savi
5. Vaalea kellertävä savi
6. Tummanharmaa savi

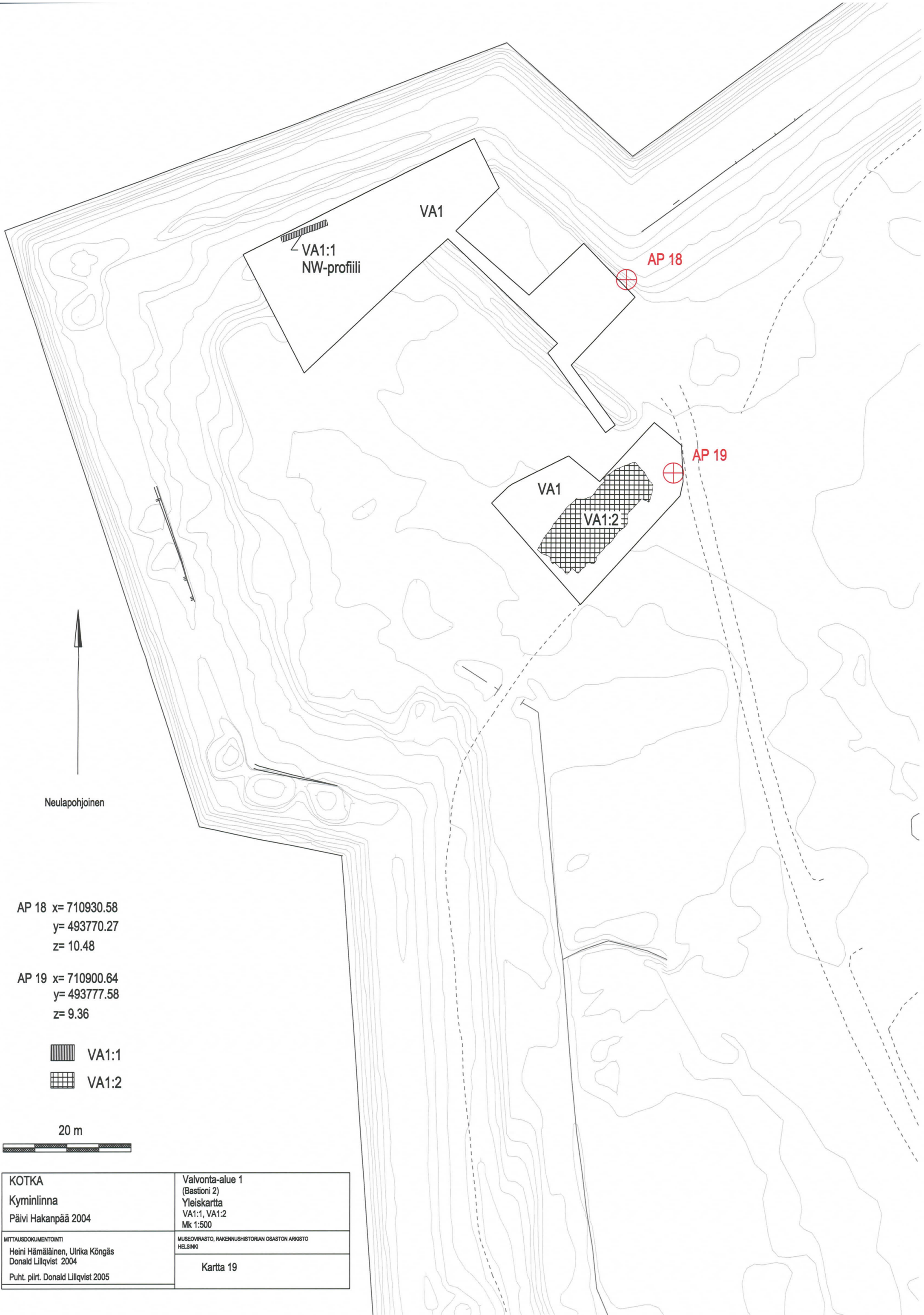


Kivi

1 m



KOTKA Kymnlinna Päivi Hakanpää 2004	Koekuoppa 4 Dokumentointitaso, NW- ja SE-profiilit Mk 1:25
MITTAUSDOKUMENTOINTI Ulrika Köngäs 2004 Puht. piirt. Donald Lillqvist 2005	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI Kartta 18



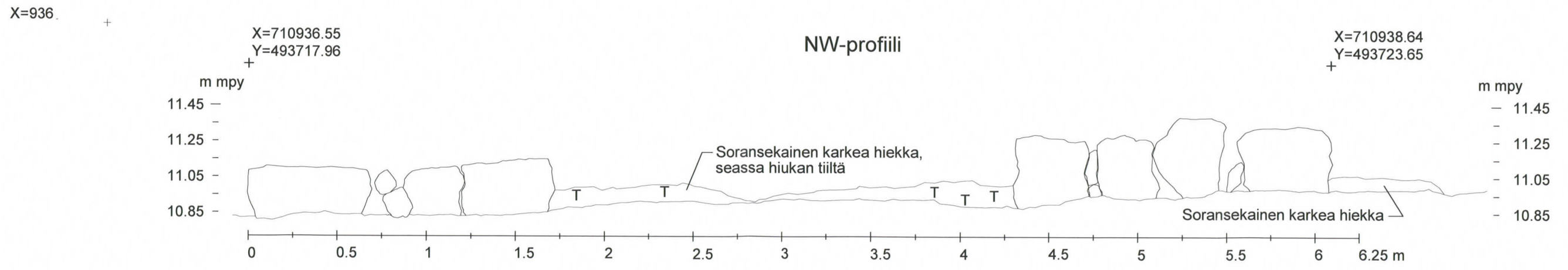
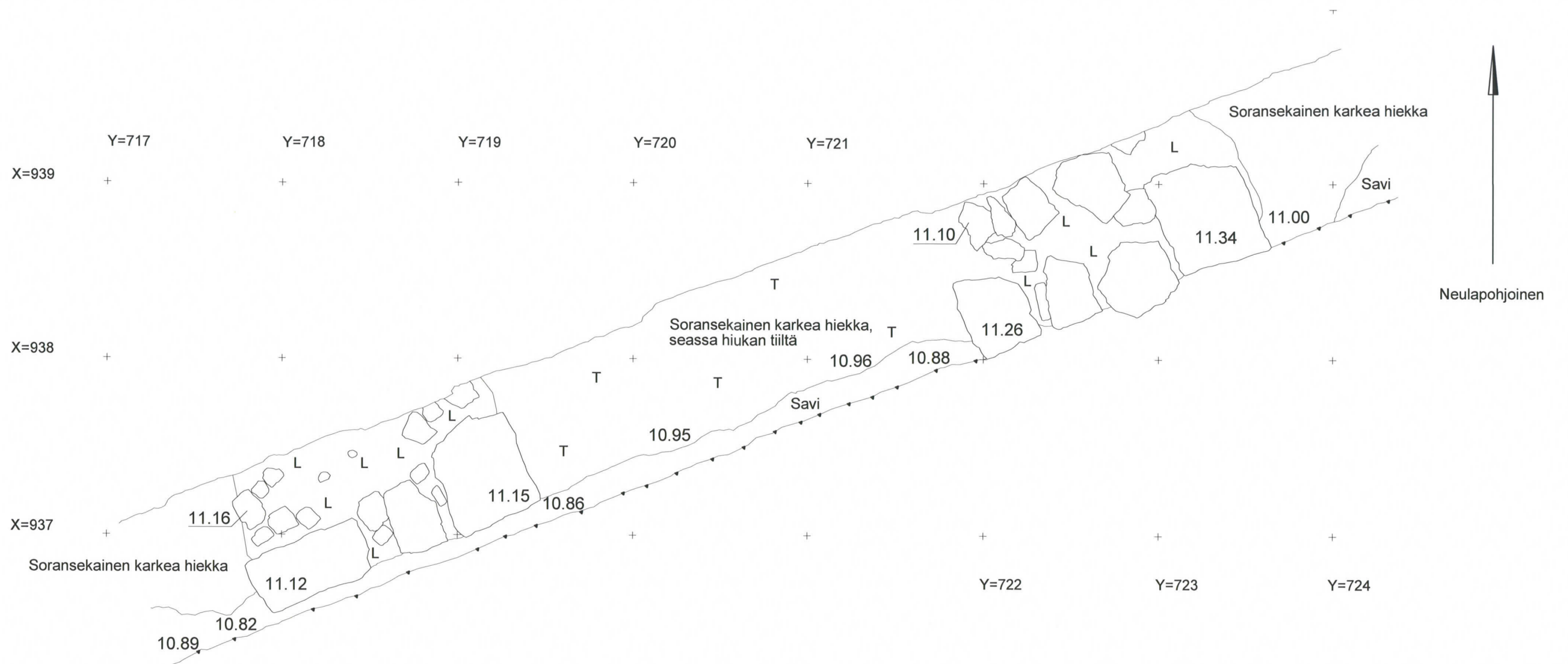
AP 18 x= 710930.58
y= 493770.27
z= 10.48

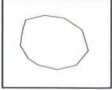

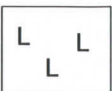
AP 19 x= 710900.64
y= 493777.58
z= 9.36

▨ VA1:1
▧ VA1:2

20 m

KOTKA Kyminlinna Päivi Hakanpää 2004	Valvonta-alue 1 (Bastioni 2) Yleiskartta VA1:1, VA1:2 Mk 1:500
MITTAUSDOKUMENTOINTI Heini Hämäläinen, Ulrika Kõngäs Donald Lillqvist 2004	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI
Puht. piirt. Donald Lillqvist 2005	Kartta 19



-  Kivi
-  Tiilimurska
-  Laastia

KOTKA Kymnlinna Päivi Hakanpää 2004	Valvonta-alue 1 R VA1:1 Dokumentointitaso, NW-profiili Mk 1:25
MITTAUSDOKUMENTOINTI Donald Lillqvist 2004 Puht. piirt. Donald Lillqvist 2005	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI Kartta 20



Neulapohjoinen

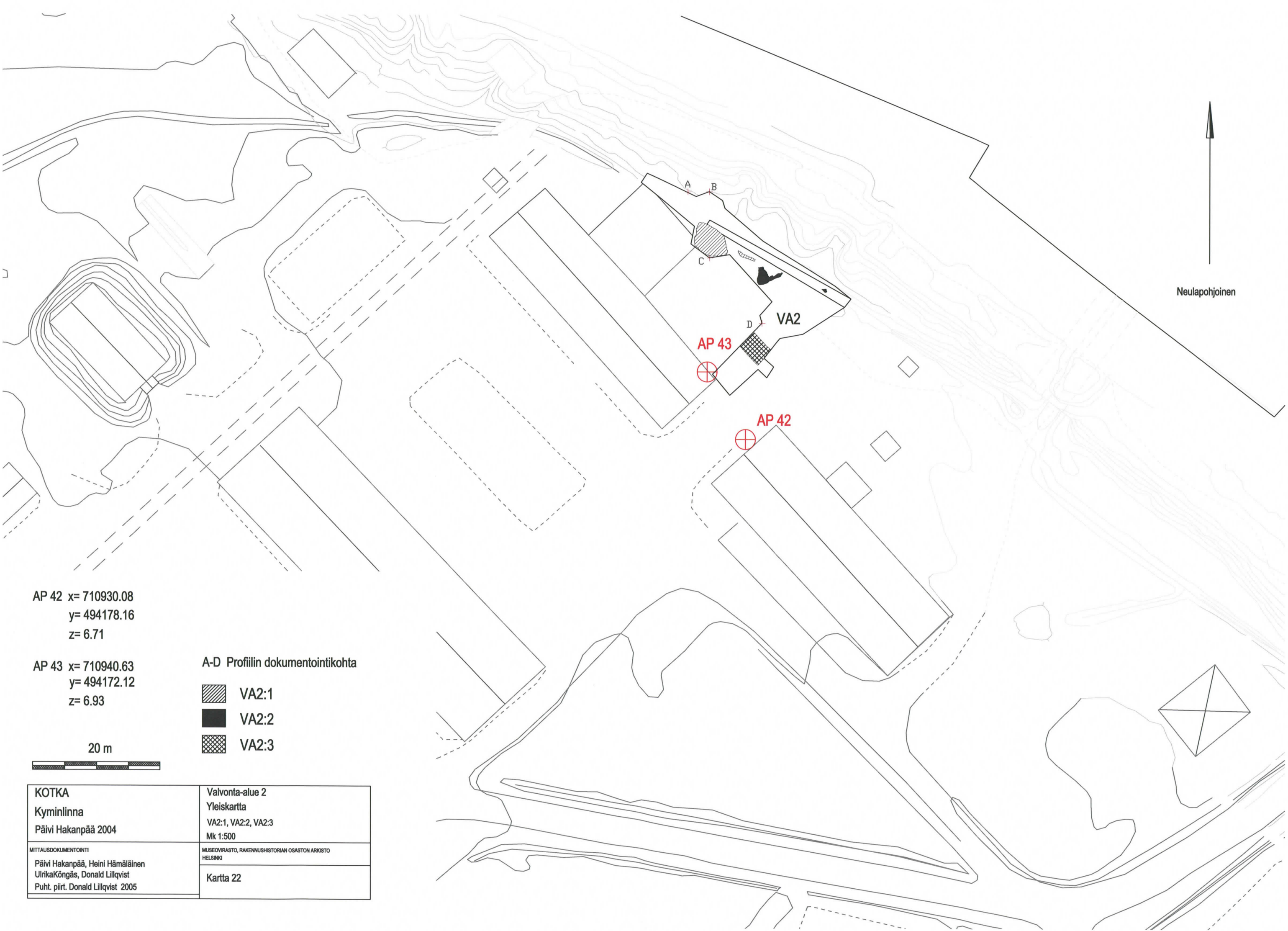


4 m



Kivi




KOTKA Kymnlinna Päivi Hakanpää 2004	Valvonta-alue 1 VA1:2 Dokumentointitaso Mk 1:100
MITTAUSDOKUMENTOINTI Donald Lillqvist 2004 Puht. piirt. Donald Lillqvist 2005	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI
	Kartta 21

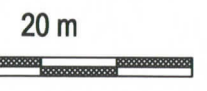


AP 42 x= 710930.08
 y= 494178.16
 z= 6.71

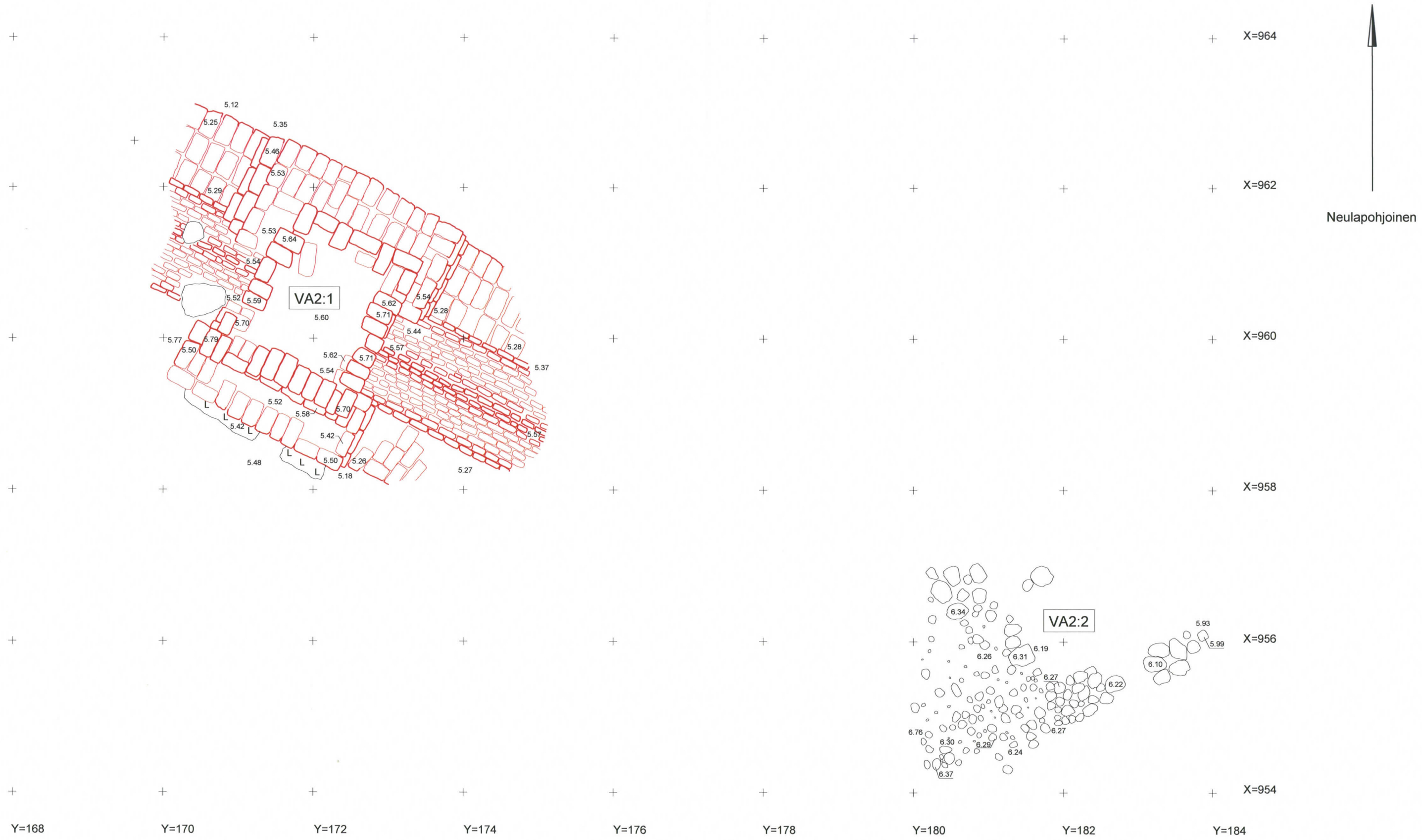
AP 43 x= 710940.63
 y= 494172.12
 z= 6.93

A-D Profiilin dokumentointikohta

-  VA2:1
-  VA2:2
-  VA2:3



<p>KOTKA Kymnlinna Päivi Hakanpää 2004</p>	<p>Valvonta-alue 2 Yleiskartta VA2:1, VA2:2, VA2:3 Mk 1:500</p>
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI Päivi Hakanpää, Heini Hämäläinen UlrikaKöngäs, Donald Lillqvist Puht. piirt. Donald Lillqvist 2005</p>	<p>MUSEOVIRASTO, RAKENUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI Kartta 22</p>

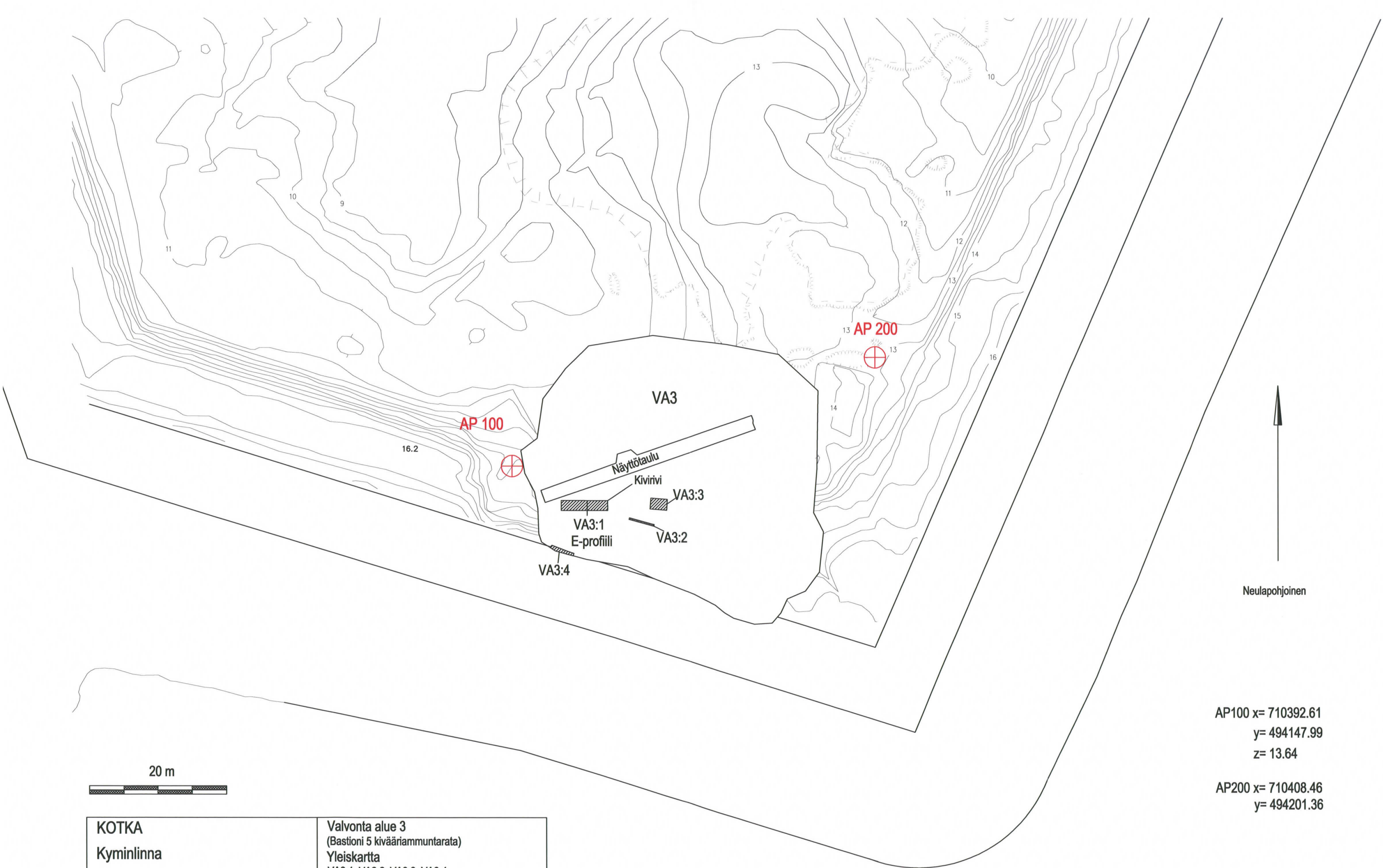


Neulapohjoinen

2 m

-  Kivi
-  Tiili
-  Laasti

KOTKA Kymnlinna Päivi Hakanpää 2004	Valvonta-alue II VA2:1 ja VA2:2 Dokumentointitaso Mk 1:50
	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI
MITTAUSDOKUMENTOINTI Donald Lillqvist 2004 Puht. piirt. Donald Lillqvist 2005	Kartta 23



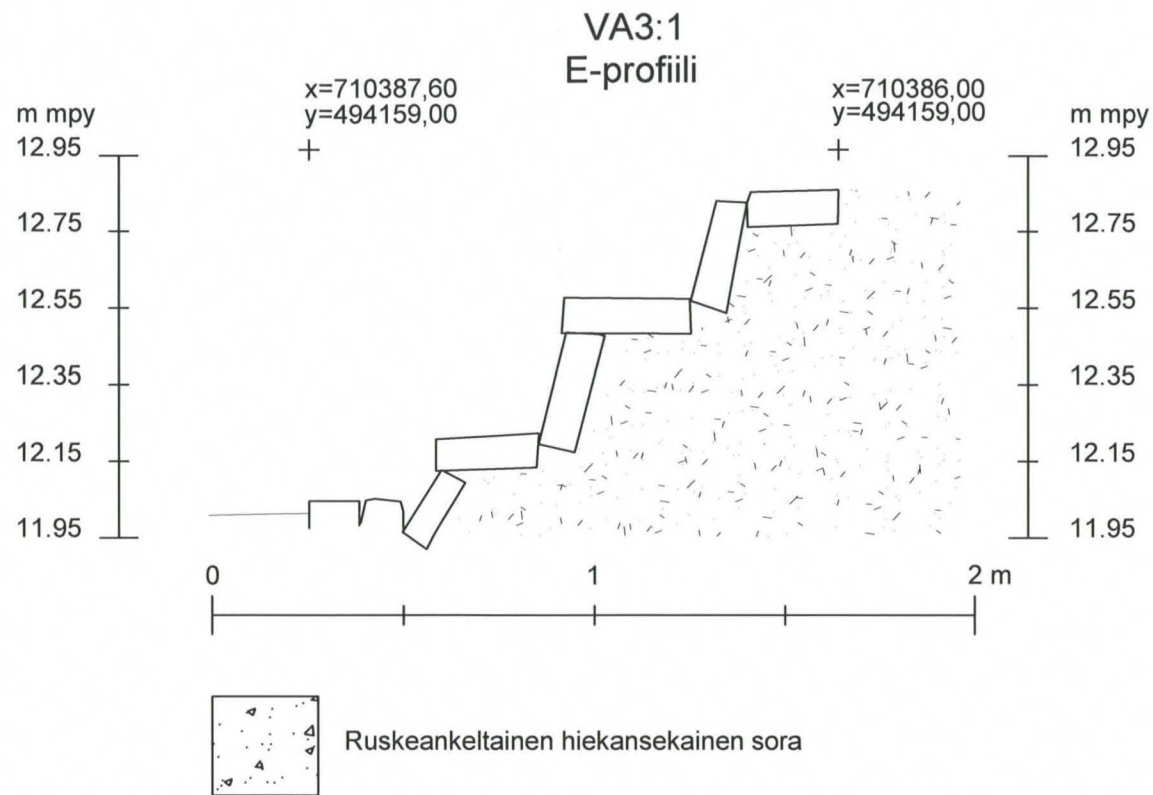
Neulapohjoinen

AP100 x= 710392.61
y= 494147.99
z= 13.64

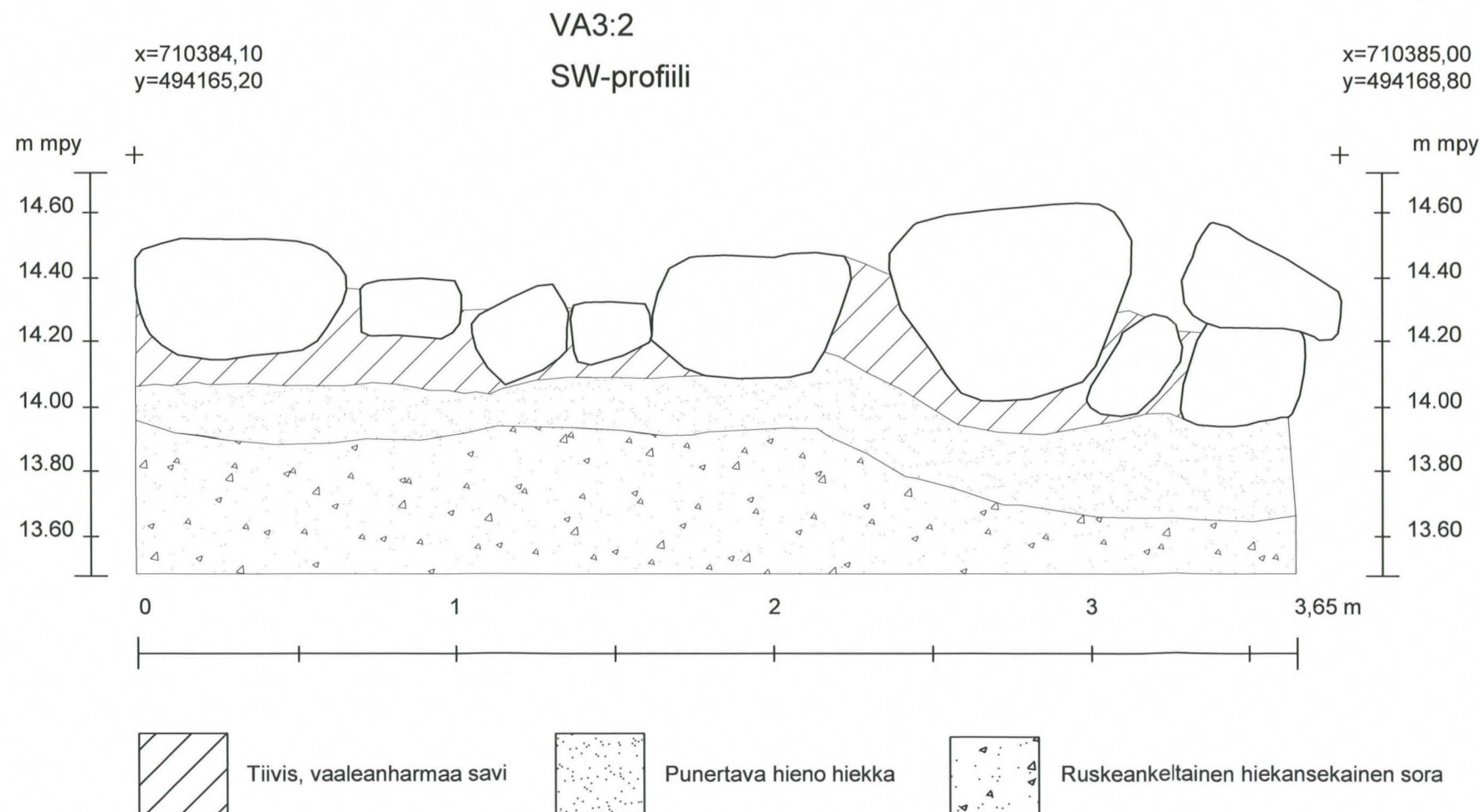
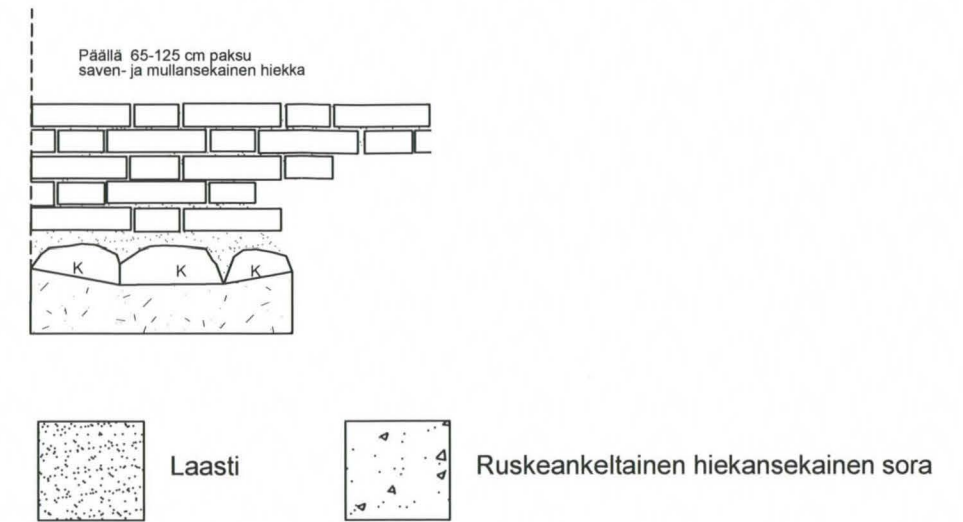
AP200 x= 710408.46
y= 494201.36

20 m

<p>KOTKA Kyminlinna Päivi Hakanpää 2004</p>	<p>Valvonta alue 3 (Bastioni 5 kivääriammuntarata) Yleiskartta VA3:1, VA3:2, VA3:3, VA3:4 Mk 1:500</p>
<p>MITTAUSDOKUMENTOINTI Päivi Hakanpää 2004 Puht. piirt. Päivi Hakanpää 2005</p>	<p>MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI Kartta 24</p>



**Luonnos VA3:4
SW-profiili**

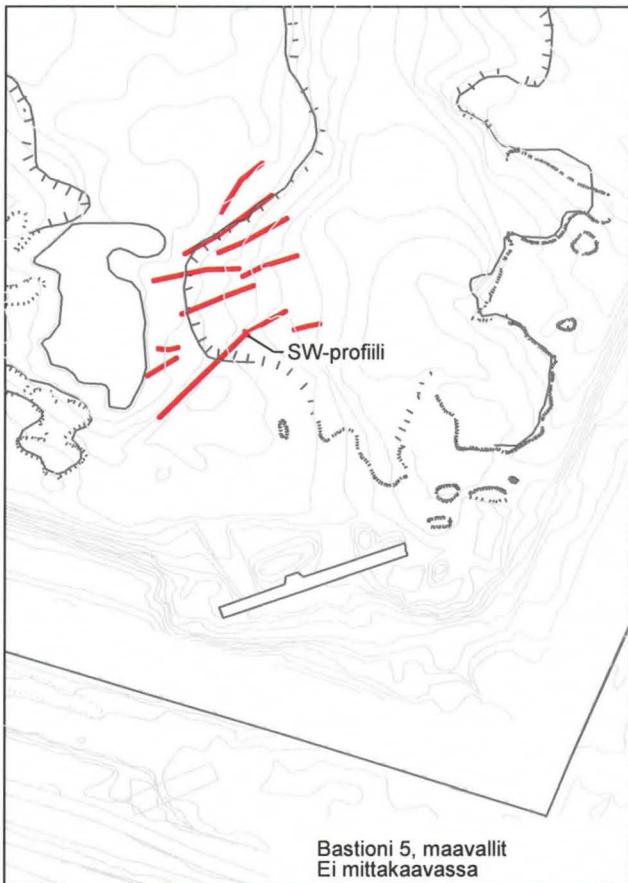
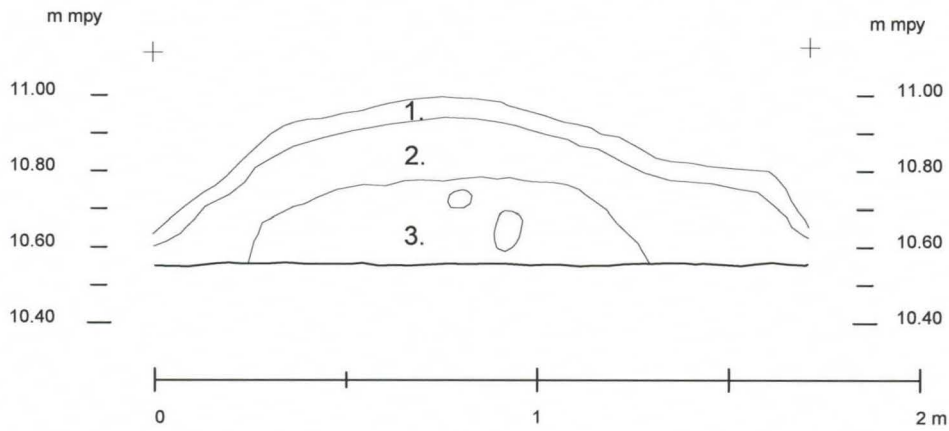


KOTKA Kymnlinna	Valvonta-alue 3 (Bastioni 5, kivääriampumarata) Rakenteet VA3:1-2 ja VA3:4
Päivi Hakanpää 2004	Mk 1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI Päivi Hakanpää 2004	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI
Puht. piirt. Päivi Hakanpää 2005	Kartta 25

X=710434.90
Y=494157.14

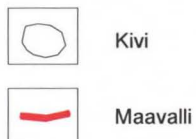
SW-profiili

X=710436.26
Y=494156.22



1. Turve
2. Harmaa hiekasekainen savi
3. Sekoittunut vaalenharmaa/ ruskea savi

1 m



KOTKA Kymminlinna Päivi Hakanpää 2004	Bastioni 5, kivääriampumarata Maavallin SW-profiili Mk 1:20
MITTAUSDOKUMENTOINTI Ulrika Kõngäs 2004 Puht. piirt. Donald Lillqvist 2005	MUSEOVIRASTO, RAKENNUSHISTORIAN OSASTON ARKISTO HELSINKI Kartta 26